અશાણ ખાદમ સ્વાદમે પ્રતીતજને, અવસર જાણી
પાણી પરીહારોરે
તૃષ્ણા પરીસહ આવી ઉપનાં, અડગ રહે
સુવીચારોરે ॥ધન૦ ॥૬॥
માત તાત સુત બંધવ ત્રીયા, ઇત્યાદીક પરીવારરે
હાટ હવેલી બાગબગીચા, તેહથીસ્નેહ નીવારરે
॥ધન ॥૭॥
રતન કરંડીયા સમઆકાયા, તેહને પણ વોસરાવેરે
સાવધ કારજ નહી કરે તેહથી, ધર્મ ધ્યાન
ચિત્ત ધ્યાવેરે ॥ધન૦ ॥૮॥
આનંદ શ્રાવક કીધો સંથારો, અવધિજ્ઞાન
ઉપજ્યો આઇરે
સુધર્મ કલ્પે જાઇ ઉપજ્યો, એકાવતારી થાઇરે
॥ધન૦ ધન ॥૯॥
સમ પરીણામા કષ્ટ સહયાથી, કર્મનીર્જરા
થાવેરે
સંસાર ભ્રમણ ઓછો કરેવળી, પુન્યના ઘાટ
બંધાવેરે ॥ધન૦ ॥૧૦॥
એમ પરલોકની વંછા નકરતો, જીતવ મરણ ન
ચહાવેરે
કામ ભોગની આશા તજને, ગુણવંતના ગુણ
ગાવેરે ॥ધન૦ ॥૧૧॥

શીવ સુખ સામી દૃષ્ટી રાખે, રમણુકરે નીજ
ગુણુમેંરે
આતમ સુખ અભીલાષી શ્રાવક, સાર ન જાણે
સુખ પુન્યમેરે ॥ધન૦ ॥૧૨॥
નવમે દ્વારે ઢાલ બારમી, કહ્યો અણુશણુ
અધીકારેરે
છેલ્લે અવસર કરે ગુણુવંત શ્રાવક, પામે સુખ
અપારેરે ॥ધન૦ ॥૧૩॥

કળશ

અપાર સુખ શીવના કહ્યા, તીહાં જન્મ જરા
મૃત્યુ નહી
નહી રોગ સોગને ભોગ વંછા, વળી દુર્ગંછા
નહી રહી
જીહાં રમણુ છે ઉપયોગ, કેવલ જ્ઞાન દરશનમાં સહી
સહુ દ્રવ્ય ભાવનાં જાણુ છે પ્રભુ સિદ્ધ લોકાગ્રે
રહી ॥૧॥

દશમું દ્વાર

દોહરા

દશમે દ્વાર કરે સહી, પાંચ પદોનુ જાપ
પાપન મટે સ્મરણુ કીધાં, ક્ષય થાવે સહુ પાપ ॥૧॥
અરીહંત સિદ્ધને આચરીયા, ઉપાધ્યાય અણુગાર
ભજન કરે આ પાંચનું, તેહથી જયજયકાર ॥૨॥

ઢાલ તેરમી

પન્ના મારૂ નીરખને દે ગનગોર તથા આતમ સુજ
ઓળખ કરણી સુપામે ભવજલ તીર (એ દેશી)
સુભ પરીણામ વળી સુભ લેશ્યાં, પ્રશસ્ત ભલા
આતમ ગુણ પ્રગટાય સુગણજન, જપીયે શ્રી
નવકાર ॥૧

જેને સખાય પણે કરી પામે, પરભવ સંપતી સાર
અણુ ભોગીક સુર પદવી પામે, ઇંદ્રાદીક અવતાર
॥ઇંદ્રાદીક૦ સુ૦ ઇંદ્રા૦ જી તારો આતમ ગુણ
પ્રગટાય૦ સુ૦ જપીયે શ્રી નવકાર ॥૨

પાંચ પરમેષ્ટી સમકીત યુત જપીયાં, ભવદધી
ગૌપદ જેમ
શીઘ્રપણે તરીયે શીવવરીયે, વળી અંજલી જળ
તેમ ॥વળી૦ સુ૦ વળી૦ જીતારો આતમ ગુણ
પ્રગટાય૦ સુ૦ જપીયે શ્રી નવકાર ॥૩॥

વાછરડા ચરાવતો બાળક આવ્યો, નદી રેલ જોઇ
તે વાર
મંત્ર નવકાર ભણી માંહી પેઠો, નદી થઇ બેડાર
॥નદી૦ સુ૦ ॥જીતારો૦ સુજ ॥૪॥

રતનવતી જે ભીલની નારી, તેણે સમર્યો નવકાર
અધ્યવસાય
અહોનિશી ધર્મ ધ્યાન દીલ ધરતાં, કર્મ પલટ
ક્ષય થાય ॥કર્મ૦ ॥સુ૦ ॥જી૦ સુ૦

કીચિત કાળમાં પુન્ય ઉપજાવી, પાચમેં કલ્પે
અવતાર ॥પાચમેં૦ સુ૦ પાંચ૦ ॥જીતારે।
॥સુ૦ જ૦ ॥પા॥
સર્પ તણી થઇ ફુલની માળા, શ્રી નવકાર
પ્રભાવ
શ્રીમતી સતી કીતી' લહી ભારી, ઉભય ભવે
સુખસાર ॥ઉ૦ ॥સુ૦ ॥જીતારે।૦ સુ૦ જ૦ ॥૬॥
જહાંજ ડુબતા શેઠ સમુદ્રે, ગણ્યો શ્રી નવકાર
સહાય કીધો સુર વહાણુ ઊઠાવી, મેલ દીધી
પેલે પાર ॥મેલ૦ ॥સુ૦ ॥જીતારે।૦ સુ૦ ॥જ૦ ॥૭॥
શ્રી નવકારનું સ્મરણુ કરતાં, દુર ટળે જંજાલ
વેરી ડાંકણુ સાકણુ, નાશ જાવે તતકાળ ॥નાશ૦
સુ૦ ॥ જ૦ ॥૮॥
સમદ્રષ્ટી શ્રાવક ગુણવંતા, જે સમરે નવકાર
જેહના ફળનું કહેવું કીસ્યુ તે, પામે ભવ જલ
પાર ॥પામે૦ સુ૦ ॥જીતારે।૦ સુ૦ જ૦ ॥૯॥
એમ જાણી સ્મરણુ નિત કરીયે, ધરીયે આતમ
ધ્યન
નીર્વંઘ કરણી વળી આચરીયે, સુનીયે શ્રી જીનવાન
॥સુનીયે૦ ॥સુ૦ ॥જીતારે।૦ સુ૦ ॥જ૦ ॥૧૦॥
નીજ પર ભાવ વીલોક યથાર્થ, શ્રદધે દ્રવ્ય
ખટકાય

આરંભ છાંડ તોડ અધ જાતી, શીવ ગતી નેડી
થાય ॥શીવ૦ ॥સુ૦ ॥જીતારો ॥સુ૦ જ૦ ॥૧૧॥

અચ્છર ભાવ તજી નીત તુ તો, ગુણવંતના
ગુણ ગાય

જ્ઞાતા સુત્ર વીપે જીન ભાખ્યો, ગોત્ર તીર્થંકર
બંધાય ॥ગો૦ ॥સુ૦ જીતારો૦ સુ૦ ॥જ૦ ॥૧૨॥

શ્રીજીન શાશન પાંચમે; અકે' ભીક્ષુ ગણી
સુખદાય

વીવીધ મર્યાદ બાંધી ગણવત્સલ, મીટ્યા તીમીર
હઠાય ॥મી૦ સુ૦ મી૦॥ જીતારો૦ સુ૦
॥જ૦ ॥૧૩॥

બીજે પાટ ભારી માલ ગણાધિપ, ત્રીજે પાટ
રૂષિરાય

ચોથે-જય આચાર્ય મહા પ્રભાવિક, લાખો ગ્રંથ
વણાય ॥લા૦॥સુ૦॥લા૦ જીતારો૦ સુ૦॥ જ૦ ॥૧૪॥

મઘવા સમ મઘરાજ પાંચમે, તેની પાટ માણેક
કહાય

સપ્તમ પાટ શ્રી ડાલચંદ ગણી, દીર્ઘ દ્રષ્ટી
સુખદાય ॥દી૦સુ૦॥ દી૦॥ જીતારો૦॥સુ૦॥જ૦ ॥૧૫॥

તેહને પાટે વર્ત્તમાનમેં, શોભત જેમ જીનરાય
શ્રી શ્રી કાલુરામ ગણીશ્વર, પ્રણમ્યાં પાતક જાય
॥પ્ર૦॥સુ૦॥પ્ર૦॥ જીતારો૦ સુ૦॥જ૦ ॥૧૬॥

આજીન શાશન સુખનું વાશન, આગણુને
ગણીરાય
અહોનિશિ સેવા કરશે ભવિજન, નહી કર બીજાની
ચહાય ॥ન૦॥સુ૦॥ન૦॥ છતારો૦ સુ૦ જ૦ ॥૧૭॥

આશાશનમાં રકત રહે, તેના કરે સદા સુર સહાય
રીધી વૃદ્ધી થાવે દુઃખ મીટ જાવે, વીઘન ન
હોવે કાય ॥વી૦ સુ૦॥વી૦ છતારો૦ સુ૦ જ૦ ॥૧૮॥

ચાર તીર્થ સુખ ધામ શ્વામ સુઝ, શ્રી કાલુ
ગણીરાય
તેહનો શ્રાવક ગુલાબ કહે, થયો આનંદ હર્ષ
શવાય ॥થ૦॥ સુ૦॥ થ૦॥ છ૦ ॥સુ૦ જ૦ ॥૧૯॥

તેના આદેશી સંયમ લેવી, આત્મા અર્થી જાન
પુનમચંદ સુની શાંત સુદ્રા, પુનમચંદ શમાન
॥પુ૦સુ૦॥પુ૦॥ છતારો૦ સુ૦જ૦ ॥૨૦॥

ચંપ તરૂ સમ ચંપાલાલ રૂષિ, જ્ઞાન દોલતવંત જાન
દોલતરામ સુનીએ ત્રણે, વાંચે સરસ વખાણ
॥વા૦સુ૦॥ વાં૦॥ છતારો૦ સુ૦॥જ૦ ॥૨૧॥

ઓગણીશે બહોતેર સંવતમેં, જેઠ માસ કહેવાય
તેની હાલ દશ લીધ આરાધન, કહી જેપુર
સુખદાય ॥ક૦॥ સુ૦॥ ક૦॥ છતારો૦
॥સુ૦ જ૦ ॥૨૨॥

કળશ

સુખદાય આરાધાન કરે એમ, ભવીક મન ઉછાંહહી
તે પાપ પંક નીશંક ટાળે, મત સંભાળે ઉમાહહી
શ્રીકાલુગણી મહારાજમુની, શીરતાંજ તાસુપસાયહી
કહે ગુલાબની જ ગુણુ તેજ પ્રગટે, ભણ્યા આનંદ ચાયહી ॥૧॥

॥સમાપ્ત દશ વીધ આરાધના॥

શ્રાવક ગુણુ સઝાય

કૈકઈરે કુકલા કેલવે ॥એ દેશી॥

જુદા જુદા જાણેરે શ્રાવક જીવને, જાણે એ જીવ પુન્ય પાપોજી
આશ્રવંને જાણેરે કર્મ લગાવતો, સંવરટાળે સંતાપોજી
ભગવંત ભાખ્યારે શ્રાવક એહવા ॥૧॥
નીજંરા પાડેરે ઢીલો બંધને, કરણી કરે તે હેતોજી
મુકતી તણાં સુખ જાણે સાશ્વતા, ઉઘડયાં અભ્યંતરે નૈત્રોજી ॥ભં૦॥
પોતે પરખેરે ગુરૂને અકલથી, અંતરંગજ્ઞાન વીચારોજી

વેષ જોઇ શ્રાવક ભુલે નહી, જુએ શુદ્ધ
આચારોજી ॥ભ૦ ॥૩॥
વ્રતો ને જાણે માળા રતનતણી, અવ્રત અનર્થ
ખાણોજી
રેણુદેવીથી પણ એ બુરી, ત્યાગે માઠી જાણોજી
॥ભ૦ ॥૪॥
લીધા વ્રત સાધુ માંહલા, એ મારે જીન
ધર્મોજી
બાકી રહયા તે કામ સંસારના તેથી બંધાતા
જાણે કર્મોજી ॥ભ૦ ॥૫॥
શ્રાવક જાણે રે શ્રી જીન આગ્ના, જાણે ધર્મ
અધર્મોજી
જે કરણીમાં નહી જીન આગ્ના, તો બંધતા જાણે
કર્મોજી ॥ભ૦ ॥૬॥
પરચો પાખંડીનો શ્રાવક નહી કરે, નહી કરે
તેથી વાતોજી
નીચુ માથુ શ્રાવક નહી કરે, નહી કરે ઉચો
હાથોજી ॥ભ૦ ॥૭॥
અભાવવો કોઇનો લાગે નહી, નહી કરે ખોટી
તાણોજી
ધર્મ ઠેકાણેરે જુઠ બોલે નહી, પાલે શ્રી જીન
આણોજી ॥ભ૦ ॥૮॥

ગુરૂને જુએ રે દોષ લગાવતા, તો તુરત કાઢે·
નીકાલોજી
ગડબડ સડબડ કરે, ઉઠે નહી, આ જીન શાશનની
પાલોજી ॥ભ૦ ॥૯॥
કુગુરૂ વંદનનો ફળ ઓલખે, રજળે અનંતો
કાળોજી
બાગલ ગુરૂને શ્રાવક વાંદે નહી, ભગવંત વચન
સંભાળોજી ॥ભ૦ ॥૧૦॥
કુગુરૂને જાણેરે કાળા નાગ જ્યું, કરડો તેનો
ડંકોજી
મુકતી નગરના છે તે ધાડવી, મુલ્લો છીનવે
નીશંકોજી ॥ભ૦ ॥૧૧॥
સાંભળે વખાણરે સાધુ આગળે, એકાકી ચિત્ત
લગાયોજી
સાધુ કહે તે સાંભળ સાંભળ હુલસે, મન
રળીયાત થાયોજી ॥ભ૦ ॥૧૨॥
સદગુરૂ વહેરે ભલે મન ભાવથી, નીચું માથું
નમાયોજી
ત્રણ પ્રદક્ષણાં બે હાથ જોડીને, પંગોને માથું
લગાયોજી ॥ભ૦ ॥૧૩॥
માર્ગ જાતા રે મુનીવર જો મળે, વાંદી હુખીંત
થાયોજી
વીકશત થાવેરે મુનીવર જોઇને, વળી કરે ઘણી
નરમાયોજી ॥ભ૦ ॥૧૪॥

બાર વ્રત આદરતો રહે, અવ્રત જે આગારોજી
પોતે સેવે સેવરાવે અવરને, તેમાં ન શ્રધ્ધે ધર્મ
લગારોજી ॥ભ૦ ॥૧૫॥
વ્યાજ ઊધારો રે ધન લ્યાવે પારકો, ઘરનો
કામ ચલાયોજી
ધર્મ બતાવેરે ધન લ્યાવે પારકો, એવો ન
કરે અન્યાયોજી ॥ભ૦॥૧૬॥
લોક કહે છેરે નીંદક પાપીયો, તે નીંદા નરક
લેજાયોજી
શ્રાવક નીંદા રે ન કરે કેહની, જીન શાશનમાં
આયોજી ॥ભ૦॥૧૭॥
જેટલા દ્રવ્ય છે લોકા લોકમેં, જાણે તેનો
ન્યાયોજી
દ્રવ્ય ક્ષેત્ર કાળને ભાવથી, જાણે ગુણ પર્યાજી ॥ભ૦॥૧૮॥
મોશા મર્મ ન બોલે કોઇને, ન કરે ધર્મનો
દ્વેષોજી
કુડ કથન નહી કરે જૈનમતી, ન કરે વીશ્વા
શઘાતોજી ॥ભ૦॥૧૯॥
ઓછા બોલ ન બોલે કોઇને, ગુણકરી ગેહર
ગંભીરોજી
ચરચા કરતાં વચ્ચે બોલે નહી, જેમ ગાળી
પીવે નીરોજી ॥ભ૦॥૨૦॥
લોક સાંભળે વખાણ સાધુ આગળે, નહી
પડે તેમાં વેદોજી

કર્મ ઘણા પહેલો સમજે નહી, નહી કરે
' ક્રોધને એહાજી ॥ભ૦॥શ્રા૦॥૨૧॥

જીન આણાં ધર્મ સ્તવન

રાગ આશાવરી

ભવીકાંજીન આણાં ધર્મ ધારો, એ તો માનો
કહ્યો હમારો રે શ્રીતીર્થપતી ધર્મ ધુરંધર,
જગવત્સલ સુખકારી ભ૦ (એ આંકડી)
અનંત જ્ઞાન દર્શન ચારીત્ર ધર, તેને કીજે
નમસ્કારી ॥ભ૦॥૧॥
જ્ઞાનદર્શન ચારીત્ર તપનીકા, મોક્ષ માર્ગ એ ચારો
શ્રીજીન આણાંમે ચાર આયા, ઉત્રાધ્યયન
અધીકારોરે ॥મ૦॥૨॥
સંવરને વળી નીર્જરારે, ધર્મ એ બે પ્રકારો
એ સારી રીતે આરાધ્યાં ચેતન, પામે ભવનુ
પારો રે ॥ભ૦॥૩॥
પાંચ મહાવ્રત સાધુ કેરા, શ્રાવકના વ્રત બારો
જીન આજ્ઞામાં એ બે આવ્યા, અવ્રત રહી ગઈ
ન્યારો રે ॥ભ૦॥૪॥
સર્વ વ્રત ધારી સંજતી કહીયે, અવ્રતી
અસંજતિધારો
વ્રતાવ્રતી શ્રમણો પાશક, તે વ્રત જીન આણાં
મઝારો રે ॥ભ૦॥૫॥
શ્રાવકનો ખાવો પીવો તે, સાવદ્ય જોગ વ્યાપારો

જીન મુની આણુ ન દેવે તેમાં, ધર્મ ન
હોવે લગારો રે ॥ભ૦॥૬॥
ખાવા પીવાને ધન ધાનાદીક, અન્નતના અધીકારો
ઉવવાઈ સુયગડાંગ માંહી, પાઠ જુઓ ને વળી
ધારો રે ॥ભ૦॥૭॥
મુજ આણામાં મારો ધર્મ છે. આચારંગ સંભાલો
ચરમ જીનેશ્વર વીર પરમેશ્વર, ભાખ ગયાં તંત
સારો રે ॥ભ૦॥૮॥
તે ધર્મના બે ભેદ છે, દશ વૈકાલીક મંઝારો
અહીંસા છે જે કામમાં, તહાં સંજમ તપ
સારો રે ॥ભ૦॥૯॥
સુગુરૂ આશીશ પણ એજ દીધી, આગમ રહેશ
વીચારો
આળશ નહી કરશો આણુમેં, ઊધમ ન કરો
આણા બારો રે ॥ભ૦॥૧૦॥
નીરંવદ કાર્ય માંહી આજ્ઞા, જીન મુની દે
એક ધારો
સાવદ્યમાંહી આજ્ઞા નહી જાણો, નહી સંદેહ
લગારો રે ॥ભ૦॥૧૧॥
કરણ કરાવણ વળી અનુમોદન, એહ ત્રણે
એક ચારો
શ્રીજીન આજ્ઞા શિર ધારી જે, ત્યારે થાય
નીસ્તારો રે ॥ભ૦॥૧૨॥

કેઇ આજ્ઞામાં પાપ બતાવે, ધર્મ જીન આજ્ઞા
બહારો
બંન્ને વાતો અશુદ્ધ પરૂપે, તે કેમ પામે ભવ
પારોરે ॥ભ૦ જી૦ ॥૧૩॥
શ્રી જૈન મતના સાધુ કહેવાયે, બોલે વીના
વીચારો
કુદ્રષ્ટાંત દેઇ ભોળાને, બહેકાવે નીરધારોરે ॥ભા૦
જી૦ ॥૧૪॥
જો તારે તરવુ હોય તો, શુદ્ધ સાધુ ગુરૂ ધારો
ભેષધારીની સંગત તજીને, અંતર જ્ઞાન
વીચારોરે ॥ભ૦ ॥જી૦ ॥૧૫॥
જો પુરી સમજ પડે નહી તો, શુદ્ધ જપો
નવકારો
ગુણવંતોના ગુણગાઇને, અશુદ્ધ કર્મ સહી
ટારોરે ॥ભ૦ ॥જી૦ ॥૧૬॥
નીંદા વીકથા દુર તજીને, સુત્ર સાંભળો સુખકારો
પણ આજ્ઞા બહાર ધર્મ કહીને, પરભવ નહી
બગારોરે ॥ભ૦ ॥જી૦ ॥૧૭॥
અહીંસા ધર્મ મોઢથી કહીને, ન કરો હીંસા
પ્રચારો
હીણાચારી કૃત ગ્રંથ વાંચીને, નકામો જન્મ
નહી હારોરે ॥ભ૦ ॥જી૦ ॥૧૮॥
ઠામ ઠામ જૈન આગમ માંહી, આજ્ઞા અધીક
ઉદારો

મારો જૈન આણુંનીકો, ગુલાબ કહે સુખકારોરે
ા૭૦ ા૭૦ ા૧૯ા

જૈન માર્ગ સ્તવન (રાગ ઊભાજમેં)

શુદ્ધ માર્ગ સાંચો ભુલે મત જાય, પ્યારે તને
કહું સમજાય ાશુદ્ધા (એ આંકડી)
દાન શીલ તપ ભાવએ ચારો, શીવપુર કેરા રાહ
જુદો પંથ છોડ હવે પ્રાણી, જો આતમ સુખ
ચાહ ાસુ૦ ા૧ા
દાન સુપાત્રે દોહીલોરે, ભાખ્યો શ્રીજીનરાય
ચિત વિત પાત્ર ત્રણે સુદ્ધ મલ્યાં, મન વંછીત
ફળ પાય ા સુ૦ ા૨ા
ચિત શુદ્ધ દેનાર કહાય, વિત શુદ્ધ વસ્તુ શોભાય
પાત્ર શુદ્ધ સાધુ જાનીયેરે
જે ન હણે છ કાય ા શુ૦ ા૩ા
દેતા દાતા દાન સુપાત્ર, સંચિત કર્મ હટાય
ઉત્કૃષ્ટો રસ આવિયારે, તીર્થંકર પદ પાય ા શુ૦ ા૪ા
ચોથે ઠાણે આખીયોરે, પાંચમા ઉદેશામાંય
કુપાત્ર તે કુક્ષેત્ર છેરે, વાવ્યા નીશફળ થાય
ાશુ૦ ા૫ા
અસંજતી, અવીરતીનેરે, આઠમા શતક કહાય
છઠે ઉદેશેગોતમ પુછયો, શ્રી વીર પ્રત્યે સુખદાય
ાશુ૦ ા૬ા
સચિત અચિત પ્રાસુ અપ્રાસુ, પ્રતી લાભ્યાંથી
શું થાય

જીન કહે એકાંત પાપ હુવેરે, નીજરાં કીંચીત
નાય ॥શુ૦ ॥૭
આનંદ શ્રાવક લીધો અભિગ્રહ, ઉપાશક દશા કહાય
અન્ય તીર્થીને આજથીરે, દેવુ દેવાવુ નાંય ॥શુ૦ ॥૮
મૃગા લોઢાને જોઇનેરે, ગૌતમ જીન પૈ આય
પુછયો શ્યુ દીધો એને પુવેં, તેહના એહ ફળ
પાય ॥શુ૦ ॥૯
તેહથી દાન કુપાત્રનાંરે, ફળ ઘણા કડવા કહાય
હીંસક ભણી હીંસા કરી દીધાં, ધર્મ કહાંથી
થાય ॥શુ૦ ॥૧૦
સાવદ્ય દાન પ્રશંસીયારે, ઘાતક કહીયે તાંય
સુયગડાંગ અજ્ઞારમાં અધ્યયનમેં, વીસમી
ગાહામાંય ॥શુ૦ ॥૧૧॥
દાન નીષેધ્યાં લેવા વાલાની, વૃત્તીનુ છેદક થાય
તે કારણ વર્તમાન કાલમાં, મુન કરે મુનીરાય ॥સુ૦॥૧૨॥
છકાયાં નીરક્ષા નીમી-તે, પુન્ય નહી કહણો તાય
એ પણ શુયગડાંઅંગ મેરે, ભાખ્યો શ્રીજીનરાય
॥શુ૦ ॥૧૩॥
વળી પાંચમાં અધ્યયનમાંરે, બત્રીશમી જે ગાહ
દાન દેતાં લેતા તે અવશરે, મુની ન કહે હા
નાં ॥શુ૦ ॥૧૪॥
શ્રમણ હેતુ સંસરનોરે, ગૃહસ્થી, ભણી જે દાન
દેવો ત્યાગ્યો મુનીવરે, સુયગડાઅંગે જાન ॥શુ૦ ॥૧૫॥

વળી પ્રાયશ્ચીત ચોમાસનુરે, અનુમોદ્યાંથી આય
નીશીથ ઉદેશે પંદરમેરે, ભાખ્યો શ્રી જીનરાય
॥શુ॰ ॥૧૬॥

શ્રાવકનો જે ખાવો પીવો, અવ્રતમાં કહ્યો તેહ
સુત્ર સુયગડાંઅંગ બીજે શ્રુતખંધે, બીજા
અધ્યયન વીપેહ ॥શુ॰ ॥૧૭॥

ભાવ શસ્ત્ર અવ્રત કહ્યોરે, ઠાણાંગ દશમે ઠાણ
તેહ શસ્ત્ર તીખો કીધાંથી, ધર્મ પુન્ય નહી
જાણ ॥શુ॰ ॥૧૮॥

શ્રાવકની જે આરમારે, અવીરતની અપેક્ષાય
શસ્ત્ર છે છકાયનોરે, નીમંળ વીચારો ન્યાય
॥શુ॰ ॥૧૯॥

શામાયકમાં પણ કહીરે, અધીકરણ જીનરાય
ભગવતિ શાતમા શતક મેરે, પ્રથમ ઉદેશામાંય
॥શુ॰ ॥૨૦॥

ખાવાં પીવાં પહેરવાંરે, ત્યાગ્યાંથી હુવે ધર્મ
ભોગવ્યાં, ભોગવાયાં, અનુમોદીયાંરે, બંધે અશુભ
અધ કર્મ ॥શુ॰ ॥૨૧॥

શાતા દીધાં શાતા હુવેરે, એમ અન્ય તીર્થી
કહંત
સુયગડાંગમાં શ્રી જીન ભાખ્યો, તે સાંભળજો
વીરતંત ॥શુ॰ ॥૨૨॥

ન્યારો આજે માર્ગથીરે, અળગો સમાધિ માર્ગથી
જાણ
ધર્મ તણી નીંદા નો કરતા, જેહ વદે એમ
વાણ ॥શું૦ ॥૨૩॥
થોડા સુખોને કારણેરે, ઘણાનું હારણહાર
અમોક્ષના કારણ છેરે, ભાખ્યો શ્રી કીરતાર ॥શું૦ ॥૨૪॥
લોહ વાણીયા જેમ ઝુરસેરે, તેહ પરૂપણહાર
શુત્ર જોઇ નીર્ણય કરોરે, જેમ થાય નીસ્તાર
॥શું૦ ॥૨૫॥
પાત્ર કુપાત્રે આંતરોરે, સરખો ફળ નહી થાય
આંબ ભરોસે રોપ્યો ધંતુરેરે, કેરી કહાંથી
ખાય ॥શું૦ ॥૨૬॥
નીરારંભી વીન બીજાનેરે, દેવે દેવરાવે તાહી
તે મારગ લૌકીક છેરે, પણ શીવ મારગ
નાંહી ॥શું૦ ॥૨૭॥
રાય પ્રશેણી સુત્રમાંરે, પ્રદેશી રાજાન
ચાર ભાગ કરી રાજનારે, થયો ધર્મ કરણ
સાવધાન ॥શું૦ ॥૨૮॥
એક ભાગ રાણ્યાં નીમીત્ત, બીજે ભાગ ખજાન
ત્રીજે હાથી ઘોડા અર્થેરે, ચોથા ભાગનો દાન
॥શું૦ ॥૨૯॥
એમ ચાર ભાગ કરી તેનેરે, બીજા ભણી
સોળાય

સંસારીક લક્ષ્મી એમ મેટી, છઠ્ઠ છઠ્ઠ તપ
ઠાય ॥શુ૦ ॥૩૦॥
વ્રતધારી શ્રાવક થયોરે, ધર્મ ધ્યાન ચિત્ત
ધ્યાય
તે તો છઠ્ઠ કરી કારજ સાર્યા, પહેલા ઉપાંગરે
માંય ॥શુ૦ ॥૩૧॥
દાન સુપાત્રે દીજીયેરે, દેકર મત પોમાય
ધુર માર્ગ આ શીવ તણોરે, ભાખ્યો શ્રી
જીનરાય ॥શુ૦ ॥૩૨॥
સુબાહુ પ્રમુખ પુર્વે ભવેરે, સુખ વિપાકને માંહી
દાન દેઇ સુદ્ધ સાધુનેરે, એકા અવતારી થયા
તાંહી ॥શુ૦ ॥૩૩॥
શીવ મગ બીજો શીલ છેરે, ત્રીજો તપ કહેવાય
શુભ ભાવના ચોથો કહ્યોરે, આરાધ્યા સુખ થાય
॥શુ૦ ॥૩૪॥
અથવા ઉતરાધ્યેયનમેરે, મોક્ષ માર્ગ એમ ચાર
જ્ઞાન દર્શન ચારીત્ર તપનીકા, વળી પહેલા અંગ
મઝાર ॥શુ૦ ॥૩૫॥
સમ્યક જ્ઞાન દર્શન થકીરે, તત્વ યથાતથ્ય જાણુ
કર્મ રોકાય ચારીત્ર થીરે, તપથી કર્મ ખોદાણુ
॥શુ૦ ॥૩૬॥
જીન ભાખીત એ માર્ગ છેરે, અન્ય મત અજાન
ગુલાબ કહે ભલે ભાવથીરે; સાધો શીવ સુખ
સ્થાન ॥શુ૦ ॥૩૭॥

અસંજમ જીતવ્ય વર્જનીય ઢાલ

આજ નંદન વન જોગી આયો, જોગીનો રૂપ
સવાયોરે લો (આદેશી)

અસંજમ જીતવ મત કોઇ વંછો, વરજ્યો શ્રી
જીનરાયોરે લો (એ આંકડી)

જીવવો નહી વંછવો, ઠાણુાંગ દશમાં માહ્યોરે લે
વળી સુયગડાંગ દશમે અધ્યયને, ગાથા ચોવીશમી
તાહ્યોરે લો અ૦ ॥૧॥

અણુઆદર દેતા મુની વીચરે, શ્રી સુયગડાંગ
માહીરે લો
અસંજમ જીવીતવ્યના અર્થી, તે બાલ અજ્ઞાની
કહાયોરે લો ॥૨॥

સંજમ જીવિતવ્ય કહ્યો દોહીલો, અસંજમ
જીતવ નાંહયોરે લો
વાર અનંત પાયો ભવ ભવમાં, ગરજ સરી
નહી કાયોરે લો૦ ॥અ૦ ॥૩॥

સંસારીક જીવોને જીવવો, વંછયા ધર્મ ન
થાયોરે લો
રાગી જોયા રાગ ઉપજે, દ્વેષીથી દ્વેષ સવાયોરે
લો૦ ॥અ૦ ॥૪॥

વંછે સંસારી જીવવો મરવો, એ રાગ દ્વેષ
કહીવાયોરે
રાગ તે દશમુ દ્વેષ અગીઆરમુ, ભગવંત પાપ
બતાયોરે લો૦ અ૦ ॥૫॥

ઈંદ્ર પરિક્ષા કરવા મુનીની, બ્રાહ્મણ રૂપ
બનાયોરે લો
મીથીલા નગરી અગ્નીથી બળતી, નમી રાય
પ્રત્યે દરશાયોરે લો૦ અ૦ ॥૬॥
મીથીલા પુરી જન બળતા જોઇ, તાંમ નામ
રૂપીરાયોરે લો
સાંમો ન જોયો કરૂણા ન આણી, ઉતરાધ્યયન
માંહયોરે લો૦ અ૦ ॥૭॥
કહ્યો વસું જીવું મે સુખથી, સંજમમાં
લવલ્યાયોરે લો૦
એ મીથીલા જન બળતાં મારો, કીર્ચીત બળે
ન તાહયોરે લો૦ અ૦ ॥૮॥
સુત્ર નીશીથ બારમે ઉદેશે, પાઠ વીપે એમ
વાયોરે લો
ત્રશ જીવ જોઇ અનુકંપા કરી, બાંધે બંધાવે
સરાયોરે લો૦ અ૦ ॥૯॥
અથવા બંધીયો દેખી જીવા પ્રત્યે, કરૂણા મન
મુની લ્યાયોરે લો
છોડે છોડાવે વળી અનુમોદે, તો ચોમાશી
ચારીત્ર જાયોરે લો૦ અ૦ ॥૧૦॥
સુગની પીવા શ્રાવક મોટો, પોશામે સુખદાયોરે લો
પુત્ર ત્રણ મો આગળ મરતા, દેખી નહી
છુડાયોરે લો૦ અ૦ ॥૧૧॥

એ છ કાય મારો નહી કોઈ, જીન આગમ
અધિકારી ॥ કરો૦ ॥૧॥
સર્વ પ્રાણુ ભુત જીવ સત્વ અતી, નહી મારવા
સુવીચારી
દંડે કરી તાડવા નહી તેને, તેન અજ્જ વિચખ્યા
કહ્યારી ॥ કરો૦ ॥૨॥
ન પરિધેતવ્વા ચાકર તણી પરે, કોઈ પણ
કાર્ય મંઝારી
ન પરિતાપ વા પીડા દઈને, વળી કીલામના ન
કરવી ત્યારી ॥ કરો૦ ॥૩॥
ઉપદ્રવ ન દેવો કોઈ જીવને, એમ ભાખ્યો
જગતારી
ત્રણ કાળના જીનની એ વાણી, બીજા સુયગડાંગમાં
જાહેરી ॥ કરો૦ ॥૪॥
એમજ પ્રથમ અંગમાં ભાખ્યો, જોવો આંખ
ઉઘારી
જીવ હીંસા કીધા પાપ ઘણેરા, નહી મારો
એમ વીચ રી ॥ કરો૦ ॥૫॥
ગૌતમ પુછયો પાંચમા અંગમાં, પૃથ્વી હાથ
મઝારી
લેતા વેદના કેટલી હોવે, જીન કહે દ્રષ્ટાંત
ઉદારી ॥ કરો૦ ॥૬॥
એક પુરૂષ કોઈ જન્મનો આંધળો, પગહીણ
બીજુ કાયા સારી

જન્મનો બહેરો જન્મનો મુગો, શરીરમાં રોગ
અપારી ॥ કરો૦ ॥૭॥
જુવાન માણુસ તેને ખડગ ભાલે કરી, છેદે ભેદે
ક્રોધ ધારી
વેદના થાવે આંધળા પુરૂષને, છેદયાં ભેદયાં તે
વારી ॥ કરો૦ ॥૮॥
તેહથી અધીક કષ્ટ પૃથ્વીને, લેતા હાથ મઝારી
એમ થાવર પાંચ પ્રતે, વેદના આગમમાં
અધીકારી ॥ કરો૦ ॥૯॥
નીગોદ કંદમૂળ વનસ્પતીના, સાંભળો હવે
વીસ્તારી
સોઇની અણી પર આવે તેમાં, શ્રેણી અસંખ્ય
કહ્યારી ॥ કરો૦ ॥૧૦॥
એક એક શ્રેણીમાં પતર અસંખ્યાત, પ્રતર એક
મઝાર
ગોળા અસંખ્ય હે, એક એક ગોલે શરીર ॥કરો૦ ॥૧૧॥
એક શરીરમાં જીવ અનંત છે કહેતાં ન આવે પારી
એમ જાણી હીંસા ન કરીયે, જન ધર્મ મર્મ
વીચારી ॥કરો૦ ॥૧૨॥
પહેલું આશ્રવ પહેલું પાપનું સ્થાનક, દુર્ગતી દુઃખ
દાતારી
આરંભ છાંડયા દીક્ષધારીયે, જેમ પામો
ભવપારી ॥કરો૦ ॥૧૩॥

માતા મરતી જોઇ પોષામાં, ઉઠયો છોડવવા
કામોરે લો
ભાંગો પોષો વ્રત નેમ કહ્યા, ઉપાશક દશામાં
આમોરે લો૦ આ૦ ॥૧૨॥
ચંપા નગરી તણું વેપારી, જહાજભરી સમુદ્રે
જાવેરે લો
એક દેવ ત્યારે કરવા પરીક્ષા, તે અવશર તીહાં
આવેરે લો૦ ॥અ૦ ॥૧૩॥
અરણક શ્રાવક બેઠો તેહમાં, દેવ કહે સમજાયોરે લો
સહુ મનુષ્ય સહીત આ વહાણ ડુબાવું, માન
હમારી વાયોરે લો૦ ॥અ૦ ॥૧૪॥
જો તું મોઢેથી ધર્મ છોડયો કહે, તો બધા
જીવ બચી જાયોરે લો
એમ સાંભલ અરણક દ્રઢ મન કરી, ધર્મ ધ્યાન
ચીત્ત ધ્યાયોરે લો૦ ॥અ૦ ॥૧૫॥
ડગાયો ડગયો નહી શ્રાવક, કરૂણા મોહ ન
લ્યાયોરે લો
ઉપસર્ગ દુર કીધો તે દેવતા, સુરંદ્રે તાસ
વખાણ્યોરે લો૦ ॥અ૦ ॥૧૬॥
પ્રીય રૂપ કરી હાથ જોડી સુર, બોલ્યો એ
વીધ વાયોરે લો
પ્રીય ધર્મી દ્રઢ ધર્મી તું સાંચો, એ સાતમા
અંગમાંયોરે લો૦ અ૦ ॥૧૭॥

શ્રી જીન મુખથી સુત્રે આખ્યો, સ્નેહરાગ
દુ:ખદાયોરે લો
કર્મ બીજ રાગ દ્વેષ બેઊ તજ, જો શીવ સુખની
ચહાયોરે લો૦ અ૦ ॥૧૮॥
જે સંસારીક જીવોની કરૂણા, કરે ઉપકાર સ્નેહ
લ્યાયોરે લો
તે ઉપકાર લોકીક તણો છે, જીન ધર્મ નહી તે
માંયોરે લો૦ અ૦ ॥૧૯॥
જીવ જીવે તે દયા ન જાણો, મરે તે હીંસા
નાંયોરે લો
મારણવાલો હીંસક પાપી, નહી મારે તે દયા
સુખદાયોરે લો૦ અ૦ ॥૨૦॥
આ સંસાર સમુદ્રથી તીર, વંછે તુ તરવો
બીજાનોરે લો
ગુલાબ કહે ધન્ય તે નર જાણો, જે રાગ દ્વેષ
ખપાવ્યોરે લો૦ અ૦ ॥૨૧॥

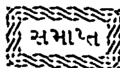
દયા ધર્મ

નાથ કૈસે ગજકો બંધ છુડાયો તથા આવત
મેરી ગલીયનમે ગીરધારી (એ દેશી)
કરો તમે દયા ધર્મ સુખ કારી, જેથી જલદી
થાય નીસ્તારી ॥ કરો (એ આંકડી)
પૃથ્વી અપતેઊ વાયુ વનસ્પતી, ત્રસ જીવ
અપીક અપારી

હીંસા કીધામાં ધર્મ ન કદાપી, આગમ માંહે સુનારી
એકેંદ્રી માર પચેંદ્રી પોખ્યા, ધર્મ પુણ્ય નહી
અનારી ॥કરે૦ ॥૧૪॥
દેવલ પડીમા કરે કરાવે, પૃથ્વી કાય વીડારી
કહ્યો અહેત અબોધનું કારણ, પહેલાં અંગે
જગતારી ॥કરે૦ ॥૧૫॥
જીવ હણ્યા મેં દોષ ન હોવે, ન હણુયાં
દોષ ઉચારી
એ આર્ય અનાર્યના વચન કહ્યા જીન, આચારંગ
સંભારી ॥કરે૦ ॥૧૬॥
એમ જાણી પરમ ધર્મએ, કરીયે અહીંસા સુખકારી
ગુલાબચંદ કહે ધન્ય સુદ્ધ સાધુ, ચરણકમળ
બલીહારી કરે૦ ॥૧૭॥

કળશ

સુખકાર શ્રાવક ધર્મ કરીયે, વ્રત દ્વાદશ રૂપણી
સંસાર પારાવાર તરીયે, કહ્યો શ્રીજીન ભુપણી
અવ્રત સેવ્યાં અને સેવાયાં, અનુમોદ્યા થાય પાપણી
ગુલાબ કહે એમ શુદ્ધ શ્રદ્ધી, કરો શ્રીજીન જાપણી ॥ ૧ ॥

શ્રી જીનાય નમ:

શ્રી જૈન ધર્મ

આ જૈન ધર્મ વીચાર
શેઠ ધનસુખદાસ હીરાલાલ આચલીયા
ગંગાશહેર (બીકાનેર)
વાસીએ શ્વામીજીની મારવાડી ભાષાને બાલ-
બોધમાં છપાવ્યું છે તેનું ગુજરાતી

છપાવનાર :—

જૈન શ્વેતાંબર તેરાપંથી સભા
૧૫૬ ક્રોસ સ્ટ્રીટ સુતાપટી ત્રીજે માળે
કલકત્તા.

સહાયક

શેઠ કસ્તુરચંદજી સુરજમલજી ચોધરી
બરનગર (માલવા)

શુદ્ધિપત્ર

પાનું	લીટી	અશુદ્ધ	શુદ્ધ
૨	૧	વિદન	વિઘ્ન
૬	૧૨	શસ્રો	શાસ્ત્રો
૭	૬	કામ	કામ.
૯	છેલ્લી	[illegible]	[illegible]
૧૦	૧	[illegible]	[illegible]
૧૩	૬	[illegible]	[illegible]
૧૩	૧૩	[illegible]	[illegible]
૨૦	૧૦	[illegible]	[illegible]
૨૮	૫	[illegible]	[illegible]
,,	૧૬	[illegible]	[illegible]
[illegible]	૬	[illegible]	[illegible]
[illegible]	૧૬	[illegible]	[illegible]
[illegible]	૩	[illegible]	[illegible]
[illegible]	૧૬	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

૧૨	૮	મન	મને
૧૩	૧૮	મ	વ
૫૪	૬	તેઓ એ	તેઓ
૫૪	૮	સ્વ કુટુબીયો	સ્વ કુટુબીયોના પોષણ
૬૫	૧	મને	
૬૯	૧૭	૧૮મી લીટીમાં છાપ્યું છે તે.	ત્યાગ કરે દેવાગના
૭૨	૧	ખુહાય	ખુટાય
૭૫	૪	દુદમાં	ફંદમાં
૭૮	૧૦	સેવરાવવામાં સેવવામાં	સેવવામાં સેવરાવવામાં
૭૯	છેલ્લી	કહ્યું છે કે	કહ્યું છે
૮૦	૧૪	મર્જાદા	મર્જાદા
,,	૧૯	છઠો	છઠ્ઠો
૮૬	૧૮	છંડી	છાંડી
૮૭	૬	ત્યાયે	ત્યાગે
૮૯	૧૯	આવક	શ્રાવક
૯૦	૧૨	નીરહો	કરે નીરહો
૧૦૦	૧	રહ્યો	રહ્યો
૧૦૦	૨૧	હાડકા	હાડકા
૧૦૨	૯	અનર્થ	અર્થ
૧૦૪	૨	અર્થ	અર્થે
૧૦૫	૯	વાંછા	વંછા
૧૦૬	૧	ભોગવા	ભોગવાવ્યા

१०६	१८	બીવીયત	બવીયત
,,	२०	અવત	અવત
१०७	३	મટે	માટે
१०८	१६	પોનાના	પોતાના આર્યતિ મટે
,,	२०	દાથા	દારી
११५	२	જાવ	જાવે
११६	१४	તેનો	તે તો
१२०	६	વગે છે.	ત.ગે છે
१२१	५	[illegible]	[illegible]
,,	१०	[illegible]	[illegible]
१२५	[illegible]	[illegible]	[illegible]
१२८	५	[illegible]	[illegible]
[illegible]	५	મારે	મારે
[illegible]	७	[illegible]	[illegible]
[illegible]	१५	[illegible]	[illegible]
[illegible]	१८	[illegible]	[illegible]
[illegible]	६	[illegible]	[illegible]
[illegible]	२१	[illegible]	[illegible]
[illegible]	११	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	१०	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

૧૭૯	૧૫	વેરાગ	વેરાગે
૧૮૨	૧૭	ધારે	ધાર
૧૮૭	૮	લાગે	લાગે દોષ તે
૧૯૦	૧૬	ક્રાધ	ક્રોધ
૧૯૩	૪	હૃદઆય	હદ ચહાય
૧૯૬	૧૦	કુકડ	દુકડ
,,	૧૭	આયેરેં	આયોરે
૧૯૯	૯	મોહકા યે	મોટકાએ
૨૦૦	૧૯	પરમે કે	પરમ કે
૨૦૧	૭	કુચીએ	કુચીથીએ
૨૦૨	છેલ્લી	ગેણી	ગોણી
,,	૧૨	વખાવન	ખમાવન
૨૦૪	૨૩	ો	કો
૨૦૯	૩	ઠાજે	ઠાજ
૨૧૫	૨૧	ઓવરે	આવે રે
૨૧૬	૧૩	ભષ્ટી	બૃષ્ટી
૨૧૮	૨૧	સનીચા	સતીયા
૨૨૦	૫	લોગવિ ચાહો	લોગવિયા હો
૨૨૧	૧૭	જીનરજ	જીનરાજ
૨૨૨	૪	અરીહંહ	અરીહંત
૨૨૫	૧૩	મારો મારે	મારો મારો
૨૪૨	છેલ્લી	ખાવો પીવા	પીવો
૨૫૫	૧૯	જન	જૈન

અનુક્રમણિકા

૨૩૮ શ્રાવક ગુણસ્તવન
૨૪૨ જૈન આપ્ત ,,
૨૪૫ જૈન માર્ગ ,,
૨૫૦ અસંયમ જીવન્ય વર્જનીય.શાસ્ત્ર
૨૩૫ દય. ધર્મ
કાવ્ય

[illegible]

[illegible]

શ્રી મંગલા ચરણ

પ્રણમું શ્રી અરિહંત નિત, બાર ગુણ સંયુક્ત
દુષ્ટકર્મ શત્રુ પ્રતે, હણીયા વરવા મુકત ॥૧॥
કારજ સિદ્ધ સકલ કરી, થયે સિદ્ધ ભગવંત
આઠ ગુણે યુત તે નમું, પામ્યા સુખ અનંત ॥૨॥
આચારજ વંદુ સદા, ગુણ છત્રીશથી આર્ય
ઉપદેશક જૈન ધર્મનાં, શારણ વારણ કાર્ય ॥૩॥
સુત જ્ઞાન બાર અંગને, ભણે ભણાવે સાર
પચીશ ગુણધર સદા, ઉપાધ્યાય અણગાર ॥૪॥
વળી પ્રણમું સર્વ સાધુજન, સાધે શિવ માર્ગ તેહ
સત્તાવીશ ગુણ શોભતા, પંચાચાર પાલેહ ॥૫॥
સમરૂ શ્રી ભીખુ ગુરૂ, પ્રબલ બુદ્ધિ ભંડાર
પ્રગટયા પાંચમા આરામેં, કર્યો બહોત ઉપકાર ॥૬॥
દયા ધર્મ પ્રભુજી કહ્યો, આગમ માંહી વિચાર
ભિક્ષુ તેને સારી રીતે, ઓળખાવ્યો તંતસાર ॥૭॥
તેની નવમે પાટે શોભતા, તુલસી ગણી ગુણગેહ

તનમનથી સેવ્યાં થકાં, પાપવિઘ્ન સટેદ ॥૮॥
વિનય મુલ જૈન ધર્મ છે, તેહના બે પ્રકાર
સાધુ પાંચ મહાવ્રત ધારી, શ્રાવક બાર વ્રત ધાર ॥૯॥
જિન આજ્ઞા છે તત્વમાં, અજ્ઞાન આજ્ઞા બહાર
ન્યાય દ્રષ્ટિ કરી જોઇ લો, પક્ષપાત સર્વ ટાર ॥૧૦॥
ત્રણ ગુપ્તિ પાંચ સુમતિ, પાંચ મહાવ્રત માન
પાળે તે પ્રભુ પંથમાં, ન પાળે તે બીજા જાન ॥૧૧॥
અવર ને વળી બીજાંગ, એહીજ પ્રભુ પથ
પાળે પ્રભુ કહિ આગમેં, શ્રાવકને નીગ્રંથ ॥૧૨॥
[illegible] ધરી, [illegible]
[illegible] ॥૧૩॥

શ્રી જૈન ધર્મો જયતિ શ્રી સુગુરૂભ્યોનમઃ

શ્રાવક ધર્મ વિચાર

[illegible]

સામાયકમાં કરવા લાયક છે તેનાથી અશુભ કર્મ નીર્જરે છે પુન્ય બંધાય છે જે કામમાં શ્રી જૈનેશ્વરની આજ્ઞા નથી તે કામ સામાયકમાં થઇ શકતું નથી તે લૌકીક માર્ગ છે તેમાં કર્મ બંધ છે જરા પણ ધર્મ નથી બુદ્ધીવાળા સહેજમાં સમજી શકે છે કે ખાવા ખવરાવવામાં લ્હેણુ જાણવામાં શ્રી જૈનેશ્વરની આજ્ઞા નથી શ્રાવક ધર્મ નથી અવ્રત છે સમ્યકત દર્શન પામી હીંસા, જુઠ, ચોરી, મૈથુન, પરિગ્રહાદિ આશ્રવ દ્વારોમાં જેટલા જેટલા પ્રવર્તે છે તે શ્રાવક ધર્મ નથી અવ્રતાસ્રવ છે અને અવ્રતાસવથી પાપ કર્મનો બંધ શ્રી જૈનેશ્વરે ફરમવ્યો છે અવ્રત સેવવામાં સેવરાવવામાં ને અનુમોદવામાં પાપ છે.

શ્રી તીર્થંકરોએ વ્રતએ ધર્મ એકજ ફરમાવ્યો છે તેના બે પ્રકાર છે ૧ સાધુ ધર્મ. ૨ શ્રાવક ધર્મ, પાંચ મહાવ્રત રૂપ અને શ્રાવક ધર્મ બાર મહાવ્રત રૂપ છે સાધુને સર્વ પ્રકારે સાવદ્ય કામ કરવાના કરાવવાના અનુમોદવાના મન વચન કાયાથી ત્યાગ છે તેથી સાધુનું શરીર અધિકરણ નથી તેથી કોઇ પણ પ્રકારનું પાપ કર્મ કરતા નથી કરાવતા નથી અને અનુમોદન કરવાનો આગાર નથી તેથી સાધુજી સર્વ વ્રતી સંજતી કહેવાય છે.

શ્રાવક સર્વવ્રતી નથી દેશવ્રતી છે. જેટલા સાવદ્યના ત્યાગ છે તે દેશવ્રત સંવર છે જીવ અજીવ નવ તત્વોને સમજવું શુદ્ધ દેવ શુદ્ધ ગુરૂ શુદ્ધ ધર્મની પરીક્ષા કરીને શ્રી

જૈન વચનોની પ્રતીતિ રાખી શ્રી જૈન તત્વોના શુદ્ધ જ્ઞાનવગર ચારિત્ર નહિ ને ચારિત્ર વિના મોક્ષ નહિ.

અનાદિ કાળથી જીવ પાપ કર્મ કરીને ચાર ગતિ સંસારરૂપ અટવીમાં ભ્રમણ કરી રહ્યો છે. પોતાના લોકોત્તર સ્વભાવને ભુલી પરભાવ લૌકીક ભાવમાં રાચી રહ્યો છે એ દશા પોતાની પવિત્ર આત્માને ભવસાગરમાં ડુબાવી રહે છે તેનું મુખ્ય કારણ "મિથ્યાત્વ" છે મિથ્યાત્વથી જીવ જ્ઞાના વરણી આદિ અશુભ કર્મ[illegible] ઉપાર્જન સંગ્રહ કરી નરક નિગોદના દુઃખો ભોગવે છે

અઢાર પાપસ્થાનમાં મિથ્યાદર્શન શલ્ય મુખ્ય છે તે માટે મહાપુરૂષનું ફરમાન એ છે કે સમ્યગદર્શન પ્રથમ [illegible]

[illegible]

માર્ગ છોડી પોતે વિનયી અને સરલ માર્ગ છોડી જગત પુજ્ય રૂપી માર્ગને ભુલી તમે લૌકીક માર્ગમાં જઈ રહ્યા છો તે તમારો આત્મ હીત માર્ગ નથી ખોટો રસ્તો છોડી સારા માર્ગમાં આવવું પરમ પ્રિય અને મોક્ષનો હેતુ છે જ્ઞાનવૃદ્ધ સંજમી પ્રાચીન રૂષિ ગણુ જે માર્ગે ચાલ્યા છે અને કહી ગયા છે તે માર્ગે ચાલ્યા છે તે માર્ગે ચાલવાથી આત્મશકિત પ્રગટ થશે અને અનંત સુખો મળશે, નહી તો આત્મશકિત ખોવાનો ઉપાય છે જરા જ્ઞાન ચક્ષુ ખોલીને જુવો કે સંસાર વધારવાનો માર્ગ કયો છે અને સંસાર ઘટાડવાનો માર્ગ કયો છે ? આરંભ હીંસા કરવાથી સંસાર ઘટે છે કે નહીં ?

પ્રવૃત્તિ નિવૃત્તિ

સંસારી કામ લૌકીક કામ પ્રવૃત્તિ માર્ગ છોડી નીવૃત્તિ માર્ગ લોકોત્તર માર્ગ કરો પ્રવૃત્તિ માર્ગથી જન્મા જરા મરણાદિ દુઃખો વધે છે જો તમે સદા અચળ અટલ રહેવાનું ચાહતા હો તો આપના શ્રી જૈનેશ્વર પ્રણીત નિવૃતિ માર્ગ લોકોત્તર માર્ગ ગ્રહણ કરો અજર અમર થવાનો એક જ ઉપાય છે પ્રવૃત્તિ અને નિવૃત્તિ માગં શું છે તે સમજો પ્રવૃત્તિ માર્ગ શ્રી જીનઆજ્ઞા બહાર સંસારી કામમાં પ્રવર્તવું તે ગૃહસ્થાશ્રમી અજ્ઞાની જીવ અને હીંસા ધર્મી કુગુરૂઓનું કહેવુ છે કે અર્થ બળથી બળવાન થવાની કોશીશ કરો અર્થ બળ

વગર કોઈ કામ ચરૂત નહી થઈ શકે વેપારમાં પ્રગતિ કરો અને પૈસો મેળવવા ડુંગર ઓળંગો, જંગલ ઓળંગો સમુદ્ર ઓળંગો, જંગલોમાં જાવો વગર બીકથી કામ કરી જમીન ખેડી જમીનમાં ખાણ ખોદી રત્ન સંપદ કરો સમુદ્રની અંદરથી મોતી કરી કાઢો: જેવી રીતે બને તેવી રીતે અને પૈસો સંપદ કરો પણ મોટી ચીજ છે જે પણ તમારી પાસે હોવી તો સંસારમાં તમારે માટે કોઈ ચીજ મુશ્કેલ નથી માટે જેમ બને તેમ પણ પ્રમાણિક સંપદ કરો નિત્ય [illegible]

[illegible]

છે ધર્મનો અને સંસારનો માર્ગ એકબીજાથી જુદો છે. સંસારનો લૌકીક રસ્તો ને મોક્ષનો લોકોત્તર રસ્તો જુદો જુદો છે જ્ઞાન, દર્શન, ચારીત્ર ને તપ શિવ માર્ગ છે બાકી સંસારનો રસ્તો લૌકીકમાર્ગ છે જે જીવ સમદ્રષ્ટિ તે યથા શકિત તપ નીયમ કરશે પાપના કામને લૌકીક કામને લૌકીક કામને લોકોત્તર કામમાં લોકોત્તર ધર્મ સમજસે અને તેજ સમ્યગદર્શન છે અને તેનાથી નરક નિગોદ તિર્યંચ મનુષ્ય ગતિનો બંધ નહી પડે ફકત વૈમાનિક દેવતાનુ આયુષ્ય બંધાય છે કહો સમકિતનો કેટલો મોટો ફાયદો છે સમ્યગ્દર્શન પામવાથી ઘણા ગુણ ઉત્પન્ન થાય છે સમ્યગદર્શની જીવ ચારિત્ર મોહનીય ક્ષયોપસમાનુસાર વ્રત લઇ દેશવ્રતી અથવા સર્વવ્રતી ગુણસ્થાન પ્રાપ્ત કરે છે સમ્યગદર્શન સંવર પદાર્થ અકર્ત્તાપણુ જે જીવનો ખાશ ગુણ છે તે પ્રગટ થાય છે.

મીથ્યાત્વી જીવ અનેક તરાહ કષ્ટ સહન કરી તપ, જપ, શીલ, સંતોષાદિ સારા કામ કરે છે પણ સંવર પદાર્થ પ્રાપ્ત નથી થતો નિર્જરા ધર્મી છે, સુત્રોમાં કહ્યું છે કે બાળ અજ્ઞાનીના માસ માસ ક્ષમણ તપ સમદ્રષ્ટિના વ્રત પચખ્ખાણના ફળના સોળમાં અંશે આવતા નથી સોલમા નહી હજારમાં નહી કરોડમાં નહી સંખ્યાત અસંખ્યત ભાગમાં નહી આવે સમકિતી ને સંવર નિર્જરા બંને ધર્મ છે એક વખત સમકિત આવે તો અનંત સંસારીનો પ્રતિસંસારી થાય છે તે માટે સમ્યકત પામવું ઘણું દુર્લભ જૈન શાસ્ત્રોમાં ફરમાવ્યું

છે, ચત્તારિ પરમંગાણી દુલ્લહાણીહ જંતુણ: માણુસત
સુણી સદ્ધા સંજમં મીય વીરીયં.

અર્થાત્=૧ મનુષ્ય ભવ ૨ સિદ્ધાન્તનું સાંભળ[illegible]
૩ તેના ઉપર શ્રદ્ધાન ૪ સંજમમાં બળ પરાક્રમ એહ ચાર
પરમ અંગ જીવને મહા દુર્લભ છે.

વળી ફરમાવ્યું છે કે "સદ્ધા પરમ દુલ્લહા" એટલે
શુદ્ધ સદ્ધા મહા દુર્લભ છે શ્રી વીતરાગ પ્રભુએ કેવળ-
જ્ઞાન કેવળ દર્શનથી [illegible] ભાવ જોયા તેવા કહ્યા
[illegible] વચન ઉપર [illegible] સદ્ધા કરવી અને આસ્થા
પ્રતિતી [illegible] તેનું નામ [illegible] છે સમકિત શ્રી
જીન વચનને [illegible] છે શ્રી જિન પ્રતિ[illegible]

[illegible]

સુત્રમાં ફરમાવ્યો છે તેવુજ ફરમાન સ્વામીજીનું છે પણ ઘણા લોકો સ્વામી શ્રી ભીખનજીએ દયાદાન ધર્મ ઊઠાવ્યો કહે છે ગુરૂથી લડીને જુદા થઇ જુદો ધર્મ જમાવ્યો વીગેરે પોતાના મનમાં ઉત્પન્ન થાય તેવી ભોલા લોકોને બહેકાવવાને માટે અને પોતાની ઉન્નતિને માટે કહે છે પણ ન્યાયવાદી માણસોએ પોતે વિચારવું જોઇયે કે શ્રી ભગવાને ફરમાવ્યું છે કે કોઇ પણ કારણસર પૃથ્વી, પાણી, અગ્નિ, વાયુ, લીલોતરી અને ત્રશ જીવ વીગેરે છ કાયાને મારવી નહી, મરાવવી નહી. મારતાને ભલી જાણવી નહી કોઇપણ રીતે પોતાના સરીરથી કોઈપણ પ્રાણીને કષ્ટ આપવું નહી ભય ઉપજાવવો નહી તેજ અભયદાન છે પણ એકેન્દ્રીને મારી, મરાવી, મારતાને ભલો જાણી પંચેદ્રીને સાતા ઉપજાવવામાં ધર્મ નહી. અસંજતી જીવતવ્ય અને બાળમરણ ઇચ્છવાથી એકાંત પાપ કહો છે ધર્માર્થે હિંસા કરવામાં પાપ નહી એ શ્રી આચારંગ સુત્રના ફરમાન મુજબ અન્ય તીર્થીઓનાં વચન છે એ સ્વામી શ્રી ભીખનજીએ બતાવ્યું છે ન્યાયાશ્રયી પુરૂષ પક્ષપાત છોડી સ્વામીજી કૃત ગ્રંથ, ચોપાઇ, બોલ, થોકડા ઢાલ સ્તવન વગેરે વાંચે તો તરત માલમ પડે કે સ્વામીજીની પરૂપણા અને શ્રી ભગવાનની પરૂપણા એકજ છે મોક્ષાભિલાષી જીવોને કહે છે કે મનુષ જન્મ, આર્યક્ષેત્ર, ઊત્તમ કુલ પામ્યા છો તો સુદ્ધ સંજમ પાલવાવાલા મુનિરાજોથી સુત્ર સિદ્ધાંત સાંભળો શ્રી વીર પ્રભુને સર્વદર્શી સર્વજ્ઞ માની રહ્યા છો

તો તેઓના વચનથી જનાગમ સાંભળો, સત્ય સર્પિ, મનોરંજિત નૂત પારખુકરો, અવ્રત ઘટાડો ત્યારે ઉત્તમ અનુ કરો. ભ્રષ્ટાચારીઓની સંગતથી પક્ષપાતમાં પડી શુદ્ધ આચાર પાળનારાઓની નીંદા કરો નહી. શુદ્ધ પંચ મહાવ્રત પાળનારા ચેતાળીશ દોષ બાવન અનાચાર ટાળી આહાર પાણી લેનારા પાંચ ઇંદ્રીના વિષયે જીતનારા સાધુઓના ઉપાસક બનો ત્યારે શુભમાં કહેલી વાત મર્મે માલમ પડશે.

જુઓ આપણા પૂજ્ય પુર્વાચાર્યોએ શું [illegible]

[illegible]

તહત કરીને સરધજ્યો રે, જે ભાષ્યો શ્રી જગનાથ
પાંચે આશ્રવ પરિહરો, જેમ મલેરે શિવપુરનો
સાથ કે ॥ ચેતો રે૦ ॥૪॥

જીવ વંછે સર્વ જીવણો રે, મરણ ન વંછે કોય
પોતા જેવો કર લેખવો, ત્રસ થાવર હણજ્યો
નહી કોય કે ॥ ચેતો રે૦ ॥૫॥

અપજંશ અકીર્તિ આ ભવે રે, પરભવ દુઃખ અનેક
જુઠું કહેતા પમિયે, કાંઇ લાવો રે મનમાં વિવેક
કે ॥ ચેતો રે૦ ॥૬॥

ચોરી લેવે કોઇ પર તણો રે, તેથી લાગે છે પાપ
તો ધન કંચન કેમ ચોરિયે, તેહથી વધે રે ભવ
ભવમાં સંતાપ કે ॥ ચેતો રે૦ ॥૭॥

સ્રીસંગે ભોગ ભોગવ્યા રે, નવ લાખ સન્ની ઉપજંત
ક્ષણેક સુખને કારણે, કેમ કીજેરે હિંસા મતિવંત
કે ॥ ચેતો રે૦ ॥૮॥

પુત્ર પૌત્ર ઘર દુકાનની રે, મમતા નહી કરજો કોઇ
જેહ પરિગ્રહ માંહે છે, તે તો છોડી રે ગયા
બહુ લોક કે ॥ ચેતો રે૦ ॥૯॥

થોડા દીવસનો પરોણો રે, સઘલા આ સંસાર
એક દીવસ ઉઠી જાવણો રે, કોણ જાણે કયા
અવતાર કે ॥ ચેતો રે૦ ॥૧૦॥

રોગ જરા જ્યાં લગી નહી રે, તહાં લગી કરો

મુશળધાર વરસાદ વરસતાં, કોણ સમરથ છે
બાંધવા પાજ કે ॥ ચેતો રે૦ ॥૧૧॥

અંજલીના જળની પેરે રે, ક્ષણ ક્ષણ ઘટે છે આવ
ગયે તે નહી પાછો આવે, જરા થાશે રે જીવનમાં
પાર કે ॥ ચેતો રે૦ ॥૧૨॥

માત પિતા ભાઈ બહુ રે, પુત્ર પૌત્ર પરિવાર
સ્વાર્થના સહુએ સગા, કોઇ પરભવ જાતાં રે, નહિ
રાખણહાર કે ॥ ચેતો રે૦ ॥૧૩॥

કેમ મન માયા નહી રે, [illegible] ન કરશો તમાર
[illegible] મળ્યો [illegible], [illegible] રે [illegible] મનુષ્ય
અવતાર કે ॥ ચેતો રે૦ ॥૧૪॥

[illegible]
[illegible] રે [illegible]
[illegible] કે ॥ ચેતો રે૦ ॥૧૫॥

[illegible]

[illegible]

કુલો વીગેરે આઠ દ્રવ્યોથી કરવી એ શ્રાવક ધર્મ છે. દ્રોપદ રાજાની છોકરી દ્રોપદીએ પુજા કરી છે તથા દેવ લોકમાં દેવતા પુજા કરે છે તેનો જવાબ દેવતા શ્રાવક નથી દેવતા મીથ્યાત્વી અને સમ્યકત્વી બંન્ને પ્રકારના છે. મીથ્યાત્વી પહેલા ગુણ સ્થાને છે સમ્યકત્વી દેવતા ચોથે ગુણ સ્થાને છે શ્રાવક પાંચમે ગુણ સ્થાને છે તે કોઇ દેવતામાં હોતું નથી પ્રતિમા પુજવાનું શ્રાવક ધર્મ નથી ગ્રામોનાસ્તિ-તહિંસીમાં વિવાદક્ક એટલે ગામ નથી તો સીમની લડાઇ નહી કેમકે ગામ વગર સીમ હોતી નથી તથા દ્રોપદીને પ્રતિમાની પુજા કરી તે વખતે સમ્યકત્વી હતી. એવું કોઈ સુત્રમાં નથી અને તે વખતે સમ્યકત્વનું થવું સંભવ નથી કેમકે દ્રોપદીએ પુર્વ ભવમાં પાંચ ભરથાર પણવાનું નિયાણુ કર્યું હતું એવા તિવ્ર રસના નિધાન પૂર્ણ થયા વિના સમ્યકત્વ ફરશી શકતું નથી તથા આચાર્ય ગંધ-હસ્તીએ ઊધનિર્યુક્તિમાં દ્રોપદીને એક છોકરો થયા બાદ સમ્યકત્વ સ્પર્શના કહી છે તો સ્વયંવર મંડપમાં જતી વખતે દ્રોપદીએ પુજન કર્યું એમ શ્રી જ્ઞાતા સુત્રમાં કહ્યું છે તો તે વખતે દ્રોપદીને કામભોગની તીવ્ર અભીલાષા સ્પષ્ટ દેખાય છે તેમાટે તે વખતે સમકીતનો સંભવ નથી આનંદ વીગેરે દશ શ્રાવકોના વર્ણન શ્રી વીર પ્રભુએ શ્રી ઉપાશક દશા સુત્રમાં ફરમાવ્યું છે. તેઓએ પ્રતિમા પુજી એ અધિકાર નથી. શ્રાવક ધર્મ બાર વ્રત રૂપ છે તેનુ વિસ્તાર પૂર્વક વર્ણન કર્યું છે જે વ્રત છે તે શ્રાવક ધર્મ છે અવ્રત છે તે અધર્મ છે

દેવ લોકમાં દેવતા જીન પ્રતિમા પુજે છે તે ઉપરથી વખને [illegible] સમજે શસ્ત્ર (હથિયાર) પ્રતિમા પૂતળી વીગેરે બત્રીસ ચીજો પુજે છે એવી તેની મર્યાદ છે જે દીનકારી સુખકારી વિઘ્ન નીવર્તક અને ફલ ગણીને આ જગમાં પુન્યાનુસાર પુરૂં પરાણ સંભારી મજરા છે. કદાચ ધાર્મિક કામ હોય તો સમકીતી દેવ પુજતા હોઈએ મિથ્યાત્વી ધર્મ આપમેં સમજવું નથી. પણ દેવતાની રાજ રીતના કરવાની રીતી મુજબ દરેકને કરવુ પડે છે અધિકારની રીત કે અમ- [illegible] દેવ [illegible] કે અમરી [illegible] કરે છે પણ [illegible] પુજા [illegible] દેવ નહીં [illegible] [illegible]

રવા યોગ્ય છે ૫ એ તનને આચરણુ કરવા જેમ છે મે વંદના કરવા મારી આજ્ઞા છે ૬ વળી નાટક કરવા પુછયું તે વખતે પ્રભુએ આદર દીધો નહિ. મૌન રાખી ચુપ રહ્યા અને મનમાં ભલો જાણ્યો નહી એવો શ્રી રાય પ્રસેણી સુત્રમાં ખુલાશે પાઠ છે ન્યાયવાદી અને નીરપક્ષીઓએ વીચાર કરવો જોઇએ કે સાક્ષાત ત્રીલોકયનાથ ભગવંત શ્રી મહાવીર સ્વામીએ પોતાના આગળ નાટક કરવા આજ્ઞા આપી નહી તો સ્થાપના નિક્ષેપા આગળ નાચવુ, કુદવુ, ટાલ મંજીરા વગાડવા એકેંદ્રી જીવોનો નાશ કરવાની આજ્ઞા આપે નહિ જે કામ શ્રીવીર પ્રભુ સારૂ સમજે નહી તે શ્રીવીર પ્રભુના સાધુ સાધવી શ્રાવક શ્રાવિકા સારા સમજી શકે નહી સમ્યકત્વી જીવ જ્યાં લગી સર્વ વ્રતી થયા નથી ત્યાં સુધી સંસારના અનેક કામ કરે છે પણ ધર્મ સમજતા નથી જે કામમાં શ્રી જીનાજ્ઞા છે તેમાં ધર્મ છે જે કામમા શ્રી જીનાજ્ઞા નથી તે કામ સમ્યગ દ્રષ્ટિ કદાપિ ધર્મ સમજે નહી જુવો શ્રી પાર્શ્વચંદ ગચ્છના શ્રી પાર્શ્વચદ સુરી શું ફરમાવે છે.

જૈન સાધુ નામની ચોપડીમાં પાનું ૧૯-૨૦-૨૧ માં છે તે વાંચો.

વાંચેહી જીવોએ પક્ષપાત રહીત વીચારવું જોઇએ કે સ્વામી શ્રી ભીખનજી સ્વામીએ દ્રવ્ય પુન્ન સાવદ્ય કહી છે ત પહેલાના આચાર્ય અને જતી થયા તેઓએ કહી છે જુવો શ્રી મહાનસીત સુત્રના

પાંચમાં અધ્યયનમાં શ્રી કમલ પ્રભાચાર્યે કહ્યું છે કે જીનાલય મઠ સાવદ્ય છે અને આચરણ યોગ્ય કે પરૂપવા યોગ્ય નથી. શ્રી વીર સ્વામી નીર્વાણ થયા પછી ૯૮૦ વર્ષે પછી શ્રીદેવર્ધીગણીએ સૂત્ર લખ્યાં પછી ૫૫ વર્ષે હરિભદ્ર સુરી સ્વર્ગે ગયા તેઓએ મહાનીશીથ સુત્રનો ઉદ્ધાર કીધો અને ચૈત્ય વાસ થાપન કીધા અભય દેવ સુરીના ગુરૂ જીનેશ્વર સુરી તથા બુદ્ધિસાગર સુરી સં. ૧૦૮૮માં દુર્લભ દેવની સભા [illegible]

[illegible]

[illegible]

કાંટા ઉપર માંસ લગાવી માછલીઓને લલચાવી જાળમાં પકડે છે તેમ દ્રવ્યલીંગી વેષધારી પોતાના સ્વાર્થને માટે ભુખાં લોકોને જીન પ્રતિમા દેખાડી અને જાત્રા સ્નાત્રના મહાફળ બતાવી શ્રદ્ધાળુ જૈનોને ઠગી રહ્યા છે અને મોક્ષમાર્ગ લોકોત્તરમાર્ગથી ઉલટા કરી ભવસમુદ્રમાં ડુબાવે છે.

જૈન વલ્લભસુરીએ મુલ કાવ્યમાં ઉપર પ્રમાણે કહ્યું છે તેઓની પાટે શ્રી જીનદત્તસુરી દાદાજી થયા તેઓએ સિથિલાચારી દ્રવ્યલિંગી તથા ચૈત્યવાસીઓનું ખંડન કર્યું છે તેઓની પાટે જીનપતિશુરિ થયા તેઓએ સંઘ પટ્ટક ચુમાળીશ ગ્રંથ કાવ્યોની ટીકા આશરે ત્રણ હજાર શ્લોક પ્રમાણ કરી એ સર્વે અધીકાર સંઘ પટ્ટક પુસ્તકમાં છપાયું છે પ્રસ્તાવનામાં લખ્યું છે મુલ કાવ્ય એકવીશમાં જીનવલભસુરિએ જે કહ્યું છે તે ઉપર લખ્યું છે અને બાર અંગ રૂપ શ્રી જૈન વચન ગણધર રચિત છે તેમાં ઠામ ઠામ પાંચ મહામત અને બાર વ્રતને ધર્મ કહ્યો છે જીવહિંસાના ફળ મહા દુઃખદાયી કહ્યા છે પ્રથમ અંગ શ્રી આચારંગ સુત્રમાં દેવળ અને પ્રતિમાને માટે પૃથ્વીકાય મારે તેને મંદ બુદ્ધિ કહ્યા છે પણ કેટલાએક ગ્રંથોમાં મુલ સુત્રોથી વીપરીત અર્થ કરી અશુદ્ધ પરૂપણા કરી અને સીથીલાચારી કરી રહ્યા છે કહે છે કે સાધુઓને તો કલ્પતું નથી પણ શ્રાવકોનો ધર્મ છે પાણી, ચંદન, ચોખા, ફુલ, ધુપ, દીવો, ફળ, નૈવેદ્ય વીગેરે દ્રવ્યોથી જીનપ્રતિમાને પુજવું દ્રવ્ય પૈસો

ખર્ચી દેહરૂ બનાવવા સારંગી તબલા વીગેરે વાજીં
સહીત ગાવું, નાચ કરવો એ તીર્થંકરોની ભક્તી
તેનાથી ઘણું પુન્ય ઉપાર્જન થાય છે અને મુક્તિ મ[ળે]
છે એવી પરૂપણા કરે છે પરંતુ સમઝદાર મોક્ષાભિલા[ષી]
ઓએ નિરપક્ષ થઇ વિચારવું જોઇએ કે તીર્થંકર દે[વ]
નિરારંભી હતા કે આરંભી હતા ? સર્વજ્ઞપુરૂષ સાવધન
ત્યાગી હતા કે ભોગી હતા ? સચિત દ્રવ્ય
અડકતા હતા કે નહી ? અચિત્ત વસ્તુ તેઓશ્રીને મ[ળે]
કોઇ ગૃહસ્થ કોઇ વખત કરતો હતો. તો તે લેતા હ[તા]
કે નહી ? જો શ્રી વીતરાગ પ્રભુ સચિત વસ્તુને અડકતા
હતા નહી અડકાવતા નહી અને અડકાવે તેને ભ[લો]
જાણતા નહી અને તેમા મહાદોષ જાણતા હતા અને
પોતાના શિષ્યોને પણ મહાપરિગ્રહને સચિત ને અડકવાની
ના ફરમાવી છે અને નિર્દોષ આહાર પાણી ફરમાવ્યું
[illegible]

જીનવલભસૂરિએ મુલ કાવ્યમાં ઉપર મુજબ કહ્યું છે પાર્શ્વચંદ્રસૂરિએ ઢાલમાં કમલપ્રભાચાર્યએ મહાનિસીન સુત્રમાં કહ્યું છે અને લુકાંજી વીગેરે અનેકોએ દ્રવ્ય પુજામાં ધર્મ કહ્યો નથી. ત્યારે કોઇ એમ કહેશે કે જે આચાર્ય અને જતિઓને માનતા નથી તો તેના ફરમાનની સાક્ષી કેમ આપી તેનો જવાબ જે કોઇના પણ વચન હોય તે વચન અગીઆર અંગથી મલતા હોય તે બધા વચન હમને માનવા જોગ છે અને માનીયે છૈયે ફક્ત હમે નહી પણ સર્વ સમ્યદ્દષ્ટિ અગીઆર અંગને મલતા વચન માને છે અને સત્ય જાણે છે અને જે અગીઆર અંગથી ઉલટા વચન અસત્ય માને છે પરંતુ સત્યને સત્ય સમજવાથી તેનું સર્વ માનવાનું સિદ્ધ થતું નથી જુવો શ્રી ભગવતી સુત્રમાં સોમલ બ્રાહ્મણ ભગવાન શ્રી મહાવીર સ્વામીને સરસવ ભક્ષ છે કે અભક્ષ પુછયું ત્યારે ભગવાને ફરમાવ્યું કે હે સોમલ તારા બ્રાહ્મણશાસ્ત્રમાં સરસવના બે ભેદ કહ્યા છે. ૧ મીત્ર સરસવ ૨ ધાન્ય સરસવ વીગેરે વીસ્તારપુર્વક અધિકાર છે તેથી ભગવાને બ્રાહ્મણશાસ્ત્રની સાક્ષી આપી સમજાવ્યા છે કોઇ વખત આચારજોના બનાવેલા ગ્રંથોની અથવા બીજા શાસ્ત્રની સાક્ષી આપી યુક્તિપુર્વક દ્રષ્ટાંત ઉદાહરણ આપી બીજાને સમજાવે તેમાં કોઇ પ્રકારનો દોષ નથી જે સત્ય વાત છે તે સત્યજ રહેશે મીથ્યાત્વી કહે કે સમકિતી કહે સાચી વાત તો સાચીજ રહેશે અને સત્ય સમજાશે ન્યાયવાદી શાસ્ત્ર અનુકુળજ કહેશે શ્રી જૈન શાસ્ત્રોમાં

કામઠામ અહિંસા ધર્મજ ફરમાવ્યો છે ધર્મ માટે છ
છ કાયના મારી દોષ નથી એ અનાર્ય લોકનું કહેવું
છે એમ શ્રી આચારંગ સુત્રમાં ખુલ્લો પાઠ છે અને
દેવલ પ્રતિમાને માટે પૃથ્વી, પાણી, અગ્નિ વાયુ, વન-
સ્પતી, ત્રસકાય માટે તેને મંદ બુદ્ધિ શ્રી કરાવ્યા આગમમાં
ફરમાવ્યું છે પણ પ્રતિમા પુજતા છયોની હિંસા થાય
તેમાં દોષ નથી એવા વાક્ય મનુષ્ય કુત જૈન શાસ્ત્રમાં
કહ્યા નથી જૈન ધર્માનુયાયીઓને નમ્રતાપુર્વક અરજ છે
કે તે [illegible] [illegible] [illegible] વિચારશે કે જૈન [illegible]

[illegible]

કામ જાણે છે તેમાં ધર્મ સમઝતા નથી તેવીજ રીતે દેવલોકમાં દેવતા જૈન પ્રતિમા વીગેરે બત્રીશ ચીજો પુજે છે તે દેવલોકની રીત છે તે બધા દેવતાને કરવી પડે છે ગ્રહસ્થ આંગમાંથી દ્રવ્ય કાઢી લાવે તેને પુર્વપચ્છા પુર્વપચ્છાત હીતકારી. સુખકારી, મોક્ષકારી (દરીદ્રનું મોક્ષ) અને ફળદાયક શાસ્ત્રોમાં કહ્યા છે તેવીજ રીતે પ્રતિમા પુજતા જાણવું જોઇએ કેમકે બંને જગ્યાએ એક સરખો પાઠ છે, પરંતુ જેને મોહ કર્મનો પુરો ઉદય છે તેને જૈનશાસ્ત્ર શસ્ત્રવટ પ્રણમે છે તે વીપરીત અર્થ કરી હિંસામાં એટલે જિનાજ્ઞા બહાર ધર્મ પરૂપે છે અને જીન વંદન વખતે અને ચારિત્ર લેવા વખતે પેચાપરછા પાઠ છે તે વાંચી સમજવું જોઇએ તે પરભવમાં હીતકારી છે. ન્યાયાશ્રયી અને જૈન આજ્ઞામાં ધર્મ સમઝવાવાલા જૈન ધર્મી જૈન આજ્ઞા બહાર ધર્મ સમઝે નહી તેને તો જૈન વચન એજ અર્થ અને પરમ અર્થ છે જૈન પરૂપિત ધર્મથી જેના હાડ અને હાડની મીંજી રંગાયલી છે એવા દ્રઢ સમકિત ધારી જીવ બહુ થોડા હોય છે તેજ શ્વામી શ્રી ભીખનજી ઢાલમાં ફરમાવે છે.

ઢાલ શ્વામી શ્રી ભીખનજી કૃત

દ્રઢ સમકિતધર થોડલા, સમકિત વિના શિવદુર
ભવીયણ ભવ્ય જીવો તમે સાંભલો, પામે વીરલા
શુર ॥ભવિયણ॥ દ્રઢ સમકિત ધર થોડલા ॥૧॥
એ આંકડી

સમકિત સમકિત લોક રહ્યા, મર્મ ન જાણે
હોય ॥ભ૦॥
જે ઘટ સમકિત પરગમે, તે ઘટ વિરલા હોય
॥ભ૦॥ ॥૨॥

જે ઘટ સમકિત રૂપીઓ, ઉગ્યો સૂરજસાર ॥ભ૦॥
તે ઘટ થયો ચાંદણું, નાશી ગયો અંધકાર
॥ભ૦॥ ॥૩॥

ભાવાર્થ

[illegible]

[illegible]

પહાડ પહાડ હાથી નહી, પોળ પોળ નહી પ્રસાદ
॥ભ૦॥
ફુલ ફુલ કસબો નહી, ફળ ફળ નહી મધુર સ્વાદ
॥ભ૦॥ ॥૫॥ ક્રદ
બધી ખાણુમાં હીરા નહી, ચંદન નહી સર્વ
બાગ ॥ભ૦॥
રત્ન રાસિ જ્યા ત્યાં નહી, મણીધર નહી સર્વ
નાગ ॥ભ૦॥ ॥૬॥ ક્રદ
બધા પુરૂષ શુરા નહી, સઘલા નહી બ્રહ્મચાર
॥ભ૦॥
નારી નહી સર્વ સુલક્ષણી, વીરલા ગુણ ભંડાર
॥ભ૦॥ ॥૭॥ ક્રદ
બધા પહાડ સોનાનાં નહી, કસ્તુરી નહી ઠામ ઠામ
સઘલી છીપ મોતી નહી, કેશર નહી ગામ ગામ
॥ભ૦॥ ॥૮॥ ક્રદ
સઊને લબ્ધિ ન ઊપજે, બધા મુકિત ન જાત
॥ભ૦॥
સઘલા સિંહ ન કેશરિ, સાધુ નહી ઠીહાં જમાત
॥ભ૦॥ ॥૯॥ ક્રદ
તીર્થંકર ચક્રવર્તની, પદવી મોટી પીછાણુ
॥ભ૦॥
સઘલા જીવ પામે નહીં, તેમ થોડા સમકીતી જાણુ
॥ભ૦॥ ॥૧૦॥ ક્રદ

ભાવાર્થ

બધા સરોવર દ્રહ તળાવમાં, કમળ નીપજતા નથી બધા વનમાં બગીચામાં, અગર સુખડી ઝાડ થતા નથી અથવા ઘરોમાં દીપી હોતી નથી, બધા માણસ પંડિત હોતા નથી, [illegible] દ્રહ ॥ બધા પર્વતોમાં હીરા હોતા નથી, અથવા મોહરતમાં મહેલ હોતા નથી, બધા કુળ કુળવાન હોતા નથી, બધા કુળ મીઠા હોતા નથી [illegible] બધી ખાણોમાં હીરા હોતા નથી, બધા વનમાં સુખડના ઝાડ થતા નથી, [illegible] નથી, [illegible] બધા [illegible] હોતા નથી [illegible] બધા [illegible] હોતા નથી, બધ [illegible] હોતા નથી [illegible] બધી [illegible]

[illegible]

તો પણ મિથ્યાત્વી અસલ, ભુલ્યા ભરમ અનેક
ાાભ૦ાા ાા૧૧ાા દ્ઢાા

ભાવાર્થ

૧ જીવ-ચેતન લક્ષણ ૨ અજીવ-અચેતન લક્ષણ ૩ પુન્ય શુભ કર્મ, ૪ પાપ અશુભ કર્મ ૫ આશ્રવ-પુણ્ય પાપનો કર્તા ૬ સંવર-અશુભ કર્મનો રોકતા ૭ નીર્જરા-અશુભ કર્મનો વીખેરતા આત્મ પ્રદેશને ઉજ્જવલ કરતા ૮ બંધ-શુભ અશુભ કર્મનો બંધ ૯ મોક્ષ-શુભા શુભ કર્મનો સર્વત્ર છુટકારો આ નવ પદાર્થમાં આઠ બરાબર સરધે એક પદાર્થ શંકા સહીત સરધે તો પણ મિથ્યાત્વ છે અનેક જીવ ભ્રમમાં ભુલ્યા છે મિથ્યાત્વી દશ પુર્વથી થોડું ઓછું ભણી શકે છે પણ સમકત્વ સ્પર્શતુ નથી મીથ્યાત્વી રહે છે.

ઢાલ

દશ મિથ્યાત્વ માંહીનો, બાકી રહે કદા એક
ાાભ૦ાા
તોહી ગુણ ઠાણો પહેલો કહ્યો, સમજો લાવી વીવેક
ાાભ૦ાા ાા૧૨ાા દ૬

ભાવાર્થ

૧ જીવનો અજીવ સરધે તો મીથ્યાત્વ ૨ અજીવનો જીવ સરધે તો મીથ્યાત્વ ૩ ધર્મને અધર્મ સરધે તો મીથ્યાત્વ ૪ અધર્મને ધર્મ સરધે તો મીથ્યાત્વ ૫ સાધુને

અસાધુ સરધે તો મીથ્યાત્વ ૬ અસાધુને સાધુ સરધે મીથ્યાત્વ ૭ માર્ગને કુમાર્ગ સરધે તો મિથ્યાત્વ કુમાર્ગને માર્ગ સરધે તો મિથ્યાત્વ ૯ મુક્તિને અમુક્ત સમજે તો મિથ્યાત્વ ૧૦ અમુક્તિને મુક્તિ સરધે મિથ્યાત્વ એ દશ પ્રકારે મિથ્યાત્વ શ્રી ઠાણાંગ સુ દશમા ઠાણામાં ફરમાવ્યો છે તેમાંથી નવ બોલ [illegible] સરધે અને એક બોલ ઊલટો સરધે તો પ્રથમ ગુણઠાણું છે માટે ભવીજનો વિવેકથી ધર્મ સમજો.

ઢાળ

નવ તત્વ ઓળખ્યા વીના, [illegible] સાધુનો ભેખ
સમજ પડે નહીં તેહને, [illegible] વિશેષ
॥સમજ॥ ૧૩॥
[illegible]

[illegible]

ત્વના રાગમાં જે ખોટો પક્ષ પકડયો છે તેને છોડી શકયા નથી તેનું કારણ કુગુરૂ સેવના છે નીતીશાસ્ત્રમાં કહ્યું છે.

મતિ દૌલાયતે સત્યં સતામપિ શતોભિરિત્યાદિક ને કહા હે કી યહ સો આદમી જીસ વાત કો કહે ઉસ વકત સત્પુરૂષો કી મતિ યાને બુદ્ધિ દોલાયમાન યાને ચંચળ ચપલ બુદ્ધિ સે સમુદ્ર મેં ભ્રમણુ કી તરેહ ભ્રમ મેં પડી સંસાર સમુદ્રમાં બહુ ડુબે છે તેનાથી નીકલવાનો માર્ગ ફકત શિવ માર્ગ છે તે કહે છે.

ઢાલ

દાન, શીલ, તપ, ભાવના, શિવપુર મારગચાર ॥ ભ૦ ॥
દાન સુપાત્ર જાણ્યા વિના, ન સરે ગરજ લગાર
॥ ભ૦ ॥ ૧૫ ॥ ૬૯

ભાવાર્થ

ચારીત્રના ભેદમાં ૧ સુપાત્ર દાન, ૨ બ્રહ્મચર્ય, ૩ ઉપવાસાદિ તપ, ૪ નીર્મલ શુદ્ધ ભાવના, આ ચાર શિવ માર્ગ મોક્ષ માર્ગ લોકોત્તર માર્ગ છે તેમાં પહેલો સુપાત્ર દાન, સુપાત્ર કોને કહેવા જે પ્રાણી માત્રને છ કાયાના જીવોને કોઈ પણ કારણસર કોઈ પણ તરાહની બાધા ઉપજાવે નહી ઉપજાવવાવે નહિ ઉપજાવતાને ભલો જાણે નહિ. બીજું મૃષાવાદ કોઈ પણ કારણસર કોઈ પણ તરાહથી જુઠું બોલે નહી બોલાવે નહી અનુમોદન કરે નહી. ૩ ત્રીજુ અદત્તાદાન કોઈ પણ કારણસર કોઈ

અસાધુ સરધે તો મીથ્યાત્વ ૬ અસાધુને સાધુ સરધે તે મીથ્યાત્વ ૭ માર્ગને કુમાર્ગ સરધે તો મિથ્યાત્વ ૮ કુમાર્ગને માર્ગ સરધે તો મિથ્યાત્વ ૯ મુક્તિને અમુક્તિ સમજે તો મિથ્યાત્વ ૧૦ અમુક્તિને મુક્તિ સરધે તે મિથ્યાત્વ એ દશ પ્રકારે મિથ્યાત્વ [illegible] [illegible] ફરમાવ્યો છે તેમાંથી નવ બોલ [illegible] સરધે અને એક બોલ ઉલટો સરધે તો પ્રથમ ગુણઠાણે છે [illegible] ધર્મ સમજે.

ઢાળ

નવ તત્વ [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] નહીં [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

વના રાગમાં જે ખોટો પક્ષ પકડ્યો છે
શકયા નથી તેનું કારણ કુગુરૂ સેવના છે
કહ્યું છે.

મતિ દોલાયતે સત્યં સતામપિ
કહા હે કી યહ સો આદમી
વકત સત્પુરૂષો કી મતિ યાને બુદ્ધિ
ચંચળ ચપલ બુદ્ધિ સે સમુદ્ર મેં
પડી સંસાર સમુદ્રમાં બહુ ડુબે છે
માર્ગ ફકત શિવ માર્ગ છે તે

દોહ

દાન, શીલ, તપ, ભાવના,
દાન સુપાત્ર જાણ્યા વિના,

ાનની
પ્રકાસ્યા
સાધુ
સાંભળી
પાસેથી
ાગવાનને
ા ધર્મ
કમણાદિક
જનપદ
. પાખંડી
ા હીન થયા
ાંકા કંખા
પે અપવાશ
મેં જાગરણ
ર કીધો કે

પણ રીજ મુજબી આપ્યા સિવાય તે નહિ લેવાવે
નહી અનુમોદન કરે નહી. ૪ ચોથું મૈથુન-કોઇપણ
પ્રકારે કોઇપણ કાલનુસાર મૈથુન સેવે નહી સેવરાવે નહીં
સેવે તેને અનુમોદન કરે નહી. ૫ પરીગ્રહ કોઇપણ
પ્રકારે કોઇપણ કાલનુસાર સેત ઉપાડી જમીન ના
ખાંપણી જમીન લીંપણ, ચાંદી, સોનું, કેટ
[illegible]

દોહા

[illegible]

[illegible]

ઢાલ

શુદ્ર મીશ્ર માને નહી, મિશ્ર ન માને જીન
ધર્મ ॥ભ૦॥
ત્રણેને જાણે નિર્મલા, મટયો તેનો ભ્રમ
॥ભ૦ ॥૧૭॥ દ્રઢા॥

ભાવાર્થ

દેવ ૨ ગુરૂ ૩ ધર્મ ત્રણે શુદ્ધ અર્થાત નિર્મલ ગુણ
ાત ૧ દેવ શ્રી અરીહંત સંપુર્ણ જ્ઞાન દર્શન ચારીત્ર
ારે ગુણ સહિતર ગુરૂ નિગ્રંથ સુધા સાધુ પાંચ
ાવ્રતધારી ૩ ધર્મ શુદ્ધ જીનાજ્ઞમય અહીંસા સંજમ
ાદિક ત્રણે હમેશ નિર્મલ છે ગુણ અવગુણ કરી મીશ્ર
ી સાવદ્ય નિર્વદ્ય કરી મીશ્ર નથી કદાપિ મીશ્ર થઇ
ક્તા નથી માટે કહ્યું છે કે

ઢાલ

મકિત આવ્યા નિપજે, સાધુ શ્રાવકનો ધર્મ ॥ભ૦॥
ાવ રમણી જલદી વરો, તુટે આઠે કર્મ
॥ભ૦॥ ૧૮ ॥દ્રઢા॥
મકિત વગર શુદ્ધ પાલિયો, અજ્ઞાનપણે આચાર ॥ભ૦॥
વગ્રૈવેક ઉચો ગયો, નહી સરી ગરજ લગાર
॥ભ૦॥ ૧૯ ॥દ્રઢા॥

ભાવાર્થ

સમકિત પામવાથી સાધુ શ્રાવકનો ધર્મ થાય છે
ાટે ૧ સમ્યકત્વ ૨ ચારીત્ર બંને ધર્મ પામવાથી

મુક્તિ મળે છે અને આઠ કર્મ તુટે છે સમ્યકત્વ વિ
શંજમની શુદ્ધ ક્રીયા પાળી જીવ નવગ્રેવેક સરગેં ગ[illegible]
પણ કંઈજ ગરજ સરી નહી

ઢાળ

પ.ખંડીઓની શંગત કરે, જેને વેણી જીનવર આણ ॥ભ॥
સમકિત જાય શંકા પડયાં, નંદન મણીયાર જેમ
ભણ ॥ભ॥ ॥૨૦॥

સમકિત પામી કરતાં [illegible] દુર્લભ છે [illegible]

[illegible]

સાંભળવા ગયા નંદન શેઠ પણ ગયો ને ભગવાનની વાણી સાંભળી ભગવાને લોકાલોકના ભાવ પ્રકાશ્યા સંસારને અનિત્ય અસાર ફરમાવ્યો સાધુ શ્રાવકનો ધર્મ ઓળખાવ્યો નંદન શેઠ. સાંભળી ઘણો ખુશ થઇ પ્રતિબોધ પામ્યો શ્રી ભગવાન પાસેથી શ્રાવકના બાર વ્રત ધર્મ અંગીકાર કરી ભગવાનને વંદના નમસ્કાર કરી પોતાને ઘેર આવ્યો પ્રિય ધર્મી અને દ્રઢ ધર્મી થયો સામાયક પોષા પ્રતિક્રમણાદિક શ્રાવક ધર્મ કરતો હતો ભગવાન વીહાર કરી જનપદ દેશ પધાર્યા પછી નંદન મણીયાર શ્રાવકને પાખંડી હીનાચારીઓની સંગતથી સમ્યકત્વના પર્યવો હીન થયા મિથ્યાત્વના પર્યવ વધ્યા જીન વચનોમાં શંકા કંખા ઉત્પન્ન થઈ એક દીવસ જેઠ મહીનામાં ત્રણ અપવાશ કરી પોષધશાલામાં પોષો કીધો રાત્રે ધર્મ જાગરણ કરતા અત્યંત પાણીની તરસ લાગી વીચાર કીધો કે કુવા, વાવ, તળાવ કરાવે તેને ધન્ય છે તે મનુષ્ય જન્મ સફળ કરે છે માટે સવારે સુર્ય ઉગે પોષો પારી શ્રેણીક રાજાને મોટો ભેટણો લઇ જાવુ રાજાની આજ્ઞા થાય તો રાજનગર બહાર ઇશાન ખુણામાં વૈભારગિરી પર્વત પાસે નંદા પુષ્કરણી વાવ ખોદાવુ એવો વિચાર કરી સુર્યોદય થતાં પોષો પાળી કીમતી ભેટણો લઇ રાજા શ્રેણીક પાસે જમીનની વાવ બનાવવાની પરવાનગી લઇ પોતાની રુચી મુજબ મોટો બાગ કરાવ્યો બાગની વચમાં નંદા વાવ કરાવી ચારે બાજુ ચાર મોટા મકાન કરાવી

ઘણા લોકોના આરામ માટે ૧ દવાખાનું કેરપી
૨ ભોજનશાળા, ૩ નહાવાની શાળા, ૪ [illegible]
ફરતી ઘણાને સંસારી શાતા ઉપજાવી અને
શમોયા, નદઃરનાર, દાન આપનાર તાપો [illegible]
ભર્યી રાખવાથી લોકો નંદનની પ્રશંસા કરવા [illegible]
નંદન જન્મ આકુળ માનવ: [illegible] તે સાંભળી [illegible]
ઘણો ખુશી થઈ એક દીવસ નંદન [illegible]

[illegible]

પર્ષદા વાંદવા ગઇ તે વાર્તા પાસે ભગવાન પધાર્યાં એવું લોકોના કહેવાથી દેડકો ખુશી થયો વાવથી નીકલી ભગવાનને વાંદવા જતા રસ્તામાં શ્રેણીક રાજાના ઘોડાના પગ નીચે છુંદાયો. જવાને અશકત થયો .ત્યારે બાજુએ જઇ હું અપુર્ન્યીયો અભાગીયો વીગેરે શુભ ભાવના ભાવતા ભગવાનને નમસ્કાર કરી વોચાર્યું કે પ્રભુ આપ સર્વજ્ઞ છો મને આપનું શરણું છે આપની સાક્ષીથી જાવ જીવ પર્યંત ચારે આહાર ભોગવવાના પચખાણ કરૂ છુ ચાર ગતિ ચોર્યાશી લાખ જીવા યોનીને ખમાવું છું. મરણ પામી પહેલા દેવલોકમાં દદુંર વીમાનમાં ચાર પલ્યના આયુષ્યવાળો દેવતા થયો દેવતાનુ આયુષ્ય અને ભવ ક્ષય કરી મહાવીદેહ ક્ષેત્રમાં ધનાઢયને ઘેર જન્મ લઇ બાળભાવ નિવૃત થઇ દીક્ષા લઇ કેવળ જ્ઞાન ઉપજાવી સકલ કર્મ ક્ષય કરી મોક્ષે જશે એ વિસ્તાર પુર્વક છઠ્ઠા અંગ શ્રી જ્ઞાતા સુત્રમાં છે ન્યાયાશ્રયી અને મોક્ષાભીલાષી જીવોએ વીચારવુ જોઇયે કે નંદન મણીયારની સમકીત કેમ ગઇ ? સુત્રમાં પાખંડી હીણાચારીઓની સંગથી સમકિત ગઇ મિથ્યાત્વ આવ્યું સંસારી જીવોને દ્રવ્ય શાતા ઉપજાવવાથી જૈન ધર્મ થાય તો સમકીત જાય નહી અને નંદન મણીયાર તીર્યંચ દેડકાની ગતિ પામે નહી જન આજ્ઞા બહારના કામથી ધર્મ પુન્ય યતો નથી એક બીજાને ખાવું, ખવરાવવું, ખાતાને અનુમોદન કરવુ વીગેરે સાતા ઉપજાવવી સંસાર વ્યવહાર છે મોક્ષ માર્ગ નથી. શ્રી સુયગડાંગ

સુત્રના ચોથા અધ્યયન ચોથા ઉદેશામાં ફરમાવ્યું છે
શાતા દિયા શાતા પાવ એમ પરૂપણા કરવાવાળા [illegible]
માર્ગથી જુદા, સમાધિ માર્ગથી વિમુખ, જૈન ધર્મ[illegible]
નીંદા કરનાર, થોડા સુખને માટે ઘણા સુખના [illegible]
નાશનાર, અસત્ય પક્ષી, અમોક્ષનું કારણ, અને [illegible]
[illegible] માફક ઘણા ઝુરતી ફરમાવ્યા છે કહ્યું છે
[illegible] પ્રશંસા કરનાર [illegible] ઉપેનો પ્રાણુપાત [illegible]
[illegible] અને ના કહેનાર, અંતરાય દેનાર છે તે [illegible]
[illegible] વર્તમાન [illegible]
[illegible] ફરમાવ્યું છે તેમિનો ઉપદેશ અને [illegible]
૧ [illegible], ૨ [illegible], ૩ [illegible], ૪ [illegible]
[illegible] ફરમાવ્યું છે [illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

જ્ઞાન, દર્શન, ચરિત્ર, તપ વિના, ધર્મ ન જાણે
લગાર ॥ભ૦॥
એમ સાંભલ નરનારીઓ, મનમાં કરજો વીચાર
॥ભ૦॥ ૨૩॥ ૬૬

ભાવાર્થ

કામદેવ અને અરણક વીગેરે દશે શ્રાવક ભગવંત શ્રી મહાવીર સ્વામીના પ્રીય ધર્મી અને દ્રઢ ધર્મી થયા છે તેઓનો અધિકાર શ્રી ઉપાશક દશા સુત્રમાં છે તેઓને દેવતાઓએ પરીક્ષા કરવા અનેક કષ્ટ આપ્યા ધર્મ છોડાવવા કોશીશ કીધી કોઈને છોકરાનો ઉપસર્ગ કીધો કોઈને સ્રીનો ઉપસર્ગ દીધો પણ નિઃસ્નેહી દ્રઢ ધર્મી શ્રાવક હતા તે ધર્મથી ચલાયમાન થયા નહી અને મોહ અનુકંપા કરી નહી તેઓની પ્રસંસા ભગવાને પોતે કરી છે અને જે બચાવવા ઊભા થયા અને દેવ ગુરૂ સમાન મા ને મારવાવાલાને પકડવા ગયા તેનો પોષો વ્રત નેમ ભાગ્યા એમ શ્રી ઉપાશક દશા સુત્રમાં ફરમાવ્યું છે માટે હે મહાનુભાવો પક્ષપાત છોડી વીચારો કે સ્વામી શ્રી ભીખનજીએ મોક્ષ માર્ગ શ્રી જીનેશ્વર દેવે ફરમાવ્યો તેજ કહ્યો છે માટે હીનાચારીયોના બહેકાવવાથી સ્વામીજીની નીંદા ન કરો જો પોતાની ઉન્નતી કરવા ચાહો તો એકવાર સ્વામીજી કૃત ગ્રંથ, ઢાલ, સ્તવન, વાંચો, ભાવાર્થ સમજો, પાંચ આશ્રવદ્વાર અને અઢાર પાપસ્થાન સેવવાવાલા, સેવરાવવાવાલા સેવે

તેને અનુમોદન કરવાવાળાને બગવાને એકાંત [illegible]
ફરમાવ્યો છે. હીંસા કરવામાં કદાપિ ધર્મ નથી [illegible]
પોતાને કષ્ટ થાય છે તેવું બીજા જીવોને દુઃખ [illegible]
છે [illegible]માં બગવાને છ પ્રકારના જીવ ૧ પૃથ્વી [illegible]
૨ પાણી, ૩ અગ્નિ, ૪ વાયુ, ૫ વનસ્પતિ, ૬ ત્રસ એમાં [illegible]
[illegible] જીવોને [illegible] ઉપજાવ[illegible]
ધર્મ [illegible]
[illegible]

કજ્ઞા ત્રશ જીવોને સાતા દેવાના છે તો શુંજ્ઞાની પુરૂષ
ને સારૂ સમઝશે કદાપિ નહિ. શાસ્ત્રમાં કહ્યું છે કે
યહ નાણીયુંસારં જેણુ હિન્સઈ કીંચીયં" જ્ઞાન
ામવાનો સાર એજ કે કોઇ પણ જીવની કીંચીત
ાત્ર હીંસા ન કરે ન કરાવે ન ભલું જાણે ન ધર્મ
ામઝે જે કામમાં જીન આજ્ઞા હે તેજ કામ કરવામાં
ારાવવામાં અને અનુમોદવામાં ધર્મ છે બાકી બધો
સંસારી વ્યવહાર છે ધર્મ પુન્ય નહી એજ પરૂપણા
વામી શ્રી ભીખનજી છે.

સ્વામી શ્રી ભીખનજી કૃત દોહરા

આજ્ઞા શ્રી અરીહંતની, નીર્વદ્ય દાનમાં જાણ
સાવદ્ય દાનમાં સ્થાપીને, મુરખ માંડી તાણ ॥૧॥
મીશ્ર ધર્મ પરૂપીને, નહીં સુત્રનો ન્યાય
લોકોને નાંખે ફંદમાં, ખોટા હેતુ લગાય ॥૨॥
અવ્રંત આશ્રવમાં કહ્યો, શ્રી જીન મુખથી આપ
સેવ્યા સેવરાવ્યા ભલો જાણીયા, ત્રણે કરણાં પાપ ॥૩॥
વ્રત ધર્મ શ્રી જીન કહ્યો, અવ્રત અધર્મ જાણ
મીશ્ર મુલ દીસે નહી, કરે અજ્ઞાની તાણ ॥૪॥

ભાવાર્થ

પ્રીય વાંચનારાઓ જ્ઞાન આંખથી જુવો અરીહંત
મહારાજની આજ્ઞા નિર્વદ્ય દાનમાં છે સાવદ્ય દાનની
આજ્ઞા નથી અને જ્યાં શ્રી અરીહંતની આજ્ઞા છે ત્યાં
ધર્મ છે મુખો લોકો મલતી પરૂપના કરી સાવદ્ય દાન

સ્થાપે છે અને સાવદ્ય દાન દેવા દેવામાં જીન પુણ્ય
ધર્મ સમજી રહ્યા છે કહે છે કે હિંસા થઇ આ
આજ્ઞા બહાર કામ કરવાથી પાપ છે અને આ
ઉપજતી તે ધર્મ છે એ બંન્ને ગણી મીશ્ર
એવી તરેહ ઉપદેશ આપી ભોળા લોકોને ભરમાવે
અનેક દ્રષ્ટાંત આપે છે પણ એ વીચારતા નથી કે દે
વાતા જાનતી છે કે ગર્ભ મરી છે ! જો જાનતી છે કે
તેના દાન દીધાથી જાનત પુણ્ય નહી જાનત [illegible]
[illegible] ધર્મ પાપ નહી રહી [illegible]
[illegible] કરે છે [illegible] પાપનો બંધ છે [illegible]
[illegible] પાપ છે [illegible]
[illegible] ધર્મ કહ્યો છે [illegible] અધર્મ કહ્યો છે [illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

તેનો ન જાણે ન્યાય, તેને કેમ લાવી જે ઠાય
વાંધો ઘાલિયોએ, ઝગડો ઝાલિયોએ ॥૪॥
હવે સાંભળો ચતુર સુજાણ, શ્રાવક રતનાંની ખાણ
મતા કરી જાણજ્યો એ, ઉલટી નહી તાણજ્યોએ ॥૫॥

ભાવાર્થ

૧ પ્રાણાતીપાત=જીવહિંસા ૨ મૃષાવાદ=જુઠુ.બોલવું ૩ અદત્તાદાન=ચોરી કરવી ૪ મૈથુન=કુશીલ સેવવું ૫ પરીગ્રહ=નવજાતનો પરીગ્રહ ૬ કોધ=કોધ કરવો ૭ માન=અભિમાન દર્પ કરવું ૮ માયા=કપટાઇ ધૂર્તતા કરવી ૯ લોભ=ધન વીગેરેની લાલસા ૧૦ રાગ=સ્નેહ મોહ કરવો. ૧૧ દ્વેષ=પારકાનું બુરૂ ચીતવવુ ૧૨ કલહ=લડવું ઝગડવુ ૧૪ અભ્યાખ્યાન=જુઠી વાર્તા કરવી ૧૪ પીસુન=ચાડી ખાવી ૧૫ પર પરિવાદ=પારકા અવગુણ કરવા ૧૬ રતિ રઅતિ=ગમતી ચીજો પર ખુશ થવુ ને અણગમતી પર નારાજ થવું ૧૭ માયા મૃષાવાદ=કપટ સહિ જુઠું બોલવું ૧૮ મિથ્યાદર્શન સલ્ય ખોટી સરધના એ અઢાર પાપ સેવવાથી કીર્તીત ધર્મ નહી એ સત્ય જાણવું એમાં જરા શંકા નહી રાખવી આ અઢારે પાપમાંથી થોડા કે બહુ પાપ કરે તો સંતાપદાયક છે થોડા કરે થોડો દુઃખદાયક છે ઘણો કરે તો બહુ દુઃખદાયક છે પણ ઘણો કરે તે પાપ ને થોડા કરે તે ધર્મ થઇ શકતો નથી જીનેશ્વરે ના કહી છે જો થોડુ પાપ કરવાથી વધારે ધર્મ થતો હોય તો થોડુ પાપ કરવું જોઇયે અને પાપ ને ધર્મ બંન્ને મળી મીશ્ર

થ.ય છે એમ સમ્યગ દ્રષ્ટી શ્રાવકે નહી કોઇ [illegible]
કહે છે કે શ્રાવકને ચાર આહારોથી પોતાનું [illegible]
કેમકે રસની ખાણ છે અથવા ભાજન છે [illegible]
ભદ્ર નહો છે શ્રાવક ખાય ને તન પચખાવ [illegible]
ને જમાડવા વાળાને તેનો ભાગ આવે છે માટે [illegible]
જમાડવામાં ધર્મ છે એમ કહે છે પણ [illegible]
[illegible] તે અન્ન છે અન્ન [illegible] વાળાને [illegible]
નહિ એ [illegible] નથી તે તન કરે તે [illegible]
[illegible] તેને [illegible] નહિ તેની પાંખી તન [illegible] છે [illegible]
[illegible] નહિ એ વિચાર્યુ લેવું કહે છે કે

દાહા

[illegible]

બાંધા બંધાય કર્મ, ખવડાવ્યા મિશ્ર ધર્મ
એ જુઠ ચલાવિયોએ, મુરખ મન ભાવિયો એ ॥૧૨॥
મિશ્ર નહી સાક્ષાત, તે કેમ સરધીજે વાત
અકલ નહી મુઢ મેં એ, પડયા રૂઢ મેં એ ॥૧૩॥
પોતે નહી બુદ્ધિ પ્રકાશ, વળી લાગ્યો કુગુરૂ પાશ
નિર્ણય નહી કરે એ, તે ભવસાગર પરે એ ॥૧૪॥

ભાવાર્થ

કોઇ બાગમાં આંબો અને ધંતુરો બે ઝાડ હતા તેના ફળ સરખા નથી મુર્ખ માનવ ધંતુરાના ઝાડને આંબો સમજીને રૂતુ વખતે મીથી કેરી લેવા પાણી પાયા કરે ત્યારે આંબાનુ ઝાડ સુકાઇ ગયુ . ધંતુરો પ્રફુલિત થયો ધંતુરા પાશે આવી કેરી જોવા લાગ્યો એક પણ કેરી મળી નહી બહુ ઉદાશ થયો રડવા લાગ્યો આ દાખલાથી બુદ્ધીવાલા સમજી શકે કે શ્રાવકના વ્રત આંબા સમાન છે અવ્રત ધંતુરા જેવી છે વ્રતની આશાએ અવ્રત સેવરાવનાર ને વ્રત જેવી કેરી નહી મલે અવ્રત રૂપ ધંતુરો જે ખાવાથી જીવ કાયા જુદા થાય તે ઝેરી ફળ મળે અવ્રત સેવે સેવરાવે અનુમોદે તેને અશુભ ફળ કર્મનો બંધ થાય શ્રાવકને ત્યાગ તે વ્રત છે જે સાવદ્યકામના ત્યાગ છે તે વ્રત બાકીની અવ્રત છે પરંતુ બન્ને મિશ્ર થતા નથી અવ્રતની સેવના તે પેહલો કરણ સેવરાવવું તે બીજો કરણને સેવ-નાનુ અનુમોદન એ ત્રીજુ કરણ છે જે કામમાં પહેલા

કરણથી પાપ કર્મ લાગે છે તો બીજા કરણે પાપ કર્મ લાગે છે ત્રીજે કરણ પાપ કર્મ લાગે છે ધર્મ નાથી ખાનારાને પાપ તો ખા[illegible] રાવનારાને પાપ અનુમોદન કરનારાને પાપ છે ધર્મ નાથી ખવરાવનારાને ધર્મ છે એવી એવી પ્રરૂ[illegible] કરી મુખો અને ધર્મના અજાણ લોકોને શી [illegible] છે તે નિર્બુદ્ધિઓને પોતાને આધાર નથી અને [illegible] માન મોટાઈમાં અટેકી મિથ્યાત્વ મઢાની [illegible] કેમ [illegible] કુવામાં નાખે છે

ઢાળ

[illegible]

જુનો શુદ્ધ મિથ્યાત્વ, તેને કેમ બેશેએ વાત
કર્મ ઘણા સહીએ, સમજ પડે નહીએ ॥૨૨॥

ભાવાર્થ

નિર્લોભી નિગ્રંથ સાધુઓની સંગત કરી દાનનો અધીકાર પક્ષપાત છોડી સાંભળો ત્યારે સુપાત્ર અને કુપાત્ર દાનના ફળ સમજાશે જુવો આનંદ વીગેરે દશ શ્રાવકોએ પ્રતિજ્ઞા કરી કે ત્યાગ એ ધર્મ છે આગાર એ અધર્મ છે સાધુ માફક ગોચરી કરી આહાર પાણી પોતાની જાતમાંથી લાવી ભોગવતા તે અવ્રતમાં છે વૈરાગ ભાવથી તેનો ત્યાગ કરતા એ સંવર વ્રત છે દાતાર તેને અવ્રત સેવરાવતા હતા તેને વ્રત સેવરાવવાનો લાભ થાય નહી અને અવ્રત સેવરાવવાથી સંસાર સમુદ્રથી પાર ઊતરે નહી ઉપાસગ ઊવાઈ દશા સુત્ર અને સુયગડાંગ સુત્રમાં વ્રત અવ્રતનો ખુલાશો કહ્યો છે પણ ભારી કર્મી જીવ તે વાંચી સાંભળીને પણ સમજતા નથી.

ઢાલ

સુત્રની દે શાખ, શ્રી વીર ગયે છે ભાખ
સાંભળી નીર્ણય કરેએ, ભવ સાગર તરેએ ॥૨૩॥
આપી સુપાત્ર દાન, ન કરે મન અભિમાન
તે સંસાર ઓછો કરે એ, શિવ રમણી વરેએ ॥૨૪॥
જે દાનથી તર્યા અનંત, તે ભાખ ગયા ભગવંત
તે દાન ન જાણીયેએ, ન્યાય ન છાંડિયેએ ॥૨૫॥
સાધુ સુપાત્ર હોય. દાતા સુજતો જોય
આહાર સુઝતા દીયેએ, તે લાભ મોટો લિયેએ ॥૨૬॥

કરવાથી પાપ કર્મ લાગે છે તો બીજા કર
પાપ કર્મ લાગે છે ત્રીજે કરણ પાપ
લાગે છે ધર્મ નથી આચરનારાને પાપ તો
કરાવનારાને પાપ અનુમોદન કરનારાને પાપ છે
નથી આચરનારાને ધર્મ છે એવી ખોટી પ્ર
રૂપી ભુલા અને ધર્મના અજાણ લોકોને ચારી
છે તે નિર્બુદ્ધિઓને પોતાને આધાર નથી અને
માન મેળવવા અર્થે મિથ્યાત્વ ગહાની
કમર્દ અમ અમજુ કરી કુવામાં નાખે છે

ઢાળ

[illegible]

...જુનો શુદ્ધ મિથ્યાત્વ, તેને કેમ બેઠેએ વાત
...કર્મ ઘણા સહીએ, સમઝ પડે નહીએ ॥૨૨॥

ભાવાર્થ

નિર્લોભી નિગ્રંથ સાધુઓની સંગત કરી ...
અધીકાર પક્ષપાત છોડી સાંભલો ત્યારે ...
અને કુપાત્ર દાનના ફળ સમજાશે જુનો આનંદ ...
દશ શ્રાવકોએ પ્રતિજ્ઞા કરી કે ત્યાગ એ ધર્મ છે
આગાર એ અધર્મ છે સાધુ માફક ગોચરી કરી ...
પાણી પોતાની જાતમાંથી લાવી લોગવતા તે ...
છે વૈરાગ ભાવથી તેનો ત્યાગ કરતા એ સંવર ...
છે દાતાર તેને અવ્રત સેવરાવતા હતા તેને ...
વવાનો લાભ થાય નહી અને અવ્રત સેવરાવવાથી સંસાર
સમુદ્રથી પાર ઉતરે નહી ઉપાસગ ઉવાઇ દશા સુત્ર અને
સુયગડાંગ સુત્રમાં મત અવ્રતનો ખુલાસો કર્યો છે પણ
ભારી કર્મી જીવ તે વાંચી સાંભળીને પણ સમજવા નથી.

ઢાળ

...સુત્રની દે શાખ, શ્રી વીર ગયો છે ભાખ
...સાંભળી નીર્ણય કરેએ, ભવ સાગર તરેએ ॥૨૩॥
...આપી સુપાત્ર દાન, ન કરે મન અભિમાન
...સંસાર ઓછો કરે એ, શિવ રમણી વરેએ ॥૨૪॥
...દાનથી વધી અનંત, તે ભાખ ગયા ભગવંત
...દાન ન આણીયેએ, ન્યાય ન છાણીયેએ ॥૨૫॥
...સાધુ સુપાત્ર હોય. દાતા સુજતો જોય
...આહાર સુખા દીયેએ, તે લાભ મોટો લિયેએ ॥૨૬॥

આપુ સુપાત્ર મેય, દાતા સુજતો હોય
આહાર શુદ્ધ નહીંએ, વહોરાવ્યા નહિ નહીંએ ॥૨૪
કેઇ મહે [illegible] અણગાર, દાતા અશુદ્ધ વિચાર
આહાર શુદ્ધ નહીંએ, વહોરાવ્યાં નહિ નહીંએ ॥૨૫
મહે સુપાત્ર હોય, દાતા મન શુદ્ધ હોય
[illegible] નહીંએ, [illegible] એમ [illegible] ॥૨૬
[illegible] મન વિવેક, ત્યાં પણ શુદ્ધ નહી એક
[illegible] નહીંએ, [illegible] ॥૨૭
[illegible] મન [illegible] વિચાર, ત્યાં અશુદ્ધ વિકાર
[illegible] ॥૨૮

ભાવાર્થ

[illegible]

ત્રણુ જોગથી મન વંચન કાયાથી સેવે નહી સેવરાવે,
નહી સેવે તેને અનુમોદે નહીં તે સુપાત્ર તેને નિર્દોષ
ઉંચિત્ત દાન આપવામાં ધર્મ છે જૈન ચાસ્રોમાં એવોજ
અંધિકાર છે એવાજં દાનમાં ધર્મ છે સુપાત્ર દાન
આપી અભિમાન કરવો નહિં તે સંસાર ઘટાડે છે શ્રી
વિપાક સુત્રંમાં સુબાહુ કુમાર આદિ દશ જણુાએ શુદ્ધ
સાધુ નિગ્રંથ નિર્લોભી મહાત્માઓને દાન આપી સંસાર
ઘટાડયો મહાપુન્યો પાર્જન કીધુ છે સુપાત્ર દાન
આપી અનંતાજીવ સંસાર સમુદ્ર તર્યા છે પાત્ર શુદ્ધ
સાધુ મુનિરાજ, દાતાર આપનાર શુદ્ધ નિર્દુંપણુ દેવા-
વાલા અને વિત એટલે અશણુાદિક ચાર અહાર સુદ્ધ
સાધુને નિમિત્ત કરેલુ નહી સચિત્તા દિકનો સંગ નહી
એમ ત્રણે સુદ્ધ જોગ મળવાથી લાભ થાય છે
ત્રણેમાંથી એક અશુદ્ધ હોય તો કઇ ફાયદો
નહીં ન્યાયાશ્રયી જ્ઞાનદ્રષ્ટિથી જુવો સમદ્દષ્ટિ જીન
આજ્ઞા બહાર ધર્મ સમજે નહી જીન આજ્ઞા બહાર
નાદાનમાં ધર્મ સમજે નહી.

મહાનુભાવો ક્રોધાદિચાર કષાય રહીત પક્ષપાત રહીત
જુવો કે હિંસાદિ પાંચ આશ્રવદ્વાર સેવાવાલા સેવરાવવાવાલા
અને સેવતા ભલો જાણુવાવાવામાં સારૂ જાણુવામાં શ્રી
જીનપ્રણીત ધર્મ બીલકુલ નથી હીણુાચારી અને નિંદ-
કોના કેહ્યાથી શુદ્ધ સંજમ પાલવાવાલા સાધુ સાધવીની
નીંદાકરો નહી બધા જીવોથી મૈત્રી ભાવ રાખો એ જ
પરમ ધર્મ છે. ક્રોધ કરવો, લડવુ, ઝગડવુ, ખોટા આળ

ત્યાગ શ્રાવક કરે તે દેશ વ્રત છે આગાર રાખે તે છે અણુ કહેતા છેટા વ્રત છે તે પાંચ પ્રકારે ૧ પ્ર ૨ સત્ય, ૩ અસ્તેય [illegible] નિવર્તન ૪ પ્રમાણ પરિગ્રહ એ પાંચ અણુવ્રત છે,

૧ દિશિમર્યાદા ૨ ભોગ ઉપભોગ પરિમાણ ૩ અ[illegible] દંડ નિવૃત્તી એ ત્રણ ગુણ અણુવ્રતને ગુણકારક ગુણવ્રત છે

૧ [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

હીં વ્રત એમ જાણ, તેમાં હીંસાના પચખાણ
ા ત્રશ તણીએ, બીજે થાવર ભણીએ ॥૨॥

ભાવાર્થ

શ્રાવકનું પહેલું વ્રત હિંસા કરવાના ત્યાગ કરે તે
સા બે પ્રકારની ૧ ત્રસની ૨ થાવરની, ત્રશની હિંસા
ર પ્રકારની ૧ બેઇંદ્રીની ૨ તેરીંદ્રીની ૪ ચૌઇંદ્રીની ૪
ચ ઇંદ્રી જીવોનો ત્રણ કરણ ત્રણ જોગથી નાશ કરવો
ને સ્થાવર હિંસા પાંચ પ્રકારની ૧ પૃથ્વી ૨ પાણી
અગ્નિ ૪ વાયુ ૫ વનસ્પતિ પાંચ પ્રકારના જીવોનો
ણ કરણ ત્રણ જોગથી પ્રાણનાશ કરવો એ બંન્ને પ્રકારની
હિંસાના શ્રાવક જેટલા જેટલા ત્યાગે તે પેહલું વ્રત છે॥૨॥

ઢાલ

સતા ગૃહસ્થાવાશ, હીંસા થાય તાસ
આરંભ વીન કરે એ, પેટ કેમ ભરે એ ॥૩॥

ભાવાર્થ

ત્યારે ગૃહસ્થે કહ્યું કે હું ગૃહસ્થાશ્રમમાં રહેતા
હિંસા આરંભ વિના પેટ કેમ ભરીયે માટે ॥૩॥

ઢાલ

કરે ત્રશ તણા પચખાંણ, સ્થાવરનો પરિમાણ.
ભેદ ત્રશ તણા એ, જ્ઞાની કહ્યા ઘણા એ ॥૪॥

ગુરુવા, અને ધર્માત્માઓથી દ્વેષ વીગેરે કામોથી
કર્મ બંધાય છે ક્ષમા શીલ સંતોષ કરવો
આપનાથી ગત ન બને તો પાતવાવાળો ઉ
રાખે તેને ભગવાને શ્રી આચારંગ સૂત્રમાં
મુખ્ય ફરમાવ્યા છે. માટે સંસાર સમુદ્રથી તા
રો અનાદિકાળથી જીવ આઠ કર્મ ગ્રસિત છે
જુદા થઈ રસ્તા પ્રગટ કરવી [illegible]

[illegible]

ગુણસ્થાન મળે નહી. લી. આપનો હિતેચ્છુ ને ગુણવાનોને.
દાશ શ્રાવક જવેરી ગુલાબચંદ લુણિયા જેપુર.

શ્રાવકના બાર વ્રત

દોહરા

પાંચ અણુવ્રત પરવર્યા, ત્રણ ગુણવ્રત સાર
શીક્ષાવ્રત ચારે, તેહનો કરો વીચાર ॥૧॥
પહેલા મેં હીંસા તજે બીજે જુઠ પરીહાર
ત્રીજે અદત્ત ચોથે મૈથુન, પાંચમે તજે ધનસાર ॥૨॥
પહીલો ગુણવ્રત દીક્ષાતણું, બીજે ભોગ પચખાણુ
ત્રીજે અનરથ પરીહરે, એ ત્રણ ગુણવ્રત જાણુ ॥૩॥
સામાયક પહેલો શીખા, બીજે સંવરજાણુ
ત્રીજે પોષધ કહીયે, ચોથો સાધુને દાન ॥૪॥
એ બાર વ્રત તણો, કહીએ છે વીસ્તાર
ભાવ ધરી ભવીયણ સુણો, મનમે; લાવી વીચાર ॥૫॥

પહેલું વ્રત

ભાવાર્થ

શ્રાવકના બાર વ્રત છે જેમાં પાંચ અણુવ્રત ત્રણ ગુણવ્રત ને ચાર શિખાવ્રત છે પાંચ અણુવ્રત ત્રણ ...ક્ષમ થોડા વ્રત છે જે જે ભાગે ત્યાગ કરે તે આગાર ...હિત છે તે માટે અણવ્રત એટલે દેશવ્રત શ્રાવકને ...ને સર્વવ્રત સાધુને પાંચ મહાવ્રત મન, વચન કાયા ...જોગથી કરવું કરાવવું અને અનુમોદવા ત્રણ કરણ ...તેના ઓગણપચાસ ભાંગા થાય છે જે જે થાંયે

ભાવાર્થ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ભાવાર્થ

નિર અપરાધી જીવની હિંસા બે પ્રકારે એક જાણતા બીજી અજાણતાં કદાચ અજાણતાં આગાર રાખી ત્રસ હિંસાના ત્યાગ કરૂં તો પણ નિર્વાહ થવો કઠણ છે ॥૭॥

ઢાલ

મારે અનાજ જોખવાનું કામ, ગાડી ચઢી જાવું ગામ
ખેતી હળ ખેડુએ. સુડ નિનાણ કરૂએ ॥૮॥
ત્યાં બહુ જીવ હણાય, કેમ પાળુ મુનિરાય
નહી સઝે ઇસોએ, ગ્રહસ્થવાસે વસ્યોએ ॥૯॥
આકુટીની વીધીએ સ્વામ, જીવ મારવાનો કામ
વ્રત છે જાણતાંઓ નહી અજાણતાં એ ॥૧૦॥

ભાવાર્થ

મારે અનાજ જોખવાનું કામ તેમાં એયળ ભુંડ વીગેરે ગણા ત્રસ જીવોની હિંસા થાય અથવા ગાડી ગાડા વીગેરેમાં બેસો ગામ જાવું તેમાં ઘણી જીવ હિંસા થાય અને ખેતીના વખતે હળ ચલાવતા અથવા સુડનીનાણી અર્થાત ધાન્ય સિવાય ઘાસ વીગેરે ખોદતા ઝીડા વીગેરે ત્રસ જીવોની હીંસા થાય ॥૮॥ માટે અજાણ હિંસાના ત્યાગ કરતો નથી કેમકે ગૃહસ્થાવાસમાં વસ્યો છું ॥૯॥ મારવાની બુદ્ધિએ કરી નીર અપરાધી ત્રસ જીવોને મારવાના જાણપણે પચખાણ કરૂં છું. ॥૧૦॥

દોહા

[illegible]

ભાવાર્થ

[illegible]

દોહા

[illegible]

ભાવાર્થ

[illegible]

ધન્ય જે લે વેરાગ, જેને સર્વ હીંસાના ત્યાગ
થાવર તણી એ, અનુકમ્પા ઘણીએ ॥૧૬॥
હુ ગ્રહસ્થ છુ મુનીરાજ, મારે આરંભથી કાજ
અનત બહુ ઘણીએ, ત્રશ થાવર તણીએ ॥૧૭॥
ધન ધન સાધુ મુનીરાય, તે સુમતે સુમતા થાય
જીવે જહાં ભણીએ, નહી ચુકે અણીએ ॥૧૮॥
ધીગ ધીગ ગૃહસ્થાવાસ, મારે મોટો પડીયો પાશ
હીંસા થાય ઘણીએ, તેહ નહી હીત મોભણીએ ॥૧૯॥
જ્ઞાનાદી અંકુસ લ્યાય, મનમેં આણી ઠાય
હીંસા ટાલસ્યુંએ, દયા પાલસ્યુએ ॥૨૦॥
ધન ધન સાધુ શુર, જેને લફરા કીધા દુર
એવી રીતે મારા પ્રતેએ, ખાતો નહી ખતેએ ॥૨૧॥

ભાવાર્થ

મારવાની બુદ્ધિ એકરી નિર અપરાધી ત્રસજીવ સ ઉપયોગે જાણજીવ જીવ મારૂ નહીં તે ત્રણકરણ ત્રણ જોગથી તેના ઉગણપચાસ ભાગા થાય છે તેમાં જે જે ભાંગે ત્યાગ કીધા તે પહેલુ અણુવ્રત છે ત્યાગ નથી તે અનત આશ્રમ છે છે ॥૧૪॥ ॥૧૫॥

ધન્ય છે જે આદમી ત્રણ કરણ ત્રણ જોગથી વૈરાગ્ય લાવી દીક્ષા લે છે ત્રશ થાવર જીવોની દયા પાળે છે કોઈપણ જીવની વીરાધના કરતો નથી તે મહા રૂષિયોનો જન્મ સફળ છે ॥૧૬॥

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

જુઠા બોલા માનવી, નહી જેની પરતીત
મનુષ્ય જન્મારો હારીને, નરકમાં થાય ફજીત ॥૨॥

ભાવાર્થ

અસત્ય જુઠુ બોલવાના મર્યાદ ઉપરાંત ખોટું જાણી ત્યાગ કરે તે શ્રાવકનું બીજુ વ્રત છે આગાર રાખે રખાવે ભલો જાણે જુઠુ બોલે બોલાવે બોલતાને સારૂ સમજે તે અવ્રત આશ્રવ છે તેનાથી પાપ કર્મનો બંધ પડે છે માટે અસત્ય બોલવુ મહા ખરાબ અને નીચ કામ છે એમ સમજી શ્રીજીનેશ્વરની આજ્ઞા માફક સત્ય વચન બોલે ॥૧॥

જુઠુ બોલનાર માનસ કદાચ સાચુ બોલે તો પણ કોઇ તેનો ભરોશો કરે નહી મનુષ્ય જન્મ ગુમાવી નરકના દુઃખ સહન કરે છે ॥૨॥ માટે સદગુરૂ કહે છે કે.

ઢાલ

જુઠ તણા પચખાણ, નાનો મોટા જાણ
પચખે મોટકાએ, કોઈ એક છોટકાએ ॥૧॥

છોટી ન બોલુ કેમ, મારે ગ્રહસ્થા વાસથી પ્રેમ
વેપાર સોદા કરૂ એ, મનમાં લોભ ધરૂએ ॥૨॥

મોટા પાંચ પ્રકાર, તેહના કરૂ પરીહાર
વ્રત કરૂ એવો એ, મારાથી નીભે તેવોએ ॥૩॥

કન્યાલી ગોવાલી જાણ, ત્રીજી ભુમી પીછાણ
થાપણ મોસો કરીએ, ખોટી સાખ ભરીએ ॥૪॥

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

માંજરી, આંખચીપણી, કાલી, કોડવાલી, બહેરી, ઠુઠી, પાગલી બોબડી, મહારોગીલી, જીવીતશા, એકાંતરો, બે આંતરો તેજરો તાવ આવતો હોય ક્ષય, રકતપિત, કોઢ દુર્ગંધવાલો કુબરી. ઠીંગણી, બારી, વાઢીજોવાવાલી, વામની, આંખ બીયામણી, નીચ વંશની, જેની જાત જાણુતા હોય નહી જેની કોઇ શાખ પુરે નહિ તેવી હોય ન હોય તેવી કન્યાઓને સારી માઠી કહેવી વીગેરે અસત્ય બોલવુ નહી જેવી હોય તેવુ બોલવુ કાર્ય વશ જુઠુ બોલવુ પડે ત્યાં ત્યાગ કરવાવાલા કદાપિ જુઠુ બોલતા નથી. ॥૫થી ૧૩॥

ઢાલ

વળી રોગ છે ખેન, જીવન પામે ચેન
રકતપીત તણીએ, દુર્ગંધ અતી ઘણી એ ॥૯॥
કુબડી ખુધી હોય, બારી વાકી જોય
છોટી બાકુણીએ, આંખ બાંમણીએ ॥૧૦॥
હીણ વંશની હોય, તેની જાત ન જાણે કોય
આ તો જાય જ્યાંએ, શાખ ન ભરે ત્યાંએ ॥૧૧॥
રૂપ રોગને ખોડ, વળી વરસ દે તોડ
અછતો નહી ભાખણોએ, હોય તેમ દાખણોએ ॥૧૨॥
આ બોલનો ઘામ, આવી પડે કોય કામ
ઘર મંડાય જ્યાંએ, જુડ ન બોલુ ત્યાંએ ॥૧૩॥

કરણુ જોગ ધારી એમ, કરે ઝુઠનો નેમ
વ્રત કરે એવોએ, પોતે નીલે જેવોએ ॥૨૫॥

ઠઠ્ઠા મશ્કરી કરતા જુઠુ બોલવાના સોગંદ નહી તેના
પ્રમાણુ પ્રમાણે સોગંદ કર્યા છે તેવા પુરૂષ માટે પણ
સમઝવા ॥૧૪॥૧૫॥

એમજ ગાય ભેંસ દુધ માટે અનેક તરાહનુ જુઠુ
દુધ ઓછુ વન્તુ ન કહેવુ જેવુ હોય તેવુ કહેવુ ॥૧૬॥

ભુમ્માલીક એટલેજમીન માટે જુઠુ મકાન, દુકાન,
વગેરે માટે અસત્ય બોલે છે ખેતી જમીન વાવવાની
અનેક તરાહનુ જુઠુ બોલાય છે તેના મર્યાદ ઉપરાંત
ત્યાગ કરે તે શ્રાવક ધર્મ છે ॥૧૭॥

કોઇ વીશ્વાસ કરી ધન સોપે જરૂરીયાત હોય તે
માગે ત્યારે ના કહેવી રાજ્ય રોકે સજા કરે તેવું જુઠું
બોલવુ નહી વ્રતપ્રેમથી પાલે ચોખ્ખુ પાલસ્યુ દોષ
ટાલસ્યુ ॥૧૮થી૨૧॥

મારી શાક્ષી કોઇ પુરાવે ત્યારે મોટુ જુઠુ બોલુ
નહી, નાનાનો આગાર રાખ્યો સે પચખ્ખાણુ નહી ॥૨૨॥

જ્યાં હું બોલુ ને ત્યાં બીજાનું ઘર જાય તે બોલવા
છોડી પછી બોલવું ॥૨૭॥

શ્રાવક જેટલા પ્રકારના ઝુઠ છે તે સમજી ઉમેદથી
બને તેટલા ત્યાગે, નાની જુઠ ઠઠ્ઠા મશ્કરીના બને
તેટલા ત્યાગ કરે મનમાં હમેશ સમજે કે જ્યારે સર્વથા
જુઠુ બોલવાના ત્યાગ કરીશ તે દહાડો ધન્ય છે કરણું

જોગ સમજી બને તેટલા જુઠુ બોલવાના પચખાણ શ્રાવક કરે તે બીજુ વ્રત છે બાકી આગાર છે તે અવ્રત આશ્રય છે તેનાથી પાપ લાગે છે,

દોહરો

ત્રીજે વ્રત શ્રાવક તણો, કરે અદત્તના ત્યાગ
મનમાં સમતા લાવીને, ચઢના ભાવ વૈરાગ ॥૧॥
આ લોકમાં જશ અતી ઘણું, પરલોકે સુખ થાય
ભાવ સહીત આરાધીયાં, જન્મ મરણ મટ જાય ॥૨॥
ચોરી કરે તે માનવી, ગયો જન્મારો હાર
મનુષ્ય તણો ભવખોયને, નરકમાં ખાવે માર ॥૩॥

ભાવાર્થ

ત્રીજુ શ્રાવકનુ વ્રત અદત્તનો ત્યાગ એટલે આપ્યા વગર કંઇ પણ લે નહી મનમાં સમતા લાવી વૈરાગ્ય ચઢાવે ॥૧॥ આ લોકમાં જશકીર્તિ પરલોકમાં સુખ થાય ભાવ સહિત આરાધના કરે તો જન્મ મરણ જીવ અનાદિ કાળથી કરે છે તે મટી જાય ॥૨॥ ચોરી જે આદમી કરે છે જન્મારો હારી જાય છે મનુષ્ય જન્મ ખોય નરકમાં માર ખાય છે માટે ત્રીજુ વ્રત ચોરી કરવાના યથાશકિત પચખાણ કરવા જોઇએ.

ઢાલ

ત્રીજે વ્રત છે એમ, કરે અદત્તનો નેમ
ન કરે મોટકીએ, વળી છે ટકીએ

નાની કેમ ત્યાગુ શ્યામ, મારે ઘાશ છાણાનુ કામ
ઘડી ઘડીમાં કોને કહુ એ, કહાં કહાં આજ્ઞા લઊએ
નાની ત્યાગે તે ધન, પણ મારૂ નહી મન
ચિત ચોખ્ખો નહીએ, કર્મ ઘણા સહીએ ॥૩॥
ખાતર દઈ ગાંઠડી છોડ, લુટ કરી તાલો તોડ
વસ્તુ મોટી છે એ, ઘણી જાણ્યા પછીએ ॥૪॥
એવા અદત્ત ના ત્યાગ, મે પચખ્યા લાવી વેરાગ
તે પણ બીજા તણી એ, નહી ઘર ભણી એ ॥૫॥
મારા કુટુબાદીકમાં માલ, મારે પડે હવાલ
ભીડ ઘણી સહીએ, ઘરમાં ધન નહી એ ॥૬॥
ત્યારે તાલો લઊ તોડ, વળી ગાંસડી છોડ
ખાતર દે ચોરશુંએ, છીનવી લઊ જોરસુએ ॥૭॥
એટલો મને આગાર, તે નરક તણા દાતાર
રમણી વશ પડયોએ, જંજીરે જડયોએ ॥૮॥
રાંજા લેવે દંડ, થાય લોકમાં ભંડ
ચોરી નહી કરૂએ, એવો વ્રત ધરૂએ ॥૯॥
એવો વ્રત મુનીરાય, મને દો પચખાય
છુવુ જયા ભણીએ, વ્રત ચોરી તણુએ ॥૧૦॥
ચોરી કરમ ચંડાલ, તેથી પડે હવાલ
દુઃખનરક તણાએ, સહે અતી ઘણાએ ॥૧૧॥
ચોરી લેવે પરમાલ, તેમાં પડે હવાલ
નરક નીગોદ તણાએ, દુઃખ પડે ઘણાએ ॥૧૨॥

પરધન હેવે તાદ, દેવે પેતાને ૬૬
તે નરકના પાહુણાએ, જન લજ્જાંરણાંરે ॥
આ લોકમાં ઉદે આવે પાપ, તો દુઃખ હોસરે
માર ઘણી આપોઆપ
પડેએ, કમોતે મરેસે ॥
તેના કપાય હાથ ને પાય, વળી સુળી દે ચઢાય
નકટો બુચો કરેએ, વળી માર ઘણી પડેસે ॥
સુવા પછી ચોરની કાય, નાંખે ખાડીને માય
તહાં કુતરા આયનેએ, બગાડે કાયનેસે ॥
વળી કાગડા મારે ચાંચ, તેની આંખે કાઢે બહાર
શરીર તે તણુએ, વીપરીત દેખાય ઘણુએ ॥
તેના સુએ માતને તાત, મનમાં ઘણા સીખાત
એને ચોરી કરી
બીજા તણીએ,
લજાવ્યા હમ ભણીએ ॥
લોક કરે ચોરની વાત, તે સાંભળે માત ને તાત
બોહે રડતાંએ, નીચો જોવતાંએ ॥૧॥
ચોરીથી દુઃખ અનંત, તેનો કહેતાં ન
આવે અંત
ચાર ગની ભટકાવણુએ, તે પાપ ચોરી તણુએ ॥૨॥
એમ સાંભળ નરનાર, ચોરી ન કરો લગાર
સમતા રસ લાવીનેએ, ત્યાગો બણીને રે ॥૨॥

કોઈ લાવી મન વેરાગ, સર્વ થકી હે ત્યાગ
કરણુ જોગ કરીએ, મન સમતા ધરીએ ॥૨૨॥
કોઇ સોગંદ કરી હે ભાંગ, તેના ઘણા નીકલે શાંગ
મહા પાપી મોટકોએ, કરમ દીધો ધકકોએ ॥૨૩॥
ચોખ્ખા પાલે જે શોશ, તેની પુરી જે મન હોંશ
જશે દેવ લોક મે એ, કોઈ જશે મોક્ષમેએ ॥૨૪॥

ભાવાર્થ

સદગુરૂ ફરમાવે છે કે અદત્ત લેવાનો ત્યાગ કરે તે ત્રીજુ વ્રત છે ચોરી બે પ્રકારની છે ૧ મોટી ૨ નાની ॥ ૧ ॥

ત્યારે ગ્રહસ્થ કહે મરકદી હકુમાં અને મારા સગા સંબંધીની વગર પુછયા લેવાની હરેક જગ્યાએ માલીકને પુછયા વગર નાની ચીજ વારંવાર પુછયા સિવાય લઉં છું. માટે તેનો ત્યાગ નીભે નહી. નાની ચોરીનો ત્યાગ કરે તેને ધન્ય છે ભારી કર્મી હોવાથી નાની ચોરી છોડતો નથી મોટી ચોરી ખાતર ધાડો પાડી માલ કાઢી લેવા ગાંસડી છોડી માલ ઉઠાવવો તાલા તોડી વીગેરે પરાયા ઘરની ચોરી કરવાના ત્યાગ ॥ ૨ ॥ થી ॥ ૫ ॥ ચોરીના મર્યાદ ઉપરાંત પચખાણમાં આગાર છે મારે ધનની તંગી હોય ને દુઃખી થાવુ તો મારા કુટુંબી સગાસ્નેહી ના માલ બીજા કોઠી તાલા તોડી, જબરજસ્તીથી લઈ

પરધન લેવે તાહ, દેવે પેલાને દાહ
તે નરકના પાહુણાએ, જાત લક્ષવણાએ ॥૧૩॥
આ લોકમાં ઉદે આવે પાપ, તો દુઃખ ભોગવે
આપોઆપ
માર ઘણી પડેએ, કમોતે મરેએ ॥૧૪॥
તેના કપાય હાથ ને પાય, વળી સુળી દે ચઢાય
નકટો બુચો કરેએ, વળી માર ઘણી પડેએ ॥૧૫॥
સુવા પછી ચોરની કાય, નાંખે ખાડીને માય
તહાં કુતરા આયનેએ, બગાડે કાયનેએ ॥૧૬॥
વળી કાગડા મારે ચાંચ, તેની આંખે કાઢે બહાર
શરીર તે તણુએ, વીપરીત દેખાય ઘણુએ ॥૧૭॥
તેના જુએ માતને તાત, મનમાં ઘણા સીધાત
એને ચોરી કરી બીજા તણીએ,
લજાવ્યા હમ ભણીએ ॥૧૮
લોક કરે ચોરની વાત, તે સાંભળે માત ને તાત
બોલે રડતાંએ, નીચો જોવતાંએ ॥૧૯॥
ચોરીથી દુઃખ અનંત, તેનો કહેતાં ન
આવે અંત
ચાર ગતી ભટકાવણુએ, તે પાપ ચોરી તણુએ ॥૨૦॥
એમ સાંભળ નરનાર, ચોરી ન કરો લગાર
સમતા રસ લાવીનેએ, ત્યાગો વ્યળીને રે ॥૨૧

કોઈ લાવી મન વેરાગ, સર્વ થકી દે ત્યાગ
કરણુ જોગ કરીએ, મન સમતા ધરીએ ॥૨૨॥
કોઇ સોગંદ કરી દે ભાંગ, તેના ઘણા નીકલે શાંગ
મહા પાપી મોટકોએ, કંરમ દીધો ધકકોએ ॥૨૩॥
ચોખ્ખા પાલે જે શોશ, તેની પુરી જે મન હોંશ
જશે દેવ લોક મે એ, કોઈ જશે મોક્ષમેએ ॥૨૪॥

ભાવાર્થ

સદગુરૂ ફરમાવે છે કે અદત્ત લેવાનો ત્યાગ કરે તે ત્રીજુ વ્રત છે ચોરી બે પ્રકારની છે ૧ મોટી ૨ નાની ॥ ૧ ॥

ત્યારે ગ્રહસ્થ કહે મરકદી ટકામાં અને મારા સગા સંબંધીની વગર પુછયા લેવાની હરેક જગ્યાએ માલીકને પુછયા વગર નાની ચીજ વારંવાર પુછયા સિવાય લઉં છું. માટે તેનો ત્યાગ નીભે નહી. નાની ચોરીનો ત્યાગ કરે તેને ધન્ય છે ભારી કર્મી હોવાથી નાની ચોરી છોડતો નથી મોટી ચોરી ખાતર ધાડો પાડી માલ કાઢી લેવા ગાંસડી છોડી માલ ઉઠાવવો તાલા તોડી વીગેરે પરાયા ઘરની ચોરી કરવાના ત્યાગ ॥ ૨ ॥ થી ॥ ૫ ॥ ચોરીના મર્યાદ ઉપરાંત પચખાણમાં આગાર છે મારે ધનની તંગી હોય ને દુઃખી થાવુ તો મારા કુટુંબી સગાસ્નેહી ના માલ બીજ કાઢી તાલા તોડી, જબરજસ્તીથી લઈ

કરૂ દીવસના પચખાણ, રાત તણા પરમાણ
સંતોષ આદરૂ એ, વીષય પરી હરૂએ ॥૬॥
પરનારીથી પ્રેમ, મે કીધા છે નેમ
સોઇ ડોરા કરીએ, એવી વીગત ધરીએ ॥૭॥
જે ભોગવે પરનાર, તે ગયા જન્મારો હાર
નરક માંહી પડે એ, ઢીલ નહી કરે એ ॥૮॥
ચોથો વ્રત ઘણો શ્રીકાર, બધા વ્રતોનો સરદાર
વ્રતનો નાયકો એ, મોક્ષનો દાયકો એ ॥૯॥
શીલવ્રત છે મોટો રતન, તેહના કરો જતન
તે આતમ ઉધરે એ, શીવ રમણી વરે એ ॥૧૦॥
એ વ્રત પાલો નીર્દોષ, તેને પાસે મોક્ષ
તેમાં શંકા નહીએ, શ્રી જીન મુખથી કહીએ એ ॥૧૧॥
ચાર જાતના દેવ, કરે બ્રહ્મચારીની સેવ
વળી માથુ નમાવતા એ, વાંદે ગુણગાવતા એ ॥૧૨॥
જેણે ચોથો વ્રત દીધો ભાંગ, તેના ઘણા નીકળશે ચાંગ
તે નરક માંહી પડે એ, ઘણું રઠ વડે એ ॥૧૩॥
આ લોક ફીટ ફીટ હોય, પર લોકે દુર્ગતી જોય
તેને જન્મ બગાડીયોએ, માનવ ભવ હારીયોએ ॥૧૪॥
જતીવંત કુલવત, તે આતમા નીત્ય દમંત
તે વ્રત પાલશે એ, કુળ અજવાળશે એ ॥૧૫॥
નહી જાતીવત કુળવંત, વળી રહ્યા ગૃહથી અનંત
તે વીષયનો કામીયો એ, વરત નીનામીયો એ ॥૧૬॥

નીલંજ્જ લજ્જા રહીત, વળી વીષય વીકાર સહીત
તેને વ્રત ભાંગીયો એ, તે મોટો પાપીયો એ ॥૧૭॥

બ્રહ્મવ્રતના ભાંગણહાર, ધીક તેનો જન્મવાર
તે ન્યાત લજાવણાએ, દુર્ગતીના પાવણાએ ॥૧૮॥

ઘણા લોકોની માંય, ઉંચે સ્વરે બોલ્યો નહી જાય
આ ખામી મોટી ઘણીએ, વ્રત ભાંજણ તણીએ ॥૧૯॥

આ મોટો કર્યો અકાજ, લજ્જાવંતને આવે લાજ
નીલંજ લાજે નહીએ, સત્ય ઘણી સહીએ ॥૨૦॥

આ શીલ ભાંગવાની સોય; કહેવત મટે ન કોય
આ મોટી મેહણીએ, જીવે ત્યાં ભણીએ ॥૨૧॥

એ પાપીએ કર્યો અકાજ, હજી ન આવે લાજ
તોહી બોલે ગાજતોએ, નીલંજ નહી લાજતો એ ॥૨૨॥

બ્રહ્મવ્રતનો કરે ભંગ, તેનો કદી ન કરો સંગ
કુકર્મ માંહી મલ્યો એ, કરમ કાદે કલ્યો એ ॥૨૩॥

જે સેવે પરનાર, તે ગયા જન્મારો હાર
લજાવે ન્યાતને એ, પડયા મીથ્યાતમેએ ॥૨૪॥

પરનારી મા બહેન સમાન, તેનાથી ન કરે માંઠો ધ્યાન
ચીત્ત ચોખ્ખો કીયોએ, બ્રહ્મવ્રત લીયોએ ॥૨૫॥

કોઇ છોડ શરમ ને લાજ, તેનાથી કરે અકાજ
તે નીલંજ નહી લાજીયોએ, ખોટો વાજીયોએ ॥૨૬॥

તેના ત્યાગ નહી મારે જે આગાર છે તે અનંત
નરક વીગેરેના દુઃખ આપવા વાળી છે પણ સ્ત્રી કુટુંબ
વશ હોવાથી મોહ જંજીરમાં જકડયો છુ જે ચોરી
કરવાથી રાજ્ય દંડે લોક ભાંડે જાવ જીવ તેવી ચોરી
કરૂ નહીં ॥ ૯ થી ૧૦ ચોરી મહા ખોટુ કામ છે તેનાથી
અનેક દુઃખ પડે છે નરકોમાં અનંત દુઃખ પડે છે પારકો
માલ ચોરવાથી માલીકને ધાસ્કો પડે છે તેનાથી નરક
નિગોદના દુઃખ પડે છે મનુષ્ય જન્મ ફોગટ જાય છે લજીત
થાય છે ઘણા પાપથી દુઃખ ભોગવવુ પડે છે હાથ, પગ
કપાય રાજા શુળીએ ચઢાવે છે માથુ કાપે છે નાક, કાન
કપાય છે અનેક પ્રકારની વીટંબના થાય છે મરવાથી
ચોરના શરીરને ખાડીમાં નાંખે છે કુતરા, કાગડા
વીગેરે અનેક દુર્દશા કરે છે. ચોરના માતા પિતા લોક
ઘણા શરમીંદા થાય છે સામે જોઇ શકતા નથી નીચી
નજર રાખે છે કહે કે હમારા કુળને કલંક
લગાવ્યું શરમીંદા કીધા માટે માટે સદ્ગુરૂ
ફરમાવે છે કે ચોરી ઘણા દુઃખ દાય
ચાર ગતી સંસારમાં ભમવાનો હેતુ છે તે સાંભળ
ચોરી નહી કરવાના સમતા લાવી પચખાણ કરવ
॥૧૧ થી ૨૧॥ કોઇ જીવ વેરાગ્ય લાવી ત્રણ કરણ
ત્રણ જોગથી સમતા લાવી સર્વથા પ્રકારે ચોરી ત્યાગે
તેને ધન્ય છે કેઇ ભારી કર્મી જીવ ત્યાગ કરી ભં
ભંગ કરે છે તે મહા પાપી છે સંસાર સમુદ્રમાં ડુબે
છે માટે હે ભવ્ય જનો પોતાના બળ શક્તિ દીપેકા

પચ્ચખાણ સારી રીતે પાલવાથી મને સીદ્ધ થાય છે સુવ્રતી દેવલોક અથવા મોક્ષમાં જાય છે માટે ત્રીજુ મત ગ્રહણ કરો ॥૨૨ થી૨૪॥

ચોથું મત

દોહરો

મનુષ્ય તણો ભવ પામીને, જે નર પાલે શીલ
શીવ રમણી જલદી વરે, કરે સુકૃતીમાં લીલ ॥૧॥
સાધુ ત્યાગે સર્વથા, બ્રહ્મચારી પરનાર
માઠી નજર જુવે નહી, તેનો ખેવો પાર ॥૨॥
કેઇક શ્રાવક એહવા, લાવે મન વેરાગ
ભોગ જાણે ઝેર સારખા, ઘર નારી દે ત્યાગ ॥૩॥

ઢાલ

ચોથો મત એમ જાણુ, અબંભ તણુ પચખાણ
દેવાંગના મનુષ્યણીએ, ત્યાગે તીર્યંચણીએ ॥૧॥
વળી પોતાની નાર, તેહનો કરે વીચાર
વર્જે દીનરાતનીએ, પરણી હાથનીએ ॥૨॥
પખીયાદીકના નેમ, નર તો પાળે એમ
મોહણી પરી હરે એ, આતમા વશ કરે એ ॥૩॥
કોઇ સર્વ થકી દે ત્યાગ, આણી મન વેરાગ
વીષયથી ઉગરે એ, મન સમતા ધરે એ ॥૪॥
મારે ઘર નારીથી સ્નેહ, તેને કેમ દેવું છેહ
આતમા વશ નહીએ, કર્મ ઘણા સહીએ ॥૫॥

કરૂ દીવસના પચખાણ, રાત તણા પરમાણ
સંતોષ આદરૂ એ, વીષય પરી હરૂએ ॥૬॥
પરનારીથી પ્રેમ, મે કીધા છે નેમ
સોઇ ડોરા કરીએ, એવી વીગત ધરીએ ॥૭॥
જે ભોગવે પરનાર, તે ગયા જન્મારો હાર
નરક માંહી પડે એ, ઢીલ નહી કરે એ ॥૮॥
ચોથો વ્રત ઘણો શ્રીકાર, બધા વ્રતોનો સરદાર
વ્રતનો નાયકો એ, મોક્ષનો દાયકો એ ॥૯॥
શીલવ્રત છે મોટો રતન, તેહના કરો જતન
તે આતમ ઉધરે એ, શીવ રમણી વરે એ ॥૧૦॥
એ વ્રત પાલો નીર્દોષ, તેને પાશે મોક્ષ
તેમાં શંકા નહીએ, શ્રી જીન મુખથી કહીએ એ ॥૧૧॥
ચાર જાતના દેવ, કરે બ્રહ્મચારીની શેવ
વળી માથુ નમાવતા એ, વાંદે ગુણગાવતા એ ॥૧૨॥
જેણે ચોથો વ્રત દીધો ભાંગ, તેના ઘણા નીકળશે શાંગ
તે નરક માંહી પડે એ, ઘણું રઠ વડે એ ॥૧૩॥
આ લોક ફીટ ફીટ હોય, પર લોકે દુર્ગતી જોય
તેને જન્મ બગાડીયોએ, માનવ ભવ હારીયોએ ॥૧૪॥
જતીવંત કુલવંત, તે આત્મા નીત્ય દમંત
તે વ્રત પાલશે એ, કુળ અજવાળસે એ ॥૧૫॥
નહી જાતીવંત કુળવંત, વળી રહ્યા ગૃધ્ધી અનંત
તે વીષયનો કામીયો એ, વરત વીનાશીયો એ ॥૧૬॥

નીલ'જજ લજ્જા રહીત, વળી વીષય વીકાર સહીત
તેને મત ભાંગીયો એ, તે મોટો પાપીયો એ ॥૧૭॥

બ્રહ્મવતના ભાંગણહાર, ધીક તેનો જન્મવાર
તે ન્યાત લજાવણાએ, દુર્ગતીના પાવણાએ ॥૧૮॥

ઘણા લોકોની માંય, ઉંચે સ્વરે બોલ્યો નહી જાય
આ ખામી મોટી ઘણીએ, મત ભાંજણ તણીએ ॥૧૯॥

આ મોટો કર્યો અકાજ, લજ્જાવ'તને આવે લાજ
નીલ'જ લાજે નહીએ, સત્ય ઘણી સહીએ ॥૨૦॥

આ શીળ ભાંગવાની સોય; કહેવત મટે ન હોય
આ મોટી મેહણીએ, છવે ત્યાં ભણીએ ॥૨૧॥

એ પાપીએ કર્યો અકાજ, હજી ન આવે લાજ
તોહી બોલે ગાજતોએ, નીલ'જ નહી લાજતો એ ॥૨૨॥

બ્રહ્મમતનો કરે ભ'ગ, તેનો કદી ન કરો સ'ગ
કુકમ' માંહી મલ્યો એ, કરમ કાદે કલ્યો એ ॥૨૩॥

જે સેવે પરનાર, તે ગયા જન્મારો હાર
લજાવે ન્યાતને એ, પડયા મીથ્યાતમેએ ॥૨૪॥

પરનારી મા બહેન સમાન, તેનાથી ન કરે માંહો
ધ્યાન
ચીત્ત ચોખ્ખો કીયોએ, બ્રહ્મચર્ય લીયોએ ॥૨૫॥

કોઈ છોડ શરમ ને લાજ, તેનાથી કરે અકાજ
તે નીલ'જ નહી લાજીયોએ, ખોટો વાંછીયોએ ॥૨૬॥

કરમ જોગ જાય ભાંજ, કહેતા આવે લાજ
કોઇ લાજે નહીએ, બે શરમી સહીએ ॥૨૭॥
કોઇ સીઝાવે મનમાંહી, ખોટો કીધો અન્યાય
પછતાવો અતી ઘણોએ, ખોટા કામ તણોએ ॥૨૮॥
જેનો ચોથો વ્રત ગયો ભાંગ, તેનો પુરો અભાગ
તે નાગો નીલંજ્જેએ, તેમાં નહી મલે એ ॥૨૯॥
બ્રહ્મવ્રતની નવવાડ, જે પાળે નીરઅતીચાર
અડગ શેઠો ઘણો એ, મન જોગાં તણો એ ॥૩૦॥
જેને લોપ કીધી નવ વાડ, તેનો થાય બગાડ
ખરાબી થાય ઘણીએ, વ્રત ભંગ તણીએ ॥૩૧॥
વ્રત ભાંગ સેવે પરનાર, તે ગયા જન્મારો હાર
ફીટ ફીટ થાય ઘણુએ, કુજશ તે તણોએ ॥૩૨॥
ચોખે ચીત્ત પાલે શીલ, તે કરે મુકતીમાં લીલ
રાખો નીત આશતાએ, પામે સુખ શાશ્વતાએ
દીન દીન ચઢને રંગ, પાલો વ્રત અભંગ
મન સમતા ધરીએ, શીવ રમણી વરીએ
બ્રહ્મવ્રત ને શ્રી જગદીશ, ઓપમાં કહી બત્રીશ
દશમાં અંગમાં કહીએ, ગુર. પાલે સહીએ ।
કરમ જોગ સુલભ, પચખાણ શુદ્ધ પીછાણ
ચોખે ચીત્ત પાલજ્યોએ, દોષ ટાલજ્યોએ ।

શ્રાવક ધર્મ વિચાર

ચોથું વ્રત

દોહરાનો ભાવાર્થ

મનુષ્યનો ભવ પામી શીલ પાલે અથવા મૈથુનના ત્યાગ કરે એ શ્રાવકનું ચોથુ વ્રત છે તે પાલવાથી મોક્ષ પામી સિધ્ધિ પદમાં જ્ઞાન દર્શનાદિ ગુણો રૂપી પરમાનંદ ભોગવે છે ॥૨॥ સાધુ સર્વથા ત્રણ કરણ ત્રણ જોગથી ત્યાગે છે શ્રાવકે પરદારા જરૂર ત્યાગવી જોઇએ પારકી સ્ત્રી ખોટી નજરથી જોવે નહી તેનો આત્મા પરમ સુખ પરમાનંદ પદ પામે કેયક શ્રાવક વૈરાગ ભાગ પુર્ણ લાવી ભોગોને ઝહર જેવા જાણી પોતાની ઘરની સ્ત્રી એટે મૈથુન સેવવાના ત્યાગ કરે છે તે જીવ મહા ભાગ્યવાન વાંછિત ફળ પામે છે. ॥ ૧ થી ૩ ॥

ઢાલનો ભાવાર્થ

સદ્ગુરૂ ફરમાવે છે કે હે ભવ્યજનો અબ્રહ્મચર્યનો ત્યાગ કરો તે શ્રાવકનું ચોથું વ્રત છે. ઇંદ્રીયોના ભોગો ઝહેર જેવા જાણી એનો ત્યાગ કરે અને ઘર સ્ત્રીની દીવસ રાત્રીની મરજાદ યથાશક્તિ કરે દેવાંગના ત્રીજંચની મનુષ્યની પ્રમુખનઃ ત્યાગ કરે તેમાં તીથી પાખી પ્રમુખના શ્રાવકને જરૂર ત્યાગ જોઇયે આત્માને વશ કરી મૈથુન સેવવાના ત્યાગે તેજ ધર્મ છે કેટલાક જીવ વૈરાગ્ય લાવી વિષયને ઝેહર જેવા સમજી ઘરસ્ત્રી પરસ્ત્રી

જ ન્ને સમતા લાવી ત્યાગે છે તેને ધન્ય છે ॥ ૧ થી ૪॥ ત્યારે ગૃહસ્થ બોલ્યો હે મુનિરાજ આપને ફરમાવ્યા તે સત્ય છે હુ પણ એમજ જાણું છું પણ ઘરસ્રી જોડે સ્નેહરાગમાં ફસાયલો છું તેથી તેનો ત્યાગ કરી શકતો નથી. આત્મા વશ નથી, દીવસનો ત્યાગ કરૂં છું રાતનો પ્રમાણો પેત મૈથુનના ત્યાગ છે અને પરસ્રી સોઈ દોરા આકારે સેવવાના ત્યાગ છે પરસ્રી સેવન કરવાવાલા માણશ મનુષ્ય જન્મારો હારી નરકમાં જલ્દી જાય છે ॥ ૫ થી ૮ ॥

ચોથુ વ્રત અત્યંત શ્રેષ્ટ અને સર્વ વ્રતમાં મુખ્ય છે મોક્ષદાયક છે શીયલ વ્રત રત્નના જતન કરી અખંડ રાખવાથી આત્મોધ્ધાર કરી મુકિત રમણી મળે છે આ વ્રત શુદ્ધ પાલવાવાલાને મોક્ષ નજીક છે એમ શ્રી જીનેંદ્રોએ ફરમાવ્યું છે ॥ ૯ થી ૧૧ ॥

ઉક્તંચ

દેવ દાનવ ગંધવા, જકખ રકખસ કીન્નરા
બંભયારી નમં સતિ, દુક્કરં જે કરંતિ તે ॥૧॥

ભાવાર્થ

દેવના, દાનવ, ગંધર્વ, યક્ષ, રાક્ષસ, કિન્નર આદી બ્રહ્મચર્ય પાલવાવાલાને નમસ્કાર કરે છે કારણ્ કે મહા કઠણ્ કામ છે. તેથી બ્રહ્મચારી પુરૂષ પુરૂષોત્તમ છે.

ઢાલનો ભાવાર્થ

ભુવનપતિ વ્યાનવ્યંતર, જોતિષી, વૈમાનીક એ ચારે જાતના બ્રહ્મચારીની સેવા ભક્તિ કરે છે માથુ નમાવે છે ગુણગ્રામ કરે છે ને ચોથુ વ્રત ભંગ કરે છે તેને બીજા જન્મમાં બહુવાર મરવું પડે છે નરકના દુઃખ ભોગવવા પડે છે આ લોકમાં ફીટકાર અપજશ પામે છે પરલોકમાં બહુ દુઃખી થાય છે॥ ૧૨થી ૧૪॥

જે જાતવંત કુલવંત હોય તે પોતાની આત્મા દમે બ્રહ્મચર્ય પાલે કુળને અજવાળે અને જે જાતીવંત નથી કુળવંત નથી તે રસગૃદ્ધી અને વિષય આશક્ત વસી ભુત થઈ વિષય રૂપ જાળમાં પડી બ્રહ્મવ્રતનો નાશ કરે છે તે નિર્લજ વિકાર સેવી વ્રતને તોડી મહાપાપી થાય છે બ્રહ્મવ્રત ભંગ કરવાવાલાને ધિક્કાર છે જાતી લજાવવાવાલા દુર્ગતિના પરોણા છે તે ઘણા લોકમાં ઉચેશ્વરે બોલી શકતા નથી કેમકે બહુ મોટી ખોડ લાગવાથી લજ્જાવાન થઈ શરમાવવું પડે છે પરંતુ નિર્લજ તો નિંદાથી લજવાતા નથી શીયલવ્રત ભાગવાનો શલ્ય હમેશ ખટકે છે ગમે તેટલો મોટો માણસ હોય પણ કહેરત તો કહેવાય છે આ જીવન સુધી મહેણા લોકો મારે છે પાંચ આદમિયોમાં કદાચ બોલે તો કહે કે જુવો આ પાપીએ ભારી અકાજ કર્યું ને દજી હાથે શબ્દે બોલે છે માટે બ્રહ્મચર્યવ્રતનો ભંગ કરવો નહી કરવાવાલાની સંગત કરવાથી તેના કામમા સામેલ

થવાય છે ને કર્મ રૂપી કાદવમાં ખુહાય છે ॥૧૫થીર
જે માણસ પરાઇ સ્ત્રી સેવે છે તે મનુષ્ય પોત
જાતને લજાવે છે મિથ્યા રૂપ કુવામાં પડે છે અને
પારકી સ્ત્રીને મા, બહેન સમજી ખોટી નજર ક
. નથી તે ચિત્ત ને સ્વચ્છ કરી બ્રહ્મવૃત અંગીકાર
છે કોઇ એવો નિર્લજ્જ હોય કે મા, બહેનથી
ચુકતો નથી તે દુનીયામાં નઠારો કહેવાય છે કોઇ એ
પણ છે કે પુર્વ સંચિત પાપથી કોઇ વખત એવા
જાય તો લોકોના સમુદાયમાં લજ્જીત થાય છે મન
પછતાવો કરે છે મેં અનર્થ કર્યો અન્યાય કર્યો મ
જેના ચોથા વ્રતનો ભંગ થયો તેના પુરા અભાગ્ય
છે કપડા સહિત નાંગો નિર્લજ્જ છે કેઇ મર્જાદ ના
માટે બ્રહ્મચર્ય નવ વાડ સહિત પાલન કરો દ્રઢ થ
અડગ રહો મનને ચંચલ ન કરો તેની બલીહારી
નવવાડ ભાંગી તેને બહુ બગાડ છે. બ્રહ્મવ્રતના ભં
કરવાથી પારકી સ્ત્રી સેવે છે તે માનસ જન્મ નકાં
ગુમાવી સંસારમાં નીંદનીય બહુ થાય છે અને તેનો ન
અપજશ થાય છે॥૨૪થી ૩૨।

શીયલવ્રત પાળનાર મોક્ષના ગારવ મા
[illegible] મુખોમા મોજ [illegible] કરે માટે [illegible]
[illegible] રાખી દીન દીન ચડતે પ્રણામ મનમાં સમતા
રૂપી [illegible] પાળો આતમને શ્રી જગદીશ્વર પ્રભુએ
[illegible] જનમા [illegible] ઉપમા આપી છે બ્રહ્મવ્રત જે

-શુર પુરૂષ હોય; તે પાળે છે તેજ મોક્ષ ગામી છે માટે
-શુદ્ધ પાળો ॥૩૩ થી ૩૬॥

પાંચમું વ્રત

દોહરા

પાંચમો વ્રત ત્યાગે, પરીગ્રહ મુરછા જાણ
તેથી નીરંતર જીવને, પાપ લાગે છે આણ ॥૧॥
એ મોટો પાપ છે પરીગ્રહો, તેથી ગોટા ખાય
સંશય હોય તો જોય લો, તન મનોરથ માંય ॥૨॥
એ અનર્થ જ્ઞાની ભાખીયો, નરક લે જાવે તાણ
યતીમાર્ગનો ભંજણો, નીષેધ કીયો એમ જાણ ॥૩॥
ખેતુ વત્થુ હીરણ સુવર્ણ તણો, ધન ધ્યાન વળી જાણ
દ્વીપદ ને ચોપદ તણો, કુભી ધાતુ તણ પરમાણ ॥૪॥
ઊઘાડી ભુમીકા ખેતુ, વત્થુ હાટ હવેલી જાણ
રૂપા ને સોના તણુ, કરે શકતી સારૂ પચખાણ ॥૫॥
ધન તે રોકડા નાણુ ગણત્રી તણો, ધાનની જાત અનેક
કુભી ધાતુ ઘરવાખરો, તેને ત્યાગે આણુ વીવેક ॥૬॥
સચિત અચિત મીશ્ર દ્રવ્ય છે, આ સઘળાનું કરે પ્રમાણ
મુરછા તે અભત્યર પરિગ્રહો, તેથી પાપ લાગે છે આણ ॥૭॥

[illegible]

[illegible]

[illegible]

પરીસહ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

મનથી કરે વીચાર [illegible]

એ હને [illegible]

નવ બાતનો પરીસહ [illegible]

ગુણો પરીહરે [illegible]

એ માટે મનોભંગ [illegible]

માગે છે [illegible]

પરીષહ છે [illegible]

નાશ ભવે [illegible]

પરીષહ મહા [illegible]

તેહમાં ભુંડા [illegible]

કનક કામની દોય, સેવ્યા દુર્ગતી હોય
ફૂંડ છે મોટકોએ, તેનાથી ખાવે ધકકોએ ॥૧૦॥
કનક કામની દોય, બીજા ને પકડાવે કોય
તેને દ્દહમાં નાખ્યો સહીએ, નીકલ શકે નહીએ ॥૧૧॥
પરીગ્રહ દીધા કહે ધર્મ, તે ભુલા અજ્ઞાની ભર્મ
કર્મ ઘણા સહીએ, સમઝ પડે નહીએ ॥૧૨॥
આ પરીગ્રહ તણા દલાલ, તેના પણ થશે હવાલ
દુઃખનરક તણાએ, સંહસી અતી ઘણાએ ॥૧૩॥
એ રાખ્યા લાગે કર્મ, રખાવ્યા પણ નહી ધર્મ
ત્રણે કરણ સરખા એ, કરજો પારખા એ ॥૧૪॥
એ પરીગ્રહના દાતાર, તેના સાવજ જોગ વેપાર
માર્ગ એ નહી મોક્ષનોએ, છાંદો આ લોકનોએ ॥૧૫॥
અશણાદીક ચારે આહાર, શ્રાવક ને પરીગ્રહ મઝાર
તે ખાવે ખવાવે સહીએ, તેમાં ધર્મ નહીએ ॥૧૬॥
શ્રાવક તે માંહો માંહી, દેવે લેવે છે તાંહી
તે સઘલો છે પરીગ્રહોએ, તેમાં શંકા નહી ધરોએ ॥૧૭॥
સચિત અચિત મીશ્રદ્રવ્ય, તેમાં આગે પાછે સર્વ
એ સઘળો પરીગ્રહોએ, તે મમતાં માંહી ખરોએ ॥૧૮॥
સચિત અચિત બધાહી તાહી, ગૃહસ્થને પરીગ્રહા માંહી
કહ્યો ઊવાઇ ઉપાંગ મેએ, વળી સુગડાંગ મેએ ॥૧૯॥

સેનો શ્રાવક દીધો પ્રમાણ, ત્યાગ્યો તે મત પીછાણ
બાદી અવ્રત મે રાખીયોએ, સુત્ર છે સાખીયોએ ॥૨૦
પરીગ્રહ દીધો ધર્મ હેત, તેની આજ્ઞા દેત
કહી કહીને દેવરાવતાએ, એવો ધર્મ કરાવતાએ ॥૨૧
આધનથી મોક્ષ ન હોય, ધર્મ ધુરંા ચાલે નહી કોય
ભવ ભટકાવણોએ, દુર્ગતી પહોચાવણોએ ॥૨૨
ધનથી ધર્મ ન થાય, ત્રણ કાલની માંય
સાચો કરીને જાણજોએ, શંકા નહી આણજોએ ॥૨૩
આ પરીગ્રહ માંહી રકત, તેને આવે નહી સમ્યકત
મુર્છા તેમાં સહીએ, સમજ પડે નહીએ ॥૨૪
જેને પરીગ્રહાની પરતીત, તે તો થશે ઘણું ફજીત
નરકા જાવશેએ, માર ખાવશેએ ॥૨૫
એથી વધે સંસાર, જાવે નીગોદ મઝાર
ઘણું રડવડે એ, જક નહી પડે એ ॥૨૬
સચિત અચિત દ્રવ્ય તાંહી, ગૃહસ્થ ને અવ્રત માંહી
તેનો ત્યાગ કર્યો નહીએ, તેનો પાપ લાગે સહીએ ॥૨૭
ત્રણે કરણે લાગે પાપ, તેથી દુઃખ ભોગવે આપ
ત્યાગ્યા મન થશે એ, ત્યારે થશે ખુશીએ ॥૨૮
રત્નજેમ ધારીને જાણ, કરીએ શુદ્ધ પચખાણ
સંખ નીન પાલજેએ, દોષ સઘળા ટાલજેએ ॥૨૯

પાંચમું વ્રત
દોહરાનું ભાવાર્થ

હવે ૧૧૧ કહે છે કે શ્રાવક પરિગ્રહની મર્

પરાંત ત્યાગ કરે તે પાંચમું વ્રત છે. ૧ સચિત ૨ ચિત ૩ મીશ્ર ત્રણ જાતના દ્રવ્ય ઉપર મુર્છા તે રિગ્રહ છે જેમાં જીવને નિરંતર પાપ લાગે છે પરિગ્રહ ાખવો એ મોટું પાપ છે ચાર ગતિ સંસાર સમુદ્રમાં જીવ અનાદિ કાળથી રખડી રહ્યો છે. શ્રાવકના ત્રણ મનોરથમાં પરિગ્રહને મહા અનર્થનો મુળ અને અત્યંત દુઃખદાઇ કહ્યો છે- પરિગ્રહમાં ખુટી રહેલો જીવ નરકમાં જાય છે સાધુ માર્ગનો નાશ કરવાવાલા પરિગ્રહનો નિષેધ જ્ઞાનીઓએ કર્યો છે તે પરિગ્રહ નવ પ્રકારનો છે. ૧ ખેત્ર=ઊઘાડી ભુમી ૨ વત્થુ=ઢાંકેલી જમીન મકાન હવેલી વીગેરે ૩ હીરણ=ચાંદી ૪ સુવર્ણ=સોનું ૫ ધન= રૂપીયા પૈસા ૬ ધાન=અનાજ દીપદ=બે પગા દાસ દાસી ચોપદ= ચાર પગા જનાવર ગાય ભેંશ હાથી ઘોડા ઊંટ વીગેરે ૯ કુબી ધાતુ=તાંબા પીત્તળ કાંસા લોઢા વીગેરે ધાતુના વાસણ એ નવ પ્રકારનો બહાર પરિગ્રહ છે તેના મુર્છા રાખે તે અભ્યાંતર પરિગ્રહ છે તે બહારના અને અભ્યંતર પરિગ્રહથી જીવને પાપ લાગે છે માટે શ્રાવક યથાશકિત મર્યાદા ઉપરાંત ત્યાગ કરે તે પાંચમું વ્રત છે આગાર રાખ્યો તે અવ્રત છે ॥ ૧ થી ૮ ॥

ઢાલનો ભાવાર્થ

સદ્ગુરૂ ફરમાવે છે કે હે ભવ્ય જનો ખેતુ વત્થુ વીગેરે નવ જાતનો પરિગ્રહ મહા દુઃખદાઇ છે બોધ બીજનો નાશ કરી દુઃખનો દેવાવાલો છે તેનાથી મોટી

જાળ પ્રતિબંધ કોઇ નથી એની અભિલાષાથી અશુ
કર્મ બંધાય છે. પરિગ્રહ રાખવાવાળા રખાવવાળા
રાખે તેને ભલો જાણવાવાલાને મહાપાપ લાગે છે. મ
મમતા કરો નહી, તે મોટી માયાજાળ ફંદ છે. તે
લિપ્ત રહે તેનાથી ધર્મ થતો નથી. કનક કામની
બંન્ને સેવવાથી સેવરાવવાથી સેવે તેને અનુમોદવા
દુર્ગતી જવાય છે પણ કેટલા એક અવિવેકી માણ
પરિગ્રહ આપવામાં અપાવવામાં ભલો જાણવામાં ધ
સમજે છે તેઓ અજ્ઞાનવશ ભરમમાં પડી પાંચ
આશ્રવદ્વાર પરિગ્રહ સેવરાવવામાં, સેવવામાં ને ભ
વામાં જીન કથિત ધર્મ પરૂપે છે વીચારતાનથી
પરિગ્રહ રાખવો રખાવવો ભલો જાણવો આશ્રવદ્વાર
જેનાથી અશુભ કર્મ લાગે છે, બીજાને આપી રખાવવા
અને રાખે તેને અનુમોદવામાં ધર્મ નથી રાખવું પહે
કરણ, રખાવવું બીજે કરણ, અને રાખે તેને અનુમો
ત્રીજે કરણ છે પહેલા કરણમાં પાપ છે તો બીજા
ત્રીજા કરણમાં પાપ છે. બુધ્ધીવાનો એ કરણ લે
સમજવા જોઇએ. યથશક્તિ પરિગ્રહના ત્યાગ કર
જોઇયે આગાર રાખ્યો તે અવ્રત સેવવા બીજાને આપે
ને અવ્રત સેવરાવવો અને સેવે તેને અનુમોદવો
સાવદ્યજોગ વેપાર છે. સામાયક પોષામાં કરાતા નથ
દેવું દેવરાવવું ભલું જાણવું સંસારનો ઉપકાર હોઈ
મોક્ષનો ઉપકાર છે મોક્ષમાર્ગનો નથી. ૧ થી ૧૫
— ૬૨ થી ... ... પ્રકારના આહાર આપવા

પાસે છે. તે પરિગ્રહમાં છે. પોતે ખાય બીજાને ખવરાવે અને ખાય તેને ભલો જાણો તેમાં ધર્મ નથી તથા સચિત અચિત, મીશ્ર દ્રવ્ય જે ગ્રહસ્થ પાશે છે તે પરિગ્રહમાં છે મતલબને માટે જે જે આગાર રાખ્યો છે તે અવ્રતમાં છે. ઉવવાઇ અને સુયગડાં અંગ સુત્રમાં ખુલાશે પાઠ છે ત્યાગ કર્યો તે વ્રત અને જે દ્રવ્યનો ત્યાગ કીધો નહી તે અવ્રત છે કોઇપણ કારણુસર પરિગ્રહ આપવો, અપાવવો ભલો જાણુવો આશ્રવ છે જેથી પાપ કર્મ લાગે છે કેમકે ધન અનર્થનો મુળ છે. ધનથી ધર્મ થાય તો ભગવાને ધન ત્યાગ કરવાનો કહ્યો છે જેટલો બને તેટલો વધારે ધન ઊપાર્જન કરે કેમકે જેટલો વધારે ધન હોય તેટલો વધારે ધર્મ કરી શકે ધનવાન તપ સંયમ કીધા વગર ધનથી મોક્ષે જાય નિર્ધન કદાપી મોક્ષ જાય નહી પણ ત્રણ કાળમાં ધનથી ધર્મ થાય નહી પરિગ્રહ ત્યાગ કરવાથી કરાવવાથી અનુમોદન કરવાથી ધર્મ છે. પરિગ્રહમાં ખુટયા રહેવાવાલાને સમકતનો લાભ થાય નહી સમકત્વનો અભાવથી મોક્ષમાં કદાપિ જાય નહીં સંસાર વધે છે પાપ કર્મ ઉપાર્જન કરી નરક નિગોદાદિકમાં જઇને અનંતા દુઃખ જીવ ભોગવે છે જ્ઞાની દેવોએ જૈન શાસ્ત્રોમાં ફરમાવ્યું છે ને સદ્‌ગુરૂ કહે છે કે હે ભવ્ય જીવો આ પરિગ્રહ મહાદુઃખદાઇ જાનીકરણ જોગ સમજી યથાશકિત ત્યાગ કરો અને અખંડ વ્રત પાળો કહ્યું છે કે ॥ ૧ થી ૨૯

બાહરના આશ્રવ કીધા ત્યાગ, અનત છોડી છે
લાવી વેરાગ
ક્ષેત્ર થકી સર્વ ક્ષેત્રમેં જાણુ, કાલ થકી જાવ
જીવ પચખાણુ ॥૬॥

કોઇ દેવાદીક તેને નાંખે બાર, તો પણ નહી
સેવે આશ્રવદ્વાર
કોઇ કષ્ટ પડયા રાખે છે આગાર, પોતાની
ઈચ્છાઈ જાણે તે વાર ॥૭॥

કોઇ મંત્રી દેવાદીકને બોલાવે, તે પાસે આપનો
કામ કરાવે
તે પણ છઠોત્રત લીધા તે વાર, એટલો પહેલા
રાખ્યો આગાર ॥૮॥

ઇત્યાદીક રાખે આગાર અનેક, આગાર વગર
કરે નહી એક
આગાર રાખ્યા અનત પાપ લાગે, વગર આગાર
કર્યો મન ભાંગે ॥૯॥

છઠ્ઠા વ્રતનો બહુ વીસ્તાર, તે કહેતા નહી
આવે પાર
આ સંક્ષેપ કહ્યો વીસ્તાર, બુધીવંત જાણી લે
અનુસાર ॥૧૦॥

છઠા વ્રતમાં એટલા પચખાણ, મંદી પણ
... જાણ

ની અવ્રત ટાલવા કાજ, સાતમું વ્રત કહ્યું
જીનરાજ ॥૧૧॥

છઠું વ્રત

દોહરાનો ભાવાર્થ

ઉપરના પાંચ અણુવ્રત શ્રાવક લે છે તેમાં ઘણી સ્થુલ અવ્રત મટાડે છે પણ તે ઉપરાંત જે આગાર અવ્રત રહે છે તેથી પાપ હંમેશ લાગે છે ॥૧॥ માટે ત્રણ ગુણ વ્રત પાંચ અણુવ્રતને ગુણ લાયક છે ગુણવ્રત દિશિમર્યાદ બીજો ગુણવ્રત ઉપભોગ પરિભોગ મર્યાદ અને ત્રીજો ગુણવ્રત અનર્થદંડ ત્યાગ છે જેમાં પહેલો ગુણવ્રત પુર્વાદિશિ મર્યાદ કહે છે. અર્થાત ઉંચી નીચી વગેરે સર્વે દશ દીશાની મર્યાદ ઉપરાંત હિંસાદિક સાવદ્ય કાર્ય કરવાના મનમાં સમતા લાવી ત્યાગ કરે તે શ્રાવકનું છઠુ દિશિ વ્રત છે, આગાર છે તે અવ્રત આશ્રવ પાપ કર્મ લાગે છે ॥૧॥ થી ૫॥

ઢાલનો ભાવાર્થ

છઠું શ્રાવકના વ્રતમાં દશ દિશાનું પ્રમાણ કરે ઊંચી નીચી દશે દિશાના યથાશક્તિ બેચાર ગાઊ ઉપરાંત ત્યાગ કરે અને તીરછી એટલે પુર્વ પશ્ચિમ ઉત્તર દક્ષિણ અને ચારે ખુણામાં પાંચસો અથવા ઓછા વત્તા ગાઊ ઉપરાંત યથાશક્તિ ત્યાગ કરે કદાચ પ્રમાણ ઉપરાંત જવાનું કામ પડે ત્યાં પૃથ્વી આદી છ કાયા મારવા

કરે સમદ્રષ્ટિ જીવડા, ઘરં કુટુંબ પ્રતિપાળ
અંતરથી જુદો રહે, જેમ ધાવ ખીલાવે બાળ

ભાવાર્થ

સમદ્રષ્ટી જીવ ઘર કુટુંબ સગા સંબંધી દીક
ભાઈબંધ વીગેરેની પ્રતી પાળના પોષણ કરે છે પ
અંતરંગથી જુદો રહે છે જેવી રીતે ધાવ માતા બાળ
કને ખવરાવે સાર સંભાળ બહુ કરે પણ જાણે કે આ
બાળક મારૂં નથી તેમ સમદ્રષ્ટી જાણે કે આ સર્વ
સ્વાર્થના સગા છે. મારા આત્માનું કોઈ નથી.

છઠુ દીશીમર્યાદ વ્રત દોહરા

પાંચ અણુવ્રત ધારતાં, બાંધી મોટી પાલ
નાનાની અવ્રત રહી, તે પાપ આવે દરગાત ॥૧॥
તે અવ્રતને મેટવા વળી, પહીલો ગુણવ્રત દેખ
દીશી મર્યાદા કરીને, ટાળે પાપ વીશેષ ॥૨॥
બાંધેલી અવ્રત મેટવા, બીજે ગુણ મનધાર
દ્રવ્યાદીક ત્યાગ કરે, ભોગાદીક પરીહાર ॥૩॥
એ દ્રવ્યાદીક રાખીયા, તેહની અવ્રત જાણ
અર્થ દંડ છુટે નહિ અનર્થ દંડ પચખાણ ॥૪॥
છઠે વ્રત ગાયા તણો, કરે દીશાનું પ્રમાણ
દોય વીધ ત્યાં છ દીશાતણા, મનમે સમતા
આણ ॥૫॥

ઢાલ

ઇષુપુર કંબલ કોઇ ન લેશી, શીર ચાલ્યા પાછા
પરદેશી એ પરદેશી
ઉંચી નીચી દીશા ગાઉ બે ચાર, તે બાહેર
સાવદ્ય પરીહાર
ત્રીશી દીશી પાંચસેહ પ્રમાણુ, એ વીધ દીસી
તણો પચખાણુ ॥૧॥
પૃથ્વી કાયાદીક જીવ ન મારે, નાના જુઠ તણો
પરીહાર
ચોરી નહી કરે મૈથુન ટાળે, ધનથી મમતા પાછી
વાળે ॥૨॥
અંદર બેઠા બાહેર લેવો દેવો, તેના ત્યાગ કરે
સ્વ મેવો
બાહરની વસ્તુ માંહી મંગાવે નાંહી, માંહેલી વસ્તુ
બહાર દેવે નાંહી ॥૩॥
જગન્ય તો એક આશ્રવ ત્યાગે, ઉત્કષ્ટા આશ્રવ
ત્યાગે પાંચેહી
એક કરણુ ત્રણુ જોગથી જાણુ, બહારના આશ્રવના
કરે પચખાણુ ॥૪॥
કોઇ બે કરણુ ત્રણુ જોગથી તાઇ, ત્યાગ કરી
અદત્ત દે મીટાઇ
કોઇ ત્રણુ કરણુ ત્રણુ જોગથી જાણુ, પાંચ આશ્રવના
કરે પચખાણુ ॥૫॥

નાનુમોટું જુઠું બોલવાના, ચોરી કરવાના, સેવવાના, પરિગ્રહ રાખવાના ત્યાગ કરે તે જવા આવવાનો આગાર તે જ્યાએ બહાર અંદર મંગાવે નહીં અંદરની વસ્તુ બહાર મોકે યથા શકિત પ્રમાણ કરે જઘન્ય એક આશ્રવ પાંચ આશ્રવ બને તેટલા ત્યાગ કરે કેટલા એમ કહે છે કે એક કરણ ત્રણ જોગથી ત્યાગ કેટલાએક બે કરણ ત્રણ જોગથી દિશાના પ્રમાણ તેની બહારની વસ્તુ મંગાવવાના અથવા તે જઈ આશ્રવ સેવવાના ત્યાગ કીધા છે તેઓએ તે અમત છોડી છે એ ત્યાગ ક્ષેત્ર થકી સર્વક્ષેત્ર થકી જાવ જીવ સુધી અર્થાત છઠાવતના ત્યા કાળના થઈ શકતા નથી કદાચ એવા ત્યાગવાળા દેવતા બહાર નાંખી દે તો ત્યાં પાંચ આશ્રવ નહી કેમકે તેને ત્યાગ છે કોઇ કષ્ટ પડે આગ છે અથવા મંત્રી દેવતા બોલાવે છે અનેક કામ કરાવે છે કરનારને બહુ લાભ છે તે પહેલા શબ્દો દોષ તેમ કરે છે આગાર અજ્ઞ પોતાની દીસાઇ છે તેમાં અજ્ઞનનું પાપ લાગે ત્યાગ આવતો નથી માટે આગાર સિવાયનું નહીં આવક છા. મનને નિરોધ પાંચે આશ્રવ શબ્દ પામે છા. મનનો ઘણો વિસ્તાર છે અહીંયા

દ ... વિચારે.

સાતમું વ્રત

દોહરા

સાતમુ વ્રત શ્રાવક તણુ, તેમાં ઉપભોગ પરી
ભોગનો ત્યાગ
મતી વસ્તુ ત્યાગે તેહને, આવે છે અધીક
વેરાગ ॥૧॥
ભોગ આવે એક વારમાં, તે કહીએ ઉપભોગ
વારંવાર ભોગ આવે જીવને, તેને કહ્યો છે
પરીભોગ ॥૨॥
ઉપભોગ પરીભોગની, વ્રત કહી ભગવાન
તેનો ત્યાગ કરે સતગુરૂ કને, તે સાતમુ વ્રત
પ્રધાન ॥૩॥
ઉપભોગ પરીભોગ કામ છે, તે ભોગ મહા
દુઃખ ખાન
કીંપાક ફળની દીધી ઓપમા, ભગવંત શ્રી
વર્ધમાન ॥૪॥

ઢાલ

...ા પુર કામળ કોઇ ન લેશી, પાછા ચાલ્યા
વીર પરદેશી (એ દેશી)
...ગોછા ૧ દાવણ ૨ ફળ ૩ અભીગન ૪

નાનુમોટું જુઠું બોલવાના, ચોરી કરવાના, મૈથુન સેવવાના, પરિગ્રહ રાખવાના ત્યાગ કરે જે દિશામાં જવા આવવાનો આગાર તે જગ્યાએ બહારની વસ્તુ અંદર મંગાવે નહીં અંદરની વસ્તું બહાર મોકલે નહિ યથા શક્તિ પ્રમાણ કરે જઘન્ય એક આશ્રવ ઉત્કૃષ્ટ પાંચ આશ્રવ બને તેટલા ત્યાગ કરે કેટલાક શ્રાવક એમ કહે છે કે એક કરણ ત્રણ જોગથી ત્યાગ કરે છે કેટલાએક બે કરણ ત્રણ જોગથી દિશાના પ્રમાણ કરે તેની બહારની વસ્તુ મંગાવવાના અથવા તે ઉપરાંત જઈ આશ્રવ સેવવાના ત્યાગ કીધા છે તેઓએ વેરાગથી અવ્રત છેડી છે એ ત્યાગ ક્ષેત્ર થકી સર્વક્ષેત્રમાં કાળ થકી જાવ જીવ સુધી અર્થાત છકાયતના ત્યાગ દીક્ષા [illegible] કાળના થઈ શકતા નથી કદાચ એવા ત્યાગવાળાને કોઈ દેવતા બહાર નાંખી દે તો ત્યાં પાંચ આશ્રવ દ્વાર [illegible] નહી કેમકે તેને ત્યાગ છે કોઈ કષ્ટ પડે આગાર રાખે છે અથવા મંત્રી દેવતા બોલાવે છે અનેક કામ કરે છે [illegible] [illegible] [illegible] જાણું નહિ છે તે પહેલા [illegible] [illegible] [illegible] તેમ કરે છે આગાર અવ્રત રાખે [illegible] પોતાની [illegible] છે તેમાં અવ્રતનું પાપ લાગે છે [illegible] ત્યાગ [illegible] નથી મટે આગાર [illegible] [illegible] નહીં [illegible] [illegible] [illegible] નિરોધ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ઘણો વિસ્તાર છે અહીંયા [illegible] [illegible] છે [illegible] [illegible].

સાતમું વ્રત

દોહરા

તમુ વ્રત શ્રાવક તણુ, તેમાં ઉપભોગ પરી
ભોગના ત્યાગ
...નતી વસ્તુ ત્યાગે તેહને, આવે છે અધીક
વેરાગ ॥૧॥
ભોગ આવે એક વારમાં, તે કહીએ ઉપભોગ
વારંવાર ભોગ આવે જીવને, તેને કહ્યો છે
પરીભોગ ॥૨॥
ઉપભોગ પરીભોગની, અમત કહી ભગવાન
તેનો ત્યાગ કરે સતગુરૂ કને. તે સાતમુ વ્રત
પ્રધાન ॥૩॥
ઉપભોગ પરીભોગ કામ છે, તે ભોગ મહા
દુઃખ ખાન
કીંપાક ફળની દીધી ઓપમા, ભગવંત શ્રી
વર્ધમાન ॥૪॥

ઢાલ

...ા પુર કામળ કોઈ ન હેશી, પાછા ચાલ્યા
ફીર પરદેશી (એ દેશી)
...ેોછા ૧ દાતણ ૨ ફળ ૩ અભીંગન ૪

ઉવટણુ પીઠી ૫ ને મંજણુ ૬ વસ્ત્ર ૭ વીલેપન
૮ પુષ્પ ૯ આભરણુ ૧૦ ધુપખેવણુ ૧૧ પીવણુ
૧૨ ને ભખ્ખન ૧૩ ॥૧॥

ઊદન ૧૪ સુપ ૧૫ વીગય ૧૬ શાક ૧૭ વીમાસ
મહુર ૧૮ છમણુ ૧૯ પાણી ૨૦ મુખવાશ ૨૧
વાહન ૨૨ સયન ૨૩ પન્ની ૨૪ સચિત ૨૫
દ્રવ્ય ૨૬ સંખ્યા કરી ત્યાગે એકચીત ॥૨॥

એ છવીશ બોલ તણું પ્રમાણુ, ધન્ય ત્યાગે તે
સમતા આણુ
નામ લેઇ ખુલાસો કર લીજે, કરણુજોગ સદીત
મન દીજે ॥૩॥

એ છવીસ બોલ ભોગવીયા સંતાપ, ભોગવાયા
પણ લાગે પાપ
અનુમોદયા ધર્મ કયાથી હોય, ત્રણ કરણ સરીખા
જોય ॥૪॥

મુખને દીઠ વાત ન બોલે, ન્યાય છોડી અપરાધે
પેસે
ગુંજર છોડી કુગુરૂથી પરણ્યા, ભારી થય કરે
ક્રોધી મરયા ॥૫॥

મન ભાવન કહો જન ન્યારી, સમજે નહીં
દેન. કર્મ ભારી

શુદ્ધમતી નવ તત્વ ન જાણે, લીધી ટેક છોડે
નહી તાણે ॥૬॥
છવ્વીશ બોલ તણો આગાર, તે તો અવ્રત
આશ્રવદ્વાર
ત્યાંયે કઇ ઉપભોગ પરીભોગ, તેને ભોગવે તે
તો સાવદ્ય જોગ ॥૭॥
તેનો ત્યાગ કરે મન સમતા આણ, શકતી
મુજબ કરે પચખાણ
એક કરણ ત્રણ જોગથી ત્યાગે, ત્હારે પોતે
ભોગવવાનો પાપ ન લાગે ॥૮॥
બે કરણ ત્રણ જોગથી પચખાણ, તેને છઃભાગાનો
પાપ ટાલ્યો જાણ
તે તો પોતે પણ ભોગવે નહી કાય, બીજાને પણ
ભોગવાવે નહી તાય ॥૯॥
ત્રણ કરણ ત્રણ જોગથી ત્યાગે, તેને નવ ભાગાનો
પાપ ન લાગે
ભોગવે નહી ભોગવાવે નહી, ભોગવવાવાલાને
વખાણે નહી ॥૧૦॥
જે ચોરી છુટી રહી તાંહી, તેથી પાપ કર્મ
લાગે છે આઇ
ચોરી રોકી તે સંવર દ્વાર, તેથી પાપ ન
લાગે લગાર ॥૧૧॥

છુટી શેરીમાં શ્રાવક ખાય ખવડાવે, ખાતાને
પણ છુટી શેરીમાં શરાવે
બંધ શેરીમાં ખાવે ખવડાવે નહી, અનુમોદના
પણ ન કરે કાંઇ ॥

શ્રાવક માંહોમાંહી છ કાય ખવડાવે, વળી છ
કાય મારીને જમાડે
એ અવ્રત સાવદ્ય જોગ વેપાર, તે માંહી ધર્મ
નહી લગાર ॥

શ્રાવકને માંહોમાંહી છ કાય ખવડાવે, વળી છ
કાય મારીને જમાડે
તે માંહી ધર્મ મીથ્યાત્વી જાણે, કર્મ તણો વધ
ઊંધી તાણે ॥

વ્રત આશ્રી શ્રાવકને કહ્યો છે ધર્મી, અવ્રત આશ્રી
કહ્યો અધર્મી
તેથી શ્રાવકને ધર્માધર્મી જાણો, પન્નવણા
ભગવતીથી લેઇ પીછાણો ॥

ધરાનું ખાવું પીવું ને ગેહણું, માંહોમાંહી
લેવું ને દેવું
એ સઘળું કામ અવ્રતમાં ઘાલ્યા, ઉવાઈ, સુગડાંગ
માં ચાલ્યા ।

[illegible]
[illegible]

એ છે ઉપભોગ પરીભોગ, તેના મળે છે વીવીધ
સંયોગ ॥૧૭॥

રાખ્યા છે તેની અવ્રત જાણો, તેનો સમય
સમય પાપ લાગે આણો

ેને ત્યાગ્યા થશે સંવર સુખદાય, તેને અવ્રતનો
પાપ મિટ જાય ॥૧૮॥

ભોગ પરિભોગ ભોગવે છે જાણી, તેથી પાપ
લાગે છે આણી

ાવાવ્યાથી બીજે કરણપાપ, તેથી થાય બહુ
સંતાપ ॥૧૯॥

અનુમોદે તે સરાવે જાણ, તેથી પણ પાપ લાગે
છે આણ

શ્રાવકના ઉપભોગ પરિભોગ, એ ત્રણે કરણ
સાવદ્ય જોગ ॥૨૦॥

જઘન્ય મધ્યમ ઉત્કૃષ્ટા જાન, શ્રાવક ગુણ રત્નાની
ખાણ

ું ખાવુ પીવુ અવ્રતમાં જાણો, તેને રૂડી રીતે
પીછાણો ॥૨૧॥

ન્ય શ્રાવકને અવ્રત ઘણેરી, ઉત્કૃષ્ટા શ્રાવકને
અવ્રત થોડેરી

તે અવ્રત આશ્રવ પાપનો નાલો, તેથી પાપ
આવે દમચાલો ॥૨૨॥

શ્રાવક તપ કરે લાવી હુલાસ, ઉપવાસ છઠ
કરે છમાસ
સાવદ્ય જોગ રૂધ્યાં સંવર થાય રૂડો, તપથી
કર્મ કરે ચકચુરો ॥૨૩॥

તપ પુરો થયા પછી અવ્રત આગાર, ખાવો
પીવો તે સાવદ્ય જોગ વેપાર
તેથી કર્મ લાગે છે આય, તે પાપ થશે જીવને
દુઃખદાય ॥૨૪॥

પારણુ કરે તે પહેલે કરણ જાણો, કરાવે તે
બીજે કરણે પીછાણો
અનુમોદનાવાળો છે ત્રીજે કરણે, આ તપનો બુદ્ધીવંત
કરજોનીરણો ॥૨૫॥

પહેલે કરણ તો પાપ ગમાવે, તો બીજે કરણ
ધર્મ કદાપી થાવે
ત્રીજે કરણ ધર્મ નહી લગાર, આ તપેના સાવદ્ય
જોગ વેપાર ॥૨૬॥

સાવદ્ય જોગથી લાગે છે પાપ, તેથી જીવ આતમ
ન કે આપ
એ કથાને જમાડ્યા ધર્મ થતા, તો અરીહંત
ભગવંત આજ્ઞા દેતા ॥૨૭॥

[illegible]
[illegible]

પોતે જમ્યા લાગે પાપ કર્મ, તો બીજાને
જમાડયા કેમ થશે ધર્મ ॥૨૮॥
કોઇ કહે લાડુ ખવાડયા ધર્મ, તે તપ કરે
તેથી મારા કટશે કર્મ
તેથી હુ બીજાને લાડુ ખવડાવા, લાડવા માટે
અપવાશ કરાવા ॥૨૯॥
પછી તે કરશે તે તેને હોય, પણ લાડવા ખવડાવ્યા
ધર્મ ન હોય
લાડવા ખવડાવ્યા તો એકાંત પાપ, શ્રી જીન
મુખસે કહ્યો છે આપ ॥૩૦॥
શ્રાવકને લાડવા ખવડાવ્યા ધર્મ જો હોય, તો
એહવો ધર્મ કરે હરકોય
મોટા મોટા શ્રાવક હતા ધનવંત, એમ લાડવા
ખવડાવી ધર્મ કરંત ॥૩૧॥
મોટા મોટા સેનાપતિ તાહી, તેને હતી ધર્મની
ચાંહી
ખવાડયા ધર્મ હોય તો આઘો નહી કાઢતા,
લાડુ ખવડાવી કામ સરાહે ચાઢતા ॥૩૨॥
જે શ્રાવકને લાડવા ખવાડયા ધર્મ, ખવાવણ
વાલાના કટ જાય કર્મ
તો ચક્રવર્તી વાસુદેવ બલદેવ, તે તો ધર્મ કરતા
સ્વમેવ ॥૩૪॥

માનવ ભવનો લાવો લીજે, દાન સુપાત્ર નીશ્ચય
દીજે, ધર્મનું કામ જલદી કીજે, સત પુરૂષોની
સેવા વંછીત સીઝે ॥૪૦॥.

પંદર કર્માદાન

દોહરા

ઉપભોગ પરીભોગનું, સાતમું વ્રત પ્રધાન
તે માંહી ઉપદેશીયા, પંદરે કર્માદાન ॥૧॥

ઢાળ

ઇટ કરનારા શોનાર કંસારા, ભાડભુંજા, કુંભાર
લુહાર એ કર્મ કરીને પેટ ભરીજે, તેહ અંગાલીક
કર્મ કહીજે ॥૧॥

વેચે શાક ભાજી કંદમુળ, બીજાદીક ધાન તંદુલ
વેચે ફુલાદીક સર્વ વનરાઇ, તે વણ કર્મ કહીજે
રે ભાઇ ॥૨॥

વેચે ગાડાદીક રથ કરાઇ, ચોકી પાટ પલંગ
બનાઇ
કમાડ થાંભલાદીક તે વેચાવે, તે ત્રીજો સાડી
કર્મ કહાવે ॥૩॥

દુકાન હવેલી ભાડે થાપે, રોકડ નાણું વ્યાજે
આપે
ગાડાદીક ભાડે દે જેહ, ભાડી કર્મ કહીજે તેહ ॥૪॥

લાડવા ખવડાવ્યા થાય જો ધર્મ, શ્રાવકને લાડવા
ખવડાવ્યા કટ જાયે કર્મ
તો ચાર જાતના દેવ સ્વમેવ, એવા ધર્મ કરે
તતખેવ ॥[illegible]

એહવા ધર્મથી શીવ સુખ હોય, તો દેવતા
આધો કાઢતા નહી કોઈ
એહવો ધર્મ કરી પુરતા મનખંત, દેવભવથી
પાધરા મોક્ષ પહોચંત ॥[illegible]

પણ લાડવા ખવાડયા ધર્મ છે નહી, ખાવો ખવડાવો
અગ્ન માંહી
તે માંહે ધર્મ કહે તે ભોળા, તેને મોહ કર્મના
છે ઝોળા ॥[illegible]

લાડુ ખવાડયા ધર્મ નહી ભાઈ, આ તો ખુલી
દેખાઈ વીકતાઈ
આનો લોલપણો જીભ્યાનો સ્વાદ, પણ ભારી
કર્મો માંડયો છે વાદ ॥[illegible]

ખવું ખવડાવવું ત્યાગે જોય, ત્યારે સાતમું
[illegible] દેવ
ત્યારે રોકાયે તે આવતા કર્મ, તેહીજ ઉજળો
સંવર ધર્મ ॥[illegible]

[illegible] જુદા જુદા કીજે, ત્યાગ અને [illegible]
[illegible]
[illegible] ધર્મ
[illegible] ॥[illegible]

માનવ ભવનો લાવો લીજે, દાન સુપાત્ર નીશ્ચય
દીજે, ધર્મનુ કામ જલદી કીજે, સત પુરૂષોની
સેવા વંછીત સીઝે ॥૪૦॥

પંદર કર્માદાન

દોહરા

ઉપભોગ પરીભોગનું, સાતમું વ્રત પ્રધાન
તે માંહી ઉપદેશીયા, પંદરે કર્મોદાન ॥૧॥

ઢાળ

ઇટ કરનારા શોનાર કંસારા, ભાડભુજા, કુંભાર
લુહાર એ કર્મ કરીને પેટ ભરીજે, તેહ અંગાલીક
કર્મ કહીજે ॥૧॥

વેચે શાક ભાજી કંદમુળ, બીજાદીક ધાન તંદુલ
વેચે ફુલાદીક સર્વ વનરાઇ, તે વણ કર્મ કહીજે
રે ભાઇ ॥૨॥

વેચે ગાડાદીક રથ કરાઇ, ચોકી પાટ પલંગ
બનાઇ
કમાડ થાંભલાદીક તે વેચાવે, તે ત્રીજો સાડી
કર્મ કહાવે ॥૩॥

દુકાન હવેલી ભાડે આપે, રોકડ નાણું વ્યાજે
આપે
ગાડાદીક ભાડે દે જેહ, ભાડી કર્મ કહીજે તેહ ॥૪॥

વેચે નાળીયેરાદીક કોડી, વળી અખરોટ સોપારી
તોડી

પથ્થર ફોડ દલે પીસે ધાન, પાચમું ફોડી
કર્માદાન [illegible]

કસ્તુરી કેવડા, હાથીદંત, મોતી અગર પાપ
અનંત

ચામ હાડ સીગનો વેપાર, છઠો કર્માદાન એ
ધાર [illegible]

સાતમો ભેદ ત્રીજુ સતઆલ, વેચે લાખ ગળી
હરતાલ

કસુંબાદીક રંગણપાપ, દોષ ઘણો કહ્યો જીન
તાપ [illegible]

મધ માંસ માખણને દારૂ, મોટી વીગય કહી
જીન સારૂ

દુધ દહી ઘી તેલ ગોળ [illegible], [illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

નરવંશી વણજે, એ દશમુ વીષ વાણીજ્ય
કહીજે ॥૧૦॥

રસવ વીગેરે પીલાવે, શેરડી રસના ઘાણુ
કઢાવે
પીલણુ અગ્યારમુ કર્મ, કરતાં વધે ઘણો
અધર્મ ॥૧૧॥

ફેહાવે નાક વીંધાવે, પાપી ખસીયા બળદ
કરાવે
મુ કર્મોદાન નીલચ્છન, વતધારીને લાગે
લંછન ॥૧૨॥

ો ગામ નગર કરી લાય, જંગલાદીકમાં દવ
દે લગાય
ાળે મુડદાને આગ આપે, તેરમુ કર્મ એ રીતે
વ્યાપે ॥૧૩॥

ાદમું ભાગે નહી દ્રહતીર, ખેતમાંહી લાવી
મુકે નીર
સર દ્રહ તલાવ ખોટા સોષંત, એ કર્મ કરી
જીવ નરક પડંત ॥૧૪॥

સાધુ વીના સઘળા પોષી જે, પન્નરમુ અસંજતી
પોષ કહીજે
રોજગાર કરી તે ઉપર રહેવે, ખાવુ પીવું
અસંજતીને દેવે ॥૧૫॥

ત આશ્રવ પાપનો બંધ છે પાપ આવે છે પાપ
વતું બંધ કરવા ચારીત્ર રૂપી તપ ગુણ ઉત્પન્ન કરે
અપવાસ, છઠ્ઠ, અઠ્ઠમ છમાશ સુધી તપ કરવાથી
વા પીવા રૂપી સાવદ્ય જોગ રૂધાય છે તેથી વ્રત
રર થાય છે ક્ષુધ તરશ સમ પરિણામોથી સહન કરે
ી અશુભ કર્મ ક્ષય થાય છે તેથી નીર્જરા થાય છે.
પ પુરો થયે જે જે વસ્તુઓનો પારણામાં ઉપભોગ
રિભોગ કરવાનો આગાર છે તે ભોગવે છે ખાય પીએ છે
અનેક તરાહના સાવદ્ય જોગ વેપાર કરે છે જેથી પાપ
કર્મ લાગે છે તે જીવને દુઃખદાઇ છે પારણુ કરે તે પ્રથમ
કરણ બીજાને પારણુ કરાવ્યુ તે બીજે કરણ ને પારણુ
કરે તેને ભલું જાણે તે ત્રીજા કરણે અવ્રત છે પહેલા
કરણમાં પાપ છે તો બીજાને ત્રીજા કરણમાં પાપ છે
એટલે ધારણાં ઉત્તર ધારણા પારણા કરવાવાળા સાવદ્ય
જોગ સેવે છે તેની જીનાજ્ઞા નહી અવ્રત અધર્મ છે
તે કરાવવાવાલાને અવૃત અધર્મ છે અનુમોદન કરવાં
વાલાને અવૃત અધર્મ છે ખાવામાં ધર્મ નથી તો
ખવડાવવામાં ધર્મ નથી ને અનુમોદનમા ધર્મ નથી
માટે શ્રાવકોનુ ખાવુ ખવરાવવુ અનુમોદવુ ત્રણે કરણ
શ્રી જીનેશ્વરની સાધુ મુનિરાજોની આજ્ઞા નથી શુદ્ધ
નિગ્રંથ સાધુ અવ્રતની આજ્ઞા આપી શકે નહી કારણ
કે સાવદ્ય કામને મન વચન કાયાથી સારા જાનતા નથી
કોઇ શ્રાવક જમાડવામાં ધર્મ માને છે તે અજ્ઞાન છે
મોહ કર્મ વશ છે અનાદિકાળથી ખાવુ ખવરાવવુ

એ પંદર કર્માદાન વીસ્તાર, મર્યાદ બાંધી કરે
પરીહાર
એ પંદર કહ્યા સાવદ્ય જોગ વેપાર, કરે આજીવીકા
ચલાવણહાર ॥

સાતમું વ્રત

દોહરાનું ભાવાર્થ

જે છઠ્ઠા વ્રતમાં આગાર રહ્યો તે ઘટવા મા વ્રત છે. સાતમુ વ્રત શ્રાવક ઉપભોગ પરિભોગ પ્રમાણ ત્યાગ કરે જે ચીજ આહાર પાણી એક વાર ભો આવે તે ઉપભોગ કહેવાય કપડા દાગીના ઘર આદિ વિગેરે વારંવાર ભોગવાય તે પરિભોગ ઉપભોગ પરિભોગ ને ભગવાને વિપાક ફળ સમ છે જે વિપાક ફળ ભોગવતા સમય સારા લાગતા પછી મહા દુઃખ ઉત્પન્ન થાય જુદા થાય તેટલા: આગાર રાખ્યે: તે ઉપરાંત છે પાપ [illegible] ઉપરાંત પચખાણ કરે તે સાતમું વ્રત પરિભોગ ઉપભોગના ઘણા ભેદ છે. [illegible] ભેદ કહે છે ॥ ૧ થી ૪ ॥

દોહાનો ભાવાર્થ

[illegible]

વિંહ=દાંતણ ૩ ફળવિંહ=ફળ કેરી દાડમ કેળા વીગેરે
૪ અભિગણ વિહં=મર્દન તેલ ચોપડવું ૫ ઉવટ્ટણ-
વિહં=પીઠી વીગેરે ૬ મંજન=નહાવુ તે ૭ વત્થ=કપડા
૮ વીલેંપન=સુખડ કેશરનું ચોપડવું ૯ પુષ્પવિહં-ફુલ
૧૦ આભરણવિહં=ઘરેણા ૧૧ ધુપવિહં=ધુગ અગર
લોબાન કરવો ૧૨ પેજવિહં=પીવું તે ૧૩ ભખ્ખન-
વિહં=ખાવુ તે ૧૪ ઉદનવિહં=ભાતધાન ખાવુ ૧૫
સુપવિહં=દાલની વિધી ૧૬ વિગયવિંહ=ઘી ગોળ છ
વીગય ૧૭ સાગવિહં=સાક તરકારી ૧૮ મહુરવિહં=શેલડી
વીગેરે ૧૦ જમણવિહં=જમવું તે ૨૦ પાણીવિહં=પાણી
૨૧ સુખવાસવિહં=પાન લવેંગ સોપારી એલચી ૨૨
વહાણવિંહ=ગાડી ૨૩ સયણવિહં=પાટ બાજઠ ખુરશી
મેજ બીછાના ૨૪ પન્નીવિહં=પગરખાં ૨૫ સચિત-
વીહં=સચિત જીવ સહીત પૃથ્વી આદિક ૨૬ દ્રવ્ય-
વિહં=દ્રવ્ય ચીજ આ છવીસ બોલની યથાશકતી આગાર
પરાંત ત્યાગ કરે તે શ્રાવકનું સાતમુ વ્રત છે ત્યાગ
જેટલા જેટલા આગાર રાખે તે સેવે સેવરાવે ભ
તે અવ્રત આશ્રવથી પાપ કર્મ લાગે છે પો
ગવે તો પાપ ભોગવાવે તો પાપ, કારણ કે બી
છે અને ભોગવતાને સારૂ જાણે તો પાપ ત્રીજે
છે પરંતુ મુર્ખ માનવ એકાએક માનતો નથી
થી જોતા નથી ઉલટા લડવા માંડે છે સુગુરૂ છોડી
ભોનું કહ્યું માને છે પણ ન્યાયવાદી સમદ્રષ્ટિ જીવ
રીતે જાણે છે કે શ્રાવકને પહેલે કરણ જે ગામમાં

અનુમોદવું સારૂ સમજી રહ્યો છે સમદ્રષ્ટી માનતા [illegible]
ખવરાવવુ ભણુ જાણવુ વીગેરે ત્યાગ કરવામાં [illegible]
માને છે સદગુરૂનું કહેવુ છે કે મત અમત [illegible]
અમત છોડો મત અંગીકાર કરો અમતમાં [illegible]
મતમાં ધર્મ સમજો મનુષ્ય ભવ પામવાનો સાર [illegible]
છોડી સદગુરૂ સેવો સુપાત્ર દાન આપો ધર્મના [illegible]
કરો જીવનુ જતન ઘણુ થશે ॥ ૨૧થી ૪૦ ॥ [illegible]
સાતમુ વ્રતનો ભાવાર્થ પંદર કર્માદાનનો [illegible]

ઉપભોગ પરિભોગના ત્યાગ કરે તે સાતમું વ્રત છે તેમાં પંદર કર્માદાન કહે છે ૧ અંગાલકર્મ=કોલસા, [illegible] છે., ઈંટ ભઠ્ઠી વીગેરેમાં બનાવે [illegible] વીગેરે [illegible] નાખી અગ્નિ [illegible] આપી કામ કરે તે, ૨ વણ કર્મ=લીલોતરી [illegible] કરે [illegible] ૩ [illegible] [illegible] ૪, ભાડી કર્મ=[illegible] [illegible]

વીગેરેનો વેપાર ૯ કેશવણીજે=ઉંટ ગાય, ગદધા
બળદ, હાથી, બકરા, ઘેટાંના વાળનો વેપાર ૧૦
વીષવણીજે=ઝેર સીગી, મોરા, અફીણ, આંકડા
પોસહોરા, મોર થુથા, સોમલખાર, હરવંશી, નરવંશી
વીગેરે ઝેરનો વેપાર ૧૧ જંતપીલણીયાકમ્મે-ઘાણી
મશીન સંચામાં તલ સરસવ, સીગ શેરડી વીગેરે
પીલી વેચવુ તે ૧૨ નીલંછનકમ્મે-કાન નાક વીંધા-
વવા રેડાવવા બળદ પ્રમુખને ખસી કરવાના કામ
૧૩ દવગ્ગદાવણીયાકમ્મે-ગ્રામનગર જંગલ પહાડ
મુડદા વીગેરેમાં આગ સળગાવવી ૧૪ સરદહ તળાવ
સોષણીયાકમ્મે-સર, દ્રહ, તળાવ, નદી વગેરે સોષવા
મોરી ખોલવી પાણી કાઢવું વીગેરે ૧૫ અસઈજણ
પોષણીયા કમ્મે-અસતી જન તે અસંજતીનું પોષણ
રોજગાર કરવો સાધુ અઢી દ્વીપ પંદર ક્ષેત્રમાં જઘન્ય બે
ાર ક્રોડ ઉત્કૃષ્ટા નવ હજાર ક્રોડ છે તે સિવાય બીજા અસં-
તીજીવોને ખવડાવવું પીવડાવવું પહેરાવવુ વીગેરે પો.ષણ
ુ અથવા પોષવા નીમિત્તે રોજગાર વેપાર કરવો
ર કર્માદાન છે તે સર્વે કર્માદાન કર્મ બંધન છે
કને છોડવા યોગ્ય છે આદરવા યોગ્ય નથી ગૃહસ્થથી
ય નહી માટે મર્યાદ ઉપરાંત યથાશક્તિ ત્યાગ કરે
મં છે આગાર રાખ્યો તે અનત અધર્મ છે તેનાથી
તાગે છે.

દોહરા

આઠમુ અનર્થ દંડ પરીહાર વ્રત

સાતમો વૃત પુરો થયો હવે આઠમાનો વીસ્તાર
અર્થ અનર્થ ઓળખવા ભણી, તેહનો સાંભળો
વીચાર ।।૧

સાત વૃત આદરતાં થકાં, બાકી અવૃત રહી છેતાંય
તેથી નીરંતર જીવને, પાપ લાગે છે આપ ।।૨
તે અજ્ઞાનના બે ભેદ છે, તેમ એક અર્થ દંડજાણ
બીજો અનર્થ દંડનો, તેથી પાપ લાગે છે અજાણ ।।૩
અનર્થ તે મતલબ આપને, આપધ કરે
વીવીધ પ્રકાર
અનર્થ તે મતલબ વીના, પાપ કરતા ડરે ન
લગાર ।।૪
પાપ કરે અર્થ અનર્થ કરી, તેને [illegible]
પીછાણ
અર્થ દંડ છોડવું કઠીણ, પણ અનર્થ ન કરે
પચખાણ ।।૫
અનર્થ દંડ તણા ભેદ [illegible], તે સુણ
[illegible]
[illegible] ।।૬

દોહા

[illegible]

બીજો ભેદ પ્રમાદ જ આખે, ઘી આદિકના વાસણ ઉઘાડા રાખે

હથીઆર જોડી કરે વીસ્તાર, પાપ ઉપદેશ દેવે વીવીધ પ્રકાર, ॥૧॥

એ અનર્થના કરે પચખાણ, સુદ્ધ પાળે જીનવર આણ ॥૨॥

અનર્થદંડ કેમ કહી જે, અર્થદંડ થી તે ઓળખી જે,

તેના ભેદ વીવીધ પ્રકાર, સંક્ષેપ માત્ર કરૂ વીસ્તાર ॥૩॥

માઠા ધ્યાનનો બે પ્રકાર, જે જગમાં ધ્યાવે નરનાર

આર્ત્ત રૌદ્ર ધ્યાન ધ્યાવે લોક, પામે વીવીધ હર્ષને સોગ ॥૪॥

શબ્દાદીક ઇન્દ્રીયાના ભોગ, તેહનો વંછે સંજોગ વીજોગ

રોગાદીક લાગે અણગમતાં, ભોગ ભોગવતા લાગે ગમતાં ॥૫॥

આ વોધી જીવ રાચેને વીરચે, આપ અર્થ કુટુંબને પરચે

ઠાકુર ચાકર સગાસ્નેહી, ઘરાક સંબંધી આદી સહી ॥૬॥

સુખીએ સુખ વેદે આપ, તે દુઃખી પામે સોગ સંતાપ

પણ ટાળે સમતા આણ, અનર્થ ધ્યાવાના કરે પચખાણ ॥૭॥

દ્ર ધ્યાન હીંસા જે ધ્યાવે જુઠ ચોરી કેદખાને દીરાવે

ર્ય કરે પણ ધ્રુજે તંન, અનર્થ ધ્યાન તજે એક મન ॥૮॥

શ્રી આદિકનો વેપાર કરતાં, ગરમ આદીક [illegible]
અપુ રેન

આ વીધી અન્ન ઉઘાડા રાખે તાઈ, તેના જતન
કરે ચિત્તલાઈ ॥ [illegible]

પ્રમાદને વશ આળશ આણુ, ઉઘાડા રાખ-
વાના પચખાણ

ઘંટી ઉખલ મુશળ રાખે, મારે ચાલે નહી એ પાખે ॥ [illegible]

અનર્થ રાખવાના પચખાણ, એહવો નર કરે
મન આણ

અર્થે પણ રાખના સંકાય, અનર્થે પણ રાખે
નહી ત્યમ ॥ [illegible]

[illegible] બત્રીસ વાકર પેખ, તેને રે પાપન ઉપદેશ
એની વેપાર [illegible] કરો બાઈ, [illegible]
[illegible]

[illegible]

સુયગડાંગ અધ્યયન અઢારમાં મઝાર, અનર્થના
કહ્યા છે આઠ આગાર
આત્મા ન્યાતીલાને કામ, હીંસાદીક કરે છે તામ ॥૧૬॥
આધાર તે ઘર હાટાદીક કામ, પરીવાર ને દાસ
દાસી નામ
મંત્રી નાગ ભુત યક્ષ દેવ, તેને નીમીત્ત હીંસાદી
કરે સ્વમેવ ॥૧૭॥
આલોક પરલોક, જીવવું મરવું ને કામ ભોગ
તેને અર્થ વાંછા દીધા પાપ લાગે, અનર્થ કર્યા
આઠમુ વ્રત ભાગે ॥૧૮॥
અસંયતી જીવોનું જીવવું ચહાવે, અસંયતી
જીવોથી ખુશી થાવે
અર્થ વંછયા તો અર્થ પાપ લાગે, અનર્થ
વંછયા તો આઠમું વ્રત ભાંગે ॥૧૯॥
અસંયતીનો મરવો ચહાવે, અથવા તેને મારે
મરાવે
અર્થે મારા મરાયાં પાપ લાગે, અનર્થે મારા
મરાયા વ્રત ભાંગે ॥૨૦॥
હસ્થીને કામ ભોગ ભોગવાવો ચહાવે, અથવા
તેને કામભોગ ભોગવાવે
અર્થે ભોગવાવયાંથી પાપ લાગે, અનર્થે ભોગ-
વાવીયાંથી વ્રત ભાંગે ॥૨૧॥
હસ્થીને ઉપભોગ પરીભોગ ભોગવાવે, તેને
નીશ્ચય પાપકર્મ બંધાવે

અર્થે ભોગવાવ્યા અર્થ લાગે અનર્થે ભોગવાવ્યા
આઠમુ વ્રત ભાંગે ॥૨॥
અઢારથીનું કામ કરે અંશ માત્ર, તેને નીશ્ચય
પાપ લાગે સાક્ષાત
અર્થે કીધા તો અર્થ પાપ લાગે, અનર્થે કીધા
આઠમુ વ્રત ભાંગે ॥૩॥
કહી કહીને કેટલોએક કહુ, અર્થ અનર્થ દંડ
છે બેહુ
તેમાં અર્થની જયણા રાખી છે લહુ, અનર્થ
દંડ તજાપશમાં [illegible] ॥૪॥
એને સારી રીતે ઓળખી લીજે, કાવ્યનેમ
અદીન વ્રત કીજે
તેમાં કેટલી કેરી તેમાંથી ધર્મ, પુરી કેરી તેહીજ
અધર્મ ॥૫॥
આઠમા વ્રતનો કહ્યો વીચાર, આ અધ્યમન
કહ્યા વીનવ
હવે નવમુ વ્રત કહુ છું નવ, [illegible]
[illegible] ॥૬॥

આઠમું [illegible]

[illegible]

અર્થે ભોગવાવ્યા અર્થ લાગે અનર્થે ભોગવા

આઠમું વ્રત ભાં

અદત્તથીનં ...મ કરે અંશ માત્ર, તેને નીશ

પાપ લાગે સાક્ષાત

તો અર્થ પાપ લાગે, અનર્થે શ્રીપા

આઠમું વ્રત ભાગે

કેટલીએક કહુ, અર્થ અનર્થ

છે લેહુ

અવ્રત રાખી છે લહુ, અનર્થ

દંડ તજ્યાપચખાણ

તેને ભોગવી લીજે, કરમુએન

પ્રતીત પૂત કીજે

તેમાંહી ધર્મ, ધુરી ધેરી લીજ

અર્થે ભોગવાવ્યા અર્થ લાગે અનર્થે ભોગવાવ્યા
આઠમુ વ્રત ભાંગે ॥૨૨॥
ગ્રહસ્થીનું કામ કરે અંશ માત્ર, તેને નીશ્ચય
પાપ લાગે સાક્ષાત
અર્થે કીધા તો અર્થ પાપ લાગે, અનર્થે કીધા
આઠમુ વ્રત ભાગે ॥૨૩॥
કહી કહીને કેટલોએક કહુ, અર્થ અનર્થ દંડ
છે બેહુ
તેમાં અર્થની અવ્રત રાખી છે જાણ, અનર્થ
દંડ તણાપચખાણ ॥૨૪॥
એને મારી રીતે ઓળખી લીજે, કરવાનેમ
સહીત વ્રત કીજે
તેમાં રે કી રેરી તેમાંરી ધર્મ, પુરી ગેરી તેરીજ
[illegible] ॥૨૫॥
આઠમા વ્રતનો ઘણો વિચાર, [illegible]
[illegible]
હવે નવમુ વ્રત [illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

અર્થે ભોગવાવ્યા અર્થ લાગે અનર્થે ભોગવાવ્યા
આઠગુ પૂત ભાંગે ॥
ગૃહસ્થીનું કામ કરે અંશ માત્ર, તેને નીરપેક્ષ
પાપ લાગે સાક્ષાત
અર્થે દીધા તો અર્થ પાપ લાગે, અનર્થે દીધા
આઠગુ પૂત ભાંગે ॥
કહી કહીને કેટલોએક કહુ, અર્થ અનર્થ દંડ
છે લેખુ
તેમાં અર્થની અનુત રાખી છે [illegible], અનર્થ
દંડ [illegible] ॥
એને સારી રીતે ઓળખી લીજે, [illegible]
[illegible] પૂત લીજે
તેમાં [illegible] [illegible] [illegible] ॥
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

આચાર્ય [illegible]

[illegible]

અર્થે ભોગવાવ્યા અર્થ લાગે અનર્થે ભોગવાવ્યા
આઉખુ તૂત ભાંગે ॥૨॥
અદરથીનું કામ કરે અંશ માત્ર, તેને નીક્ષય
પાપ લાગે સાક્ષાત
અર્થે કીધા તો અર્થ પાપ લાગે, અનર્થે કીધા
આઉખુ તૂત ભાંગે ॥૩॥
કહી કહીને કેટલોએક કહુ, અર્થ અનર્થ દંડ
છે લેહુ
તેમાં અર્થની [illegible] છે [illegible], અનર્થ
દંડ [illegible] ॥૪॥
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

અર્થે ભોગવાવ્યા અર્થ લાગે અનર્થે ભોગવાવ્યા
આઠમુ વ્રત ભાંગે ।
ગ્રહસ્થીનું કામ કરે અંશ માત્ર, તેને નીશ્ચય
પાપ લાગે સાક્ષાત
અર્થે દીધા તો અર્થ પાપ લાગે, અનર્થે દીધા
આઠમુ વ્રત ભાંગે ।।૧૧
કહી કહીને કેટલોએક કહુ, અર્થ અનર્થ દંડ
છે તેહુ
તેમાં અર્થની અવ્રત રાખી છે આનુ, અનર્થ
દંડ [illegible]
એને સારી રીતે ઓળખી લીજે, [illegible]
[illegible] વ્રત લીજે
તેમાં [illegible] પુરી [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

ાધ લોગ વતે' ગ્રહસ્થને પોતાની મતલબ ને માટે
ર કરવુ પડે છે પણ વગર મતલબનુ પાપ કરવાના
ૂર પચખાણ કરવા જોઇએ અનર્થ' દંડ અવત મટે
નર્થ' પાપ અનેક પ્રકારે થાય છે થોડા નીચે વર્ણવુ
॥૧ થી ૬॥

ઢાલનો ભાવાર્થ

આત્માને બે પ્રકારે દંડ લાગે છે એક અર્થ' દંડ
અને બીજો અનંથ દંડથી પાપ લાગે છે. અનર્થ'
દંડના ચાર ભેદ છે ૧ અપધ્યાન ૨ હુંસ પયાણું
૩ પ્રમાદ ૪ પાપ કર્મ'નો ઉપદેસ અપધ્યાનના બે
ભેદ છે ૧ આર્ય'ધ્યાનને ૨ રૂદ્રધ્યાન શબ્દાદિક પાંચ
ઇંદ્રિયોના તેવીશ વિષયની ઇચ્છા કરવી પ્રીય ગમતી
વસ્તુનો સંયોગની ઇચ્છા અને અપ્રીય અણુગમતી.
વસ્તુનો વિયોગ ચાહવુ નિરોગ્યતા સુખ શાતાથી
ખુશી અને નઆરોગ્યતા અને અશાતાથી નારાજ થવુ
તે આર્ત'ધ્યાન છે પર જીવની હિંસા ચાહવી જુઠુ
બોલવુ બીજાને દુઃખ દેવુ કેદ કરવુ વીગેરે ઇચ્છવુ
રોદ્ર ધ્યાન છે.

આ પહેલો ભેદ છે હિંસામાં પ્રવતવુ શસ્ત્ર હથી-
યાર જોડરા તીખા કરવા બીજો ભેદ છે પ્રમાદ વશ ઘી
તેલ વીગેરે ના વાસણ ઉઘાડા મુકવા તેમાં ઘણા
જીવાની હિંસા થાય તથા ઘંટી ઉખલ મુશલ સંચા
વીગેરે વગર જોયે ચલાવે તે ત્રીજો ભેદ છે ભાઈ બત્રીસ

[illegible]

દંડના ત્યાગ કરે તે આઠમુ વ્રત છે તેજ ત્યાગ એ ધર્મ છે આગાર રાખ્યો તે અવ્રત આશ્રવ પોતાની કચ્ચાઈથી પાપ કર્મ લાગે છે પહેલું પોતાની આત્માથી તે આઠમુ જક્ષ માટે જે જે હિંસા કરે છે તેમાં ધર્મ નથી આલોક પરલોક જીવતવ્ય મરણ કામ ભોગ એ પાંચેની ઇચ્છા પોતાના મતલબને માટે કરે તેમાં પાપ લાગે છે વગર મતલબે આગાર ઉપરાંત કરે તો આઠમુ વ્રત ભાંગે છે અસંયતી જીવો નો જીવવુ. મરવુ પોતાને માટે ઇચ્છે તો પાપ લાગે છે વગર મતલબે ઇચ્છે તો આઠમુ વ્રત ખંડીત થાય છે ગ્રહસ્થિ કામ ભોગની ઇચ્છા પોતાના સ્વાર્થને લીધે. ભોગવે, તો પાપ સ્વાર્થ વગર ગ્રહસ્થિને ભોગવાવે. તો આઠમાં વ્રતનો ભંગ એટલે ગ્રહસ્થિનુ જરા પણ કામ કરે કરાવે અનુમોદે ત્રણે કરણે પાપ. લાગે શ્રાવક કરે કરાવે અનુમોદે તે સંસાર વહેવાર સમઝે, ધર્મ સમઝે નહી, ધર્મ તો ત્યાગ કરે તેમાં છે સ્વામી શ્રી ભીખનજી ફરમાવે છે કે અર્થ અને અનર્થ બે પ્રકારે પાપ લાગે છે માટે શ્રાવક અનર્થ પાપ ત્યાગે તે આઠમા વ્રતમાં છે આઠમા વ્રતને સારા સમજી યથાશક્તિ કરવુ ભોગ સમજી ત્યાગ પચખાણ કરવા જોઇયે જેમાં જે ચોરી રોકી તે ધર્મ છે ચોરી, રોકી નહી તે અધર્મ છે ॥ ૨૧થી ૨૬ ॥. ઇતી.

તેને પાપ લાગે છે નીરંતરે, એવા સાવદ્ય વ્રેત્ર
વેપારજી ॥દી૦॥

તેને પુત્રાદીક હુવા હર્ષ હુવે, મુવા ગયા [illegible]
સોગજી

ઇત્યાદીક આગાર સામાયક મઝે, એહવા સામયકમે
સાવદ્ય જોગજી ॥દી૦॥

એહવા કપડા રાખ્યા તેહના, જતન કરે સામય-
કને માંહીજી

તે પણ સાવદ્ય જોગ છે, તેની આગ્યા ન દેરે
જીનરાયજી ॥દી૦॥

શરીર કપડાદીક તેહના, જતન કરે સામાયક માયજી
આગ ચોરાદીકના ભયથકી, એકાંત સ્થાનક જ્ય
મુની ભયજી ॥દી૦॥

તે પણ સાવદ્ય જોગ છે, આગાર સેવ્યો [illegible]
[illegible]

સામાયકમેં સમતા રાખવી, [illegible]
[illegible]

આગ [illegible] ભયથકી, [illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]

દંડના ત્યાગ કરે તે આઠમુ વ્રત છે તેજ ત્યાગ એ
ધર્મ છે આગાર રાખ્યો તે અવ્રત આશ્રવ પોતાની
કચ્ચાઇથી પાપ કર્મ લાગે છે પહેલું પોતાની આત્માથી
તે આઠમુ જક્ષ માટે જે જે હિંસા કરે છે તેમાં
ધર્મ નથી આલોક પરલોક જીવતવ્ય મરણુ કામ
ભોગ એ પાંચેની ઇચ્છા પોતાના મતલબને માટે કરે
તેમાં પાપ લાગે છે વગર મતલબે આગાર ઉપરાંત
કરે તો આઠમુ વ્રત ભાંગે છે અસંયતી જીવો નો જીવવુ
મરવુ પોતાને માટે ઇચ્છે તો પાપ લાગે છે વગર
મતલબે ઇચ્છે તો આઠમુ વ્રત ખંડીત થાય છે
ગ્રહસ્થિ કામ ભોગની ઇચ્છા પોતાના સ્વાર્થને લીધે
ભોગવે, તો પાપ સ્વાર્થ વગર ગ્રહસ્થિને ભોગવાવે
તો આઠમાં વ્રતનો ભંગ એટલે ગ્રહસ્થિનુ જરા
પણ કામ કરે કરાવે અનુમોદે ત્રણે કરણે પાપ
લાગે શ્રાવક કરે કરાવે અનુમોદે તે સંસાર વહેવાર
સમઝે, ધર્મ સમઝે નહી, ધર્મ તો ત્યાગ કરે તેમાં
છે સ્વામી શ્રી ભીખનજી ફરમાવે છે કે અર્થ
અને અનર્થ બે પ્રકારે પાપ લાગે છે માટે શ્રાવક અનર્થ
પાપ ત્યાગે તે આઠમા વ્રતમાં છે આઠમા વ્રતને સારા
સમજી યથાશકિત કરણુ ભોગ સમજી ત્યાગ પચખાણુ
કરવા લ્હાયે જેમાં જે ચોરી રોટી તે ધર્મ
છે ચોરી રોકી નહી તે અધર્મ છે ॥ ૧૯થી ૨૬ ॥
ઇતી.

નવમું મત

[illegible]

દોહા

[illegible]

ઉપગરણ સામાયકમાં રાખીયા, તેના પણ
કરે પ્રમાણજી
દી ત્રણ કરણ ત્રણ જોગથી, પાંચે આશ્રવના
પચખાણજી શી૦ ॥૪॥
ઉપર પહેરે ઓઢે વાપરે, બીછાણાદીક કરે
વારંવારજી
તે શરીરની શાતા કારણે, તે તો સાવદ્ય જોગ
વેપારજી શી૦ ॥૫॥
વળી ગહેણાં આભરણ કને રહ્યા, તે પણ અવ્રતમાં
જાણજી
તેનો પાપ નીરંતર જીવને, સામાયકમાં પણ
લાગે છે આણજી ॥શી૦ ॥૬॥
તે ગહેણા આભરણના જતન કરે, તેનાથી રાજી
થાય તે વારજી
આઘા પાછા સમારે ને અવસરે, સાવદ્ય જોગ
વેપારજી ॥શી૦ ॥૭॥
ઉપગરણ ગહેણાં કને રાખ્યા. તે તો નહી આવે
સામાયકને કામજી
કામ તો આવે પરીભોગમાં, સુખશાતા શોભાદીક
તામજી ॥શી૦ ॥૮॥
સામાયકની દીધી છીન આજ્ઞા, તે સામાયક છે
સંવર ધર્મજી
ઉપગરણ ગહેણા પરી ભોગવ્યાં, તેથી તો લાગે
છે પાપ કર્મજી ॥શી૦ ॥૯॥

નવમું વ્રત

પાંચ અણુવ્રત પાળતાં, ગુણવ્રત દેય કહાય
શીખા વ્રત ચારૂ ચોકડી, કહે ઉપના [illegible]
જેમ દેવળ કળશ ચઢે, મુગટ મસ્તક [illegible]
એમ સમ કીધી છત્રતા, શીખા વ્રત પાળંત
વ્રત આઠ પહેલા કહ્યા, હવે છેલ્લા [illegible]
શીખા વ્રત ચારે તણા, [illegible]
સામાયક સુદ્રઢ લેખવી, [illegible] કરે વિત [illegible]
દેશાવગાશી [illegible], જેમ કરે તેમ [illegible]
પૌષધ [illegible]
[illegible]

ઢાળ

[illegible]

ઉપગરણ ગહેણા શરીરના, જતન શોભા કરે
સામાયક મઝારજી
તેની જીન આગ્ના નહી સર્વથા, તે સાવધ
જોગ તણા વેપારજી ॥રી૦॥૧૬॥
પાસે રાખ્યા તેના જનત કરે, આ રાખ્યો
સામાયકમાં આગારજી
સામાંયક કરતા જે નહી રાખીઆ, તેના જતન
ન કરે લગારજી ॥રી૦॥૧૭॥
શ્રાવકના ઉપગરણ છે અવ્રત મઝે, દયા શીવાઇને
શુયગ ડાંગજી
ને સેવે સેવરાવે તે સાવધ જોગ છે, તેની
આગ્ના નહી હે જીનરાજજી ॥રી૦॥૧૮॥
કહે સામાયક કીધી તેહને, સાવઘ જોગ
પચખાણજી
પાપનો આગાર કહાંથી રહ્યો, કોઇ એવી
પુછા કરે આણજી ॥રી૦॥૧૯॥
જવાબ એમ દીજીએ, સર્વ સાવઘના નહી
પચખાણજી
સાવઘના ત્યાગ સાધુતણે, તેહની કરો
પીછાણજી ॥રી૦॥૨૦॥
ગા સમાયકમે પચખીયા, તેને ત્રણ
બાગાનો આગારજી

સામાયકમાં શ્રાવકની આત્મા, અધીકરણ કહી
જીનરાયજી

ભગવતીને શતક સાતમાં, પહીલા ઉદેશાં [illegible]
[illegible]

અધીકરણ તે શસ્ત્ર છકાયનો, તેની [illegible]
[illegible]

તેની સાર સંભાર જતન કરે, તે [illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]

ઉપગરણ અહેણા શરીરના, જતન શોભા કરે
સામાયક મઝારજી
તેની જીન આજ્ઞા નહી સર્વથા, તે સાવધ
જોગ તણા વેપારજી ॥શી૦॥૧૬॥
પાસે રાખ્યા તેના જતન કરે, આ રાખ્યો
સામાયકમાં આગારજી
સામાયક કરતા જે નહી રાખીઆ, તેના જતન
ન કરે લગારજી ॥શી૦॥૧૭॥
શ્રાવકના ઉપગરણ છે અવ્રત મઝે, કહ્યા શીવાઇને
શુયગ ડાંગજી
તેને સેવે સેવરાવે તે સાવધ જોગ છે, તેની
આજ્ઞા નહી દે જીનરાજજી ॥શી૦॥૧૮॥
કોઇ કહે સામાયક કીધી તેહને, સાવધ જોગ
પચખાણજી
તેને પાપનો આગાર કહાંથી રહ્યો, કોઇ એવી
પુછા કરે આણુજી ॥શી૦॥૧૯॥
ને જવાબ એમ દીજીએ, સર્વ સાવદ્યના નહી
પચખાણજી
' સાવદ્યના ત્યાગ સાધુતણે, તેહની કરો
પીછાણજી ॥શી૦॥૨૦॥
ભાગા સમાવકને પચખીયા, તેને નવ
ભાગાનો આગારજી

તેને પાપ લાગે છે નીરંતરે, એવા સાવદ્ય જોગ
વેપારજી [illegible]

તેને પુત્રાદીક હુવા હર્ષ હુવે, મુવા [illegible]
[illegible]

ઇત્યાદીક આગારે સામાયક મઝે, એહવા સામાયકને
સાવદ્ય જોગજી [illegible]

એહવા કપડા રાખ્યા તેહના, જતન કરે સામાયકને સંજોગજી

તે પણ સાવદ્ય જોગ છે, તેની આજ્ઞા ન દેવે
જીનરાયજી [illegible]

[illegible]

બીજાને ત્યાગા સામાયક મઝે, તેને કાંઈ વીધ
તે જાવે બહારજી ॥ચીં૦॥૨૭॥
આગ ચેરાદીકના ભયથકી, રાખ્યો તે દ્રવ્ય લે
જાયજી
બાજુમાં કપડાદીક હુવે ઘણા, તેને તો બહાર
ન લે જાવે તાયજી ॥ચીં૦॥૨૮॥
રાખ્યા તે દ્રવ્ય લેજાવતાં સામાયકનો
ભંગ ન થાયજી
ત્યાગા છે તેને લેજાવતાં, સામાયક વ્રત ભાંગ
જાયજી ॥ચિં૦॥૨૯॥
તેથી સર્વ સાવધ જોગના, સામાયકમાં નહી
પચખાણજી
આગાર ઉપરાંત સાવધ જોગના, પચખાણ દીધા
છે પહીછાણજી ॥ચિં૦॥૩૦॥
ત્યાગ કર્યો તે સઘળા, સાવધ જોગના
પચખાણજી
ત્યાગ નહી સર્વ સાવધ જોગના, તે તો સારા
ચાખુ તણો જાણજી ॥ચિં૦॥૩૧॥
ઉપયગ્ર રાખ્યા સામાયક મઝે, તે તો પહેલે
કરણ લીધા જાણજી
તે બીજાને લોગવાવસી કાંઈ વીધે, બીજાના તો
પચખાણજી ॥ચિં૦॥૩૨॥
દ્રવ્ય થકી તે ઉપરાંતના, ત્યાગના દીધા પચખાણજી

ક્ષેત્ર થકી સર્વ ક્ષેત્ર મઝે, કાળથી એક મુહુર્ત
જાણજી [illegible]
ભાવ થકી રાગદ્વેષ રહીત છે, ત્યારે સંવર
નીર્જરાગુણ થાયજી
એવી રીતે સામાયક ઓળખી કરે, ત્યારે સામાયી
હુવે તેહજી [illegible]

વીજા બધા ને ત્યાગ કીધા, તેનો કરે વ તેમજી
તેથી જાગે સામાયક મત તેહનુ, તેના બોલ
છે સાથ તેમજી [illegible]

[illegible]

અહવા કામની જીન આજ્ઞા નહી, તેમાં ધર્મ
કહે તે અણુજાણજી ॥ચિં૦॥૩૯॥
શરીર પુજે પરઠે માત્રો, એ શરીરાદીકના
છે કામજી
જો ધર્મ તણુ કામ હોય, તો આજ્ઞા દેવે જીન
રાજજી ॥શિં૦॥૪૦॥
જો પુજવુ પરઠણુ કરે નહી, કાયા સ્થીર રાખે
એક કામજી
હાથ દીક વગર હલાવીયા, રહેવો નહી આરે
છે તામજી ॥શિં૦॥૪૧॥
વળી અબાધા વડી નીતની, ખમાય નહી તે તામજી
તેથી પુજે છે જગ્યા જોઇને, તે સામાયક તણુ
નહી કામજી ॥શિં૦॥૪૨॥
આખી મચ્છર કીડી આદી કે, તે તો કરડે છે
શરીરને આયણુ
તે ખમાય નહી તેહથી, પુજીને દુર કરે તાયણુ
॥શિં૦॥૪૩॥
જે કાયા સ્થીર રાખે એક આશને, તેને પુજવીનો
નહી કામજી
પરીસહ ખમાય નહી તેથી, પુજવી રાખે છે
નામજી ॥શિં૦॥૪૪॥
એટલું કહ્યા સમજ પડે નહી, તો રાખવી
જીન પ્રતીતજી

જીન આણા બહાર ધર્મ થપીને, નહી કરી
એહવી અનીતજી ॥ચિ૦॥
શરીર ઉપગ્રહજીના બાબતા, કીધા સાવધ એમ
વેપારજી
જે શરીરથી નીરંધ કર્તવ્યકરે, તને જીન
આજ્ઞાઉદ્ધારજી ॥ચિ૦॥

નવમુ મત

ઢુંઢકનો અધિકાર

[illegible]

ઢાલનો ભાવાર્થ

સામાયક એટલે સમ ભાવ રાખવો સમતા રાખવી એક મુહરત કાળ સુધી સાવદ્ય જોગના ત્યાગ જઘન્ય બે કરણ ત્રણ જોગથી ઉત્કષ્ટા ત્રણ કરણ ત્રણ જોગથી થાય છે સામાયકમાં ગ્રહસ્થાશ્રમની વાત નીંદા વિકથા સંસારી કામ કરાય નહી કપડા વીગેરે જે જે ઉપગરણ સામાયકમાં રાખ્યા તે અવ્રત છે ત્યાગ્યા તે સામાયક છે તેથી સંવર વ્રત થાય છે જે જે ઉપગરણ ઘરેણા કપડા રાખ્યા તે અવ્રત સાવદ્ય જોગ છે તેથી પાપ કર્મ લાગે છે રાખેલી ચીજોની સાર સંભાળ કરે બીછાના ઓઢવાના રાખે તે શરીરની શાતા અને શોભા છે તેમાં સામાયક નથી સાવદ્ય જોગ વેપાર છે ઘરેણા કપડા વીગેરે સામાયકમાં રાખ્યા તે સામાયકને કામ આવતા નથી તે તો શોભા અને શરીરની રક્ષા માટે પહેરે ઓઢે છે અને પરિભોગમાં કામ આવે છે સામાયકમાં શ્રી જીનેશ્વરની આજ્ઞા છે ઉપગરણ પહેરવા ઓઢવાની આજ્ઞા નથી તે પરિભોગબ્યાથી પાપ કર્મ લાગે છે શ્રી ભગવતી સુત્રના સાતમાં શતક પહેલા ઉદેશામાં સામાયકમાં શ્રાવકની આત્મા અધીકરણ એટલે છકાય જીવોની શસ્ત્ર ફરમાવી છે છકાય ના શસ્ત્રની સાર સંભાળ કરે તે સાવદ્ય જોગ છે માટે શ્રી જીનેશ્વરની આજ્ઞા નથી શ્રીજીનેશ્વર જે કામમાં આજ્ઞા છે તે નીર્વદ્ય પાપ રહીત છે ને જે કામમાં શ્રી જીનેશ્વરની આજ્ઞા

નથી તે સાવદ્ય પાપ સહીત છે ॥૧૫૮॥ સામા[illegible]
સાવદ્ય જેગના ત્યાગ હોય થકી છે સાધુને [illegible]
થકી છે કોઈ કહે સામાયક પચખતી [illegible]
સાવદ્ય જેગના પચખાણ કરીયે છીયે તેમાં [illegible]
પાપનો આગાર રાખ્યો છે સાધુ મુનિ[illegible]
સર્વં સાવજ્જં જોગ પચખામિ કરે છે સાધુને [illegible]
સાવધ જેગના ત્યાગ નથી [illegible]
કેટલાક [illegible] નો આગાર [illegible] છે તેનું [illegible]
પાપ [illegible] સામાયકમાં [illegible] છે [illegible]
[illegible]

ઇ જઈ શકતો નથી કપડા ઉપગ્રણ સામાયકમાં પોતે
રાખ્યા છે તે લઇ શકે છે છોડયાં તે કપડા વીગેરે
અનેક ચીજ પડી છે તે આગાર નથી માટે લઇ જઇ
શકતો નથી જેનો આગાર છે તેની ફકત સાર સંભાળ
કરે છે માટે શ્રાવકને સર્વંત્ર સાવદ્ય જોગના ત્યાગ
સામાયકમાં નથી ॥૧૯થી૩૧॥ સામાયકમાં જે ઉપગ્રણ
રાખ્યા તે પહેરે કરણ પરિભોગ છે બીજાને ભોગવાવી
શકે નહી બીજાને ભોગવાવવાના ત્યાગ છે સામાયક
પચખતી વખતે કહે છે કે દ્રવ્ય થકી જે કને રાખ્યા
તે દ્રવ્ય ઉપરાંત ત્યાગ, ક્ષેત્ર થકી સર્વંક્ષત્રોમાં ત્યાગ છે
કોઈ જગ્યાએ આગાર નથી કાળ થકી એક મુહુરત
લગી ભાવ થકી રાગ દ્વષ રહીત છે ત્યારે સંવર નિર્જરા
ગુણ થાય છે સામાયક ઓળખી સામાયક કરવાથી સામા-
યક થાય છે ત્યાગ કરેલી ચીજેનો સંભોગ કરવાથી સામા-
યક વ્રત ભાંગે છે માટે જે કામનો આગાર રાખ્યો નથી
તે કરવું નહી કેટલાએક સામાયકમાં સામાયકવાલાને
કામ કરવાનો આગાર રાખી કામ કરે છે તેની સામા-
યક ભાંગતી નથી પણ તેનુ પ્રમાણ કરવું જોઇયે
સામાયકમાં બીજા સામાયકવાલાનુ કામ કરવાનો આગાર
રાખવા સુત્રોમાં કહ્યું નથી માટે તે બોલની સ્થાપ કરી
શકાય નહી નિશ્ચય તો જ્ઞાની કહે તે સત્ય છે કોઇ
કહે દયા પાલવા નિમીત સામાયકમાં પુંજની
રાખવામાં ધર્મ છે પોજણી રાખે તે અવ્રત
છે પોતાનું શરીર સ્થિર રાખી શકતા નથી ચંચલતાને

કારણુ દાવ પમ વીગેરે હતાવે છે અંધારામાં [illegible] જગ્યા લાય આવે છે અથવા માખી મચ્છર વીગેરે [illegible] ઉપર બેસે તેને અગ્નીથી પુંજવાં શીખ [illegible] જીવોની અનુકંપા તાથી મારવા નહી એ [illegible] તે નીરંધ છે પણ પુજણી નીરંધ નેમ નથી [illegible] થય છે વાસ્તે જેમ તેમ આગ્રા બહાર છે માખી [illegible] વીગેરે જીવ ચડીને મરવા જાય તે પવિત્ર [illegible] નહી તેને માટે પુંજણીથી તેને દુર કરે તે [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

ઢાલ

...ા વગાસી વ્રતના, ભાંગા થાય પ્રકારે બેયજી
...હેલો છે છઠ્ઠાની પરે, બીજે સાતમા જેમ હો-
યજી, શીખાજી વ્રત આરાધીયે ॥૧॥

...દીન પ્રતે પ્રભાતથી, છઠીશીનો કર્યો પ્રમાણજી
મર્યાદા કીધી તેણે બહારની, પાંચે આશ્રવના
પચખાણજી ॥શિ૦॥૨॥

જે ભુમીકા રાખી છે મોકલી, તે માંહી દ્રવ્યાદીકનો
વેપારજી
મર્યાદા શકતી પ્રમાણે કરે, ભોગાદીક કરે
પરીહારજી ॥શિ૦॥૩॥

કાલથી દીવસને રાતનુ, ભાવથી વીવીધ પ્રકારજી
કોણ જોગ રાખે તેટલા, જેટલા કરે પરીહારજી
॥શિ૦॥૪॥

વળી જઘન્ય નવકારસી આદી દે, ઉત્કૃષ્ટો રાખે
કાલ કોયજી
મર્યાદાથી ત્યાગે સાવદ્ય ભણી, જેમ કરે તેમ
હોયજી ॥શિ૦॥૫॥

કોઇ કરે છે ત્યાગ દીસા તણો, તેમાં કાલનો
કરે પ્રમાણજી
તે ત્યાગ પુરા હુવા તેહને, આગળ તો નહી
પચખાણજી ॥શિ૦॥૬॥

અગીયારમુ વ્રત દોહરો

શ્રાવકનો વ્રત અગીયારમ, [illegible]
શીખા વ્રત રગીયામણો, હવે સાંભલે [illegible]

ઢાલ દેશી તેહીજ

હવે પોષધ વ્રત રગીયામણુ, પચખે ચાર [illegible]
[illegible]

[illegible] સુનવ તજે, [illegible]
[illegible] પરીહારજી, શીખાજી [illegible]
[illegible] મારીદ, [illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

ખ્યા તે અવ્રત પરી લોગની, તેનો પાપ
નીરંતર લાગે છે આણુજીાચિંણાાદાા

પોષાને સામાયક વ્રતના, સરિખાં છે પચખાણજી
ાયક તો મુહુરત એકની, પોષો દીવશને
રાતનો જાણુજી ાચિંણાાળા

ષાને સામાયક વ્રતમાં, આ બન્નેમાં સરીખો
છે આગારજી

કહ્યા છે સઘલાહી અવ્રતમાં, તે જોઇ કરો
નીસ્તારજી ાચિંણાાટાા

યારે કોઇ કહે પોષધ વ્રતમાં, મણી સુવર્ણાદી
પચખાણજી
તેથી મણી સુવર્ણાદી પાશે રાખીયા, પોશો
ભાંગી ગયો જાણુજી ાચિંણાાલાા

પોષામાંહી પાશે રાખીયા, મણી સુવર્ણાદીકના જાણુજી
તે ઉપરાંત રાખવાના પચખાણ છે, તેનો ઉત્તર
એ પીછાણજી ાચિંણાા૧૦ાા

ઉમુક કહીતા સુદી દીધા, તે મણી સુવર્ણાદીકના
પચખાણજી
કને રાખ્યો તેની અવ્રત રહી, ભગવતીથી કરજ્યો
પીછાણજી ાચિંણાા૧૧ાા

જો મણી સુવર્ણના તદન પચખાણ હુવે, તો
ઉમકનો પાઠ કહેવા નાહીજી

[illegible] ચોરી, મૈથુનનું, વળી પાંચમું પરી-
ગ્રહ [illegible]
[illegible], [illegible] રાખીને [illegible]
[illegible]

[illegible] પહેર [illegible]
[illegible]

[illegible]

ર્યુ છે દીવસ પ્રતે પ્રભાતથી છએ દીશાઓના પ્રમાણ
ી મર્યાદા ઉપરાંત પાંચ આશ્રવ દ્વારે સેવવાના સેવ-
ાવવાના પચખાણ કરે જેટલી ભુમી રાખી તેમાં યથા-
ક્તિ દ્રવ્યાદિકની મર્યાદા ઉપરાંત વિષય ભોગાદિના
યાગ કાલ થકી દીવસ રાત્રી પ્રમાણ રાગદ્વેશ
હીત ઉપયોગ સહીત અનેક પ્રકાર અથાર્ત ઈચ્છા
માણ કરણ જોગથી ગુણવંદી સંવર નિર્જરા જઘન્ય
નવકારશી એટલે એક મુહરત લગી ઉત્કષ્ટ જેટલા કાળ
સુધી બને તેટલા કાળ લગી સાવધ જાગના ત્યાગ
કરી હિંસાદી પાંચ આશ્રવ દ્વાર ત્યાગે જેવી રીતે કરે
તેવી રીતે દશમુ વ્રત થાય છે આ પહેલો ભાંગો
કદયો બીજો ઉલણીયા વીહ આદી છવીશ બોલ ઇગા-
લિક કર્મ આદી પંદર કર્માદાન અને સચિતાદિક ચૌદ
નિયમની મર્યાદ ઉપરાંત જેટલા કાળના ત્યાગ કરે તે
દશમુ વ્રત છે નોકારસી, પોરસી, પુરમુઢ એટલે દોઢ
પોરસી, એકાશણા, ઉપવાશ, છઠ્ઠ, અઠ્ઠમ, વીગેરે છમાશી
તપ શ્રાવક કરે તે દશમા વ્રતમાં છે તપ કરે કષ્ટ સહન
કરે તેમાં નિર્જરા થાય છે અને સાવધ જોગોના ત્યાગથી
શ્રાવકને સંવર થાય છે દશમા વ્રત સંવર છે એમાં
જાવજીવના પચખાણ નથી કાલની મર્યાદા કરે
જે જે ત્યાગ કર્યા તે વ્રત આગાર રાખ્યો તે સેવે
સેવરાવે અને સેવે તેને અનુમોદે તે અવ્રત આશ્રવ
પાપ કર્મ છે.

રીત બંન્નેની બરાબરી, સમઝો આણી વિવે-
. કજી ાશિ૦ ા૧૮ા

આ લોકને અર્થે કરે નહી, ન કરે ખાવા-
પીવાને હેતજી
લોભ લાલચથી કરે નહી, પરલોક સુખ મારે ન
કરે તે થજી ાશિ૦ ા૧૯ા

સંવર નીર્જરા માટે કરે, બીજી વંછા નહી કામજી
એ પરીણામથી પોષો કરે તે ભાવ થકી સુદ્ધ
થાયજી ાશિ૦ ા૨૦ા

કોઇ લાડવા માટે પોષો કરે, કોઇ પૈશા લેવા
કરે તામજી
કોઇ બીજા દ્રવ્ય લેવા પોષો કરે, તે કહેવાનો
પોષો છે નામજી ાશિ૦ ા૨૧ા

તે તો અથીં એકાંત પેટના, તે મજુરની છે
પાતજી
તેના જીવની ગરજ સરે નહી, ઉલટી ઘાલી
ગળામા રાંતજી ાશિ૦ ા૨૨ા

લાડવા માટે પોષા કરાવથી, અથવા ધન
આપી તામજી
તે કહેવાનો પોષો કરાવીયો, પણ સંવર નીર્જરાનું
નહી કામજી ાશિ૦ ા૨૩ા

કર્મ કાપવા કરે મજુરીયા, તેના ઘટમાં ઘોર
અજ્ઞાનજી

સાદુ ખવાય પોષા કરાવવા, અતો કોઈ જન
ન કહો ભગવાનછ ઇતિ

કર્મ કાપવા કરે મજુરી, તેના ખરમાં [illegible]
અખાત

પૈસા આપીને પોષા કરાવવાં, તે નહી [illegible]
સુખ મહારાજ ઇતિ

મજુરી કરે પૈસી નીપજાવા, મજુરી કરે
કરવા કામ

કરમ કાપવા કરે મજુરી, કર્મ કાપવા નહી [illegible]
સામજી ઇતિ

[illegible]

અગીઆરમુ વ્રત

ભાવાર્થ

અગ્યારમુ પોષધ એટલે ધર્મ પુષ્ટિ રૂપ વ્રત કહે છે

૧ અસણુ-આહાર પાણુ-પાણી ખાદીમ-મેવાદિક
-સ્વાદીમ-પાન, સોપારી, લવેંગ, એલચી તજના ત્યાગ.

૨ અબ્રંભ-અબ્રહ્મચર્ય તે મૈથુનના ત્યાગ

૩ ઉમકમણી સુવર્ણ-રત્નાદીક સુવર્ણાદીક
જેવોસરાવ્યા.

૪ માલા-ફુલની મળા ૫ વણુગ-ગુલાલ અબીલ
નો ત્યાગ.

૬ વીલેપન-કેશર ચંદનનુ વિલેપન.

૭ સસ્ત્ર મુશલાદિ સાવજ્જજોગ-શસ્ત્ર મુશલ વીગેરે
ધ જોગના ત્યાગ

ઉપરના સાત પ્રકારે ત્યાગ કરી ક્ષેત્રથી સર્વ ક્ષેત્રમાં
થી અહોરાત્રી પ્રમાણુ બે કરણુ ત્રણ જોગથી અથવા
કરણુ ત્રણ જોગથી ભાવથી રાગદ્વેષ રહીત ગુણથી
નિર્જરા એ પ્રકારે વસ્ત્ર ઘરેણા વીગેરે દ્રવ્ય, પોષો
તી વખતે રાખ્યા તે દ્રવ્યો ઉપરાંત સાવદ્ય, જોગ
સેવરાવવાના ત્યાગ છે જે ઉપગ્રહ પાસે રાખ્યા
તમાં છે જેનાથી પરિભોગની અવ્રત પોષામાં
લાગે છે પોષા અને સામાયકના આગાર એક
છે આગાર ઉપરાંત ત્યાગ કર્યા તે સામાયક

રવો નહી અકાંત સંવર નિર્જરા માટે કરવાથી પોષધ
વ્રત કરવાથી ભાવ પોષો થાય છે કદાચ કોઈ લાડવા
ખાવા કે પરિગ્રહ લેવા પોષો કરે તો તે નામ પોષો
છે લાડવા ખાવા માટે પોષો કરે તે પેટાથીં છે મજુર
છે તેનું મોક્ષ રૂપી કામ સિદ્ધ થાય નહી તેને અશુભ
કર્મનો બંધ થાય તેવી જ રીતે કોઈ લાડવા ખવડાવી
કે પૈસા આપી પોષા કરાવે તો તે નામ માત્ર પોષા છે
તે પોષા કરાવવામાં સંવર નિર્જરા ધર્મ કદાપિ થાય
નહી બીજાના માલ લાડવા વીગેરે મીષ્ટાન ખાઈ મજુર
પોષા કરે છે તેના હૃદયમાં ઘોર અજ્ઞાન છે કેમકે તેને
તો ફક્ત ખાવા કે પૈસા લેવા નિમિત્ત પોષા કીધા છે
તે લોકો પોષો શું છે તે જાનતા નથી અને કેમ થાય
છે કર્મ કાપવાને મજુરીથી પોષા કરાવવા કે પૈસા લઈ
પોષા કરવા કોઇ સુત્રમાં અધિકાર નથી પણ ભોળા
લોકો કુગુરૂના ઉપદેશથી લાડવા વીગેરે જમાડી અથવા
પૈસા આપી માનમોટાઇથી જશકીર્તિ માટે પોષા કરાવે
છે ખવરાવવાથી કે પૈસા આપવાથી ધર્મ કદાપિ થતો
નથી કદાચ એમ ધર્મ થતો હોય તો ચોથા આરામાં
ધનાઢ્ય શ્રાવક ઘણા હતા પણ કોઇએ એવી રીતે
મજુરીથી પોષા કરાવ્યા નહી. શ્રાવક એવી રીતે પોષા
કરતા નથી કર્મ કાપવા મજુરી સાંભળી નથી. ખેતી
કરવા નીનાણ કરવા બોજ ભાર ઉપાડવામાં કડબ ઘાસ
વીગેરે કાપવા મજુર સાંભળ્યા છે કર્મ કાપવા મજુર
સાંભળ્યા નથી આ પ્રત્યક્ષ ખુલ્લી પોલ છે. એવી રીતે

પોષા થતા નથી, ફક્ત વૈરાગ્યીજ બાર હાથી ... વીરક્ત થઈ ગયું આધ્યાત્મ થાય ત્યારે ... સિદ્ધિ થાય છે આત્માને પોષો કરવાથી ... રોકાય છે અશુભ કર્મનો ક્ષય થાય ... તેનું નામ પોષો છે. વળી ... પોષો કરવાવાળા ... [illegible]

[illegible]

બે કરોડો ખરચીયા, જીવ અનંતીવાર
ક દાન સુપાત્ર દોહીલો, તે જીવ તણો
આધાર ॥૫॥

વ્રત નીપજાવવા કારણે, ઊદ્યમ કરે નીત્ય નેમ
વે સાધુની ભાવના, હાથે દાન દેવાથી પ્રેમ ॥૬॥
ળશ છોડવુ કંઈ વીધે, કંઇ વીધ દેવુ દાન
ધમ કરવો કંઇ રીતે, તે સાંભળો દઈ કાન ॥૭॥

ાળ જીવ મોહ અનુકંપા ન આણીએ (એ દેશી)

ારમુ વ્રત છે શ્રાવક તણુ, તેનો સાંભલ જો
ીસ્તારજી, સમણનીગ્રંથ અણગારને, દેવો
ચાર વીધ શુદ્ધ આહારજી, એમ વ્રત નીપજાવે
બારમુ ॥૧॥

વળી વસ્ત્ર પાત્રને કામળી, પાય પુછણું દેવે
એમજી
પીડ ફળગ શેઝયાને સંથારો, દેવે ઓષધ ભેષધ
જેમજી ॥એમ૦॥ ॥૨॥
ઈત્યાદીક વસ્તુ કલ્પેતે, સાધુને દીધા હર્ષી
ન હોયજી
બાણે ધન દહાડો ધન ઘડી, બારમુ વ્રત
નીપજ્યુ મોયજી ॥એમ૦॥ ॥૩॥
કરે ચિંતવના સાધુ તણી, ઘરમાં જોય શુદ્ધ
આહારજી

વળી બાદો બેઠા ભાવે ભાવનાં, મન પાળીને એ
આચારજી હમેંમના

વાધુ આવી ઊના જુવે આગદો, ચીને જાી
રે.મન.૫૭

અચાચુ.ીક રેરે ભાવથી, મન પ.ુ [illegible]
ર.૫૭ હમેંમના

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ચેતવિત પાત્ર ત્રણે તણુ, કદી આવી મળે
સંજોગજી
ત્યારે અડકલ દાન દે હાથથી, પછી ન કરે
પછતાવો સોગજી ॥એમ૦ ॥૧૦॥

જે જે વ્રતધારી શ્રાવક હોવે, તે જમતા ન જડે
કમાડજી
ઊવવાઇ ને શુયગડાઅંગમાં, તેના ઊઘાડયા
ચાલ્યા દ્વારજી ॥એમ૦ ॥૧૧॥

સહીજે ઊઘાડા હોય બારણા, ત્યારે રાખે ઊઘાડા
તામજી
નહી દે ઊઘાડા બારણા, સાધુને દાન દેવા
કામજી ॥એમ૦ ॥૧૨॥

બીજા ભેખ ઉઘાડ માંહી ધસે, સાધુ ન આવે
ખોલ કમાડજી
તેથી વ્રતધારી શ્રાવક હુવે, તે તો રાખે ઉઘાડા
દ્વારજી ॥એમ૦ ॥૧૩॥

સહેજે આવ્યા છે ઘર આપણે, નીપજ્યુ જુવે
શુદ્ધ આહારજી
ત્યારે વખત જાણે ગોચરી તણો, તો વાટ જોવે
તે વારજી ॥એમ૦ ॥૧૪॥

જ્યારે હોશ ઘણી છે માંહેલી, પોતે સ્વહાથ
દેવા દાનજી

તેના હૃદયમાં સાધુ નથી રહ્યા, તે કેમ જો
[illegible]

[illegible]

સારી વસ્તુ સંતાડી રાખે નહી, ન લાવે
લોલપણો ને લોભજી
અમતી વસ્તુ વહોરાવે સાધુને, પણ ખોટી ન
રાખે શોભજી ।।એમ૦ ।।૨૧।।

આપ ખાવે તે અવ્રતમાં ગણે, તેથી બંધાતા
જાણે પાપ કર્મજી
દાન સુપાત્રને દીધા, જાણે સંવર
નીર્જરા ધર્મજી ।।એમ૦ ।।૨૨।।

સુપાત્ર દાન આપે તે અવસરે, હીસાબ ન
કરે મન માયજી
હીસાબ ગણ્યાથી લોભ ઉપજે, અઢલક દાન
આપ્યો નહી જાયજી ।।એમ૦ ।।૨૩।।

લાડુ પેવણાદીક વહોરાવતાં, રાખે એક ધારા
પરીણામજી
મનધારી વાર કરે નહી, રૂડી ભોગવાઇ
પામજી ।।એમ૦ ।।૨૪।।

કદાચ વહેર્યા વગર પાછા ફરે, કોઇ આવી
પડે અંતરાયજી
ત્યારે પછતાવો દીધા પુન્ય બંધે, વળી કર્મ
નીર્જરા થાયજી ।।એમ૦ ।।૨૫।।

પછતાવો દીધા પુન્ય બંધે, તો વહેરાવ્યા લાભ
થાય અનંતજી

તેના કુંભમાં [illegible]

[illegible] પાણીમાં [illegible]

દીઠી [illegible]

એ [illegible]

તો તે દાન દે ઉત્તર પ્રમા

શક્તી પ્રમાણે દાન દે

ખાલી વાદલ જેમ ગાજે

અઢળક દાન દઈ સાધુ

ગીરવો ગંભીર રહે સદા,

અઢળક દાન દેવુ પાત્

દાન દેવાનો ધ્યાન રહે

સુપાત્ર દેવે આપે તેહને, નીપજે ત્રણુ બોલ
અમોલજી
સંવર નીર્જરા થાય પુન્ય બંધે, તેનો અર્થ
સાંભળો દીલ ખોલજી ॥એમ૦ ॥૩૨॥
જે જે વસ્તુ વહેરાવી સાધુને, તે દ્રવ્યની અવ્રત
ન રહી કાયજી
તે વ્રત સંવર થાય આવીધે, શુભ જોગાથી નીર્જરા
થાયજી ॥એમ૦ ॥૩૩॥
શુભજોગ વર્તી થાય નીર્જરા, શુભ જોગથી પુન્ય
બંધ જાતજી
પુન્ય સહેજે થાય નીર્જરા કીધા, જેમ ધાશ
થાય ઘઉની સાથજી ॥એમ૦ ॥૩૪॥
ઉત્કષ્ટે પરીણામથી દાન દે, તો ઉત્કષ્ટી ટલે
કર્મ છોતજી
ઉત્કષ્ટા પુન્ય બંધે તેહને, વળી બંધે તીર્થંકર
ગોતજી ॥એમ૦ ॥૩૫॥
જો તેને પુન્ય ઉદય થાય આ ભવે, દુઃખ દારીદ્ર
દુર જાયજી
રૂપી સંપદા પામે અતી ઘણી, શુખ શાતામે
દીન જાયજી એમ૦ ॥૩૬॥
જો ઉદય ન આવે આ ભવે, તો પર ભવમાં
શંકા નહી જાણુજી
ઉંચગોત્રાદીક શુખ ભોગવે, આ દાન તણા ફળ
જાણુજી એમ૦ ॥૩૭॥

તેહવે, તીર્થંકર પદ લહે, એમ કહ્યું મહા
અમરચંદજી ॥એમ૦ ।

સુઝતી વસ્તુ ન કરે અસુઝતી, તે તો દાન દેવાને
કામજી
અસુઝતી ન કરે સુઝતી, વહેરવાના લાવી
પરમ ગુજી ॥એમ૦ ।

આહીને ન આપે અસુઝતો, કરતો પણ બને
કામજી
નીર્દોષ વસ્તુ લીધી હાથથી, પાછી લેવાની નહી
હામજી ॥એમ૦ ॥

દાન દેવા દેવરાવવા કારણે, કદી અતીક્રમે નહી
કાળજી
મચ્છર માન મોટાઈ છોડને, દાન દેવે દુષણ
ટાળજી ॥એમ૦ ॥૨

આપણી વસ્તુ કહે પારકી, દાન દેવા ન દેવા
કામજી
ધર્મ ઠેકાણે જુઠું બોલે નહી, મોટ ખોટી ન
રાખે મામજી ॥એમ૦ ॥૩૦

અગીઆરે વ્રત તો ત્યાગ કીધા હુવે, બારમુ
વ્રત લીધા હોયજી
તેથી કઠણ કામ આ વ્રતનો, વીરલા નીપજાવે
કોયજી ॥એમ૦ ॥૩૧

સુપાત્ર દેવે આપે તેહને, નીપજે ત્રણ બોલ
અમોલજી
સંવર નીર્જરા થાય પુન્ય બંધે, તેનો અર્થ
સાંભળો દીલ ખોલજી ॥એમ૦ ॥૩૨॥
જે જે વસ્તુ વહેરાવી સાધુને, તે દ્રવ્યની અમત
ન રહી કાયજી
તે મત સંવર થાય આવીધે, શુભ જોગાથી નીર્જરા
થાયજી ॥એમ૦ ॥૩૩॥
શુભજોગ વર્તો થાય નીર્જરા, શુભ જોગથી પુન્ય
બંધ જાતજી
પુન્ય સહેજે થાય નીર્જરા કીધા, જેમ ઘાશ
થાય ઘઊની સાથજી ॥એમ૦ ॥૩૪॥
ઊત્કષ્ટે પરીણામથી દાન દે, તો ઊત્કષ્ટી ટલે
કર્મ ઊતજી
ઊત્કષ્ટા પુન્ય બંધે તેહને, વળી બંધે તીર્થંકર
ગોતજી ॥એમ૦ ॥૩૫॥
જો તેને પુન્ય ઉદય થાય આ ભવે, દુઃખ દારીદ્ર
દુર જાયજી
રૂધી સંપદા પામે અતી ઘણી, શુખ શાતામે
દીન જાયજી એમ૦ ॥૩૬॥
જો ઉદય ન આવે આ ભવે, તો પર ભવમાં
શંકા નહી લાવુજી
ઉચગોત્રાદીક શુખ સોગવે, આ દાન તણા ફળ
જાણુજી એમ૦ ॥૩૭॥

પુન્યની જગા કરી દેવે નહી, સમજાવી આપુને
દાનજી
દેવે સંવર નીર્જરા કારણું, પુન્ય તો સહેજે
લાગે આસાનજી એમ૦ ॥૩૮॥

અવ્રતમાં દેતાથકા, પડે સાતાને મન પરકજી
જેને દાન દેતા મન નીપજે, તેને જોવા પણ
પામે હરખજી એમ૦ ॥૩૯॥

કામ પડે અવ્રતમાં દાનનો, ત્યારે દે તો ધર્મા
ધર્મજી
પછી કરે પછતાવો તેહનો, કપક ઢીલાં પડે
કર્મજી એમ૦ ॥૪૦॥

અવ્રતમાં દાન દે તેહનો, ટાળવાનો કરે ઉપાયજી
જાણે કર્મ બંધાય છે માહરે, મને ભોગવતા
દુઃખદાયજી ॥એમ૦ ॥૪૧॥

અવ્રતમાં દાન દેતાથકાં, બંધે આકરી પાપ.
કર્મજી
સુપાત્રને દાન દીધા થકાં, માંરે સંવર નીર્જરા
ધર્મજી ॥એમ૦ ॥૪૨॥

અવ્રતમાં દાન દેવા તણું, કોઇ ત્યાગ કરે
મન શુદ્ધજી
તેનો પાપ નીરંતર ટાળીયો, તેની વીર વખાણી
બુદ્ધજી ॥એમ૦ ॥૪૩॥

કુપાત્ર દાન મોહ કર્મ ઉદે, સુપાત્ર દાન

ક્ષયોપસમ ભાવજી
ગત નીપજે સુપાત્ર દાનથી, તેનો જાણે સમ
દ્રષ્ટી ન્યાયજી ॥એમ૦ ॥૪૪॥
ચોહેજે જગ્યા પડી હોય સુઝતી, ત્યારે પોતે જોવે
સાધુની વાતજી
તેને કર્મ નીર્જરા હુવે, વળે બંધે પુન્યના
થાટજી ॥એમ૦ ॥૪૫॥
વાટ જોતાં સાધુ પધારીયા, સેજ્યા દાન દે હર્ષિત
થાયજી
જાણે ધન દહાડો ધન ઘડી, મારે સાધુ ઊતરીયા
આયજી ॥એમ૦ ॥૪૬॥
સેજ્યા દાન દઇ શુદ્ધ સાધુને, કેઇ કરે પ્રત
સંસારજી
કેઇ બંધ પાડે શુદ્ધ ગતીનો, તે તો પામે ભવ
જળ પારજી ॥એમ૦ ॥૪૭॥
સેજ્યા સંથારો દીધા સાધુને, આગળ તર્યા
જીવ અનંતજી
વળી તરે છે ને તરશે ઘણાં, એમ ભાખ ગયા
ભગવંતજી ॥એમ૦ ॥૪૮॥
દીધા દેવરાવ્યા ભલો જાણીયાં, નીર્દોષ સુપાત્ર
દાનજી
મત નીપજે વસ્તુ આપ્યા આપની, એમ ભાખ્યો
શ્રી ભગવાનજી ॥એમ૦ ॥૪૯॥

પુત્ર ચીવાદીક માબાપના, પરીણામ ચડાવે
ઊંચેરજી
ત્યાંને દાન દેતા સનમુખ કરે, ટાળીને ઢુંઢ
ઢીંચેરજી ॥એમ૦ ॥૫૦॥
પુત્ર ચીવાદીક માબાપના, દાન દેવાના ચડે
પરીણામજી
તેનાથી દેન રાખે જીનધર્મનો, શુદ્ધ શ્રાવક તેનો
નામજી ॥એમ૦ ॥૫૧॥
અકરાવ દાન દેતા જોઇ બીજાને, તેના પાડે નહી
પરિણામજી
કદાચ પોતાથી આપવું બને નહી, તો કરે તેના
ગુણગ્રામજી ॥એમ૦ ॥૫૨॥
ગુણ સહન ન થાય દાતારના, પોતે પણ
આપ્યો નહી જાયજી
બંન્ને અવગુણ દૂર કરે, શ્રી જીનવરનું ધર્મ
પાયજી ॥એમ૦ ॥૫૩॥
બીજાને દાન આપતા જોઇને, કોઇ ના કહી
પાડે અંતરાયજી
તો ઉત્કૃષ્ટો બાંધે મહામોહની, એવો શ્રાવક ન
કરે અન્યાયજી ॥એમ૦ ॥૫૪॥
કોઇ અન્ય તીર્થં જમે નહીં, તેના ઠાકોરને
વગર ધરાયા ભોગજી
નીત્ય બહારે રસોઇ કાઢીને, પોષે પુરાદીક
લોકજી ॥એમ૦ ॥૫૫॥

। ખબર નહી પોતાના દેવની, દેવ લેવે
નહી લેવે સોગજી
। પણ રાખે છે તેની આસ્થા, નીત્ય વર્તાવે
તેનો ભોગજી ।।એમ૦ ।।૫૬।।

।। વ્રતધારી શુદ્ધ શ્રાવક તણું, ધર્મથી રંગ્યો
છે તનમનજી
રે ગુરૂની ભાવના ભાયા વગર, મોઢામાં કેમ
જમે અંનજી ।।એમ૦ ।।૫૭।।

કોઇકને ગુરૂ છે અન્ય તીર્થી, તેની કરે સાચે
મન ટેલજી
તે સાધુ પધાર્યો આંગણે, તેને શ્રાવક ન ગણે
સહેલજી ।।એમ૦ ।।૫૮।।

કોઇ કહે દાન ગણો ઠઠાવીયો, એતો લેવાનો
ઠીધો ઉપાયજી
એવા ઊંધા બોલે શુદ્ધ બુદ્ધ વીના, પણ શ્રાવક
ન કાઢે વાયજી ।।એમ૦ ।।૫૯।।

। દાન દેવાના પરીણામ જેહનાં, તેતો વાંચી
હરખીત થાયજી
। કહે વ્રત નીપજાવવાની વીધી, અને સતગુરૂ દીધી
બતાયજી ।।એમ૦ ।।૬૦।।

। બીજા વ્રત કહ્યા દેવલ સમા, શીખાવ્રત છે
શીખા સમાનજી

તેમાં વધતા ઉપર મત આવ્યુ, તેની બુદ્ધિવંત
કરજે પીછાણજી ॥એમ० ॥૬૧॥
તવી તરે છે તારજે ઘણા, આ દાન તણો
પ્રતાપજી
તેમાં શંકા મુળ ન આણવી, ભોજન મુખથી
ભાખ્યો આપજી ॥એમ० ॥૬૨॥
સુત્ર પુરાણ કુરાનમાં, પાત્ર દાનનો અધીકારજી
તે પાત્ર કુપાત્રને ઓળખી, બુદ્ધીવંત કાઢે
નીરતારજી ॥એમ० ॥૬૩॥
વળી કહી કહીને કેટલું કહું, એ દાન તણા
ગુણગ્રામજી
કોટ જીભ કરી વરણવ્યાં, પુરા કહ્યા ન જાય
તામજી ॥એમ० ॥૬૪॥
જોડ દીધી બારમાં વ્રતની, તે તો ગુંદવા શહેર
મઝારજી
સંવત અઢારસે બત્રીસમાં, વૈશાખ સુદ બીજ
મંગળ વારજી ॥એમ० ॥૬૫॥
સ્વામી ભીખનજી શોભતાં, જોઈ સુત્ર ન્યાયજી
ભવ જીવોને પ્રતીબોધવા, બાર વ્રત દીધા
ઓળખાયજી ॥એમ० ॥૬૬॥

ચાળ તોટક છંદ

આ બાર વ્રત આખીયા, જીન ભાખીયા
આગમ મહી

તેની ઢાળ બંધ સુજોડ સારી, સ્વામશ્રી ભીક્ષુ કહી
તેનું બાવારથ જાણુ લહયો, કહયો ગુલાબ એમ
સહી
ધારીયે દુઃખ ટાળીયે, શ્રી કાલુગણી સુપસાયહી

મુળ કર્ત્તાના આશયથી વીરૂદ્ધ જતી કોઇ પણ વાત લખાઇ હોય તે ગુજરાતી કરનારના ઓછા અનુભવ ને સમજણનું કારણ છે શંકાસ્પદ લાગે તે સુધારી વાંચવુ ને લખવું શ્રીમદ ૧૦૦૮ શ્રી તુલશી ગણી મહારાજના વર્તારામાં ગુજરાતી કીધુ છે.

બારમું વ્રત

બારમુ શિખાવ્રત અતિથી સંવિભાગ વ્રત છે અતિથીને સંવિભાગ વહોરાવવું પણ તે અતિથી સમણ નિર્થંથ અણગાર ને દાન દેવાથી બારમું વ્રત થાય છે તેઓને દાન દેવાથી વ્રત, તપ, સંયમમાં ઉદ્યમ કરે, પરિગ્રહ તે ધન ધાન્યાદિ રાખે નહી રખાવે નહી રાખે તેને સારૂ જાણે નહી તેને અણગાર કહીયે ઘર રહીત સાધુ મુનિરાજને સુઝતો અચિત્ત નિરદોષ આહાર પાણી કામભોગની અભિલાષા રહીત એકાંત મુકિતને માટે આપવાથી શ્રાવકને બારમું વ્રત નિપજે છે શ્રી વીર શાસન જુનું વર્ષ ૨૦ મું નવું વર્ષ ૧૭ અંક બીજો સં. ૧૯૯૪ આસો સુદ ૧૩ શુકરવાર તા. ૭ મી ઓકટોબર સને ૧૯૩૮ પાનું ૨૧માં છાપ્યું છે કે વાચક મુખ્ય શ્રી ઉમા સ્વામી મહારાજ શ્રી તત્વાર્થસુત્રમાં

ફરમાવે છે કે સ્વ પરોપકારાર્થે અન્નપાણાદી સ્વદ્રવ્યને
પાત્રમાં અતીસર્ગ ત્યાગ કરવો તે દાન છે જે દાનને
પાઠમાં સ્વ=પોતાના પર=સામાનો, ઉભય બંનેના ધર્મને
એટલે આત્મીક કલ્યાણની આશંસા નથી પણ હોઈ
કલ્યાણની જ આશંસા છે તે દાન બાદથી દયા
દાનનો ભાગ કરાવનાર હોવા છતાં દયાદાન નથી
ચખાવનારી ધર્મની વૃદ્ધિ થતી નથી દીન્તુ અટકે છે
એ સમજવા જેવી વસ્તુ છે અગીઆર વ્રત નિપજાવવા
પોતાને હાથ છે પણ બારમુ વ્રત શુદ્ધ સાધુ મુનિરાજ
મળવાથી અને તેઓ વહોરવાથી લેનાર આપનાર ને
ચિજ ત્રણે શુદ્ધ ભોગવાઈ મળવાથી નિપજે છે લાખો
કરોડો ખર્ચી સંસારિક લોકીક દાન આ જીવે
અનંતી વાર દીધુ છે પણ સુપાત્ર દાન દેવા મહા
દુર્લભ છે સુપાત્ર દાનથી બારમુ વ્રત થાય છે શ્રીમદ
વિજય રામચંદ્ર સુરીશ્વરજી મહારાજ જૈન પ્રવચન વર્ષ
૧૦મુ અંક-૮મો સં. ૧૯૭૪ વરસે આશો સુદ ૨ તા.
૨૫-૯-૧૯૩૮ પાનુ-૧૦૨માં ફરમાવે છે કે શ્રીજીનેશ્વર
દેવના સાધુઓને બહુ આરંભનો તેમ અલ્પ (થોડા)
આરંભનો ઉપદેશ કરવાની પણ મનાઈ જ છે તે
મુજબ હિંસાનો ઉપદેશ નહી આપતા હોય તે સાધુ
શ્રીમદ સાગરાનંદ સુરિશ્વર શ્રી સીદ્ધચક્ર વર્ષ-બીજુ
અંક-૧૨મો પા. ૨૮૫ પક્ષ ૬૫૩મા ફરમાવે છે કે
સ્ત્રી, પુત્ર, કણ (અનાજ) કંચન આદી (પૈસા) સંસા
રીક, કાર્યમાં મદદ દેનારો ચનેપાતવાળાને (દુધ)

ચાકર દેનારની માફક શત્રુરૂપ જ છે. એવું પરૂપી ચાલનાર સાધુ હાલથી વીજય રામચંદ્રસુરી વા. ર૯મી જુન ૧૯૨૮ પાનુ ૬૧૯ વીરશાશનમાં ૧૮. ધર્મ જેવી અંકાંત કલ્યાણકર વસ્તુ જો લક્ષ્મી અને સત્તાના બળેજ સાંધી શકાતી હોત તો છ ખંડના સ્વામી ચક્રવૃતી અને બીજા રાજા મહારાજા રાજરીદ્ધીનો પરીત્યાગ કરી સંજમ સામરાજ્યના સેવક ન બન્યા હોત એવું પરૂપી ચાલનાર સાધું, જંબુદ્વીપમાં જેટલા પર્વતો છે તે બધા સોનાના થઇ જાય તે સાતે ક્ષેત્રોમાં આપી દેવાય એવી જ રીતે જંબુદ્વીપમાં જેટલી રેતી છે તે બધી રત્નરૂપ થઇ જાય તે સાતે ક્ષેત્રમાં દેવાય તો પણ એક દીવસના પાપથી છુટી શકાતું નથી એમ પરૂપી ચાલનાર સાધુને સુપાત્ર દાન આપવાથી બારમું વ્રત થાય છે માટે શ્રાવકોએ બારમું વ્રત નીપજાવવા ઉદ્યમ કરવો ઘણો જરૂરી છે. હમેશા મુનિરાજોની ભાવના ભાવવી જોઇયે અને શુદ્ધ જોગવાઈ મળે પોતાના હાથે દાન આપવું શ્રાવકનું કર્તવ્ય છે. આળશ તજી કોને દાન આપવું કેવો ઉદ્યમ કરવો તે કહે છે દોહરાનો ભાવાર્થ ॥ ૧ થી ૭ ॥

ઢાલનો ભાવાર્થ ॥૧ થી ૧૪॥

જૈન સાસ્ત્રમાં ફરમાવ્યા મુજબના સાધુ અણગાર નિગ્રંથને ૧ અશણ, ૨ પાણી, ૩ ખાદિમ, ૪ સ્વાદીમ ૫ વસ્ત્ર, ૬ પાત્રા, ૭ કાંબલ, ૮ પાયપુછણાં, ૯ પીઠ,

૧૦ ફળગ, ૧૧ સેજવાં, ૧૨ સંથારો, ૧૩ ઓષધ, ૧
ભેષજ ઇત્યાદિ કલ્પતી નિર્દોષ વસ્તુ સાધુને દેવા જે
હોય તે વહોરાવવથી બારમું વ્રત નીપજે છે. ઉપરોક્ત
સુજતી વસ્તુઓ વહોરાવી શ્રાવક બહુ ખુશ થ.ય છે
વિચારે કે આજનો દહાડો પણ ધન્ય છે કે એવા ઉત્ત
પુરૂષોની જોગવાઇ મળી. બારમું વ્રત નિપજ્યું ત્યારે
આપના ઘરમાં સુઝતા અસનાદિ હોય ત્યારે અથવ
જમતા પહેલાં સાધુને કલ્પતી અને સુઝતી વસ્તુ હોય
વિચાર કરે કે હું આ વખત સાધુ મુનિરાજ પધારે તો
હું પોતાને હાથે દાન દઉ ત્યારે મારા મનોરથ ફળે
જમતી વખતે સચિત પાણીથી થાલી ધુવે નહી જમવા
બેસે તો એકદમ મોમા કોળીયો ઘાલે નહી સાધુઓની
રાહ જુવે સચિત ને સંગટે રાખે નહી કદાચ તે વખતે
સાધુજી પધારે તો હર્ષ સહિત બારમુ વ્રત પોતાને
હાથે નિપજાવે સાધુને કલ્પતી વસ્તુ અસુઝતી પણ
હોય તો સાધુને માટે સુજતી ન કરે સુજતી કદાચ
થાય તો સુજતી રહેવા દે.

સાધુજીને વહોરાવવા ભાવ નિરંતર રાખે અઢકલ દ
એટલે સાધુજીને જોઇતું હોય તે હર્ષ સહીત બને તેટલું
વહોરાવે વ્રતધારી શ્રાવક બારણા બંધ ન કરે શ્રી
-ઊવવાઇ સુત્રમાં શ્રાવકોના ઉઘાડા બારણા કહ્યા છે કેમકે
બારણા બંધ હોય તો સાધુ ઊઘાડી, ઉઘડાવી, અંદર
આવે નહી. બીજા ભેષધારી બારણા ખોલી ખોલાવી
અંદર આવી આહાર પાણી લે છે પણ જૈનના સાધુ

ણના સાધુ મુનિરાજ બારણા ખોલતા .ખોલાવતા
ર કરતા કરાવતા નથી માટે શ્રાવકના ઊઘાડા બારણા
. છે જે બારણા બંધ હોય તો સાધુ નિમીત ખોલે
ો પોતાના કામ માટે ખુલ્લી જાય તો તે બંધ કરે
ી સાધુ મુનિરાજને વહોરાવવા ભાવના રાખે એ
ાધારી શ્રાવકોનું મુખ્ય કામ છે જૈન મુનિરાજને
તાને હાથે દાન દેવાની હોંસ, હર્ષ થાય છે તેના હ્રદયમાં
મેશા સાધુ વશી રહ્યા છે તેને સાધુ ધ્યાનમાં ચિતમાં
ય છે શ્રાવકને ખાતા પીતા ધ્યાન રહે કે જે આ
ખત સાધુજી પધારે તો સુપાત્ર દાન વહોરાવું
ાટે શ્રાવક જમતી વખત ભાણે બેઠા સાધુજીની
ાાવના ભાવ્યા સિવાય મોઢામાં જમે નહી
ે સાધુ પધારે તો ઘણી ખુશીથી સુપાત્ર દાન આપે
દાન આપી બીજાની પાસે મોટાઇ ન કરે જેમકે વહો-
રાવવા ભાવ નહી ને કહે મહારાજ મારી પાસે આપને
કલ્પતી વસ્તુ ઘણી છે મન હોય તે લો કદાચ સાધુને
જોઇયે ને લેવા તૈયાર થાય તો હાથ ધુજે એવી જુઠી
વાત રેખી મોટાઇ ન કરે સારી વસ્તુ છુપાવી ખરાબ
વસ્તુ સાધુને અરજ કરવી નહી જોઇયે એટલે પોતાનુ
લોલપીપણું છોડી સાધુઓને ગમતા આહાર પાણી
વહોરાવવા તે બારનુ વ્રત છે સુપાત્રને અટકલ દાન
વહોરવવુ દરેકને સેહેજ નથી ઓછા દીલના અને લોભી
લાલચી માણસોથી સુપાત્ર દાન દેવાય નહી માટે શ્રાવકો
એ નિર્દોષ આહાર પાણી વીગેરે ચોદ પ્રકારનુ દાન

મનમા ઉન્માદ તારો નેહર મંજીર મનથી વ
તેને ભગવંતે વખાણ્યા છે જૈન શાસ્ત્રોમાં મુખ
કેવાવાતા મહાદુર્લભ છે શ્રાવક પોતે જમે છે અ
જાણે જેમાં અશુભ કર્મનો બંધ અને શુદ્ધ
નિર્ગ્રંથને દેવ તેમા અશુભ કર્મોની નિ
ર્જરા થઇ શુભ કર્મ તે પુણ્ય બંધ અને
સંવર ધર્મ થાય છે ત્યારે શ્રાવક હમેશાં મુનીર
પ્રતિ લાભવા અભિલાષા રાખે તે દીવસ ધન્ય
વસ્તુ અશુઝતી થઇ જાય સાધુજી વહોર્યાં સિવાય
ચાલ્યા જાય તો બહુ પશ્ચાતાપ કરે હું કેવો અ
છું એમ વીચારે પશ્ચાતાપ કરવાથી અશુભ ક
નાશ થઇ પુન્ય બંધાય છે તો સાધુઓને વહોરાવવ
મહાફળ ઉત્કૃષ્ટે ભાગે તીર્થંકર પદ બંધાય છે
હંમેશા ભાવ રાખવા લાડવા મિષ્ટાન અને ઘી
વીગેરે પાણી વહોરાવના એક સરખા પરિણામ રાખ
સુઝતી વસ્તુને અસુઝતી ને અસુઝતી ને સુઝતી કહે
કરવી નહી અસુઝતી ચીજ સાધુજીને કોઇ પણ હા
લતમાં આપવી નહી કેમકે અસુઝતી વહોરાવવાથી એક
પાપ થાય છે ॥૧૫થી ૨૮ મસ્તરભાર માન મોટ
છોડી નીર્દોષ દાન આપવુ પોતાની ચીજ બીજાની ચી
દાન દેવા ન દેવા માટે કહેવી નહી એટલે ધર્મ મા
જુઠું બોલવું નહી અગીયાર વ્રત ત્યાગ કરવાથી થાય
બારમુ વ્રત શુદ્ધ સાધુ નિર્ગ્રંથને નિર્દોષ દાન આપવાથ
થાય છે માટે એ વ્રત નિપજાવવુ બહુ મુશ્કેલ છે કો

રિલા સમઝદારજ નિપજાવી શકે છે માટે નિપજાવાની વિધિ સ્વામીજીએ વિસ્તારપૂર્વક બતાવી છે. સુપાત્ર દાન આપવાવાલાને ત્રણ બોલનો ફાયદો છે જે વસ્તુ સાધુને વહોરાવી તેની અવ્રત મટી ગઈ વ્રત નીપજ્યુ કોઇ કહે ફકત સાધુજીને આપવાથી અવ્રત મટી તેમ બીજા જીવો આપવાથી અવત મટી તેનો જવાબ–સાધુજી ને સર્વથા પ્રકારે અવ્રતના સેવવા સેવરાવવા અને ભલુ જાણવાના ત્યાગ છે સાધુજી કલ્પતી વસ્તુ લઇ વાપરે તે વ્રતમાં છે સાધુ આહાર પાણી વીગેરે જીન આજ્ઞા પ્રમાણે કરે સંજમ જાત્રા નીરવાહનાર્થે કરે જેથી મહાવ્રતની પુષ્ટી અને મુકિતનું સાધન થાય માટે નિર્દોષ આહાર પાણી વીગેરે માંગીને લે એ ત્રીજા મહાવ્રતની આરાધના છે થી પ્રશ્ન વ્યાકરણ સુત્રમાં કહ્યુ છે કે રાગદ્વેષ રહીત વીધી પુર્વક ભોગવતો અહીંસા વીગેરે પાચે મહાવ્રતની પુષ્ટી અને આરાધના છે માટે સાધુઓને આપવાથી બારમુ વ્રત સવર છે શ્રાવક વીગેરે ગ્રહસ્થોને આપવા. અપાવવા અને આપતાને ભલુ જાણવામાં અવ્રત આશ્રવ છે ગ્રહસ્થ પોતે ભોગવે તે અવ્રત છે ભોગવાવે અનુમોદન કરે તે અવ્રત છે ઉવવાઈ સુયગડાંગ વીગેરે સુત્રમાં ખુલાશે પાઠ છે માટે સુપાત્ર દાન આપવામાં પહેલા સંવર થાય છે બીજુ વહોરવતા શુભ જોગ વર્તે તેથી અશુભ કર્મની નીર્જરા થાય ત્રીજુ શુભ જોગ વર્તે તેથી પુન્ય બંધાય છે ઉત્કૃષ્ટ ભાવથી દાન આપે, તો

[illegible] કે શ્રાવક
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
જેમ [illegible]
વખતે શુભ [illegible] છે માટે
સર્વ મતધારી [illegible] પણ તેઓ
પુરી થાય છે [illegible] મન શુદ્ધ
અમતમાં દાન આપે છે તેને [illegible] વ્યવહારથી
ચમચિમી જાણે છે તેનાથી અશુભ કર્મના બંધ
છે જાણે છે સાવદ્ય કામનો પશ્ચાતાપ કરવાથી કર્મ
છે કોઇ વૈરાગી શ્રાવક અમતમાં દાન દેવાના છુટ
ત્યાગ કરે તો તેને અમતનું પાપ નિરંતર ટળે છે
કુપાત્ર દાન મોહ કર્મનો ઉદય છે સુપાત્ર દાન
સમભાવ છે. સુપાત્ર દાનથી શ્રાવકને બારમુ વ્રત
છે અશુભ કર્મ નિર્જરે છે તેનો ન્યાય સમદ્રષ્ટિ
છે માટે સુપાત્ર દાનની વીધી વળી વર્ણવે છે. ॥
થી ૪૪ પોતાનું મકાન ખાલી હોય સચિત્તાદિ પડેલું
નહિ હોય સુઝતું હોય તો શ્રાવક ભાવના ભાવે કે,

સાધુજી પધારે તો આ મારી જગ્યાનું સેજ્યા દાન દઈ
વ્રત નીપજાવું કદાચ સાધુજી પધારે તે જગ્યા આપીએ
ઘણો ખુશ થાય વિચારે કે આજના દીવસ આજની
ઘડી ધન્ય છે કે મને શેજ્યાદાનની સારી જોગવાઈ મળી
વ્રતીના ઉપયોગમાં આવે છે બીજા અવ્રતીના ઉપયોગ
કરાવતે તો અવ્રત લાગતે સર્વ વ્રતિના કામમાં આવે
છે તેથી વ્રત નિપજે છે શેજ્યા દાન આપવું ઘણું
સુશ્કેલ છે આ દાનથી અનંત સંસારીનો પ્રત ઓછા
સંસારી થઇ શુદ્ધ ગતિ મળે છે. સેજ્યા દાન સાધુઓને
આપવાથી ગયા કાળમાં અનંતા જીવ સંસાર
સમુદ્રથી તર્યો વર્તમાનમાં તરે છે અને ભવિષ્યમાં
અનંત તરશે સુપાત્રને પોતાની વસ્તુ આપવાથી બારમુ
વ્રત છે અપાવવાથી અનુમોદનથી નીર્જરા ધર્મ થાય છે
એવું જાણી પુત્ર, સ્રી, માબાપ વીગેરે પરિવારવાલાને
સુપાત્ર દાન આપવાની વિધિ શીખવવી અને દાન
આપવા પ્રેમ રાખવો એ શ્રાવકનું કર્તવ્ય છે માટે
સુપાત્ર દાન આપવાવાળાથી ધર્મપ્રેમ રાખવો શુદ્ધ
શ્રાવક તેનું નામ છે કદાચ આપણાથી ન દેવાય તો
આપવાવાલાના પ્રણામ ચડાવવાથી અને તેના ગુણગ્રામ
કરવાથી ધર્મ થાય છે. સુપાત્ર દાનના દાતારના ગુણ
સહન નહી કરવા અને પોતે આપવું નહી એ બંને
અવગુણ છે શ્રી જૈન ધર્મ પામો લે અવગુણ છોડે
આપવાવાલાને અંતરાય ન કરે અતરાય દેવાથી મહા-
મોહનીય કર્મ બંધાય છે જુવો અન્ય તીરથી પણ

નીત્ય નીયમમાં પોતાના કુગુરૂને નેત્ર ધરવા સિવાય જમતા નથી તેને એ માલમ નથી કે પરમેશ્વર નિરંજન નિરાકાર જ્યોતિ સ્વરૂપી અશરીરી ભોજન કરતા નથી પન્તુ નનીત રાખી ધરાવે છે કોઇ અન્યમતી પોતાના ગુરૂની સેવા, સુશ્રુષા, ભક્તિ, અનેક પ્રકારથી કરે છે તો વ્રતધારી શ્રાવક નિંલોભી નીષ્પરિગ્રહી શુદ્ધ સાધુમુનિરાજની અહારાદિ ચોદ પ્રકાર નાદાન નિર્દોષ આપી અવશ્ય સેવા ભક્તિ કરે એજ ઉપદેશ છે કોઇ કહે કે દાનની પ્રશંસા લેવા માટે બહુ કરી છે એવી ઉલટી વાત નીર બુદ્ધિવાલા કહે પણ શ્રાવક સદગુરૂઓએ દાન દેવાની વિધિ અનુગ્રહ કરી બતાવી કહે છે કેમકે અગ્યાર વ્રત તો શ્રાવક મન ચાહે તે વખતે કરી શકે છે પણ બારમુ વ્રત સર્વ વ્રતમાં શીકાર ધર્મ સમાન તો સાધુજીની જોગવાઇ મળે તો થાય છે જૈન શાસ્ત્રમા કહ્યુ છે કે "દુલ્હાઉ મુવાદાઈ" એટલે શુદ્ધદાન આપનાર દુર્લભ છે સુત્રમાં પુરાણમાં કુરાનમાં સર્વ મતમાં સુપાત્ર દાનની પ્રસંસા છે સુપાત્ર દાન દઈ અનંતા જીવ તર્યા છે તરે છે ને તરશે એમ જાણી સુપાત્ર કુપાત્રની યથાર્થ ઓળખાણ કરી સુપાત્ર દાન આપવુ જોઇયે બારમા વ્રતની જોડ સ્વામીથી ભીખનજીએ સુદવા શહેરમાં સંવત ૧૮૩૨ વરસે વૈશાખ સુદ ૩ મંગળવારે કરી તેનો ભાવાર્થ મારી તુચ્છ બુદ્ધિ અનુસાર કર્યો તેમાં અશુદ્ધ અર્થ થયો હોય તો ત્રીવીધે ત્રીવીધે મિછામી દુક્કડં છે.

લી. આપનો હિતેચ્છુ

જવેરી ગુલાબચંદ લુણીયા જેપુર અને ગુજરાતી
નારનુ પણ અશુદ્ધ અર્થ થયો હોય તો ત્રીવીધે
છામી દુકકડં છે અને ભુલ થઈ હોય તો ગુજરાતી
તારની ભુલ સમજી સુધારી વાંચવુ ને પ્રેસને લખવુ:

નવાણુ અતિસાર દોહરા

ૌદ અતિચાર જ્ઞાનના, પાંચ સમકિતના જાન
ાઠ બાર વ્રતના, પંદર કર્માદાન ॥૧॥
લેખણાના પાંચ છે, એ નવાણુ અતિચાર
ાલે સઘળા ભાવથી, જે પામે ભવપાર ॥૨॥

ઢાળ

તો વીર વાંદણને જાવસ્યાં ત્થા ધર્મ દલ લી
ચીતકરે એ દેશી
અતીચાર લાગે જ્ઞાનને, તે ગણતા ચૌદ થાય,
શ્રાવક જન
જવાઇધં. વચ્ચામેલીયં, હીણઅક્ષર અધીક
બોલાય હો શ્રા૦
અતીચાર લાગે જ્ઞાનને ॥૧॥
પદહીણો, વીનયહીણો કરે, જોગહીણા ઘોષહીણા
થાય હો ॥શ્રા
સુટ્ઠુંદીનં દુટ્ઠું પડીછીયં, અકાલે કરે સઝઝાય
હો ॥શ્રા૦ ॥૨॥
કાળે સઝાય કરે નહી, અસઝાયમાં કરે સઝાય હો
સઝઝાય વેળા આળશ કરે, ત્યારે જ્ઞાન મેલો
થાય હો ॥શ્રા૦ ॥૩॥

-હવે સમકીતના દુષણ કહ્યા, પાંચ મોટા અનીચાર હો ॥શ્રા૦॥
-જાણે પણ આદરે નહી, પાલે નીરઅતીચાર હો ॥શ્રા૦॥
અતીચાર લાગે સમકીત ભણી ॥શ્રા૦ ॥૪॥
ભગવાન ભાખ્યા તે સાંભળી કરે, શંકાકંખા, વીદગંછ હો ॥શ્રા૦॥
કુગુરૂ પ્રશંસા જે કરે, મીથ્યાસંગ કરે મન વંછ હો ॥શ્રા૦ ॥૫॥
દોષ લાગે વ્રત ભણી, તે પાંચ પાંચ અતીચાર હો ॥શ્રા૦॥
જાણે પણ આદરે નહી, પાલે શુદ્ધ આચાર હો ॥શ્રા૦ અ૦ ॥૬॥
જીવ બાંધે મારે નીદર્યપણે, કરે કાનાંદીકનો વીછેદ હો ॥શ્રા૦॥
ઘણો ભાર ભરી ચલાવે, કરે ભાત પાણી વીછેદ હો ॥શ્ર૦॥
અતીચાર લાગે વ્રતો ભણી ॥૭॥
-જ્યાં જ્યાં જીવ મારવાના ત્યાગ છે, ત્યાં ત્યાં જીવના પાંચ અતીચાર હો ॥શ્રા૦॥
જ્યાં જ્યાં જીવ મારવાનો આગાર છે, તેને આયો નહી દોષ અતીચાર હો ॥શ્રા૦॥અ૦ ॥૮॥
=અણુવીચાર્યો ખોટો આળ દે, છાની વાત પ્રકાશે તેહ હો ॥શ્રા૦॥

મંસેદ ખોટી શાખ દે, ખોટા હીશાબ કરે
જેહ હો ા૪ા૦ા

અતીચાર બીજા વ્રતને ાા૯ાા

જે જે ઝુઠ બોલવાના ત્યાગ છે, તે બોલ્યા
પાંચ અતીચાર

જે જે ઝુઠ બોલવા આગાર છે, તે બોલ્યા
વ્રતમાં દોષ ન લગાર હો ાાશ્રા૦ાાઆ૦ ાા૧૦ાા

ચોરી વસ્તુ લે ચોરને સાઝ દે, વળી ભાંગે
રાજાનો દાણુ હો ાાશ્રા૦ાા

કુડા તોલા કુડામાપા કરે, ભેળ સભેળ દગો દે
જાણુ હો ાા૪ા૦ાા

અતીચાર ત્રીજા વ્રતને ાા૧૧ાા

જે જે ભાંગે ચોરીના ત્યાગ છે, તે ભાંગે લાગે
અતીચાર હો ાાશ્રા૦ાા

જે જે ભાંગે ચોરી આગાર છે, તેમાં વ્રત ભંગ
નહી લગાર હો ાાશ્રા૦ાા

આ અતીચાર ચોથા વ્રતને ાા૧૨ાા

થોડા કાળ પરીગ્રહી, અપરીગ્રહી થકી, ગમન
કીધો હુવે થાય હો ાા૪ા૦ાા

અનેક ક્રીડા કીધી તેહથી, પર વીવાહ કીધી હુવે
રાયહો ાાશ્રા૦ાાઆ૦ ાા૧૩ાા

વળી કામ ભોગની વંછા થકા, તીવ્ર અભીલાષા
કીધી હુવે ત્યાંય હો ાાશ્રા૦ાા

જેને ત્યાગ્યા તેને સેવન કીધા, અતીચાર કહ્યા
જીનરાય હો ાાશ્રા૦ાાઆ૦ ાા૧૪ાા

દાન હો ॥શ્રા૦॥ આ૦ આ અતીચાર બારમા
વ્રતને ॥

સુઝતી વસ્તુ કરે અસુઝતી, અસુઝતી કરે સુઝતી
તામ હો ॥શ્રા૦॥
દાન દેવા ન દેવા કારણે, બારમુ વ્રત ભાગે
આમ હો ॥શ્રા૦ આ૦ ॥૨

આલોક પરલોકની વાછા કરે, જીવવુ મરવુ વંછે
તામ હો ॥શ્રા૦॥
કામ ભોગ તણી વછા કરે, સંલેખણામા દોષ
લાગે આમ હો ॥શ્રા૦॥ એ અચીચાર સલેખણાના
કહ્યા ॥૨

હુ ચક્રવર્તી થાવુ તો ભલો, આ લોકની વછા
માહી હો ॥શ્રા૦॥
હું ઇન્દ્રાદીક પદ્વી પાવુ તો ભલો, તે પરલોક
વંછા તાહી હો ॥શ્રા૦॥ એ૦ ॥૨

જીવવુ મરવુ વંછા દોષ છે, વળી વંછયા કામને
ભોગ હો ॥શ્રા૦॥
એ પાંચે કામ છે ખોટા, ત્રણ કરણ ત્રણ
જોગ હો ॥શ્રા૦॥ આ૦ ॥૨૯

સઘળા અતીચાર ભેગા કીધા, નવાણુ કહ્યા
જીનરાય હો ॥શ્રા૦॥
તે ટાળે સઘળા ભાવથી, તો આરાધક પદ
પાય હો ॥શ્રા૦॥ અતીચાર સર્વે એમ જાણવા ॥

પડમાધારીની ઢાળ

શ્રીમદ્ જય આચાર્ય કૃત

દોહરા

પ્રત્યક્ષ આરે પાંચમે, ભુલા લઇ ભેખ
ધર્મ કહે અવ્રત મધે, કર રહ્યા ખોટી ટેક ॥૧॥

શ્રાવકને જમાડીયા, ધર્મ કહે કરી તાંણ
તે વ્રત અવ્રત નહી ઓળખ્યો, મીથ્યા દ્રષ્ટી અજાણ ॥૨॥

કહે પડીમાધારી શ્રાવક ભાણી, પોખ્યા એકાંત ધર્મ
તેને પડીમાધર્મ ન ઓળખ્યો, ભુલા અજ્ઞાની ભર્મ ॥૩॥

પડીમાં તો ધર્મ માર્ગ મુકતીનો, અવ્રત આજ્ઞા બહાર
નીર્ણય કહુ છુ તેહનો, સાંભળજો વીસ્તાર ॥૪॥

ઢાળ આ અનુકંપા જીન આજ્ઞામે (એ દેશી)

પહેલી પડીમા મેં સમકીત શુદ્ધ પાળે, પાંચ પરમેશ્વ વીના નમે નાંહી
પણ સમ્યક પ્રમાણે વ્રત નહી ધાર્યા, તે અવ્રત નહી પડીમા ધર્મ માંહી પડીમા ધારીનો નીર્ણય કરજો ॥૧॥

બીજી પડમા મે વ્રત વધારે, પણ સામાયક દેશા

જે ભાંગે ચોથો વ્રત આદર્યો, ભાંગો ભાખ્યા
અતી ચાર હો ાાધ્યાા
જે જે ભાંગા છુટા રાખીયા, તે સેવ્યા વ્રતમાં
દોષ નહી લગાર હો ાાધ્ય.ાાઆ૦ ાા૧૫ાા
ક્ષેત્ર વધુ હીરણ્ણ સુવણ્ણ તણી, મર્યાદા દેવે
-લે પાય હો ાાધ્યા૦ાા
ધન ધાન દ્વીપદ ચોપદ વધે, કુબ્ભીધાતુ અધીક
રાખે ત્યાય હો ાાધ્યા૦ાા
આ અતીચાર પાંચમા વ્રતને ાાધ્યા૦ાાઆ૦ ાા૧૬ાા
ઉચી દીશા ઉલ્લંગે મર્યાદથી, નીચી તીરછી
એમ ઊલંગાય હો ાાધ્યા૦ાા
એક દીશી બીજીમાં મેલવી, દીઘી સંખ્યા
મત ભંગાય હો ાાધ્યા૦ાાઆ૦
આ અતીચાર છઠ્ઠા વ્રતનો ાા૧૭ાા
ત્યાગા સચીત દ્રવ્યાદીક ભોગવે, વળી ભેળ
સંભેળ કરી ખાય હો
ગરેણા કપડાદીક વીશેષ ભોગવ્યા, ઉપભોગ
પરીભોગ વીશેષ સેવાય હો ાાધ્યા૦
અતીચાર સાતમા વ્રતને ાા૧૮ાા
ઇંગાલ કર્માદીક જે કહયા, પંદર ભેદે કર્માદાન
હો ાાધ્યા૦ ાા૧૯ાા
કામકથા કુચેષ્ટા કરે, વળી બોલે મુખ અરીવાય
હો ાાધ્યા૦ાા

અધીકરણ જોડી કરે એકઠા, ઉપભોગ પરીભોગ
. બંધાય હો ॥શ્રા॥ અતીચાર આઠમા વ્રત ને
એહ પાંચે અનર્થે સેવીયાં, ત્યારે લાગે અતીચાર
હો ॥શ્રા૦॥
અર્થે પણ સેવ્યા પાપ છે, પણ વ્રતને નહી
દોષ લગાર હો ॥શ્રા૦॥અ૦ ॥
ન વચનં કાયાના જોગને, નરમ પ્રવર્તાય
હો ॥શ્રા૦॥
સામાયક મેં સમતા ન કરી હુવે, અણ પુગી પારી
હુવે સામાયક હો ॥શ્રા૦ અ૦ ॥૨૨
ત્યાગી વસ્તુ બહારથી મંગાય લે, વળી પાછી
દે મોકલાય હો ॥શ્રા૦॥
પુષ્દ રૂપ દેખાડી નીશાની કરે, પુદગલ નાંખી
આપો જણાય હો ॥શ્રા૦॥ આ અતીચાર દશમા
વ્રતને ॥૨૩॥
સેજ્યા સંથારો અપડી દુપડી લેવે, અણપુજે
પુજે વીપરીત હો ॥શ્રા૦॥
એમ ઉચારાદીકની ભુમીકા, પોપો પાળે નહી
વી રીત હો ॥શ્રા૦॥ આ અતીચાર અગીઆરમાં
વ્રતને ॥૨૪॥
ચિત મુકયો ઢાંકયો વહરાય દે, અતીક્રમ
પાની ... કાલનં ...

વગારી કરે નાંહી
જે વ્રત ધાર્યા તે નીમંળ ગુણ છે, આગાર તે
નહી ધંમં માંહી ॥૫૦ ॥૨॥

ત્રીજીમાં સમ્યકત્વ વ્રત છે નીમંળ, સામાયક
દેસાવકાશી પણ ધારે
મહીનામાં છઃ પોષા નહી થાયે, તે વ્રત પડીમાં
અવ્રત આજ્ઞા બહારે પડીમાં૦ ॥૩॥

ચોથી પડીમાંમાં પાછલા ગુણ સઘલા, માસમાં
છઃ પોષા સુધમાન
પણ એક રાત્રીની ઉપાશક પડીમાં, કરણી ન
આવે નીમંળ ધ્યાન ॥પડીમાં૦॥ ॥૪॥

પાંચમી પડીમાં એ પાછલા ગુણ સઘલા, પણ
એક રાત્રીની પડીમા જાણ
સ્નાન ને રાત્રી ભોજન ત્યાગે, કાછનવાલે
સમતા આણુ પડીમાં૦ ॥૫॥

દીવસનો સીળ રાત્રીની મર્યાદા, એ પાંચ બોલ
અધિકા જાણ
જઘન્ય એક બે ત્રણ દીવસ લગી, ઊતુષ્ટા
પાંચ માસ પીછાણ પડીમાં૦ ॥૬॥

આ દીવસનો સીયળ તે તો છે પડીમાં, રાત્રી
આગાર તે પડીમાં નાહી
આગાર તે તો અવ્રત આશ્રવ, અવ્રત છે તે તો
અધંમ માંહી પડીમાં૦ ॥૭॥

ી પડીમામાં સર્વથા સીલવ્રત, પાછલા ત્યાગને
સર્વ પાળે
સચેત ખાવાનુ આગાર તે અવ્રત, ઉત્કષ્ટા છ
માસ નીહાલે પડીમાં૦ ॥૮॥
સાતમીમાં પાછલા ગુણ સઘલા, સચિત ખાવાના
ત્યાગજ કીધા
પણ આરંભનુ આગાર તે અવ્રત, ઉત્કષ્ટા સાત
માસ પ્રસીધ્ધા પડીમાં૦ ॥૯॥
આઠમીમાં આરંભ કરવો ત્યાગ્યો, પણ આરંભ
કરાવવાનો આગાર
પાછલા ત્યાગ સઘળા સુદ્ધ પાળે, ઉત્કષ્ટા
આઠ માસ વીચાર પડીમાં૦ ॥૧૦॥
નમીમે કરાવણો ત્યાગ્યો, પણ તેને માટે કીધા
ભોગવે આહાર
ઉત્કષ્ટી નવ માસની પડીમાં, પાછલા ત્યાગ
સહીત સુખકાર પડીમાં ॥૧૧॥
દસમી પડીમાંમેં પાછલા ગુણ સઘલા, પોતાને
માટે કીધો ભોગવે નાંહી
માથુ અસ્ત્રાથી મુડાવે ત્યા ચીખા રાખે, ઉત્કષ્ટી
દસ મહીના તાંહી. પડીમાં ॥૧૨॥
વશાને વસ્તુ ગમ્યા તેને પુછયા, જાણુતો હુવે
તો ...

ન જાણુતો હોવે તો કહે નહી જાણું, તેને સુખે
સુખીયો દુઃખે દુઃખીયો હોય પડીમાં ॥૧૩॥

અગીયારમીમાં સાધુનો વેશ કરીને, પાછલા
ત્યાગ પાળે સુખદાય
માથુ અસ્ત્રાથી મુંડાવે અથવા લોચ કરાવે, પણ
ન્યાતીલાનો પ્રેમબંધન તુટો નાય પડીમાં ॥૧૪॥

ન્યાતીલાને પ્રેમબંધન તે કારણ, ન્યાતીલાંના
ઘરનો લેવે આહાર
બીજા ઘરનો લેવો ત્યાગ્યો તે વૃત છે, પણ
સગાનો આગાર તે અવૃત ધાર પડીમાં ॥૧૫॥

પડીમાં ધારી પાંચમે ગુણ ઠાણે, તેની અત્યાગ
રૂપ અવૃત શ્રદ્ધયો નાંહી
ચોકડીથી દેશ વૃતી કહ્યો છે, એમ કહે તેનો
જવાબ ધારો મનમાંહી પડીમાં ॥૧૬॥

સચિત અચિત સુઝતો ને અસુઝતો, આ ચારની
અવૃત અનાદીની દાખી
સચિત અસુઝતો ત્યાગ્યો તે વૃત છે, બાકી
આગાર રહ્યો ને અવૃત ભાખી પડીમાં ॥૧૭॥

ન્યાતીલા અણ ન્યાતીલાનો આહાર ભોગવણો,
આગારને અવૃત ઠેઠની હોયો
અણ ન્યાતીલાનો ત્યાગ્યો તે વૃત છે, ન્યાતીલાનો
આચાર તે અવૃત જોયો પડીમાં ॥૧૮॥

અજ્ઞાત કુલની સાધુને ગોચરી, સમવાયંગ
ઊતરાધ્યેયન છે સાખી
પડીમા ધારીને ન્યાતીલાને પ્રેમબંધનતેથી,
ન્યાતીલાને લેવે અવ્રત ભાખી પડીમા ॥૧૯॥

કોઇ ક્રોડ રૂપીઆનો પરીગ્રહ રાખ્યો, વલી સ્ત્રી
પુત્રાદીક પરીવાર
તેનો પ્રેમબંધન રહ્યો તેહીજ અવ્રત, સર્વ છે
તેના પરીગ્રહ મંઝાર પડીમાં ॥૨૦॥

સેકડો ગુમાસ્તા તેને કમાવે, હજારો રૂપીયાનો
નફો પણ આવે
તેની અવ્રતનો પાપ લાગે નીરંતર, અસુભયોગ
રૂધ્યા તેનો પાપ ન થાવે ॥૨૧॥

ખોટ નફાનો તો માંહીક તેહી જ, સુક્ષમપણે
મમતા ભાવ નીરંતર
આ પ્રત્યક્ષ અવ્રત ઊઘાડી દીસે, બુદ્ધીવંત
ન્યાય કરે અભ્યંતર પડીમાં ॥૨૨॥

લાખ રૂપીઆનો પરીગ્રહ હતો, તે પોતાના
મૈત્રીને દીયો ભલાઈ
પછી અગીયાર પડીમાં વહેતે ચેલા, તે રૂપીઆ
છે કોના પરીગ્રહ માંહી પડીમાં ॥૨૩॥

મીત્રને અવ્રત હજાર રૂપીઆની, તેને લાખની
અવ્રતનો પાપ ન લાગે

હવે લાખની અવૃતનો પાપ કોને, એહ માલીક
છે પડીમાં ધારી સાગે પડીમાં ॥૨૪

કદાચ પડીમાંમાં તેણે કાળ કર્યાં તો, મેત્રી ન
રાખે તેની ધણીયાપ
તે ધનનો ધણી તો પડીમાં ધારી હતો, તેહથી
અવૃતનો તેને કહ્યો પાપ પડીમાં ॥૨૫॥

ને પડીમાં ધારીને કહે પડીમાં મે, જાવજીવ
પાંચ આશ્રવ ત્યાગો
ત્યારે તે કહે મારા ભાવ નાહી, તે કારણ
આશા વછા રહી લાગો. પડીમાં ॥૨૬॥

ઉત્કષ્ટો માસ અગીયાર પછી, કાયાથી આશ્રવ
સેવવાનો આગાર
તેથી કાયા પણ છ કાયનુ શસ્ત્ર, તેની સાર સંભાર
તે આજ્ઞા બહાર પડીમાં ॥૨૭॥

સામાયકમાં શ્રવકની આત્મા, અધીકરણતે શસ્ત્ર
છઃકાયનો ભાખ્યો
સુત્ર ભગવતીના સાતમે સતકે, પહેલે ઉદ્દેસે
શ્રી જીન દાખ્યો પડીમા ॥૨૮॥

સામાયકમાં ધન ભાર્યાં હીકથી, મમતા ભાવ
પ્રેમ બંધન તાયો
આઠમા સતક ને પાંચમે ઉદ્દેસે. ધન ભાર્યાં
તેના હીજ કહ્યો જીનરાયે! પડીમાં ॥૨૯॥

તેમ પડીમા મેં પણ ધન ભાર્યાં ઢીકની, મમતા
ભાવ ગ્રેમં બંધન જાણો
ધન ભાર્યાં ઢીકની અવૃત છે તેને, તેનો પાપ
લાગે છે નીરંતર આણો પડીમાં ॥૩૦॥

એ ન્યાયે તેને કહે વૃતાવૃતી, ધર્માધર્મી
તેહને કહીજે
વૃત ધર્મને અવૃત અધર્મ, પણ અવૃતમાં ધર્મ
કેમ થાપીજે પડીમાં ॥૩૧॥

પડીમા ધારી આહાર કરે અવૃતમાં, તેમાં ધર્મ
બતાવે નાંહી
તો આપવાવાલાને ધર્મ કંઈ ચીધી થશે, દાન
દીધો તેને અવૃત સેવવા તાંહી પડીયાં ॥૩૨॥

ધર્માધર્મી કહે પડીમાં ધારીને, વૃતાવૃતી પણ
તેહને બતાવે
વલી કહે તેને અવૃત નહી રહી બાકી, એહવા
વોકલાં ને કેમ સમઝાવે પડીમાં ॥૩૩॥

મતા વૃતી કહે પણ અવૃત ન કહે, આપની
ભાષાના આપ અજાણ
કોઈ કહે મારી માતા વાંઝણી, તેના જેવો તે
મુરખ જાણ. પડીમાં ॥૩૪॥

પડીમા ધારી આહાર પાણી લેવે છે, કાયાની
સાર કરે તે સાવધ વ્યાપાર

તેને પણ સાવધ જોગ જોગન શ્રદ્ધે, એ પણ
વીકલાંને પુરે અંધાર. પડીમાં ॥૩૫॥

જો પડીમા મેં સાવધ જોગ નહી બાકી, વલી
અવૃત પણ તમે તેને નહી જાણો
તો પડીમા મેં દીક્ષા લેવાનો મન થાય તો,
કયા સાવધ જોગ ના કરે પચખાણો પડીમાં ॥૩૬॥

જાવજીવ સર્વ સાવધ જોગના ત્યાગમાં રે છે,
દીક્ષા લેતા એમ કરે પચખાણો
એહને લેખે શાવધ જોગનો આગાર તે ત્યાગ્યો,
સમજો રે સમજો તમે મુઢ અજાણો પડીમાં ॥૩૭॥

પડીમાં પડીમાં બોલ રહ્યા મુરખ, પડીમાં છે
શ્રી જીન ધર્મ
જે પડીમાં આદરતાં અવૃત રહી છે, ને સેવ્યા
સેવરાવ્યા બંધશે કર્મ પડીમાં ॥૩૮॥

પ્રત્યાખાની ચોકડીને રહી શ્રાવકને, તે ચોકડીને
કોઇ અવૃત જાણે
આપ છાંદે ઉધી ઉટકામેલે, પીપલ બાંધી મુખ
જેમ તાણે પડીમાં ॥૩૯॥

અનંતાનુ બંધી પહેલે ગુણ ઠાણે, અપ્રત્યાખાની
ચોથે ગુણ ઠાણો
પ્રત્યાખાની પાંચમે રહી બાકી, છઠા ગુણ ઠાણા
થકી સંજળ જાણો. પડીમાં ॥૪૦॥

ાકડીને અવૃત કહે તેને લેખે, સાધુને પણ.
સંજલની રહી શોય
ાકડી ખપાવે તેહી જ વૃત શ્રદધે, તો ચોથે
ગુણ વૃતા વૃતી હોય પડીમાં ॥૪૧॥

ંજલનો લોભ દસમે ગુણ ઠાણો તે લેખે
વૃતાવૃતી તેને કહીજે
 સાધુને સર્વવૃતી માહે કહેતો, ચોકડીને અવૃત
નહી થાપીજે પડીમાં ॥૪૨॥

ાકડી તો છે કષાય આશ્રવ, તેને અવૃત આસ્રવ
કહે કયે ન્યાય
ાય આશ્રવને અવૃત આશ્રવ, જુદા જુદા કહ્યા
જીનરાય પડીમાં ॥૪૩॥

ીથ્યાત્વ અવૃત, પ્રમાદ, કષાય, યોગ આશ્રવ
સમવાયગ પંચમગુણ ઠાણો
ાતો અવૃત આશ્રવ બીજો કહ્યો જીન, કષાય
આશ્રવ ચોથો જાણો પડીમાં ॥૪૪॥

ાકડી તો ચોથો આશ્રવ તેને, અવૃત કહે મુઢ
વગર વીચાર
અવૃતનો છે બીજો આશ્રવ, સમજોરે સમજો
તમે મુઢ ગમાર પડીમાં ॥૪૫॥

ેાલે કષાય છે કષાય આશ્રવ, બારને કષાય
આશ્રવ બતાવે

ચાર કષાયને કહે અવ્રત આશ્રવ, મોઢાના ગોળા
ઘડઘડ ચલાવે પડીમાં ॥૪૬॥

કષાય તો ત્યાગ દીધા નહી થાવે, એહના કર્મ
ઘટ્યા ગુણ પ્રગટે ઉદારો
અવ્રતના ત્યાગ દીધા થાય વૃતી, તેથી કષાયને
અવ્રત આશ્રવ ન્યારો પડીમાં ॥૪૭॥

એમ સંભાળને ઉત્તમ નરનારી, ચોકડીને અવ્રત
નહી જાણો
પડીમા ધારીને અવ્રત આહારાદીકની, પ્રેમબંધન
ન્યાતીલાનો પીછાણો ॥૪૮॥

પડીમા ધારીને "સમણભુય" કહયો છે, તે પણ
દેશથી ઓપમા જાણો
અંતગડ દશામેં કહયો દવારકાને, પ્રત્યક્ષ
દેવલોક ભુયા પીછાણો પડીમાં ॥૪૯॥

જીન નહી પણ જીનવર સરીખા, સ્થવીરોને
કહ્યાં ઊવવાઈ માંઈ
અનંત ગુણ ફેર તેના જ્ઞાનની માંહી, પણ દેસ
થકી ઉપમા દીધી બતાઇ પડીમાં ॥૫૦॥

ચક્રવર્તીના અશ્વ રતનને, ક્ષમાને લેખે કહયો
સાધુ સરીખો
જંબુદીપ પન્નતીમાં જીન જાણ્યો, એક પણ
દેશથી ઉપમા દેખો પડીમાં ॥૫૧॥

તેમ પડીમા ધારીને કહયો સાધુ સરીખો, તે
પણ દેસથી ઉપમા જાણો
પડીમાંધીતો સંથારો અધીક છે, તે સંથારામાં
પણ ગૃહસ્થ પીછાણો પડીમાં ॥૫૨॥

ઉપાશક દશામાં કહયો ગૌતમને, આનંદ
શ્રાવક સંથારામાંહયો
હું ગૃહસ્થવાસમાં વસતો ગૃહસ્થ છુ, મને એટલો
અવધિજ્ઞાન ઊપજયો આયો પડીમાં ॥૫૩॥

સંથારામા પણ ગૃહસ્થ કહીજે, તો પડીમાં
માં ગૃહસ્થ ન કહે કોણ લેખે
એ ન્યાયે પડીમાં ધારી ગૃહસ્થ કહી જે, તેનો
ખાવો પીવો અવૃતમાં દેખે ॥પડીમાં ॥૫૪॥

ગૃહસ્થની વૈયાવચ કરે કરાવે, અનુમોદે તો
સાધુને વીર કહ્યો અણાચાર
દશ વૈકાલીકને ત્રીજે અધ્યયને, તો ગૃહસ્થને પણ
ધર્મ નહી લગાર પડીમાં ॥૫૫॥

એકાવન બોલ સેવ્યા સાધુને અણાચાર, તો ગૃહસ્થ
સેવે તેને પાપ કર્મ
એ ગૃહસ્થની વૈયાવચ્ચ, અણાચાર સાધુને,
ગૃહસ્થને કંઇ વીધ થશે ધર્મ ॥પડીમાં૦ ॥૫૬॥

ગૃહસ્થની વૈયાવચ્ચ અણાચાર એ કહી છન, તો
તો પડીમાધારી પણ ગૃહસ્થ જાણો

તેને અશનાદીક દેવે તો વૈયાવચ્ચ, તેમાં ધર્મ
કયાંથી થશેરે અજાણો ॥પડીમાં૦ ॥૫૭॥

ગ્રહસ્થને દાન દીધા અનુમોદ્યા, સાધુને પાયશ્ચીત
આવે ચોમાસી
નીશીથને પંદરમે ઉદેશે ભાખ્યો, તો ગ્રહસ્થને
ધર્મ કંઇવીધથાશી ॥પડીમાં૦ ॥૫૮॥

તો પડીમાધારીને પણ ગ્રહસ્થ કહીજે, તે દાનને
સાધુ અનુમોદે તો દંડ આવે
તો દેવાવાલાને ધર્મ કેમ થશે, બુદ્ધીવંત સુત્રનો
ન્યાય મીલાવે ॥પડીમાં૦ ॥૫૯॥

શ્રાવકનો ખાવો પીવો સર્વે અવૃતમાં, સુયગડાંગ
અઢારમે સાખી
વળી સુત્ર ઉવવાઇને પ્રશ્ન વીશમાં, તે અવૃત
સેવ્યા કહે ધર્મ અનાખી ॥પડીમાં૦ ॥૬૦॥

અવૃતને ભાવ શસ્ત્ર કહ્યો છે, સુત્ર ઠાણાંગરે
દશમે ઠાણે
તે અવૃત સેવ્યાં, સેવરાવ્યાં, ધર્મ પુણ્ય અજ્ઞાની
જાણે ॥પડીમાં૦ ॥૬૧॥

પડીમાં ધારી ને કહ્યો બાળ પડીત, વળી વૃતા
વૃતી તેને કહી જે
ધર્માધર્મી પણ કહ્યો છે તેને, બુદ્ધીવંત ન્યાય
વીચારી લેજે ॥પડીમાં ॥૬૨॥

અધર્માં તે વીપે રહયો અસંયતી, તેને અધર્મને
કીધો અંગીકાર
ધર્મીને વીપે રહયો સંયતી, તે ધર્મ આદરીને
વીચરે ઉદાર પડીમાં ॥૬૩॥

ધર્માધર્મીમાં રહયો સંયતાં સંયતી, તેને ધર્મ
અધર્મ કીધો અંગીકાર
સુત્ર ભગવતીને શતરમાં શતકે, પહેલે ઉદેશે
કહયો વીસ્તાર પડીમાં ॥૬૪॥

વ્રત તે ધર્મ અવ્રત તે અધર્મ, અવ્રત સેવરાવ્યા
ધર્મ ન હોય
પડીમા ધારીને "સમણભુય!" કહયો છે, તે દેશ
થકી ઉપમા અવલોચ પડીમાં ॥૬૫॥

સઘળા શ્રાવક ભેગા કરે તો, એક સાધુની
તુલ્ય નહી આવે
ઊતરાધ્યેયન પાંચમાં અધ્યયને, તો પડીમાં
ધારી સાધુ કેમ થાવે પડીમાં ॥૬૬॥

વળી પોષામાં સાવદનો આગાર ન શ્રધ્ધે, એ
પણ વીકલાને પુરો અંધારો
સામાયકમાં આત્મા શસ્ત્ર કહી જે, તેમ પોષામાં
પણ શસ્ત્ર વીચારો પડીમાં ॥૬૭॥

વળી જતન કરે ધરેલા વસ્ત્ર કાયોના, તે પણ
સાવધ જોગ પ્રસીદ્ધા

સર્વ સાવધ જોગના ત્યાગ સાધુને, એને સર્વ
સાવધના ત્યાગ ન કીધા પડીમા ॥૬૮॥

વળી પુત્ર સગા પરીવારથી, મમતા ભાવ પ્રેમ
બંધન પુરો
આદરપણે ત્યાગ્યાં તે પાપટલીયો, પણ સુક્ષમ-
પણો ન કીધો દુરો પડીમા ॥૬૯॥

છપોષા મારામાં કરે કોઇ શ્રાવક, એક વર્ષના
બહો-તેર થાયો
તોહે-તેરમો પોષો સંવત્સરીનો, આદીનો વ્યાજ
બાકુ લેવે કયે ન્યાયો પડીમા ॥૭૦॥

સેકડો ગુમાસ્તા કમાવે તેના, એટલા દહાડાનો
નફો આવે ઘર મઝારો
તો તેનો પણ માલીક તેજ છે, એ લેખે સુક્ષમ-
પણે રહયો આગારો પડીમા ॥૭૧॥

એમજ આગાર પડીમાધારીને પણ, આગારમાં
ધર્મ મુળ ન જાણો
પડીમાં તે વ્રત આગાર તે અવ્રત, આ બંનેને
સારી રીતે પીછાણો ॥પડીમા૦ ॥૭૨॥

એમ સાંભળ ઊત્તમ નરનારી, અવ્રતસેવ્યા ધર્મ
ન થાપો
ધર્મની આજ્ઞા દેવે તીર્થંકર, અવ્રતની આજ્ઞા
ન દેવે જીન આપો ॥પડીમાં૦ ॥૭૩॥

પડીમાંધારીની અવૃત ઓળખાવવા, જોડ દીધી
પાલી શેહેર મઝારે
સંવત અઢારસેને બરશ ચોરાણુએ, ભાદરવા
એકમ ગુરૂવારો ॥પડીમા૦ ॥૭૨॥

ત્રણ મનોરથ

દોહરો

પ્રણમું અરીહંતસિદ્ધ, વળી આચારજ ઊપાધ્યાય
સાધુ શકલ પદ વંદતા, આનંદ મંગળ થાય ॥૧॥
શ્રી જીનવર સ્વસુખ થકી, ત્રીજા અંગ મઝાર
ત્રીજે ઠાણે આખીયો, ત્રણ મનોરથ સાર ॥૨॥
શ્રાવક વૃત ધારક છકે, ચીંતવતાં સુખકાર
કર્મ મહાપાપ નીર્જરે, પામે ભવનો પાર ॥૩॥

ઢાળ

ભાખે કૃષ્ણ મોરાર, ધીકાર છે સંસાર ને
રે (એદેશી)

પ્રથમ મનોરથ માંહી, શ્રાવક એમ ચિંતવેરે
એ આરંભ દુઃખદાય, પરીગ્રહથી હુવેરે ॥૧॥
મહાઅનર્થનું મુળ, પરીગ્રહ જીન કહયો રે
ચીંચીત ને વળી સ્થુલ, પાંચ ભેદે ગ્રહયો રે ॥૨॥
ક્ષેત્ર વથુદીકજાણ, હીરણ સુવર્ણ સહીરે
કુમ્ભી ધાતુ ધન ધ્યાન, દ્વીપદ ચોપદ મંથીરે ॥૩॥
યથાશકતી પ્રમાણ, ત્યાગ ઉપરાંતહી
પંચમ મત ગુણખાન, કરણ ભેમવંતહી ॥૪॥

જે રાખ્યો આગાર, ને અવ્રત દ્વારહે
દેવા દેવાયાંતાર, પાપ સંચારહે ॥૫॥
સચિત અચિત્ત જે વસ્તુ, આહારને પાણીયાં
સાવધ કામ સમસ્ત, ભોગવાયાં ભલો જાણીયાં ॥૬॥
હીંસા હુવે ખટકાય, તણી ગ્રહવાસમેં
જીન મુની આગ્નાય, ધર્મ નહી જાસમેં ॥૭॥
આરંભ પરીગ્રહ એહ, કુગતી દાતાર છે.
ક્રોધ માન માયા લોભ, તણુ કરણહાર છે ॥૮॥
સંજમ સમકીત કલ્પ, તરૂનો ભંજતુ
મહા મંદ બુદ્ધી અગ્નાન, તણી મનરંજતુ ॥૯॥
માંઠી લેશ્યા હોય, આદ્ર રોદ્ર ધ્યાન મેં
ન્યાય ન સુઝે કોય, લિપ્ત ધનવાનને ॥૧૦॥
સુમતી સુચી શોભાગ્ય, વીનાસણ એહવી
જન્મ મરણ ભય અથાગ, હુવે પરીગ્રહ થકી ॥૧૧॥
કડવા કર્મ વીપાક, તણો હેતુ સધૈ
સીચે તૃષ્ણાવેલ, વીષય ઇંદ્રી વધે ॥૧૨॥
દારૂણ કર્કશ દુઃખ, વેદના અશરાલહી
કુડકપટ પરપંચ, કરે વીકરાલહી ॥૧૩॥
એ સરીખો નહી મોહ, પાસ પ્રનીબંધ હે
સ્નેહ રાગ કરી ત્યાગ, મુર્છા અંધ હે ॥૧૪॥
દાન, કુપાત્ર, દુર્ગતીદાયક જીન કહે
પરિગ્રહથી દેવાય, તેથી ધર્મ કેમ લહે ॥૧૫॥

ધણા કાળની પ્રીત, વીનાસે ખ્યાત મેં
ધર્મની રીત, છોડે વળી ન્યાત મેં ॥૧૬॥
મેં આરંભ પરીગ્રહ, જે દીન ત્યાગસ્યું
તે દીન ધન્ય, અંતસ વૈરાગસ્યું ॥૧૭॥
અસંતર ગ્રન્થ, તણી મુરછા તજુ
પંચ ભારની તેહ, નામ પ્રભુનું ભજું ॥૧૮॥

દોહરા

મનોરથ ચિંતવે, શ્રાવક જે વ્રતધાર
લેવન કારણું, વીનશંતા નહી વાર ॥૧॥
બાંધવ ત્રીવા, પુત્રાદીક પરીવાર
સહુ એ સગા, બધો સંસાર અસાર ॥૨॥
શ્રમણા વસું, ચારીત્ર મોહ જે કર્મ
ઉપસમીયાથી કદાચ, લેસું ચારીત્ર ધર્મ ॥૩॥

ઢાળ

મન વાલીયો તારા કૃષ્ણ ભાવે રૂડી ભાવના (એ દેશી)
ધન સંજમ ધરમુની, ત્યાગ્યો તે સંસાર
મહાવૃત ધારકા, પાલે પાંચ આચાર.
ધન ધન સંજમ ધરમુની ॥૧॥
જીન આણા બાહીરો, સાવધ કારજ તાય
આદેશ દે તેહનું, મૌન ધારે મુનીરાય ॥ધ૦॥ ૨॥
વીધ યતી ધર્મ ધારીયો, યતિ નામ કહેવાય
વિષય ઇંદ્રીઓ તણા, બીજે અર્થ સુખદાય
॥ધ૦॥૩॥

દોષ બેતાળીસ ટાળકે, લે ભીક્ષુ સુદ્ધ આહાર
કહ્યો ભીક્ષુએ ગુણ થકી, ભેદે કર્મ અપાર ॥ધ૦॥૪॥
સાધે શીવ મગ સાધનાં, સાધુ મહા ગુણ ખાન
બારે ભેદે તપ કરે, તપશી નામ વખાન ॥ધ૦॥૫॥
નહી હણો નહી મારો જીવને, દે ઉપદેશ મહંત
માહણ મહાગુણ આગળા, શાંતી ભાવ તે સંત ॥ધ૦॥૬॥
કલ્યાણકારી તે ભણી, કલ્યાણક મુની નામ
વીઘ્નો પશમકારીપણે, મંગલીક અભીરામ ॥ધ૦॥૭॥
ધર્મોપદેશક ગુણ થકી, પુજનીક તસુ પાય
ત્રણ લોકના અધીપતી, ધર્મ દેવ મુનીરાય ॥ધ૦॥૮॥
ચિત પરશન દરશન તસુ, ચૈત્ય સદા સુખકાર
નવવિધ પાલે બ્રહ્મકૃયા, બલીહારી બ્રહ્મચાર ॥ધ૦॥૯॥
જન્મ સફલ કીધો મહારૂષી, છઃકાયા પ્રતીપાળ
ભવસાગરમેં ડુબતાં, વહાણ સમા દયાળ ॥ધ૦ ॥૧૦॥
સ્નેહપાશ નાહી કેહથી, સંવેગી વેરાગ
ગ્રથી ત્યાગ નીગ્રંથ છે, મહેકત સુગરા અથાગ
॥ધ૦ ॥૧૧॥
મુખ્ય કીયામાં શ્રમ કરે, શ્રમણ કહીજે તેહ
યોગ વીમલ સાધે સદા, તેથી યોગી કહે ॥ધ૦ ॥૧૨॥
આર્જવ આર્જવ ભાવથી, માર્જવ માર્જવ ભાવ
શૌચ સુચી કીયા ભલી, કરતા મુક્તી ઉપાય
॥ધ૦ ॥૧૩॥
ધર્મ વજ્ર વીણજે સદા, સ્વસંવાદ સુવીચાર
કર્મ કટક દલ ટલવા, સેનાપતી ગનધાર ॥ધ૦ ॥૧૪॥

મન વચન કાયા ગોપવે, સુમતી પાંચ પ્રકાર
ઇંદ્રીઓ સ્વમુખ કરી, ન લહે ગુણનો પાર
॥ધ૦ ॥૧૫॥

સમતા એકવીશ દોષ જે, ટાળે તે ભલી રીત
તેત્રીશ આશાતનાં, કરે નહી સુવીનીત ॥ધ૦ ॥૧૬॥

આચારજ ઊપાધ્યાયની, વચાંવચ્ચથી ધરે પ્યાર
તપસ્વી નાના વળી રોગીને, વસ્ત્રાદીક દે આહાર
॥ધ૦ ॥૧૭॥

ભવ ભ્રમણ ભમતા જીવને, તારણ તરન સમાન
ગહન કંતાર સંસારથી, લ્યાવે શીવમગ સ્થાન
॥ધ૦ ॥૧૮॥

ચંદ્ર તણી પરે નીર્મળા, તમમીથ્યા મતિનાશ
અડગ અમર ગીર સારખા, રવીવત જ્ઞાન પ્રકાશ
॥ધ૦ ॥૧૯॥

જીન ભાષિત દાખીત સદા, સાધુ શ્રાવકનો ધર્મ
અવ્રત વિષ સમલેખવી, પાલિ ટાળી કર્મ ॥ધ૦ ॥૨૦॥

આતમ ભાવે વીચરતા, ધ્યાવેનિજ ધ્યેય ધ્યાન
અક્ષરતા પદ પરીણમે, ધનધનતે ગુણવાન ॥ધ૦ ॥૨૧॥

નીંદત વંદત સમપણે, રાગદ્વેષ નહી હોય
જસ અપજશ જીવણ, મરણમાં હર્ષ
શોગ નહી કોય ॥ધ૦ ॥૨૨॥

સંજોગ જન્મારો ધન ઘડી, ભાવે ભાગ્યત જેહ
અપ્રતી બંધ વાયુ પરે, તજી કુટુંબથી નેહ ॥ધ૦ ॥૨૩॥

ચારીત્ર મોહ ક્ષયોપશમ્યાં, હુએહવો વ્રતધાર
થાસ્યુ તે દીન ધન ઘડી, આનંદ હર્ષ
અપાર ॥૫૦॥૨૪॥

દોહરા

ત્રીજો મનોરથ ચીંતવે, મનમે, શ્રાવક એમ
સંજમ ગ્રહી સુભ ભાવથી, લીધા નીભાવું નેમ ॥૧॥
આ સંસાર અગાધમાં, ભમ્યો કાળ અંનત
બહુ ખટ રસ ભોજન કીધા, સમતા નહી ઉપજંત ॥૨॥
ચરણ સહીત અણુશણ કરૂં, પાદોપગમન સંથાર
અવસર મરણતણે વલી, હોય જો શરણયાચાર ॥૩॥

ઢાળ

રહો રહો રાજેસરા કેશરીયા તથા હુ તુજ
આગળ શી કહુ કનૈયા (એદેશી)
શુભા શુભ પુદગલ ફરશીયા ॥ગુણવંતા ॥ષટ
ત્રણુ દીશનુ આહાર હો ॥ગુ॰॥ શ્રાવક
દુગંધ સુગંધ ફરશ આહેદી ॥ગુ॰॥ પાંચ વરણ
રસ ધારે હો ॥ગુ॰॥ શ્રી॰
ભાવે એહવી ભાવનાં ગુણવંતા ॥૧॥
ખોટી માયા મોહણી ॥ગુ॰॥ ખોટી પુદગલ
પર્યાય હો ॥ગુ॰॥ શ્રી॰॥
ઉદય થયા દુઃખ નીપજે ॥ગુ॰॥ વેદે ચેતન
રાયહો ॥ગુ॰॥શ્રા॰॥ ભાવે ॥૨॥

પ્રકૃતી આવીસે કરી ॥ગુ૦॥ ક્રોધમાન માયા
લોભહો ॥ગુ૦॥

ચર ચાર ભેદે સંચરે ॥ગુ૦॥ પામે ચેતન
ખોભહો ॥ગુ૦॥શ્રા૦॥ ભા૦॥૩॥

હાસ્ય રત્તારત્ત ભય વળી ॥ગુ૦॥ સોગ
દુગંછાં થાયહો ॥ગુ૦॥શ્રા૦॥

સ્ત્રી પુરૂષ નપુંશક તીહું ॥ગુ૦॥ મોહ ચારીત્ર
કહીવાંયહો ॥ગુ૦॥શ્ર૦॥ ભા૦॥૪॥

દર્શન મોહ ઉદય થકી ॥ગુ૦॥ મીચ્છત સમ
કીતજ્ઞાન હો ॥ગુ૦॥શ્રા૦॥

મીશ્ર મોહનીયે તીહુ ॥ગુ૦॥ હાંણે નીજ ગુણ
ખાનહો ॥ગુ૦॥શ્રા૦॥ ભા૦॥૫॥

અશાતા વેદનોદય ॥ગુ૦॥ ભુખ તૃષાદી
પીડંતહો ॥ગુ૦॥શ્રા૦॥

લાભ ભોગાન્તર ક્ષયોપશમ્યાં ॥ગુ૦॥ ભોગ
થકતી પાંવંતહો ॥ગુ૦॥શ્રા૦॥ ભા૦॥૬॥

નામ ઉદયથી સહું મળે ॥ગુ૦॥ ગમતા અણ
ગમતા ભોગહો ॥ગુ૦॥શ્રા૦॥

વીવીધ પ્રકારે ભોગવે ॥ગુ૦॥ શરીરાદી રોગ્ય
આરોગ્યહો ॥ગુ૦॥શ્રા૦॥ ભા૦॥૭॥

યમ અનંત સુખ દુઃખ લહ્યા ॥ગુ૦॥ ભવ ભવ
ભમીયો જીવહો ॥ગુ૦॥શ્રા૦॥

સ્વર્ગ નરક મનુષ્યમાં ાગુ૦ા તીર્યંચ ગતીમાં
અતીવહો ાગુ૦ાશ્ર૦ા ભા૦ા૮

અનંત મેરૂ સમ આહારીયાં ાગુ૦ા અનંત પુદગલ
પર્યાય હો ાગુ૦ શ્રા૦ા

એકએક લોકાકાશમે ાગુ૦ા વાર અનંત કહીવાય
હો ાગુ૦ શ્રા૦ા ભા૦ ાા૯

ભોજન દીધા આ આત્મા ાગુ૦ા બહુ મુલ્યનો
તંતહો ાગુ૦ શ્રા૦ા

એમ જાણી અણુશણ કરે ાગુ૦ા છેહલે અવસર
સંત હો ાગુ૦ શ્ર૦ા ભા૦ ાા૧૦ાા

અઢાર જે પાપનાં ાગુ૦ા થાનક પ્રતે આલોય
હો ાગુ૦ શ્રા૦ા

નીંદે દુષ્ટ્ર જે થયા ાગુ૦ા સલ્ય રહીત સહુ
કોય હો ાગુ૦ શ્રા૦ા ભા૦ ાા૧૧ાા

લાખ ચોરાશી યોનીને ાગુ૦ા વારંવાર ખમાય
હો ાગુ૦ શ્રા૦ા

રાગદ્વેષ તજ સહુ થકી ાગુ૦ા દર્પ શોગ
નહી હાય હો ાગુ૦ શ્રા૦ા ભા૦ ાા૧૨ાા

ચાર પ્રકાર આહાર જે ાગુ૦ા ત્યાગે મમતા
રહીત હો ાગુ૦ શ્રા૦ા

પાંચ આશ્રવ પચખી કરી ાગુ૦ા પાદોપગમન
સહીત હો ાગુ૦ શ્રા૦ા ભા૦ ાા૧૩ાા

જંગમ સ્થાવર સંપતી ॥ગુ૦॥ દ્વીપદ ચોપદ
વોશરાય ॥ગુ૦ શ્રા૦॥
અરીહંત સિદ્ધ સાધુ ધ્યાનથી ॥ગુ૦॥ શીવગતી
નજીક થાય ॥ગુ૦ શ્રા૦॥ ભા૦ ॥૧૪॥
આલોક પરલોકની ॥ગુ૦॥ જીવતવ્ય સધીર
હો ॥ગુ૦ શ્ર૦॥
આશા નહી કામ ભોગની ॥ગુ૦॥ સમપરીણામ
સુધીર હો ॥ગુ૦ શ્રા૦॥ ભા૦ ॥૧૫॥
અંત સમા મેં એહવો ॥ગુ૦॥ પંડીત મરણ
જે થાય હો ॥ગુ૦ શ્રા૦॥
મનના મનોરથ ત્યારે ફળે ॥ગુ૦॥ આનંદ હર્ષ
સવાય હો ॥ગુ૦ શ્ર૦॥ ભા૦ ॥૧૬॥
ધન્ય દીવસ ધન્ય જે ઘડી ॥ગુ૦॥ આરાધક પદ
પાય હો ॥ગુ૦ શ્રા૦॥
થોડા ભવને આંતરે ॥ગુ૦॥ સિદ્ધ ગતીમાં તે
જાય હો ॥ગુ૦ શ્રા૦॥ ભા૦ ॥૧૭॥
થી બીજુ ગુણ આગળા ॥ગુ૦॥ પ્રગટ બતાવ્યો
રાહ હો ॥ગુ૦ શ્રા૦॥
જીન ધર્મ જીન આજ્ઞા માંહી ॥ગુ૦॥ આજ્ઞા
બહાર નાંહી હો ॥ગુ૦ શ્રા૦॥ ભા૦ ॥૧૮॥
ભારી માલગણી બીજે પાટે ॥ગુ૦॥ ત્રીજે
તખ્ત રૂપીરામ હો ॥ગુ૦॥ શ્રા૦॥
ચવ પર પદ તુર્ય સુર્યસા ॥ગુ૦॥ પાંચમા
મઘરા કહેવાય હો ॥ગુ૦॥ શ્રા૦ ભા૦॥૧૯॥

માણેક માણેક સરખા ॥ગુ૦॥ વર્તમાન ગચ્છ
સ્થંભ હો ॥ગુ૦॥ શ્રા૦॥
નામે ડાલ શશી ભલા ॥ગુ૦॥ ભવીજન નીરખ
અચંભ હો ॥ગુ૦ શ્રા૦ ભા૦
ઓગણીસય પેસઠ વળી ॥ગુ૦॥ માગશર સુદ
પખપેખ હો ॥ગુ૦॥ શ્રા૦॥
શ્રાવક ગુલાબ કહે ભલે ॥ગુ૦॥ આનંદ હર્ષ
વીશેખહો ॥ગુ૦ શ્રા૦॥ ભા૦

કલશ ગીતક છંદ

એમ ત્રણ મનોરથ ચીતવે, જે ભવીક નીત્ય
પ્રત્યે જાણુહી
અધ રાશી કર્મ વીનાશ થાવે, પામે પદ
નીર્વાણુહી ॥
ગણી ડાલચંદ દીનંદ સમ, મમ ગુરૂ
તાશ પસાયહી
કહે શમહો પાઠક ગુલાબચંદ, આનંદ
હર્ષ અથાયહી ॥૨

દશ વીધી શ્રાવક આરાધના

દોહરા

શ્રી અરીહંતા દીક સહુ, પાંચે પદ સુખકાર
મન વચન કાયાએ કરી, કરૂં દાશ નમસ્કાર ॥૧

અરીહંત સિદ્ધ સાધુ વળી, કેવલી ભાષીત ધર્મ
એ ચારે શરણાં ગ્રહી, પામે શીવ સુખ પરમ ॥૨॥
શ્રાવક ને વળી શ્રાવીકા, વ્રત ધારક હુવે જેહ
કેવલી ભાષીત ધર્મ મેં, રાખે નહી સંદેહ ॥૩॥
લીધા વ્રત પાળે વળી, શ્રીજીન મતીથી પ્યાર
ઉપસર્ગથી ચલચીત નહી, લોપે નહી ગુરૂકાર ॥૪॥
કર્મ જોગથી કોઇ સમે, લાગે વાર
ગુરૂ મુખ પાંયશ્ચિત લૈકરી, દંડ કરે અંગીકાર ॥૫॥
મુની આલોવે દશ વીધે, આરાધન સુખકાર
તે રીતે શ્રાવક પડિકમે, સમકીત વ્રત અણાચાર ॥૬॥
આરાધના જયાચાર્યકૃત, જોડ પુરાતન જાણુ
તે અનુસારે હુ કહુ, સુણજો ચતુર સુજાણ

ઢાલ પેહલી

વેદક જગ વીર લા (એદેશી)
શ્રાવક ગુણ રસીયા ॥એ આંકડી૦॥
શ્રી જૈન ધર્મ માંહી જે રસીયા, તેને દેવ ગુરૂ
દીલ વસીયારે. શ્રાવક ગુણ રસીયા
હાડ અને વળી હાડની મીંઝી, ધર્મ ચઢી રહે
ભીંજીરે ॥શ્રા૦ ॥૧॥
દેગુરૂ કુદેવની વંછે ન સેવા, ધીર વીર ગુણ
ગેહવારે ॥શ્રા૦
ધર્મમાં દ્રઢ રહી નીત્ય મેવા, અડીગઉ સુરગીરી
જેહવારે ॥શ્રા૦ ॥૨॥

વ્રત પચખાણ શુદ્ધ જે પાળે, નીત્ય આતમ
અજવાળે રે ॥શ્રા૦

અતીક્રમ વ્યતીક્રમ નાંહી સંભાળે, અતીચાર,
અણાચાર ટાલેરે ॥શ્રા૦

કર્મ યોગ દોષ લાગે કોઈ વારે, તા દંડ કરે
અંગીકાર રે ॥શ્રા૦

એ ટંક આલોયણા લેવે, પખ્ખી દીન તો
અવસ્યમેવરે ॥શ્રા૦

ચોમાશી નહી ચુકે લગાર, શુદ્ધ પરીણામ
સુવીચારરે ॥શ્રા૦

પર્વ સંવસ્તર આવે જેવારે, પોષધ આઠ પોહર
ધારે રે ॥શ્રા૦

ધ્યાન કરી શુભ ભાવના ભાવે, લાખ ચોરાશી
જીની ખમાવેરે ॥શ્રા૦

પ્રમાદ છાંડી નીત્ય ધ્યેય ધ્યાવે, આરાધક પદ
પાવે રે ॥શ્રા૦

વ્રત સંસારી વળી હણુ કર્મી, જગતવલ્લભ પ્રીય
ધર્મી રે ॥શ્રા૦

મતા લોપતુ કેમ કરત ઉદાર, આપુ તે અપી-
કાર રે ॥શ્રા૦॥

સમકીત રતન જતનથી રાખે, ન હુવે દુઃખ શીવ
સુખ ચાખેરે ॥શ્રા૦॥

જેમ કંદંમથી પંકજ ન્યારો, તેમ સંસાર
મઝારો રે ॥શ્રા૦

હુવે પરીણામ વસે ઘરવાશા, રાખે છોડવાની
આશા રે ॥૬॥
આ ભવ પરભવમાં સુખ પામે, ઢાળ પેહલી એ
ગાવે રે ॥૭॥

દોહરા

પ્રથમ દ્વાર આલોયણા, બીજે વ્રત આરોપ
ત્રીજે જીવ ખમાવવા, સુદ્ધ મનથી તજ કોપ ॥૧॥
ચોથે પાપજ પરહરે, પાંચમે શરણાચાર
છઠે દુષ્કૃત નીંદવાં, સાતમે સુકૃત સાર ॥૨॥
આવે સારી ભાવના, આઠમા દ્વાર મઝાર
નવમે અણુશણ ચીત ધરે, દશમે સમરે નવકાર ॥૩॥

ઢાળ (ચોપાઇની દેશી)

સાંભળો હુવે પહેલો દ્વાર, તેમાં આલવણા અધીકાર
જ્ઞાન દર્શન ચારીત્ર તપસાર, પડી કમે વ્રત અણાચાર ॥૧॥
શ્રી જીનવર વચન ઉદાર, સાંચા શ્રધ્યા ન હુવે
કીણવાર
તેની રાખી નહી પ્રતીત, રૂચીયા ન હુવે સુવદીત ॥૨॥
અક્ષર દીર્ઘ લઘુ બોલતાં, આળશ કરી અર્થ
ખોલતા ॥૩॥
ઇ દીવુ કહ્યા હુવે કોય, મીચ્છામી દુક્કડં કોય
ામ વીનયદીક આઠ પ્રકાર, ભણાવે જે જ્ઞાન આચાર
વીનય રહીત ભણ્યો હુવે જ્ઞાન, લેવુ મીચ્છામી
દુક્કડ બાણ ॥૪॥

પાઠ અર્થ વીરૂદ્ધ જે કીનો, મીથ્યા અર્થ સાંચો
કહ દીનો
કીધી જ્ઞાન આશાતનાં કોય, થાવો મીચ્છામી
દુકડં મોય ॥૫॥
ભાજન વગર જ્ઞાન ભણાવ્યો, સાંચો અર્થ
જુઠો દરશાવ્યો
સુત્ર વીરૂદ્ધ પરૂપણાં કીધી, લેવુ આલોવણા
તેની સીધી ॥૬॥
પાખંડીઓના વચન સુહાયા, સુત્રમાં
ગપોડા બતાવ્યા
શંકા પાડી હોય બીજાને, લેવુ મીચ્છામી
દુકડં સારા ॥૭॥
વ્યાખ્યાન આદીકરે માંય, સાંભળતાને દીધી
અંતરાય
દોષ વશથી વીવીધ પ્રકાર, ભાષા બોલી
વીના વીચાર ॥૮॥
પાંચ જ્ઞાન નીંદવીયા સોય, વલી ગોપવીયા હુવે
કોય
નીંદા જ્ઞાની તણી કરી જેહ, થાવો મીચ્છામી
દોકડં તેહ ॥૯॥
એમ દર્શનના અનીચાર, આલવણા કરૂ
તેની સાર
આઠ ગુન જે સમ્યક પ્રકાર, પાયાં ન હુવે
વીનય વીચાર ॥૧૦॥

ી દેવની તાણ, પ્રશંસા કરી હોય જાણ
ી ચાલતા પરચા મેં દંકત, કરી હોવે
તેની ભકત ॥૧૧॥

જીવ અજીવને જીવ, ધર્મ અધર્મા
ધર્મ અતીવ
સાધુ અસાધુ સાધુને અસાધ, માર્ગ કુમાર્ગ
એમ જ લાધ ॥૧૨॥

મોક્ષવાળાને અમોક્ષ ગયો, હાંસી સ્વ પર
વશથી કહ્યો
સર્વ બોલાનો થાય, થાવો મીચ્છામી
દુકડં થાય ॥૧૩॥

સાધુને છઃકાય વળી, સીદ્ધ સંસારી માંય
શંકા રાખી હુવે કંઇ વાર, હોજો મીચ્છામી
દુકડં સાર ॥૧૪॥

વાતાં આગમમાં આવી, સાંભળને
હીસાબ લગાવી
વીપરીત સમઝ સમઝાઇ, લેવું મીચ્છામી
દુકડં ગાઇ ॥૧૫॥

સાધુ સાધવી જાન, એકમ પુનમ
ચંદ સમાન
અનંત ગુણ ફેર સંજમ માંહી, તેમાં શંકા
રાખી હુવે કંઇ ॥૧૬॥
વીપરીત રૂપ વગાવતા દેખી, સંજમ સંપ્યો ન

હુવે ધરી શેખી
પર પુઠે નીંદા કરી કોય, થાવો મીચ્છામી
દુકડમોય ॥૧૭॥

કરડી પ્રકુતી કોઈની જાણી, ચારીત્રમાં શંકા
આંણી
થયો ગણુ અપારાઠો કોઇ વાર, લેવું મીચ્છામી
દુકડધાર ॥૧૮॥

ગણી નાથના અવગુણ ગાયા, વળી ગણુથી કલુચ
ભાવ આયા
સુવનીતના ભાવ ફીરાયો, તેનો મીચ્છામી દુકડ
થાયો ॥૧૯॥

દેવ ગુરૂ ધર્મ ઉદાર, દેશ સર્વ શંકા દીલધાર
તેનુ મીચ્છામી દુકડસાર, હવે શંકા ન રાખ
લગાર ॥૨૦॥

કંખા અનમતીની વંછા જાની, બાહ્ય ક્રીયાવંત
બુગલ ધ્યાની
તેની પ્રસંસા સેવા કીધ, થાવો મીચ્છામી દુકડ
પ્રસીધ ॥૨૧॥

વીતગંછા સદેહ ફળ માહી, પોતે રાખી બીજાને
રખાવી
તેહનું ત્રીવીધ ત્રીવીધ મોય, થાવો મીચ્છામી
દુકડમોય ॥૨૨॥

જીન આજ્ઞા મેં ન જાણ્યો, આજ્ઞા બહાર ધર્મ
વખાણ્યો
હીંસા દિધા ધર્મ કહ્યા કોય, થાવો મીચ્છામી
દુકડમોય ॥૨૩॥

પરમેષ્ટીના ગુણગાવુ, સાચી શ્રધ્ધા જીવને
શ્રદ્ધાવુ.
ઘીર સુખની હદઆય, ત્યાં જવાનો
કરૂ ઉપાય ॥૨૪॥
કર્મ પટલો નીત્ય કરશું, ભવ સાગર
પાર ઉતરશું
ઢાલમાં પહેલો દ્વાર, વળી આગળ બહુ
વીસ્તાર ॥૨૫॥

દોહરા

ચારીત્રનાં પડીકમું, ઓગણીશી અતીચાર
સાંઠ બાર વ્રતનાં, પંદર કર્મા દાનદાર ॥૧॥
અણુવ્રત અતીભલાં, ગુણવ્રત ત્રણ અવધાર
શીખાવે બાર છે, મંત આરે સુખકાર ॥૨॥
તેની આલોયણાં, આરાધક પદ હેત
ચોચી નહી રૂલુ, સુત્ર તણો સંકેત ॥૩॥

ઢાળ

કેઇ મત રાખજ્યો (એ દેશી)
પ્રણુ હુ કરૂ, શુદ્ધ પરીણામે હોઈ રે
બાળકની પરે, મારી આત્મા લેવું
ધોઇ રે, ॥વ૦ ॥૧॥
સુત્ર માંહે ભાખ્યુ, બાંધ્યા દોષ દીસે રે

ગાઢે ઘાવે ઘાલીયા, અતીભાર ઘાલ્યા કરી
રીસો રે ॥૧૦

થાવો મીચ્છાંમી દુકડં તેહતુ
ચામડી છેદી શસ્ત્રથી, ભાત પાણી વીછોહી રે
વીન અપરાધે આકુટી, હણવા બુદ્ધો કરી
હણ્યા સોહી રે ॥થાવો૦

આળ ઝુઠા કોઈ જીવને, દીધા હુવે કોઇ વારો રે
છાની વાત પ્રકાશને, કીધો હુવે કોઇનો
બગારો રે ॥થાવો૦

મૃષા ઉપદેશ દીધો વળી, લેખ ખોટા લખ્યા
તાહ્યો રે
રાજ પંચો મુખ આગળે, ઝુઠી શાખ ભરાયો રે
॥થાવો૦

થાપણમોસા જે કીધા, ઇત્યાદીક મૃષાવાયોરે
હાસી કૌતુહલથી કદાચ, વળી લોભને વશ
આયોરે ॥થા૦

ચોરતણી પરે ચોરીયા, તાલો તોડ વટી તો
પર કુચી યારી કારણે, ચોરથી કરી હુવે પ્રીતો
॥થા૦

વસ્તુ ચોરીની લીધી હુવે, વળી આજ દીધો
કોઇ વારોરે
અદલ બદલ કપટપણે કરી, દીધો રાજ વીરૂદ્ધ
વ્યાપરોરે ॥થા૦

સારી વસ્તુ દેખાડને, નીકામી આપીરે
હીન દે વધ આયને, ખોટા માપણાં માપી રે
॥થા૦॥૯॥
તે મનુષ્ય તીર્યંચથી, દેવાંગના સંગ હોઇ રે
સો અને તીર્યંચણી, માડી નજરાં જોઇ રે ॥થા૦॥૧૦॥
એક વેશ્યાની રાખી વદી, કુશીલ સેવ્યો રકત હોઇ રે
કર્માદીક જોગથી, પાપ લાગ્યાં હોવે કોઇ રે
॥થા૦॥૧૧॥
પરીગ્રહી વેશ્યાં આદીથી, મૈથુનાદીક અભીલાખી રે
પરીણામે સેવીયો, ચક્ષુ કુશીલે આંખી રે॥થા૦૧૨॥
અનેક પ્રકારથી, ઔયાદીકથી ભાવી રે
મેળવ્યા બીજા, તણાં, ભીજાને હર્ષધરી
પરણાવી ॥થા૦૧૩॥
વસ્તુ હીરણ્ય સુવર્ણને, ધનધાનાદીકમાંયો રે
ધાતુ દીપદ ચોપદ ઘણાં, મર્યાદ ઉપરાંત
વધાયો રે ॥થા૦॥૧૪॥
ભણી તીસરી, કહી પહેલા દ્વાર મંઝારી રે
પ્રગટ વીસ્તાર છે વળી ઘણું, સાંભળતાં સુખકારો રે
॥થા૦॥૧૫॥

વ્રત આલોયણ હુકરૂ

દોહરો

હેવ છે ત્રણ માંહરે, યથાશકતી પ્રમાણ
લાગ્યો હવે તેહમેં, આલવણ તસુનાણ ॥ ૧ ॥

ચીહુ શીખા ચોટીસમાં, આદરીયા ગુરૂપાશ
દુષણ લાગ્યો કોઈ સમે, આલવણા કરૂ તાશ ॥

તંબોલીના પાન જેમ, વારંવાર સંભાલ
કરતા આતમ ઉજળી, પ્રગટ થાય ગુણમાલ ॥

ઢાળ

ભોલા ભમં મે કયુ ભમ્યો, કયો તુજ આલ ઉઠી રે (અ
દીશી મર્યાદ થકી કદા, આગળ જાય પાપ કીધો રે
ઉચી નીચી તીરછી દીશા મઝેં, ઓછો વધતો
ગણી લીધો રે
લઉ મીચ્છામી દુકડ તેહનુ ॥
સંદેહ સહીત ગતા ગતી કરી, આવો પાછો
પગ દીધો રે
વગર રાખી ભુમી તણી, આહાર કરી પાણી
પીધોરે ॥ ૯૯

સચીત અચિત દ્રવ્ય લાગવ્યા, વળી ગહણાં વસ્ત્ર
સવાયો રે
એક અનેક વેરા કોઈ, અધીકો લોભમા આયે રે
॥ ૯૭

પંદર કર્માદાન સેવીયા, વળી અનેરા પાપે રે
મન વચન કાયા કરી, અનુમોદ્યા હુવે જાણો રે ॥ ૯૮
કપ. કરી કંદર્પની, ભાંડ કુચેષ્ટા કીધા રે

વીન અજે પાપારંભ કીધા, રાત્ર તીણા કેયી
સીધા રે ॥ લ૦ ॥૫॥

સામાયકમેં કોઇ સમે, હાંસી કોતુહલ અંધાયોરે
વીન રેયા વીન પુન્ન્યાં, તન ચંચળતાં સવાયો રે ॥લ૦॥૬॥

પુંજ્યા વીના પાંરી હુવે, ભાષા સાવધ બોલી રે
...કે કામ મજે, મનની લગાવી ઓલીરે ॥લ૦॥૭॥

ક મર્યાદથી, ઓછી કર્યો હુવે તાયોરે
રે ધર્મ ત્રણુના, અવિનયમાં ચિત્ર લ્યાયોરે ॥૮॥

ગાદીકજે વ્રત છે, તે નહી સેવ્યો સેવાવ્યોરે
આમી સામી બહારલી, આપો પુદગલ
શબ્દે જણાયો રે ॥લ૦॥૯॥

કરતાં કોઈ સમે, સેવ્યા સાવધ કામો રે
એય વીન પુજ્યાં, ફર્યો આમાને સામાં રે ॥લ૦॥૧૦॥

રે પાસ અને ભુમિકા, ઊગ્રણુ શેઝા સંથારો રે
રે લેહણુા ન કીધી હુવે, નીંદા વીકથાથી
પ્યારો રે ॥લ૦॥૧૧॥

સાધુ નીગ્રંથને, અપ્રીય વચન જે ભાખ્યો રે
નીંદા કરી તેહની, આળઅછતો દાખ્યો રે
॥ લ૦॥ ૧૨॥

પ્રકારનુ દાન જે, અસુઝતાદીક દીધો રે
પરવશ કોઇ અવસરે, સાધુનો કાજ કીધો રે ॥લ૦॥૧૩॥

મેલી પાસુક વસ્તુ સચિત્ત પર, વળી સચિત્તથી
ઢાંકયો રે
અણગમતો આહાર સાધુને, મોટાઇ કરી નાંખ્યો રે
॥૩૬

ભાણે બેસી મુનીરાજની, ભાવના નહી ભાવી રે
દાન આળશથી નહી દીધો, શુદ્ધ મલ્યા જોગવાઇ રે
॥૩૭॥

આ બાર વ્રતો તણી, આલોવણા કરી લીધી રે
જીનસિદ્ધ સાધુ સાખથી, આત્મા નીર્મળ કીધી રે
॥૩૮॥

તપ આચાર બાર વીધે, અભીગ્રહ ત્યાગ અનેકો રે
તેનો અનચાર સેવ્યો હુવે, બળવીર્ય ગોપ્યો
વીશેકો રે ॥૪૦॥

ચોથી ઢાળ કરી ભલી, કહ્યો પહેલો દ્વારો રે
કહેતા સાંભળતાં સુખ હુવે, આનંદ હર્ષ
અપારો રે ॥૩૧

પ્રથમ દ્વાર એમ સાધુને

કળશ

એમ પહેલો દ્વાર સુધાર, આતમતત્ત્વ અ.૩૨૦ [illegible]
એ રીતથી જે શ્રાવક સુજાણ, દીયા બારપર [illegible]
ઉત્પન્ન હુવે દેવ દેવ લોક, પુરે પુન પરહિત [illegible]

ધ્યા અગ્નિથી કર્મ કાષ્ટ જાલી, પાલીયે મત ઉમહી ॥૬॥
ઇરે સમ્યક મત રોપણ દ્વાર

દોહરો

મનથી ગ્રહસ્થા શ્રમમે, અનેક પાપ ઉત્પન્ન
આરંભ પરીગ્રહ સર્વથા, તજસ્યું તે દીનધન્ત ॥ ૧ ॥
પુરે સુગુરૂ સમીપમે, સમકીત મત લીધા તેહ
તે હમણાં ફરી ઉચરૂ, સીદ્ધ સાધુ શાખેહ ॥ ૨ ॥

ઢાળ અરીહંત મોહકાયે (એદેશી)

સમકીત શુદ્ધ મન આદરૂએ, અરીહંત છે મુઝ દેવકે
સાધુ શુદ્ધ જેહનાએ, સાચે મન કરૂ સેવકે,
સમકીત આદરૂ એ ॥ ૧ ॥
તે કર્મ રૂપ અરિજણ હણ્યાએ, રોકયા છે
પાપના દ્વારકે
રાગ દ્વેષ ક્ષય કીધાએ, નીજ ગુણ પ્રગટ ઉદાર કે ॥સ૦ ॥૨॥
લોકાલોકની વસ્તુનાંએ, જાણ રહ્યા સર્વ ભાવ કે
જીન નામ કર્મથીએ, અતીશય અધીક અથાય કે
॥ સ૦ ॥૩॥
પ્રભુ ગુણ જેહનાએ
નર સુર ઇંદ્રાદીક બહુએ, નરપતિ સારે સેવકે
બહુ ગુણ કહાં લગેએ, મોટા પ્રભુ દેવપતિ
દેવકે ॥ ગ૦ ॥૪॥
ચોત્રીશ અતીશય ઓપતાએ પાંત્રીશવાણી વદીતકે

બાર ગુણ ભલાએ, અઢાર દોષ રહીતકે ॥ ગઝ॥૫

શુદ્ધ સાધુ ગુરૂ માહરાએ, પાંચ સમીતી હુશીયારકે

મહાવ્રત પાંચ પાલતાંએ, ત્રણ ગુપ્તી ધરી પ્યાર કે ॥એ૦॥૬

એહવા ગુરૂ માહરાએ

ચાર કષાય નીવારનેએ, પાલે છે તેરા બોલ કે

પરીસહ સહનમેએ, સુરગીરી જેમ અડોલકે ॥એ૦॥૭

સત્તર પ્રકારે સંજમધરાએ, અસંજમ સત્તરે ટારકે

બાવન અણુચાર તજે એ દોષ, બયાંલીશ પરી૦ હારકે ॥એ૦॥૮

ધર્મ જીનેશ્વર ભાખીયોએ, અહીંસા સુખકારકે

વળી જીન આંણમેએ, ન થાય પાપ લગાર કે, ધર્મ શુદ્ધ આંદરૂં એ ॥ ૯

વળાં દુર્ગતી પડતા જીવનેએ, ધારી રાખે તેધર્મ કે

સાધુ શ્રાવક ભલો પરેએ, પાલ્યાં શીવ સુખ પરમે દે॥ધ૦॥૧૦

સતાંત ધર્મ આદુ ખરાએ, અવર અનર્થ મુળ કે

દયા [illegible] ભલીએ, ધર્મથી છે અનુકુળ કે ॥ધ૦॥૧૧

[illegible] સ્નેહીનાએ, દીધા પાપ સુખદુ કે

નત સેરરાત્રીયાએ, અધર્મ કહ્યો જગમાંણુ કે
॥પ્ર૦॥૧૨॥

સુરૂ કુદેવ કુધર્મનેએ, વોસરાવુ આવારકે
થાશકતી આદરૂએ, વ્રત પચખાણુ ઉદારકે ॥પ્ર૦॥૧૩॥

હીલો વ્રત એમ જીવનેએ, મારવા મરાવવના
પછખાણુ કે ॥પ્ર૦॥૧૪॥

જદરે લોકભંડએ, એવા મોટા વ્રત એમ આદરૂએ
જુઠ પરિહારકે

બીજે વ્રત જાણીયેએ, કરણુ જોગ સુવીચારકે ॥પ્ર૦॥૧૫॥

તાલો તોડી પરકુચી એ, પર ધન ચોરવાના
નેમકે

કરણુ જોગ કરીએ, ત્રીજે વ્રત કરે એમ કે ॥પ્ર૦॥૧૬॥

દેવદેવી ત્રીજંચથીએ, પર સ્ત્રી વેશ્યા આદીકે
મનુષ્ય મનુષ્યણીએ, ચોથો મૈથુન મર્યાદ કે ॥પ્ર૦॥૧૭॥

પાંચમો પરીગ્રહાનું કરૂંએ, યથાશકતી પ્રમાણુકે
નવ વીધ જે કહયોએ, ધનધાનાદીક જાણુ કે ॥પ્ર૦॥૧૮॥

ચોંચી નીચી તીરછી દીશાએ, જવાને રાખી જેહકે
ઉપરાંત જાયનેએ, પાંચ આશ્રવ પચખેહકે ॥પ્ર૦॥૧૯॥

ઉપભોગ પરિભોગમે એ, આવે છે છવીસ બોલકે
ત્યાગ કર્યાતીકે એ, સાતરુ વ્રત અમોલ કે ॥પ્ર૦॥૨૦

આઠમે અનર્થ દંડનાએ, ત્યાગ કરે જીરજીર કે
ચાર પ્રકારનાએ, કહ્યા પાપ અતીવકે ॥પ્ર૦॥૨૧॥

સામાયક નવમે કરે એ, દશમે સંવર જાન કે
પોષો વ્રત અગીઆરમુએ, બારમુ સાધુને દે
દાનકે ॥૨૭॥૨॥

ઢાળ ભલીએ પાંચમીએ, આખ્યો છે બીજો દ્વારકે
શ્રાવક શુભ ભાવથી એ, આરાધે ધર પ્યારકે ॥૨૭॥૨॥

કળશ

એ કહ્યો બીજો દ્વાર, સાર ઊદાર આરાધનતણુ
વ્રતધાર પાર સંસાર કરવા, મુકતી વરવા મન ઘણું
પાપ ટાળ પખાલ આતમ, નીર્મળ કર ભલ ભાવશું
ભ્રમ જાળ આળ પંપાલ તજ, ભજ જીન કૃપાલ
ઉમાવશું ॥૧॥

ત્રીજો પખાવન દ્વાર

વ્રતધારક ભાવી શુદ્ધ મન, ખતમ ખામણાસાર
નીર્મળ આતમ કેમ કરે, આપુ તે અધીકાર ॥૧॥
ચરઅપદે વચકાયથી, મનથી કપટ નીવાર
નમન ભાર દીલ આદીને, ખમાવીએ તજખાર ॥૨॥

ઢાળ છઠ્ઠી

સંજમ સાહેબ ચમરીએ (એ દેશી)
સાત લાખ ભોની મહીપતા, સાતલાખ અપ્પ
પાણીની જોડી કે
સાત લાખ તેઉ અગનીની, વાયુ પદ જેટલી
ની તેની કે ખતમ ખામણા તેહની ॥૧॥

। જીવ એક શરીર માંહી, તેહ પ્રતેક વનસ્પતી
કાય કે

। લાખ યોનિ જીન કહી, ચૌદ લાખ સાધારણ
તાય કે ॥ખ૦ ॥૨॥

ર અનંતા એકસા, એક શરીરમાં રહ્યાં તે
ન્યાય કે

લિણ ફુલણ આદીમાં, કંદમુળ અંકુરામાંય
કે ॥ખ૦ ॥૩॥

ક્ષમ બાદર એહુ પરે, ક્રોધ ભાવ લાવ્યા હુવે
હોય કે

ત્રીવીધ ત્રીવીધ મહારે, મીચ્છામી દુકડં છે
અત્રલોય કે ॥ખ૦ ॥૪॥

બાદર પાંચ કાયને, હણી હણાવી નીજ પર
કાજ કે

અનુમોદી હણતાં પ્રતે, તે ત્રણે લોગ આલોવુ
આજ કે ॥ખ૦ ॥૫॥

ઉટ ગીનોલા બેંદ્રી, કીડાદીક તેંદ્રીના જીવ કે
માંકડ પ્રમુખ વીનાશીયા, કલુષ ભાવ કરી
પાંડી રીવ કે ॥ખ૦ ॥૬॥

માંખી મચ્છર ચોરિન્દ્રી, વીછુ પ્રમુખ હણ્યા
હુવે સોય કે

એ ત્રણે વીકલેંદ્રી તણા, યોની લાખ જાણો
દોય કે ॥ખ૦ ॥૭॥

રત્નપ્રભા આદ તમ તમા, સાત નરકમાં નેરીયા જેહકે
ચાર લાખ યોની તેહની, તાશ ખમાવુ કરવ પણેહકે ॥ખ૦ ॥૮॥

ચાર પ્રકારે દેવતા, ભવનપતી વ્યંતર સુવીચારકે
જોતીષી ને વીમાનીકા, ચાર લાખ યોની ઘણો અધિકારકે ॥ખ૦ ॥૯॥

દેવભાવ કોઇ અવશરે, લાવ્યા હુવે વલી કલુષ પરીણામ કે
તેને ખમાવું ભલી પરે, ખમજ્યો તમે દેવા અભિરામ કે ॥ખ૦ ॥૧૦॥

ચાર લાખ તીર્યંચની, જલચરમાં મચ્છાદીક જાણ કે
થલચર જમીન ઉપર ચાલતાં, હાથી ઘોડાદીક બહુ પ્રાણ કે ॥ખ૦ ॥૧૧॥

ઉરપર પેટથી ગતિ કરે, સર્પાદીક વળી વીવીધ પ્રકાર કે
ભુજપર ઉદર આદી છે, તેને ખમાવું તજ ચિત ખાર કે ॥ખ૦ ॥૧૨॥

ગમન આકાશે કરે નર્યુ, ખેચર પંખી કહી જે જાય કે
[illegible] કરી, [illegible] મરાવ્યા દેવ [illegible] નાશ કે ॥ખ૦ ॥૧૩॥

પંચ ભેદ તીર્યંચ એ, મન વગર મન ઈંદ્રીય
ધર પાંચ કે
સર્વે પ્રત્યે ત્રણ જોગથી, ખમત ખામનાં કરૂં
તજખાંચ કે ॥ખ૦ ॥૧૪॥

ચૌદ લાખ યોની મનુષ્યની, સુત્ર વીરે ભાખ્યો
જીનરાય કે
તેના મળ મુત્રાદીક મહીં, છમુછંમ મનુષ્ય ઉપજે
આય કે ॥ખ૦ ॥૧૫॥

આ ચોરાંશી લાખ જાણીયે, જીવા જોની જે
ઉપજવાના ઠામ કે
વારંવાર તે સર્વ પ્રત્યે, ખમત ખામના છે
અભીરામ કે ॥ખ૦ ॥૧૬॥

દેવ અરીહંત જે કેવળી, અનંત ચોવીસી થઈ
ભર્તે જેહ કે
એમજ એરવત પાંચમાં, વર્તમાન જીન પાંચ
વીદેહ કે ॥ખ૦ ॥૧૭॥

વીનય કરી હાથ જોડને, મન શુદ્ધથી ખમજ્યો
અપરાધ કે
ભવ ભવ ચરણો તુમ તણો, તેથી થાય પરમ
સમાધ કે ॥ખ૦ ॥૧૮॥

બીજે પદ સિદ્ધ સુખ ઠરૂ, પુર્વ પ્રયોગે ગતિ
પરિણામ કે

સર્વારથ સિદ્ધથી છે, બાર જોજન ઇસી પ્રભા
નામ કે ॥ખ૦ ॥૧

તેથી ઉર્ધ્વ લોકાન્ત કે, ગાઉ એકને છઠ્ઠે
ભાગ કે
અનંત ગુણી તમે જઇ વસ્યા, હવે પામ્યો હુ
તુમ તણો માર્ગ કે ॥ખ૦ ॥૨૦

જે કોઇ બાધુ અજાણતાં, આશાતના હુઇ તેને
ખમાય કે
આવવાનું ત્યાં મન લાગી રહ્યો, તમ સરીખો
તમ જપ્યા થાય કે ॥ખ૦ ॥૨૧॥

આચારજ ત્રીજે પદે, સમ્યકત ચરણ તણા
દાતાર કે
શુદ્ધ પ્રરૂપણા જેહની, મહા ઉપગારી મહા
સુખકાર કે ॥ખ૦ ॥૨૨॥

ઉપાધ્યાય ગણવચ્છતુ, ભણે ભણાવે નીર્મળ
જ્ઞાન કે
સદ્‌ગુરુ આજ્ઞા નીત્ય પાળતાં, પાળે પાંચ મહાવ્રત
માન કે ॥ખ૦ ॥૨૩॥

સાધુ સમકિત ચરણના, દેઉ મન પાળું તુમ
આણ કે
જે કોઈ બાધુ અજાણતાં, આશાતના થઈ હીન
ઉપયોગ કે ॥ખ૦ ॥૨૪॥

ઈંદ સાધુ અઢીદ્વીપ મેં, પાંચ યામ નવ કલ્પી
વીહાર કે
મેહોસી નીરલાલચી, જાચે દોષ બેતાળીશ
ટાર કે ॥ખ૦ ॥૨૫॥

ચોથુગણ મેં મહામુની, સાધવીઓ મહાગુણ
ભંડાર કે
અયોગ વચન તેને કહ્યા' યદી, કીધો અવીનય
ખમાવું સાર કે ॥ખ૦ ॥૨૬॥

ગુણ વીહુણા ગણ બાહીરા, ટાલોકર વળી
ભષ્ટાચાર કે
તેને ખમાવુ ભલી પરે, કોઈ વખત કીધો કલુષ
વીચાર કે ॥ખ૦ ॥૨૭॥

માત પીતા સુતને ધુયા, વળી તેના છોકરાથી
કોઇ કાળ કે
ભાઇ ન્યાતી ગોતીથી, મીત્ર અમીત્ર સહુ
સંભાળ કે ॥ખ૦ ॥૨૮॥

નોકર ચાકર દાસ દસીને, વળી તેના અંગ
જાત કે
એ કોઇ જાણુ અજાણતાં, સ્વ પરવશ કડવો
વચન આખ્યાત કે ॥ખ૦ ॥૨૯॥

ક્રોધ માન માયા કરી, લોભ યદી દીધાં અછતા
આળ કે

સહુ સંસારી જીવથી, ખમત ખામણા અધીક
રસાળ કે ॥ખ૦

પોતાની સ્ત્રી પુત્ર પુત્રીને, હીત શીક્ષા દેતાં
કોઈ વાર કે
કરઠા વચન કહ્યા હુવે, કામ ઘરના કરાવલુ
સાર કે ॥ખ૦

નામ લઇને જુદા જુદા, સર્વે ભલી ખમત
ખમાય કે
મન વચન કાયાએ કરી, દીલમાં મચ્છર ભાવ
મીટાય કે ॥ખ૦ ।

ધર્મજીનેશ્વર ભાખીયો, પામ્યો આ ભવમાં
વીશાલ કે
વીઘ્ન મટે સંકટ કટે, તેના પસાઉે મંગળ
માળ કે ॥ખ૦ ॥

ત્રીજે દ્વાર આરાધના ખમત ખામના એમ કરે,
ખમાવવાની છઠ્ઠી ઢાળ કે
આરાધના પદ પામીને, જીન વચ સાગુ નયન
નીહાળ કે ॥ખ૦ ॥

કળશ

એમ ખમત ખામન અનીષ્ટ પાવન, નીમલ ભાવન
નીજ ધરેઠ
બહુ પાપ [illegible]

ચિત સુખ કરે .
શ્રી જીનેદ્ર મહારાજ ભવ દધિ પાજ કાજે
સેવ્યા સરે
હે શ્રાવક ગુલાબ અતી ગુણયુત, અતહી
આનંદનીજ ધરે ॥૧॥

ચોથો દ્વાર

દોહરા

થે દ્વારે છાંડવા, અઢાર જે પાપ
પ તજ્યાં શીવ સુખ લહે, જરૂર પાપ ને કાપ ॥૧॥

ઢાળ

રૂ અવસર ધનજી આવે તથા સેવ મુનીની કીજે
સેવાથી વંછીત લીજે (એ દેશી)•
વકર તુ શ્રાવક પાપં, થીરચિત જૈન ધર્મમે
થાપંજી ॥મ૦ ॥૧॥
હેલુ પાપ પ્રણાતિપાતં, બીજુ પાપ મૃષાં
વાતંજી ॥મ૦ ॥૨॥
ત્રિજે પાપ અદત્તાદાનં, ચોથો પાપ મીથુન
ગુણનંજી ॥મ૦ ॥૩॥
ાંચમો પાપ તે પરીગ્રહધ્નનં, છઠ્ઠો પાપ તે
ક્રોધ વખાનંજી ॥મ૦ ॥૪॥
ાતમુ પાપ તે અભીમાનં, આઠમુ માયા કપટ
તોફાનંજી ॥મ૦ ॥૫॥

નવમુ પાપ લોભ નીવારો, દશમે રાગ પરી
હારોજી ॥મ૦ ॥૬॥
અગ્યારમુ દ્વેષ ન ધરવો, બારમે કલહ ન
કરવોજી ॥મ૦ ॥૭॥
તેરમે અભ્યાખ્યાન નહી જે, ચૌદમે પૈશુન પંદરમે
પર પરીવાદ ન દીજેજી ॥મ૦ ॥૮॥
સંજમથી અરતી લ્યાવે, અસંજમ રતિ મન
ભાવેજી ॥મ૦ ॥૯॥
આ પાપ સોલમુ જાણો, રતી અરતી બન્ને
છારોજી ॥૧૦॥
કપટ સહીત જુઠ બોલે, સત્તરમુ માયા મૃષા
બોલેજી ॥મ૦ ॥૧૧॥
અઢારમુ પાપ ઘણુ ભારી, મીથ્યા દર્શન સલ્ય
વીચારીજી ॥મ૦ ॥૧૨॥
એ પાપ અઢાર જાણી, તેને પરહરે ઉત્તમ
પ્રાણીજી ॥મ૦ ॥૧૩॥
છોડવાની મન આશા રાખે, તે થીર સુખ
જલદી ચાખેજી ॥મ૦ ॥૧૪॥
ચોથા દ્વાર એમ ભાવે, દર સર્વે પાપ વોસ-
રાવેજી ॥મ૦ ॥૧૫॥

કળશ

ચોથે દ્વાર આશ્રવનાં કહ્યા, પાપને વોસરાવવા
દીપ. ૫.૪ મુનિ [illegible] પરમાર્થે, એમ [illegible]

ંત તંત મહંત નીકા, પાપની રજ ટાલતા
આત્મ સમ પર પ્રાણી જાણી, પાંચ
મહાવ્રત પાલતા ॥૧॥

પાંચમું શરણદ્વાર

॥ દ્વારે ધારવા, મનને શરણાચાર
ંત સીદ્ધ સાધુ વળી, જીન ભાખીત ધર્મ
સાર ॥૧॥

ંથી સુખ સંપજે દુઃખ દારીદ્ર પુલાય
મટે સંકટ કટે, મન વંછીત મલી જાય ॥૨॥

ઢાળ

મેસુ વાસુ પુજ્ય ભજ લે પ્રાણી (એ દેશી)
। શરણ અરીહંત દેવા, તેની સુરનર સહુ
સારે સેવા
। કમળની બલીહારી, મને શરણ અરીહંત
તણું ભારી ॥૧॥

કર્મ રૂપ વેરી માર્યા, લહી કેવલ ભવિજનને
તાર્યા
ચાર તીરથના કરતારી, મને શરણ અરિહંત
તુમારી ॥૨॥

ક સિંહાસન પર બેસી, સાધુ શ્રાવક ધર્મના
ઉપદેશી
ીસ અની સુખકારી, મને શરણ અરિહંત
તુમારી ॥૩॥

તરૂ અશોક ભલો સ્હોવે, અતીશય છત્ર ચમર હોવે
ભામંડળની છબી ભારી, મને શરણુ અરિહંત તુમારી
સુર દુંદભી નુ ઝણુકારં, પુષ્પવૃષ્ટિ સુગંધીત અનુસારં
સુરધ્વની ભવીજનને પ્યારી, મને શરણુ અરિહંતનું ભારી
અનંતજ્ઞાન દર્શનધારં, સુખ બળ અનંત નહી પારં
બાર ગુણ છે હિતકારી, મને શરણુ અરિહંતનુ ભારી
દોષ અઢારે દુર કીયા, રાગદ્વેષ અરિપ્રતી છુતલીયા
વીતરાગ પ્રભુ ગુણધારી, મને શરણુ અરિહંતનુ ભારી
આઠ મહા પ્રતીહારજ છાજે, વાણી ગુણ પેત્રીશ કરી ગાજે
ચોત્રીશ અતીશય સુખીકારી, મને શરણુ અરિહંતનુ ભારી
ચોસઠ [illegible] સેવે, [illegible]
[illegible] ભારી, મને શરણુ અરિહંતનુ ભારી
[illegible] કરી, [illegible]
[illegible]

સિદ્ધ નીરંજન હિતકારી, મને શરણુ
અરિહંતનુ ભારી ॥૧૦॥
અશેગી અયોગી અવીનાશી, અનંત આભીક
સુખવીલાશી
આવાગમન દીધો ટારી, મને શરણો
સીદ્ધનો ભારી ॥૧૧॥
કડલુ જે કર્મ દહી, વળી જ્ઞાનક્રિયા કરી
મુકતી લહી
ગુણ અતીશય એકતીસ ત્યાંરી, મને શરણો
સીદ્ધનો ભારી ॥૧૨॥
કાળ તણાં સુર સુખ લહીયે, તેની અનંત
વારંગણા વળી દહીયે
ઈ અનંતગણો સુખ છે ભારી, મને શરણો
સીદ્ધનો ભારી ॥૧૩॥
શરણો મનભાવો, સાધુ સાધવીયાનો
ગુણગાવો
સુમતી મહાવ્રતધારી, મને શરણો
સાધુતણો ભારી ॥૧૪॥
દોષ દોષ તજી અહાર લેવે, હીત શીક્ષા
ભવી જનને દેવે
સંજમ સત્તરે પ્રકારી, મને શરણો સાધુજીનો
ભારી ॥૧૫॥
ના પાંચ દોષ ટાળે, તેઓ સાવરંક સહુ
સમ ભાલે

વિષય ઈંદ્રીના પરીહારી, મને શરણો સાધુજીનો
ભારી ॥૧

દુષ્ટ અશ્વ મન જીત લીયો, વળી કંદર્પ મનથી
દુરકીયો

આપતરે પરને તારી, મને શરણો સાધુજીનો
ભારી ॥૧૭

નીંદા પ્રશંસામે સમ ભાવે, રાગ દ્વેષ કોઇ પર
નહી લાવે

સોન તજી થયા બ્રહ્મચારી, મને શરણો સાધુજીનો
ભારી ॥૧૮

દુઃખનરક નીગોદ થકી ડરતા, તજી સ્નેહ
નવકલ્પ વીહાર કરતા

તે મુનીત ગુરૂ જ ઉપકારી, મને શરણો સાધુજીનો
ભારી ॥૧૯

કેવલ જ્ઞાનીએ જે ધર્મ કહ્યા, તે સંવર
નિર્જરામાં રહ્યો

કર્મ કરે તે રોકાવનારી, મને શરણું ધર્મનું
ભારી ॥૨૦

જેને આદર નહી ધર્મ આપે, જે દુર્ગતી પડતાં
તે ધરી રાખે

સત્ ધર્મ અવતરું મારી, મને શરણું ધર્મનું
ભારી ॥૨૧

[illegible]
[illegible]

ભવભ્રમણ મટે વરે શિવનારી, મને શરણો ધર્મતણો
ભારી ॥૨૨॥
એમ ચાર શરણ જે નીત્ય ધ્યાવે, રોગસોગ
જેને નહિ થાવે
આ ઢાલ આઠમી જયકારી, મને શરણો ધર્મતણો
ભારી ॥૨૩॥

કળશ

જયકાર સાર ઉદાર શરણાં, વીઘ્ન હરણાએ કહ્યા
સુખકાર પર ઉપગારી શ્રાવક, તણે મન વશ રહ્યા
અઘટાર ખાર નીવ'ર ભવી તું, ધાર ચાર વીધ
શરણકો
સંસાર ગાર અસાર પારાવાર, ભવદ્ધી તરણકો ॥૧॥

છઠ્ઠો દુકૃત નીંદાદ્વાર

દોહરા

દુકૃતની નીંદા કરે, છઠ્ઠા દ્વાર વીવેહ
કુકર્મ કીધા કરાવીયા, તે સહુ યાદ કરેહ ॥૧॥
વળી ધીક્કાર આ જીવને, રાગ દ્વેષ વશ આણ
લોભ વશે અનરથ કીધા, નીંદા તેની જાણ ॥૨॥

ઢાલ નવમી

સીતા ઓવરે ધર રાગ (એદેશી)

ભવ ભવ ભમીયો નીજ ગુણ ગમીયો, રમીયો
મીથ્યા માંહી

સુગુરૂ ન નમીયો મન નહી દમીયો, મન
વચન નીંદુ તાંહી
દુકૃત નીંદુ ધરી અહંકાર ॥૧॥
ખોટા દેવ ખોટા ગુરૂ સેવ્યાં, વળી પાયો કુધર્મ
બાહ્ય આડંબર દેખી તેહનું, નમીયો ધર્મ
ધર્મ ॥દુ૦ ॥૨॥
અન્ય મતિ કૃત શાસ્ત્ર વાંચ્યા, શ્રદ્ધા વીરૂદ્ધ
વીચાર
અશુદ્ધ પરૂપન કરી કુસંગે, તે નીંદુ ધર
પ્યાર ॥દુ૦ ॥૩॥
દીંક્ષા માંહી ધર્મ જાણ્યો, ન જાણ્યો દોષ તમાર(?)
કાગળ ચોપડી સંગતથી, આરંભ કીધા
અપાર ॥દુ૦ ॥૪॥
શુદ્ધ સાધુના વચનથી બાહર, નીકળીયો જે તાસ
ધર્મ બાહ્ય અશનાદીક દીધાં, વળી નમસ્કાર
કીધા ખાસ ॥દુ૦ ॥૫॥
દાન કુપાત્રને ધર્મ બુદ્ધિ, દીધા દુઃખે જે જેહ(?)
[illegible]
[illegible] ॥દુ૦ ॥૬॥
[illegible]
[illegible]
[illegible] દુ૦ ॥૭॥
[illegible]

મારગને પ્રગટ કીધો, તે નીંદુધર પ્યાર ॥દુ૦ ॥૮॥
ગાંલીક કર્માદીક પંદરા, સેવ્યા કર્માદાન
પાતનો પર અર્થે કુ કારજ કીધા, લીધા અદત્તા
દાન ॥દુ૦ ॥૯॥

આળશ કરી ઉઘાડા રાખ્યા, ઘી આદી રસના
ઠામ
ઘાણી પ્રમુખમાં જંતુ પીલાવ્યા, કીધા નીદનીક
જે કામ ॥દુ૦ ॥૧૦॥

ખાણ ખેદાવી ભુમી ફોડાવી, ઢોળયા અણુગળ
નીર
યંત્ર ઘટી ઉંખલ મુશલાદીક, વાપરતાં નહી
જાણી પરપીર ॥દુ૦ ॥૧૧॥

મહા આરંભ કરી જીવ વીરાધ્યા, બોલ્યા
મૃષાવાદ
પર દાહ દીધી ચોરી કીધી, સેવ્યા મૈથુન
ઉનમાદ ॥દુ૦ ॥૧૨॥

પરીગ્રહમાંહી લીપ્ત રહ્યો ચીત, કીધો ક્રોધ
વીશેષ
માન માયા ને લોભ ઘણી મેં, કીધા રાગ
ને દ્વેષ ॥દુ૦ ॥૧૩॥

દુષ્ટ પરિણામથી ત્રશ જીવોને, પાણીમાંહી
ડબોય
હાંસી કુતુહળ કરી મન હરખ્યો, રાખ્યા
થાપણમોસા સોય ॥દુ૦ ॥૧૪॥

કસાઈ પ્રમુખના ભવમાં માર્યા, ત્રસ જીવ દીનરાત
ભારે ચલાવ્યા ગાડા ઉંટાદીક, લાલચથી કરી
ઘાત ॥૬૦ ॥

ન્યાયાલયમે હાકમ થઈને, કીધા અધીક અન્યાય
પક્ષપાત કર કરી પંચાયત, ખોટી સાખ ભરાય
॥૬૦ ॥૧

ભઠ્ઠી પકાવી કુંભારને ભવ, તેલી ભવમે તેલ
માળી ભવમાં વૃક્ષ વીણાસ્યા, રંગસુમન રેલાપેલ
॥૬૦ ॥૧

હીંસક જીવ સીંહ મૃગાદીક, ખેલી તાસ શીકાર
મધમાંસના ભક્ષણ કીધા, પીધા ગાંજા સુરફાધાર
॥૬૦ ॥૧૮

વીન જોયાં વીન પુંજ્યા છાણ્યાં, બાળ્યા ચુલામાંહી
વટ પીંપળાદી પુંખ ઉંબરાદીક, વીરાપીયા ...વે
તાંહી ॥૬૦ ॥૧

પ્રમાદ કીધી કાઉસગ્ગ ઉત્થાપ્યા, પાન કરી વીશ્વાસ
નજ ... મંત્ર ... [illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]

એણી પર દુકૃત કારજ તેહનો, નીંદા છઠે દ્વાર
હણુ કર્મી નીંદે દુષ્ટાંતમ, પામે સુખ અપાર
॥દુકૃત નીંદુ ધરીઆહીલાદ ॥૨૩॥

કળશ

અપાર શિવ સુખ સાસ્વતા, ગુરૂ આસ્તાથી
પામીયે
કુદેવ કુગુરૂ કુધર્મ એ ત્રણે, મનથીએ વામીએ
જે કીધા સાવધ કાર્ય, તેહની નીંદનાં કરીયે વળી
શુભ કાર્ય ભલે ભાવે આચરીયે, જેમ થાવે
રંગ રળી ॥૧॥

સાતમુ સુકૃત અનુમોદના દ્વાર

દોહરા

તપ ઉપવાશાદીક કીધા, વ્રત સંવર સુખકાર
સુકૃતની અનુંમોદનાં, સાતમા દ્વાર મઝાર ॥૨॥
જીન માર્ગ શુદ્ધ નીર્મળો, સમકીત ચર્યુ ઉદાર
જ્ઞાન દર્શન ચરીત્ર તપ, તે અનુમોદુ સાર ॥૨॥

ઢાળ દશમી

નીંદડલીહો નાહ નીવારીયે (એ દેશી)
શ્રી વીરપતી એમ ઉપદેસ્યો, નહી મારજો હો
છકાયના જીવકે
બીજા પાસે ન મરાવજો, અનુમોદયાહો લાગે
પાપ અતીવકે

ે બીજાને દેવ્યા દેવરાવીયાં, ભલો જાણ્યા નહી
જાણો ધર્મ કોય કે ॥કo ॥૭॥
આ પાંચે ત્યાગયાંમાં ધર્મ છે, તે સેવતા હો
અશુભ કર્મ બંધાય કે
બીજાને સેવાયાં અનુમોદીયાં, ત્રણે કરણ એક
સરીખા થાય કે ॥કo ॥૮॥
દશમાં અંગમાં જીન કહયો, આશ્રવ છાંડયા હો
શ્રી જીનજીનો ધર્મ કે
મત અવ્રત જે ઓલખ્યો, તે જાણે હો આ
વાતનો મર્મ કે ॥કo ॥૯॥
કહે શાંતા દીયા સાંતા થાવે, તે નહીં જાણી હો
શ્રી જીનધર્મની વાત કે
જે ધર્મ અધર્મ ન ઓળખ્યો, તેના ઘટમાં હો
વસ્યો ઘોર મીથ્યાતકે ॥કo ॥૧૦॥
શ્રી સુયગડાંગ સુત્રમે, તેને મુરખ હો ભાખ્યો
શ્રી જીનરાજકે
આર્જ માર્ગથી અળગો કહયો, એમ ઈત્યાદીક
હો છ બોલ પીછાણ કે ॥કo ॥૧૧॥
અશુદ્ધ પરૂપણ છાંડને, શુદ્ધ પરૂપ્યો હો જીન
આજ્ઞા મે ધર્મ કે
તરેહો વંછયો સ્વપરતણો, તે અનુમોદયાં હો
પામે શીવ સુખ પર્મ કે ॥કo ॥૧૨॥
અજ્ઞાન દર્શન ચરીત્ર તપ ભલા, ભવ દધીમાં
હો તરવાને જહાજ કે

કરે જીન ધર્મની અનુમોદના ॥૧॥
ભોજન વીવીધ પ્રકારનાં, આરંભ કીધો હો
નીપજે છે તાયકે
છ કાયાની હીંસા હુવે, ભોગવિ ચાહો કીચીત
ધર્મ ન થાયકે ॥કo ॥૨॥
જો ખાવા પીવામાં ધર્મ હુવે, તો શ્રાવક તેને
હો ત્યાગ્યાં પાપ પંડુરકે
વળી બીજા ને ત્યાગ કરાવીયાં, અનુમોધા હો
લાગે ન અઘ ભરપુરકે ॥કo ॥૩॥
સર્વ વ્રતી સાધુ ભલા, તે ટાલી બાકી સંસારી
જીવકે
તેનો ખાવો પીવો વળી પહેરવો, સવે અવ્રતમાં
હો જાણો દુર્ગતી નીવકે ॥કo ॥૪॥
સાવધ ખોટા જાણુને, મુની ત્યાગયાં હો કામ
ભોગા દીસાયકે
તે સાવધ ગ્રહસ્થે કીધાં, તે માંહી હો ધર્મ
પુન્ય કેમ હોયકે ॥કo ॥૫॥
એમજ જુઠુ બોલીયા, બોલાવ્યા હો અનુમોદ્યાં
એક કે
અદત્ત મૈથુને સેવીયાં, સેવાયાહો થાવે વ્રતમાં
છેક કે ॥કo ॥૬॥
વળી પાંચમુ આશ્રવ પરીગ્રહો, ને રાખ્યા હો
પાપ લાગે છે સોય કે

તે બીજાને દેવ્યા દેવરાવીયાં, ભલો જાણ્યા નહી
જાણો ધર્મ કોય કે ॥કo ॥૭॥
આ પાંચે ત્યાગયાંમાં ધર્મ છે, તે સેવતા હો
અશુભ કર્મ બંધાય કે
બીજાને સેવાયાં અનુમોદીયાં, ત્રણે કરણ એક
સરીખા થાય કે ॥કo ॥૮॥
દશમાં અંગમાં જીન કહયો, આશ્રવ છાંડયા હો
શ્રી જીનજીનો ધર્મ કે
વ્રત અવ્રત જે ઓલખ્યો, તે જાણે હો આ
વાતનો મર્મ કે ॥કo ॥૯॥
કહે શાંતા દીયા સાંતા થાવે, તે નહીં જાણી હો
શ્રી જીનધર્મની વાત કે
જે ધર્મ અધર્મ ન ઓળખ્યો, તેના ઘટમાં હો
વસ્યો ઘોર મીથ્યાતકે ॥કo ॥૧૦॥
શ્રી સુયગડાંગ્ર સુત્રમે, તેને મુરખ હો ભાખ્યો
શ્રી જીનરાજકે
આર્જ માર્ગથી અળગો કહયો, એમ ઈત્યાદીક
હો છ બોલ પીછાણુ કે ॥કo ॥૧૧॥
અશુદ્ધ પરૂપણુ છાંડને, શુદ્ધ પરૂપ્યો હો જીન
આજ્ઞા મે ધર્મ કે
વરેણો વંછયો સ્વપરતણો, તે અનુમોદયાં હો
પામે શીવ સુખ પર્મ કે ॥કo ॥૧૨॥
અજ્ઞાન દર્શન ચરીત્ર તપ ભલા, ભવ દધીમાં
હો તરવાને જહાજ કે

તે સમ્યકત પ્રકારે સેવીયાં, સેવરાવ્યા હો
અનુમોદુ તે આજ કે ॥ક૦ ॥૧૩॥
અરીહંહ સિદ્ધને આયરીયા, ઉપાધ્યાય હો વળી
મોટા અણુગાર કે
તેની સ્તુતી સેવા કરો, અનુમોદુ હો વીનય
કરી નમસ્કાર કે ॥ક૦ ॥૧૪॥
સામાયક પોષા દીધાં, છએ આવશ્યક હો, દીધા
કાલોકાલ કે
ઊધમ દીધો જૈન ધર્મમાં, અનુમોદુ હો પાલ્યા
વ્રત રસાલ કે ॥ક૦ ॥૧૫॥
નીર્દોષ દાન સુપાત્રને દીધો, દેવાયો હો ભલો
જાણ્યો તેહ કે
તેહની કરૂં અનુમોદનાં, દુર થાવે હો કર્મ રજ
ખેહ કે ॥ક૦ ॥૧૬॥
દયા અનુકંપા જે કરી, કરાવી હો ભલી જાણી
તાય કે
સંજમ જીવીત વંછયો, મન વચ કાયા હો
અનુમોદુ જાય કે ॥ક૦ ॥૧૭॥
શુદ્ધ સાધુ નીગ્રંથથી, મે સાંભળ્યો હો વારૂ સરસ
વખાણ કે
સુત્રતણા વચન સાંભળ્યાં, અર્થ ધાર્યા હો તે
અનુમોદુ વાણ કે ॥ક૦ ॥૧૮॥
દાન શીયળ તપ ભાવના, મે સેવ્યાં હો સેવરાવ્યાં
ધરી ચીત કે

સમકીત દ્રઢ કરી આરાધ્યા, અનુમોદું હો તે
પરમ પવિત્ર કે ॥કo ॥૧૯॥
જૈન શાશન અધિક દઢાવિયો, વળી ગાયા હો
ગણીના ગુણગ્રામ કે
અત્યંત હર્ષ ધરી ઉચર્યો, અંતસ મન કરી
અનુમોદું તામ કે ॥કo ॥૨૦॥
ઈત્યાદીક સુકૃત તણી, અનુમોદન હો એહ
સાતમા દ્વાર કે
શ્રાવક તન મનથી કરે, આનંદ થાવે હો દશમી
ઢાલ વીચાર કે ॥કo ॥૨૧॥

કળશ

આનંદ થાવે દુઃખ જાવે, સુખ પાવે ધર્મથી
જે ભવીક ભાવે સુબુદ્ધિ આવે દ્રપ મીટાવે
નમંથી
એમ જાણુ વ્રત પચખાણુ કીજે દાન દીજે પાત્રને
અવ્રત તજી જે વ્રત પાલી જે આરાધી જે
યાત્રને ॥૧॥

આઠમું ભાવના દ્વાર

દોહરા

આઠમા દ્વારે ભાવના, ભાવે શ્રાવક સાર
અશુભ કર્મ દુરા ટળે, પામે સુખ અપાર ॥૧॥
ધન ધન જોબન કારમા, વાદળ જેમ વીલાય
જુઓ દીનકાર તેહની, ત્રણુ અવસ્થા થાય ॥૨॥

ડાભ અણી જળ બીંદવો, જીતવ જાણો તેમ·
તેથી ઉત્તમ નરનારીઓ, રાખો ધર્મથી પ્રેમ ॥૩॥

ઢાલ અગીઆરમી

શ્રેયાંસ જીનેશ્વર, પ્રણમું નીત બે કર જોડ રે
(એ દેશી)

તજ વિભાવ નીજ ભાવમેં, રમિયે નર ચતુર સુજાણ રે
નીજ આતમમાં ગુણ ઘણાં, મત પરગુણ મે સુખ જાણ રે
મત પર ગુણમાં સુખ જાણ શ્રાવક ગુણ ગ્રાહીકા ભાવો ભાવના એમ ઉદારરે ॥૧॥
અનંત જ્ઞાનદર્શન ભલા, વળી ચારિત્ર વીર્ય અપાર રે
એ નીજ ગુણ છે તાહરા, જરા અંતરજ્ઞાન વીચારરે ॥જ૰ ॥૨॥
નીજ ગુણ બીન સહુ કારમાં, વીણસંતા ન લાગે વાર રે
અસ્થીર જોબન ધન જાણીયે, જેમ વીજલીનો ચમત્કાર રે ॥જ૰ ॥૩॥
એ તનુજે તુ પામીયો, તે ક્ષણમાં ભંગુર થાય રે
તુ અવિનાશીઆતમાં, એને સંગ કેમ રહેવા લોભાય રે ॥જ૰ ॥૪॥
અશુભ કર્મથી આતમાં, મેલી થઇ રહી અતિ જાયરે

શુભ પરીણામ લ્યાવોને, પ્રગટ કરીએ ગુણ
ખાશ રે ॥પ્ર૦ ॥પા૮

મનુષ્ય જંન્મ દુર્લભ લહો, આર્યક્ષેત્ર પુન્ય
પ્રમાણ રે

ઉત્તમ કુળ આવી ઉપન્યો, પામ્યો આયુ શુભ
દીર્ઘ જાણ રે ॥૫૦ શ્રા૦॥ ભાવો ॥૬॥

બળપ્રાક્રમ ઇંદ્રીયાં તણો, મલ્યો સતગુરૂને
સંયોગરે

તો પણ ધર્મ કરે નહી, એહવો મુર્ખ મુઢ
અયોગરે ॥એ॥ શ્રા૦ ભા૦ ॥૭॥

પુત્ર પૌત્ર પરીવારથી, ધન ધાન પરિગ્રહ માંહીરે
સુઈ'ત મોહની છાકમાં, મારો મારે કર રહ્યો
તાંહીરે ॥મા૦॥શ્રા॥ ભા૦ ॥૮॥

એ સહુ સ્વાર્થના સગા, મતલબ વીના ન કરે
સારરે

વેદના લેવે નહી, પુત્રાદીક જે પરીવારરે ॥પુ૦
॥શ્રા૦ ભા૦ ॥૯

પુર્વે જેહવા બાંધીયા, તેહવા ઉદય હુવે પુન્ય
પાપરે

સુખ દુઃખ ઉપજે જીવને, તે ભોગવે આપેઆપરે
॥તે૦ ॥શ્રા૦ ભા૦ ॥૧

વેદના ઉપજે શરીરમાં, તે અવસર એમ
વીચારરે
વાર અનંતી ભોગવ્યા, દુઃખ નરક નીગોદ
મઝારરે ॥હુ૦ શ્રા૦ ॥ભા૦ ॥૧૧॥

ત્રેતીશ સાગર સુધી રહ્યા, દુઃખ સાતમી નરકે
અનંતરે
તો આ મનુષ્યના ભવતણું, રાઇ જેવા કીંચીત
હુંતરે ॥રા૦ ॥ધા૦ ભા૦ ॥૧૨॥

જે મે સમકીત વીનકીયા, પાછી કષ્ટ સહ્યા
બહુ વારરે
આતમ કાર્ય સર્યો નહી, સમકીત વીના નહી
ભવ પારરે ॥સ૦ ॥ધા૦ ભા૦ ॥૧૩॥

હવે સમકીત મત પામ્યો, આવ્યો રતન
ચીંતામણી હાથરે
તો આ વેદના સમપણે, સહ્યા લાભ અત્યંત
વીખ્યાતરે ॥સ૦ ॥શ્રા૦ ॥ભા૦ ॥૧૪॥

કષ્ટ ખમ્યા સમભાવથી, તુટે અશુભ કર્મ પાપ
જાઉરે
લાઉ ગરમ તવે પાણી બીંદુ જેમ, ભસ્મ થાય
કહ્યો પરમ કૃપાલરે ॥ભ૦ ॥શ્રા૦ ભા૦ ॥૧૫॥

સુકા ઘાસનો પુલો અગ્નીમાં, જલદી બળી
ભસ્મ થાય તેમ કર્મરે

વેદના ઉપજે શરીરમાં, તે અવશર એમ
વીચારરે
વાર અનંતી ભોગવ્યા, દુઃખ નરક નીગોદ
મઝારરે ॥દુ૦ શ્રા૦ ॥ભા૦ ॥૧૧॥

ત્રેતીશ સાગર સુધી રહ્યા, દુઃખ સાતમી નરકે
અનંતરે
તો આ મનુષ્યના ભવતણાં, રાઈ જેવા કીંચીત
હુંતરે ॥રા૦ ॥શ્રા૦ ભા૦ ॥૧૨॥

જે મે સમકીત વીનકીયા, પાણી કષ્ટ સહ્યા
બહુ વારરે
આતમ કાર્ય સર્યો નહી, સમકીત વીના નહી
ભવ પારરે ॥સ૦ ॥શ્રા૦ ભા૦ ॥૧૩॥

હવે સમકીત મત પામ્યો, આવ્યો રતન
ચીંતામણી હાથરે
તો આ વેદના સમપણે, સહ્યા લાભ અત્યંત
વીખ્યાતરે ॥સ૦ ॥શ્રા૦ ॥ભા૦ ॥૧૪॥

કષ્ટ ખમ્યા સમભાવથી, તુટે અશુભ કર્મ પાપ
જાલરે
લાહ ગરમ તવે પાણી બીંદુ જેમ, કરમ થાય
કહ્યો પરમ કૃપાલરે ॥ભ૦ ॥શ્રા૦ ભા૦ ॥૧૫॥
સુકા ઘાસનો પુલો અગ્નીમાં, જલદી બળી
કરમ થાય તેમ કર્મરે

વેદના ઉપજે શરીરમાં, તે અવસર એમ
વીચારરે
વાર અનંતી ભોગવ્યા, દુઃખ નરક નીગોદ
મઝારરે ॥દુ૦ ધ્યા૦ ॥ભા૦ ॥૧૧॥

ત્રેતીસ સાગર સુધી રહ્યા, દુઃખ સાતમી નરકે
અનંતરે
તો આ મનુષ્યના ભવતણાં, રાઈ જેવા કીંચીત
દુંતરે ॥રા૦ ॥ધ્યા૦ ભા૦ ॥૧૨॥

જે મે સમકીત વીનકીયા, પાછી કષ્ટ સહ્યા
બહુ વારરે
આવમ કાર્ય સર્યો નહી, સમકીત વીના નહી
ભવ પારરે ॥સ૦ ॥ધ્યા૦ ભા૦ ॥૧૩॥

હવે સમકીત મત પામ્યો, આવ્યો રતન
ચીંતામણી હાથરે
તો આ વેદના સમપણે, સહ્યા લાભ અત્યંત
વીખ્યાતરે ॥સ૦ ॥ધ્યા૦ ॥ભા૦ ॥૧૪॥

કષ્ટ ખમ્યા સમભાવથી, તુટે અશુભ કર્મ પાપ
જાડરે
લાડ મરમ તવે પાણી બીંદુ જેમ, કરમ થાય
કહ્યા પરમ કૃપાળરે ॥મ૦ ॥ધ્યા૦ ભા૦ ॥૧૫॥
સુગ્ર પારદનો પુદો અગ્નીમાં, જલદી બની
કરમ થાય તેમ કર્મરે

વેદના ઉપજે શરીરમાં, તે અવસર એમ
વીચારરે
વાર અનંતી ભોગવ્યા, દુઃખ નરક નીગોદ
મઝારરે ॥દુ૦ શ્રા૦ ॥આ૦ ॥૧૧॥

ત્રેતીશ સાગર સુધી રહ્યા, દુઃખ સાતમી નરકે
અનંતરે
તો આ મનુષ્યના ભવતણાં, રાઈ જેવા કીંચીત
દુઃતરે ॥રા૦ ॥શ્રા૦ આ૦ ॥૧૨॥

જે મે સમકીત વીનકીયા, પાલી કષ્ટ સહ્યા
બહુ વારરે
આતમ કાર્ય સર્યો નહી, સમકીત વીના નહી
ભવ પારરે ॥સ૦ ॥શ્રા૦ આ૦ ॥૧૩॥

હવે સમકીત મત પામ્યો, આવ્યો રતન
ચીંતામણી હાથરે
તો આ વેદના સમપણે, સહ્યા લાભ અત્યંત
વીખ્યાતરે ॥સ૦ ॥શ્રા૦ ॥આ૦ ॥૧૪॥

કષ્ટ ખમ્યા સમભાવથી, તુટે અશુભ કર્મ પાપ
જાતરે
લાઉ ગરમ તવે પાણી બીંદુ જેમ, કરમ થાય
દહ્યા પરમ દૂપતરે ॥ક૦ ॥શ્રા૦ આ૦ ॥૧૫॥
સુકા ઘાસનો પુંઢા અગ્નીમાં, જલદી બળી
કરમ થાવ તેમ કર્મરે

વેદના ઉપજે શરીરમાં, તે અવસર એમ
વીચારરે
વાર અનંતી ભોગવ્યા, દુઃખ નરક નીગોદ
મઝારરે ॥દુ૦ ધ્યા૦ ॥ભા૦ ॥૧૧॥

તેત્રીશ સાગર સુધી રહ્યા, દુઃખ સાતમી નરકે
અનંતરે
તો આ મનુષ્યના ભવતણું, રાઈ જેવા કીંચીત
દુંતરે ॥રા૦ ॥ધ્યા૦ ભા૦ ॥૧૨॥

જે મે સમકીત વીનકીયા, પાલી કષ્ટ સહ્યા
બહુ વારરે
આતમ કાર્ય સર્યો નહી, સમકીત વીના નહી
ભવ પારરે ॥ધ૦ ॥ધ્યા૦ ભા૦ ॥૧૩॥

હવે સમકીત મેં પામ્યો, આવ્યો રતન
ચીંતામણી હાથરે
તો આ વેદના સમપણે, સહ્યા લાભ અનંત
વીખ્યાતરે ॥હ૦ ॥ધ્યા૦ ॥ભા૦ ॥૧૪॥

કષ્ટ ખમવા સમભાવથી, તુટે અશુભ કર્મ પાપ
જાતરે
[illegible]
[illegible] ॥૧૫॥
[illegible]
[illegible]

વેદના ઉપજે શરીરમાં, તે અવસર

વાર અનંતી ભોગવ્યા, દુઃખ નરક
મઝારરે ॥દુ૦ ૬॥

ત્રેવીશ સાગર સુધી રહ્યા, દુઃખ સાત

તો આ મનુષ્યના ભવતણાં, શાઈ જો
દુંતરે ॥૨૦ ।

જો મે સમકીત વીનકીયા, પાલી

આતમ કાર્ય સર્યો નહી, સમકીત
ભવ પારરે ॥૪૦ ।

હવે સમકીત વ્રત પામ્યો, આ
ચીતામ

તો આ વેદના સમપરે, સદા લા
વીખ્યાતરે ॥૪૦ ॥૪

૯૫ ખમ્યા સમભાવથી, છુટે અશુભ કા

લાગ ગ્રામ તને પછી બીંદુ જેમ, અરમ
કહ્યા ચરમ દુખ હરે ॥૪૦ ॥૫॥

સુગ ઘાટનો છુટો અગ્નીમાં, જલદી અ
કરમ થાય તેમ કર્મ

નવમદીના ગર્ભાવાસમાં, પરવશ પામ્યો અતિ
દુઃખરે
તો સ્વવશ આ વેદના, ખમ્યા પરભવમાં ઘણો
સુખરે ॥ખ૦ થા૦ ભા૦ ॥૨૨॥

પુદ્દગલ સુખ આ પામવા, મલ્યા વાર અનંત
અપાયરે
ગૃદ્ધપણે તેમાં રહ્યાં, પડે રીત સુખની
અંતરાયરે ॥પ૦ ॥થા૦ ભા૦ ॥૨૩॥

આર્ત રૌદ્ર ધ્યાન નીવારને, ધ્યાવો ધર્મ ધ્યાન
દીલમાંહરે
અનીત્ય અશરણ જે ભાવના, ભવ્યા ભવ ભવમાં
દુઃખનાંહરે ॥ભા૦ થા૦॥ ભા૦ ॥૨૪॥

પરભવથી આવ્યો એકલો, વળી જઈશ એક
એકરે
કોને ભરોસે [illegible], ભવ સમને [illegible]
[illegible] ॥[illegible]

એમ ભાવી શુદ્ધ [illegible], [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

નવમહીના ગર્ભાવાશમાં, પરવશ પામ્યો અતિ
દુઃખરે
તો સ્વવશ આ વેદના, ખમ્યા પરભવમાં ઘણો
સુખરે ॥ખ૦ શા૦ ભા૦ ॥૨૨॥

પુદગલ સુખ આ પામતા, મલ્યા વાર અંનત
અપાયરે
ગૃદ્ધપણે તેમાં રહ્યાં, પડે રીવ સુખની
અંતરાયરે ॥પ૦ ॥શા૦ ભા૦ ॥૨૩॥

આર્ત રોદ્ર ધ્યાન નીવારને, ઠ્યાવો ધર્મ ધ્યાન
દીલમાંહ્રરે
અનીત્ય અશરણ જે ભાવના, ભવ્યા ભવ ભવમાં
દુઃખનાંહરે ॥ભા૦ શા૦॥ ભા૦ ॥૨૪॥

પરભવથી આવ્યો એકલો, વળી જાઇશ એકા
એકરે
કોઇ નહોતો કોઇ રહો, જરા સમજો તાણી
વીવેકરે ॥જરા૦ શા૦ ॥ભા૦ ॥૨૫॥

એમ જાણી શુદ્ધ નીમંલો, પાળો સંજમ
અપાર પ્રકારે
આર કરમ નીવારને, ઉતરો ભવપાર
પારરે ॥ઉતરો૦ શા૦ ભા૦ ॥૨૬॥

એ [illegible] નહીં [illegible], તો ભાવના
ભવ ભવરે

નવમદીના ગર્ભાવાસમાં, પરવશ પામ્યો અતિ
દુઃખરે
તો સ્વવશ આ વેદના, ખમ્યા પરભવમાં ઘણો
સુખરે ॥ખ૦ શા૦ ભા૦ ॥૨૨॥

પુદ્ગલ સુખ આ પામતા, મરણા વાર અનંત
અથાયરે
ગૃદ્ધપણે તેમાં રહ્યાં, પડે શીવ સુખની
અંતરાયરે ॥પ૦ ॥શા૦ ભા૦ ॥૨૩॥

આર્ત રૌદ્ર ધ્યાન નીવારને, ધ્યાવો ધર્મ ધ્યાન
ચીત્તમાંહરે
અનીત્ય અશરણ જે ભાવના, ભાવ્યા ભવ ભરમાં
દુઃખનાંદરે ॥સા૦ શા૦॥ ભા૦ ॥૨૪॥

પરભવથી આવ્યો એકલો, વળી જાઈશ એકલ
એકરે
[illegible]
[illegible] ॥૨૫॥

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ॥૨૬॥
[illegible]
[illegible]